

מבית עלוני השבת

ויקהל	ער"ש	מו"ש	בעלזא	ר"ת
ירושלים	5:01	6:14	6:33	6:55
בני ברק	5:16	6:16	6:29	6:51
חיפה	5:06	6:15	6:31	6:53
אשדוד	5:17	6:16	6:30	6:52
בית שמש	5:00	6:15	6:32	6:54
קרית גת	5:18	6:16	6:32	6:54

שנת תשע"ט לפ"ק

וקראת לשבת עונג

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018
 דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 | יום ו': 10:00-12:00

אם נא מצאתי חן בעיניך...ועשית עמדי חסד ואמת

פרשת ויקהל תשע"ט

זמני כניסת ויציאת השבת
לשב"ק זו

זמני היום

העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת	העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת
ירושלים	5:01	6:14	6:54	תל אביב	5:16	6:16	6:50
אשדוד	5:17	6:16	6:52	אנטוורפן	6:04	7:14	6:54
מנשסט	5:31	6:41	7:01	וינה	5:23	6:27	6:58
מונטריאול	5:26	6:27	6:55	טורונטו	5:51	6:50	7:01
לייקוואד	5:33	6:30	7:02	בלטימור	5:44	6:40	6:54
לוס אנג'לס	5:34	6:28	7:03	סאן פאולו	6:17	7:09	9:12

זמני היום לשב"ק זו

זמני היום

ויקהל-שקלים	הנין	החמה	סו"ש	סו"ו	הצות	מנחה	מנחה	פלג	שקיעת
ירושלים	6:01:23	8:56	9:54	11:51:19	12:21	3:16	4:29	5:41:42	5:41:42
תל אביב	6:07:41	9:00	9:58	11:53:07	12:23	3:15	4:27	5:39:01	5:39:01
חיפה	6:07:19	8:59	9:57	11:52:14	12:22	3:14	4:26	5:37:38	5:37:38
אנטוורפן	7:25:47	10:10	11:05	12:54:30	1:25	4:07	5:16	6:24:07	6:24:07
לונדון	6:44:26	9:28	10:23	12:12:44	12:43	3:25	4:34	5:41:57	5:41:57
מנשסט	6:55:24	9:38	10:32	12:21:15	12:51	3:33	4:41	5:48:03	5:48:03
וינה	6:34:50	9:21	10:16	12:06:52	12:37	3:22	4:31	5:39:42	5:39:42
ציריך	7:05:07	9:51	10:47	12:38:04	1:08	3:53	5:03	6:11:48	6:11:48
מונטריאול	6:31:15	9:19	10:14	12:06:25	12:36	3:23	4:33	5:42:20	5:42:20
טורונטו	6:52:45	8:59	10:09	12:29:39	1:00	3:47	4:57	6:07:15	6:07:15
ניו יארק	6:28:50	9:18	10:15	12:08:13	12:38	3:27	4:38	5:48:14	5:48:14
לייקוואד	6:29:08	9:19	10:15	12:09:01	12:39	3:28	4:39	5:49:32	5:49:32
בלטימור	6:38:04	9:28	10:25	12:18:37	12:49	3:38	4:49	5:59:46	5:59:46
שיקאגו	6:24:11	9:13	10:10	12:02:39	12:33	3:21	4:32	5:41:47	5:41:47
לוס אנג'לס	6:20:36	9:12	10:10	12:05:07	12:35	3:27	4:39	5:50:08	5:50:08
סאן פאולו	6:02:18	9:10	10:13	12:18:38	12:50	3:58	5:17	6:34:36	6:34:36
מלבורן	7:04:49	10:18	11:22	1:32:23	1:22	2:05	3:18	7:59:17	7:59:17

לוח הלימוד היומי לשבוע הבא, נא להזכיר את הנשמות שלא הניחו אחריהם זש"ק

הלימוד היומי

יום	תאריך	דף היומי בבלי	דף היומי ירושלמי	משנה יומית	הלכה יומית	עמוד יומי	רמב"ם
ז'	כה אדר א'	צה	כו	ה,ד-ה	תסז,ב-ד	חלק ג' סה:	פסולי המוקדשין י"ט
א'	כו אדר א'	צו	כח	ה,ו-ז	תסז,ה-ז	חלק ג' סו:	עבודת יוה"כ א'
ב'	כז אדר א'	צז	כט	ה,ח-ט	תסז,ח-י	חלק ג' סו:	עבודת יוה"כ ב'
ג'	כח אדר א'	צח	ל	ה,י-יא	תסז,יא-יג	חלק ג' סו:	עבודת יוה"כ ג'
ד'	כט אדר א'	צט	לא	ו,א-ב	תסז,יד-טז	חלק ג' סו:	עבודת יוה"כ ד'
ה'	ל אדר א'	ק	א	ו,ג-ד	תסז,א-ג	חלק ג' סה:	עבודת יוה"כ ה'
ו'	א אדר ב'	קא	ב	ו,ה-ו	תסז,ד-ו	חלק ג' סה:	מעילה א'

לוח ימי הזכרון של יהודים שלא הניחו זש"ק

ימי זכרון

כ"ה אדר	מרת אסתר ב"ר יושע בצלאל
כ"ה אדר א'	ר' יוסף יהודה ב"ר ישעיהו
כ"ה אדר א'	ר' שרגא פייבל ב"ר ישראל דוד
כ"ו אדר	הב' יחיאל מיכל ב"ר חיים שמואל שימל
כ"ו אדר א'	מרת גולדא אסתר ב"ר חיים מרדכי ברקו
כ"ו אדר א'	מרת שרה ב"ר שלמה דוב
כ"ו אדר א'	הב' גרשון יצחק זאב ב"ר פנחס לייבוש בלו
כ"ז אדר	ר' אברהם צבי ב"ר שמואל מנחם מנדל וורמן
כ"ז אדר	מרת מני' בת סלומון
כ"ז אדר א'	הג"ר יוסף שאול בהג"ר אריה לייבוש "שואל ומשיב - דברי שאול" נטנאוהן
כ"ז אדר א'	ר' אשר ב"ר שלמה אמדדי
כ"ז אדר א'	מרת גאלדא ב"ר אהרן יודא היילר
כ"ח אדר	ר' יצחק ברוך ב"ר משה קרוניק
כ"ח אדר	ר' צבי ב"ר שמשון
כ"ח אדר	מרת גרטיה בת שמחה
כ"ח אדר	הב' זאב חיים שלמה ב"ר משה אפרים סאקס
כ"ח אדר	החתן שמעון יצחק ב"ר דוד דוב איינבך
כ"ח אדר א'	מרת דבורה בת תמר
כ"ט אדר א'	ר' נחמן דוב ב"ר דוד בנימין שטרן
ל' אדר א'	קרינדל ב"ר מאיר וילנר
א' אדר	הרבנית פעסל לאה ב"ר אלי' טייטלבוים
א' אדר	ר' דוד מאיר ב"ר מנחם גרוס
א' אדר	ר' ירוחם פישל ב"ר אברהם פערלא
א' אדר	מרת ח'י' שרה ב"ר משה ארי' פריימן
א' אדר	מרת לילי בת עזיזה
א' אדר	הב' יהושע ב"ר אהרן סאמט
א' אדר ב'	הב' עזריאל ב"ר צבי מרקוביץ
א' אדר ב'	הב' פראדל ב"ר פנחס יעקב בעק

תורמים למען חסד של אמת וזוכים ליטובות!

אברכי כולל "שומע תפילה" יתפללו עבורכם 40 יום רצופים בכותל המערבי בעת רצון בחצות הלילה
למסירת שמות לתפילה חייגו: **0722-81-85-82**

לעדכון שמות, ולתרומות: 0722-81-85-82 או באמצעות אתר "שומע תפילה" www.tfilot.org | לקבלת העלון בדוא"ל: shtfila@gmail.com

הַשְּׁלֵמָה הַסְּדָרָה הַמְּבַקֶּשֶׁת בְּכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל! חֲמִשָּׁת פְּרָכֵי "שֶׁבֶת טִישׁ" בַּחֲנִיּוֹת הַסְּפָרִים

גיליון מס' 338
שנה 6

פרשת ויקהל-שקלים, כ"ה באדר א' תשע"ט
שבת מברכים חודש ניסן, ראש חודש בימים המיש-שישי, מולדו: יום ד' שעה 12 עם 41 דק, 16 חלקים.

שֶׁבֶת טִישׁ

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פְּנִינִים

שֶׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה (לה, ב) - רַאשֵׁי תְבוֹת שְׁתַּיִם, לְרִמּוֹ לְדַבְרֵי חַז"ל שֶׁבִּשְׁבֻּעַת קֹדֶשׁ יֵשׁ נִשְׁמָה יְתֵרָה לְאָדָם, בְּנוֹסֵף עַל נִשְׁמָתוֹ בַּיָּמִי הַחַל. וְעוֹד רָמַז לְדַבְרֵי חַז"ל בְּשֶׁבֶת "יְצִיאוֹת הַשֶּׁבֶת שְׁתַּיִם שֶׁהוּא אֲרֵבֶּע", שֶׁנִּדְרָשׁ עַל הַמּוֹצֵא הַזְּצִאוֹת לְצַרְף שֶׁבֶת, שֶׁהַמּוֹצֵא לְשֶׁבֶת יִרְאֶה כְּפֹל בְּרוּחֵיו בַּיָּמִי הַחַל.

וְהַנְּשֵׂאִים הַבִּיאוּ אֶת אֲבָנֵי הַשֹּׁהַם (לה, כז) - מִפְּרֵשׁ רֵשׁ: "מִזֶּה רָאוּ נְשִׂאִים לְהַתְּנַדֵּב בְּחֻנְפַת הַמְּזֻבָּח בְּתַחֲלָה וּבְמִלְאֶכֶת הַמִּשְׁכָּן לֹא הַתְּנַדְּבוּ בְּתַחֲלָה? אֵלֶּא כִּד אָמְרוּ נְשִׂאִים, יִתְנַדְּבוּ צְבוּר מִזֶּה שֶׁמִּתְנַדְּבִים וּמִזֶּה שֶׁמִּתְסַרְסֵין אֲנִי מִשְׁלִימִין אוֹתוֹ... וְלִפִּי שֶׁנִּתְעַצְלוּ מִתַּחֲלָה נִתְסַרְסָה אוֹת מִשְׁמֵם וְהַנְּשֵׂאִים כְּתִיב". וְרָמַז לָזֶה, כִּי תַבַּת וְהַנְּשֵׂאִים רַאשֵׁי תְבוֹת: אָמְרוּ מִזֶּה שִׁיחַסֵר נְשָׁלִים, וְנִתְסַרְסָה הַיּוֹד.

וְלַהּוֹרֵת נָתַן בְּלָבוֹ (לה, לד) - תַּבַּת וְלַהּוֹרֵת כְּתִיב חֶסֶד בְּלִי וְאִ"ו, אוֹתִיּוֹת וְלַתּוֹרָה. לְרִמּוֹ שֶׁבְּצִלָּאֵל לְמַד אֶת כָּל הַחֻקִּים שְׁלוֹ מִן הַתּוֹרָה וּמִמֶּנּוּ יָדַע בְּלָבוֹ לַהּוֹרֵת לְאֲחֵרִים. וְעוֹד רָמַז יֵשׁ כָּאן, שֶׁתַּבַּת בְּלָבוֹ גִּימְטְרִיָּה 40, כְּדַבְרֵי חַז"ל בְּפִסְקִים שֶׁצָּרִיף לְחֹזֵר עַל הַנִּלְמַד 40 פְּעָמִים כְּדִי שִׁיְהִיּוּ מְנַחֵם לֹא בְּכִיסוֹ, וְתַבַּת נָתַן נִקְרָאת מִשְׁנֵי הַצְּדִידִים לְרִמּוֹ עַל הַתּוֹרָה, וְגַם שֶׁהַלּוּמַד תּוֹרָה צָרִיף לְלַמֵּד אֲחֵרִים וְלֹא לְשֹׁמֵר וְכִי לְעֲצֻמוֹ "וּמַתְלִמֵּי יוֹתֵר מִכֶּסֶם".

מִלֵּא אֶתְּם חֲכָמֵי לֵב (לה, לה) - לֹא רַק אֶת בְּצִלָּאֵל וְאַהֲלֵיָאֵב מִלֵּא בְּחֻקְהֶם, אֲלֵא כָּל חֲכָם לֵב כִּנְאָמֵר לְהֵלֵן (לו, א) "וְכָל אִישׁ חֲכָם-לֵב". וְרָמַז לָכֵן, שֶׁהַתְּבוֹת מִלֵּא אֶתְּם בְּגִימְטְרִיָּה: הֵם, וְכָל אִישׁ חֲכָם-לֵב.

וְהַמְּלֶאכֶה הֵיחָד דִּים לְכִלְיֵהַמְּלֶאכֶה לְעִשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר (לו, ז) - תַּבַּת וְהוֹתֵר אוֹתִיּוֹת וְתוֹרָה, כְּדִי לְרִמּוֹ שֶׁהָעֵם הַתְּנַדֵּב וְהוֹתֵר יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁנִּשְׁכַּתַּב בְּתוֹרָה לְהַבִּיא לְמִשְׁכָּן, וְכֵן מִרְמֵז עַל דְּבָרֵי חַז"ל שֶׁהָעוֹסֵם בְּתוֹרַת עוֹלָה כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב עוֹלָה, וְאִיזוֹ מְלֶאכֶה שֶׁקוֹלָה נִגַּד מְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן? לְמוֹד הַתּוֹרָה.

(מגנות)

סְפוּרִים בְּפָרָשָׁה

וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם קֹדֶשׁ שֶׁבֶת שְׁבִתוֹן לַה' (לה, ב)
הַצְּדִיק רַבִּי נָתַן נֶטֶע מְאֹרֵיטֵשׁ, נִהַג לְהִמָּנַע מִשְׁנֵה בְּשֶׁבֶת, וְהָיָה שׁוֹקֵד עַל תְּלַמּוּדוֹ וּמְסִים אֶת כָּל מִסְכַּת שֶׁבֶת, עַל כ"ד הַפְּרָקִים שֶׁבָּהּ. פְּעַם שֶׁאָלוּהוּ: "מִדּוּעַ מוֹנֵעַ אֶתְּךָ אֶת עֲצֻמְךָ מִשְׁנֵה בְּשֶׁבֶת? וְהָרִי מִצְוָה לְהַתְּעַנֵּג בָּהּ!?" הַשִּׁיב לָהֶם הַצְּדִיק: "מִסְפָּרִים עַל נְפוּלְיוֹן הַקִּיסָר, שֶׁהָיָה מוֹנֵעַ אֶת עֲצֻמוֹ מִלִּישֵׁן בְּשַׁעֲוַת הַיּוֹם. לְמַקְרָבֵיו אָמַר, 'בְּשַׁעֲוַת שְׂאֵנִי וְשׁוֹן אֵינִי קִיסָר, וְחֻבְל לִי לְהַפְסִיד אֶת הַרְגָּשָׁת הַמְּלוּכָה שְׁלִי אֲפֹלוּ לְשַׁעֲוַת קִלְה', וְאַף אֲנִי נוֹהַג בּוֹ, מִשְׁתַּדֵּל אֲנִי לְהִיּוֹת עֹר בְּשֶׁבֶת כְּלָה, כִּי חֻבְל לִי לְהַפְסִיד אֶת הַרְגָּשָׁת הַשֶּׁבֶת אֲפֹלוּ לְשַׁעֲוַת קִלְה".

בַּיָּמִים שֶׁל הַמַּגִּיד מְדַבְּנָא, הַרִימוּ הַמְּשֻׁכְלִים הַמְּחַבְּלִים בְּכַרְמֵי רֵאשׁ וְהוּא לְחֵם נִגְדָם בְּחֶרֶב וּבְחִנּוּת, וְהָיָה מְצִלֵּיף בָּהֶם בְּלִשׁוֹן הַחֶדָה וּבְמִשְׁלֵיו הַקּוֹלְעִים. פְּעַם נִדְּהָם לְרֵאוֹת יְהוּדִי אֶחָד שֶׁמַּעֲשֵׂן בְּשֶׁבֶת בְּרַחֲבָה שֶׁל עִיר בְּרִישׁ גְּלִי. נִגַּשׁ אֵלָיו הַמַּגִּיד וְנִסָּה תַחֲלָה לְדַבֵּר אֵלָיו בְּלִשׁוֹן רַבָּה: "הַיְהוּדִי יָקָר, שְׂמָא שְׂכַחְתָּ בִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם?" הַבֵּיט בּוֹ הָאִישׁ בְּזִלְזוּל וְאָמַר: "לֹא שְׂכַחְתִּי, יוֹדַע אֲנִי כִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם". נִסָּה שׁוּב לְשַׁאֵל: "וְשְׂמָא אֵינְךָ יוֹדַע שֶׁאֲסוּר מִן הַתּוֹרָה לְעֲשֵׂן בְּשֶׁבֶת?" הַמְּשֻׁדֵּף הָאִישׁ בְּזִלְזוּל וְאָמַר: "יודַע אֲנִי שֶׁאֲסוּר, וְאַיִשׁ-עַלְפִּי כֵן אֵינִי מוֹנֵעַ אֶת עֲצֻמִּי מִכֶּךָ". גַּחַךְ הַמַּגִּיד וְאָמַר לוֹ: "וְרֵאוּ אֲנִי שְׂאִישׁ אֶמַת אֶתְּךָ, אִם כֶּךָ מִזֶּה לְהִיּוֹת כָּאן בְּעוֹלָם הַשְּׁקָר? מְקוֹמְךָ הוּא בְּעוֹלָם הָאֱמֶת!"

כְּשֶׁהִגִּיעַ רַבִּי יִשְׂרָאֵל סְלֵנְטֵר לְעִיר הַנֶּמֶל מְמַל, נִחְרַד לְרֵאוֹת כִּי מִצַּב הַיְהוּדוֹת בְּכִי רַע וְרַב הַעֲסָקִים בְּעִיר, שֶׁהָיוּ מְבַסְּסִים עַל עֲסָקֵי הַנֶּמֶל, פּוֹעֲלִים בְּשֶׁבֶת כְּבִימֵי הַחַל. בְּשֶׁבֶת הַרְאִשׁוֹנָה כְּשֶׁהִגִּיעַ אֶל בַּיִת הַכְּנֶסֶת בַּהּ הַתְּפַלְלוּ פְּמָה מִסוּחְרֵי הַנֶּמֶל שְׂבַעֲרִי, הַתְּבַקֵּשׁ לְדָרֵשׁ בְּפִנֵּי הַצְּבוּר, אֶךְ בְּרַד תַּחֲלָה אִם נִמְצְאִים שֵׁם גַּם מִתְּפַלְלִים שְׂאִינִם מִבְּנֵי הַמְּקוֹם אֲלֵא מְקַהֲלוֹת לִיטָא שֶׁבָּהֶן שָׁמְרוּ אֶת הַשֶּׁבֶת כְּהַלְכָתָהּ. כְּשֶׁנִּשְׁדַּע לוֹ כִּי אֲמָנִים שׁוֹהִים בְּמְקוֹם תּוֹשְׁבִים כְּאֵלוֹ, סָרַב לְדָרֵשׁ, כִּי לֹא רָצָה שִׁישְׁמְעוּ אֶת דְּבָרָיו וְיִבּוּאוּ לְהַקְלֵל חֲלִילָה בְּשִׁמְרַת הַשֶּׁבֶת. בְּשֶׁבֶת הַבְּאָה, עָלָה רַבִּי יִשְׂרָאֵל לְדָרֵשׁ וְהַחֵל לְהַסְבִּיר בְּנֵעַם אֶת קֹדֶשׁ הַשֶּׁבֶת וּמַעֲלָתָהּ. לְאַחַר מִכּוֹן הַחֵל לְבָרֵר עִם הַסּוּחְרִים עַל הַפְּעֻלוֹת שֶׁהֵם עוֹשִׂים בְּשֶׁבֶת, וְהִגִּיעַ עִמָּם לְמַסְקָנָה כִּי לֹא כָּל הַמְּלֶאכֶת הַכְּרִיחוֹת, וְאַפְשָׁר לְוֹתֵר עַל חֲלֻק מוֹהֵן. תַּחֲלָה בְּקֶשׁ מֵהֶם לְהַמְנִיעַ מִכְּתִיבָהּ, וְלְאַחַר תְּקוּפָה בְּקֶשׁ מֵהֶם גַּם לְהַמְנִיעַ מִטְּעִינַת סְחוּרוֹת וְלַהֲסַתְּפֵק רַק בְּפִרְקָה, וְהַסּוּחְרִים הִלְכוּ עִמוֹ צַעֵד אַחַר צַעֵד, עַד שֶׁבְּסוּפוֹ שֶׁל דָּבָר הַצְּלִיחַ לְחוֹלֵל שֵׁם מְהַפְּכָה בְּשִׁמְרַת הַשֶּׁבֶת.

לְעִשׂוֹת בְּכִלְיֵהַמְּלֶאכֶת מִחֻשְׁבֶּת (לה, נג)
יְהוּדִי אֶחָד, שֶׁהָיָה בְּכִי בְּחֻקֵּי שׁוֹנוֹת, חָפַר פְּעַם סֵפֶר בְּאוּרִים עַל הַתּוֹרָה וְשָׁקַע בּוֹ פְּרוּשִׁים מִסְפָּרֵי הַפִּילוֹסוֹפִים וְכֵן הַשְּׁנוּאוֹת עִם הַמְּחַקֵּר הַמְּדַעִי. אֶת הַסֵּפֶר בָּנָה בְּשֵׁם "מְלֶאכֶת מִחֻשְׁבֶּת", וְשָׁלַח לְאֶחָד מִגְּדוּלֵי דוּרוֹ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ הַסְּפָמָה עֲלוּי. הַצִּיץ הָרַב בְּסִפְרָה וּבְשֶׁרָאָה אֶת דְּבָרֵי הַחֵבֵל שְׁבוּ, שֶׁלַח לוֹ פְּתָקָה קְצָרָה וּבָהּ נֵאמַר: "מְלֶאכֶת מִחֻשְׁבֶּת אֲסוּרָה תּוֹרָה..."

זמני השבת - ירושלים הדלה"נ 5.01 צאת השבת 6.14 רבנו תם 6.55

לרפואת הילדה ליאן אמילי בת שירלי תחי
לפבלת הגיליון והנחיות
0577767@gmail.com

הגיליון מודפס באלפי עותקים לזיכוי הרבים בנדבת ידידינו היקרים הי"ו
לע"נ ג'מילה בת יוכבד, אליהו בן חנינה ושמעון בן ג'מילה ע"ה - למשפחת אוחיון. ולע"נ רבי שמעון זנטי בן מסעודה ע"ה
ולע"נ מרת רחל בת אביה ע"ה למשפחת גטו, ולע"נ סמי בן שלמה ז"ל למשפחת אבוקרט.
ולרפואת: החבור גבריאל זנטי בן חנינה שיחי', חוקיה בן כאפי שיחי' ואורה בת במוני יפה למשפחת מגן תחי' - בתושחי'

היה היה

ביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה'

ידיד נעורים היה לרבי ר' שמואל שמלקא מניקלשבורג. הלה היה גאון מפלג וישוב על פסא הרבנות בעיר ינוב המעטירה. מטבעו היה הרב תקיף בדעתו, ומעולם לא בטל דעתו מפני שום אדם. והיה אם גמר דבר כלשהו והחליטה בלבו, לא היה באפשרות של אף אחד להזיזו מהחלטתו. וגם אם נמנו עליו כל גדולי עולם נותר הוא בדעתו האיתנה ויהי מה. לזמנים, שדך הרב את בנו עם בת גילו שדך בקהלה רחוקה, ובהתקרב יום החתונה, הצטרפו אל הרב רבים מבני קהלתו בניסיעתו. ביום המיעד, יצאה מהעיר שירה ארפה של פרפרות, באשר לפניהם דרך ארפה שעתידה להמשיך ימים ארפים. המסע התנהל למישיריו, אך באשר נכנסה השירה אל היער הגובל עם העיר אליה היו מועדות פניהם, התארכה הדרך קמעה. כיון שראו שהשמש עומדת לשקע, עצרו בני השירה וירדו להתפלל מנחה בין העצים במתינות ובכבוד ראש. לאחר שהסתקמה התפלה, שבו כל הנוסעים ועלו אל העגלות, ולפליאתם גלו כי הרב בושש מלחזור מתוככי היער. ישבו בלם והמתינו בסבלנות פיאח לכבוד התורה, אוכל פשעברה שעה ארפה ויותר והרב לא הגיע. עלו בהם חשש ודאגה לשלומו. ירדו בני השירה והחלו לקרא לרב בקול גדול, שמא תעה ביער הסבוך, אוכלם קולם היה בקול קורא במדבר. לאחר שעה ארפה של חפושים נואשים, נענה אחד והעלה השערה, כי יתכן והרב יצא מבנון אחר של היער ועלה על פרפרה אחרת שנסעה אף היא העירה, ולשוא ממתינים הם לו. קבלו האנשים את ההשערה בספקנות, וכלב כבד המשיכו בדרךם אל העיר בתקנה כי הרב אמנם הגיע אליה, אלא שלצערם נודע כי אף אחד לא ראה את הרב ועקבותיו נעלמו בתוככי היער העבות.

הרדה גדולה נפלה על כל באי החתנה ובמשך היום פלו נערכו טריקות נרחבות ברחבי היער. בדיקו ביער והפכו בו כל אבן, אף לשוא. הרב נעלם, כאלו בלעתו האדמה. נקל לשער את הצער הגדול שהיה מנת חלקם של כל המסבים, ובחוד בני משפחתו של הרב, עד שיום החג הפך לאבל. בסיום שבעת ימי המשחה, שבו תושבי ינוב ומשפחתו של הרב לעירם, ופניהם שחרות פשולי הקדרה. עד מהרה היתה הבשורה המרה נחלת כלל התושבים, וכלם התעטפו דאגה וצער עמוק.

לאמתו של דבר, היתה הדאגה בגדר דאגת שוא. לרב לא ארע שום אסון, אלא שהוא אבד את דרכו בסיום התפלה ולא מצא את הדרך הנכונה עד הכפרות. במקום לצעד בכיוון המשעול הסלול אל העיר הסמוכה, הלך בכיוון ההפוך והעמיק להפגם אל היער העבות פשהוא תועה בין האילנות ונזון מפרות שצמחו ביער. במשך שבועות ארפים נדד הרב, עד שעלה בידו להגיע לדרך המלך בצדו השני של היער, ומשם היתה הדרך מהירה לביתו שבגינב. קשה לתאר את השמחה הגדולה ששררה בעיר עם שובו של הרב לארץ החיים, אוכלם השמחה לא היתה שלמה. התברר, כי בזמן שהותו של הרב ביער, הוא אבד את חשבון הימים ונחסר לו יום אחד בשבוע. בטעות חשב הרב ביום חמישי, כי אותו יום הוא יום ששי והוא החל לזעם על בני ביתו מדוע אינם מתבוננים לקראת השבת הקרבה ובאה. נסו בני המשפחה להסביר לרב כי טעות בידו, אלא שבאמור היתה בו עקשנות בלתי מצויה והוא עמד על דעתו כי הוא הצודק וכלם אינם אלא טועים. רבים וטובים נסו לדבר על לבו של הרב ולהראות לו כי הצדק אינו עמו, אך הוא אטם את אזניו משמע וטען כי השטן מוליך אותם שולל וגורם להם לחלל את השבת. ובני העיר נבוכו.

תקופת מה נמשכה התלאה, עד שהגיעה השמועה המעציבה לאזניו של רבי שמלקא, ידיו משפך של הרב מינוב, והוא הצטער על פבודו של הרב שמתבזה בראש כל חוצות. טכס רבי שמלקא ומצא עצה גאווית. ביום רביעי בשבת, הגיע רבי שמלקא אל ביתו של הרב ובקש להתארח אצלו בשבת הסמוכה, והסכים עם הרב כי מחר ערב שבת הוא, והרב שמח למצא שותף לדעתו על התאריך הנכון של יום השבת. למחרת, ביום חמישי לפנות ערב, הגיעו רבים מבני העיר לבית הפנסת כשהם לבושים בגדי שבת, בבקשת הרב שהכניסם בסוד תכניתו הגאווית, וכלם שפפו פעלה בלי לגלות שמץ מה מהמתרחש. הרב מינוב ירד לפני התבה בתפלה של שבת, באשר הקהל מתפלל בלחש תפלה של חל, והרב לא שם לב לכך. לאחר התפלה, התישב רבי שמלקא עם הרב לסעודת ליל שבת והציע לו בבקבוק יין ישן לקדש עליו. מזג לו רבי שמלקא גביע גדול, וכאשר סים הרב לקדש ושתה ממנו מלוא לגמיו, נפלה עליו תרדמה גדולה ובכח היין החזק, ישן הרב יממה רצופה עד ליל שבת קדש שלמחרת. בינתים, צוה רבי שמלקא לשמור על השקט בכל הסביבה לכל יתעורר הרב משנתו והזהיר את כל בני העיר שלא יגלו מה מאומה מכל מה שהתרחש לנגד עיניהם וההערקה שנעשתה עם הרב בדרך כבוד. לאחר תפלת ליל שבת בלילה שלמחרת, חזר רבי שמלקא והתישב ליד הרב מינוב והקיצו משנתו. פקח הרב את עיניו ואמר: "נדמה לי שישנתי הרבה", אך רבי שמלקא הרגיעו והשיגם מהרו לטל את ידיהם לסעודת השבת, והרב לא חש בכל מה שהתרחש עמו.

עד יום פטירתו, לא ידע הרב מינוב כי יממה שלמה ישן על שלחנו בביתו, וכל ימיו היה משבח את ידיו רבי שמלקא שהצליח לשנות את כל בני העיר ואת כל יהודי העולם ולהחזיר את כלם בתשובה, לשמור את השבת בהלכתה ביום האמתי...

מאורות

הרב הקדוש רבי חיים חיקל מאמזור זצ"ל ליום ההולא כ"ג באדר תקמ"ז

צאצא לצדיקים נסתרים קדושי עליון ואף הוא הסתיר בתחלת ימיו את מעלותיו. בצעירותו היה משומעי לקחו של הגר"א מוילנא ונודע כגאון ומתמיד גדול אשר הדיר שנה מעיניו והיה מסגף את גופו בסגופים קשים. אמרו עליו, שהיה נעור משנתו אף לילות והגה בתורה. לזמנים נעשה תלמידו של המגיד ממזריטש, בהשפעת רבי אהרן הגדול מקרלין שאמר למגיד: "הבאתי לך מנוחה טהורה, וצריך רק להדליקה". בדרך הסגופים המשיך גם לאחר שנמנה בין תלמידי המגיד ופעמים רבות היה מתענה משבת לשבת, ולמרות זאת היתה צהלתו על פניו, עד שצדיקים הפליאו את זיו פניו ושמתו התמידית. רבי ושא מאנפולי אמר עליו, שהגיע במעלותיו לדקות שרף ומלאך שעומדים לפני פסא הכבוד. כל ימיו ישב בעיר אמזור ובה עבד את בוראו במדרגות נשגבות ונעלות מבינת אנשו. פעם, בעת אומרו את הפסוק "גידך אפקיד רוחי" התעלף ובקשי הצליחו לעוררו. לאחר מכן הסביר, כי ראה את עצמו עם מצותיו המעטות קעני שבא אל המלך בצורו הדל, לעמת העשירים הגדולים שהביאו מנחה גדולה. הסתלק יומים לאחר חברו הרבי ר' אלימלך מליצ'נסק ונקבר באמזור. מתנדדו הגדולים, שמהם סכל כל ימיו, רצו לקבורו מחוץ לגדר, אך עקב היותו אחד מבני ההברה קדישא, נאלצו לקבורו בפנים. בעשורים שנה לאחר פטירתו, עלה המנהר על גדותיו וקברו נפתח, ולמראה הפלא מצאוהו שלם כבשעת קבורתו.

יוסיף דעת

על הפסוק "והנשוא הביאו את אבני השתם ואת אבני המלאים לאפוד ולחשו", מפרש רש"י שהנשיאים הביאו את האבנים כדי לכפר על שהתרושלו תחילה מתרומה למשכן ואמרו שיביאו מה שיחסר, ולא נותר להם אלא אבני השתם והמילואים, הבשמים והשמן למאור ולקטורת הסמים. ומהיכן הגיעו אבני השתם והמילואים לנשיאים? מובא בתרגום יונתן כי האבנים הובאו למדבר על ידי עננים שהלכו לנהר פישון (עליו נאמר בפרשת בראשית: "הוא הסבך את כלי-ארץ התיולה אשר-שם תהב. וזה הארץ ההוא טוב שם הברלח ואבן השתם") ונטלו משם את האבנים היקרות לאפוד ולחושן, והניחו אותם בסמוך לנשיאי ישראל, והם נטלו אותן ונתנו אותן למשכן, וכן מובא בגמרא במסכת יומא, שהעננים הביאו את האבנים היקרות. לפי זה ניתן לבאר אפוא את התיבה "והנשיאים הביאו" בשתי משמעויות, גם במובן של נשיאי ישראל וגם במובן של עננים המכונים 'נשיאים', כפי שנאמר במשלי "נשיאים ירוח ונשם אן איש מתהלל במתיר-שקר". בספר "טעמי מסורת" למהר"ם מרטנברג כתב, שאבנים טובות ירדו בגם בשעת המבול בזמן נח, ומאותן אבנים עשו את המשכן. נחלקו המפרשים מה הן אבני השתם והאפוד. יש מחלקים ביניהן, אבני השתם לאפוד והמילואים לחושן, ויש אומרים שאבני השתם כוללות את אבני האפוד וגם את אבן השתם שהיתה בחושן, ולדעת אחרים הפירוש הוא אבני השתם שתי אבני מילואים לחושן והאפוד. ולמה נקראו אבני מילואים? מפני שעושים לאבנים מושב בזהב כמין גומא ונותנים שם את האבן למלא הגומא, ונקראו מילואים כי מילאו את המשבצת. יש אומרים מפני שהאבנים שלמית ולא נחצבו ממחצב אלא נראו כך בחלוקי אבנים, ולא חסר בהם כלום גם אחר כך על ידי מעשה חרש אבן, ולכן נקראו מילואים כי היו מלאות ושלמות. לדעה שלישית נקראו כך מפני שהיו ממלאות את כל החושן.

בעקבות כלי בית המקדש האבודים

מה עלה בגורלם של כלי המקדש לאחר חרבנו? שאלה זו נקרה במוזם של גדולים וטובים, ולהבדיל גם במוזם של חוקרים שונים ותאבי בצע שחפשו דרך קלה להתעשר. ב' באדר ב' תקנ"ט, לפני למעלה ממאתים שנה, הגיע הקיסר הצרפתי נפוליון אל העיר חיפה. לאחר שהחל לכבש את ארץ ישראל מידי התורכים, ולאחר יומים הטיל מצור על העיר עכו. כבוש עיר זו, היתה אמורה להשלים את כבושה של כל ארץ ישראל בידי נפוליון, אלא שהתורכים הגנו על עכו בחרוף נפש ונפוליון לא הצליח לכבושה. בעבר חדשים לדרך, נאלץ נפוליון להרפות ממנה והוא נסוג למצרים, כאשר ארץ ישראל חוזרת שוב לידי התורכים עד מלחמת העולם הראשונה.

במקביל למצור שהטיל נפוליון על העיר עכו, יצאה פלגת חיילים בראשותו אל הגליל העליון, כבשו את העיר צפת העתיקה וממנה הגיעו לגשר העתיק 'בנות יעקב' שחוצה את הירדן מצפון לפנת. משם פנה נפוליון עם חייליו לאזור המבנה 'עין-פקח' סמוך לעכברא שבין צפת לטבריה, והחלים החלו לבצע חפירות ארכיאולוגיות בצלע הדר הגבוה והקוץ. התמיהה היתה גדולה, מה חפש נפוליון במקום? אולם יודעי דבר מסרו, כי נפוליון חפש את כלי המקדש האבודים. אל אזניו של נפוליון, שהיה חוקר עתיקות נודע ומלמד גדול, הגיע דבר הסוד שהובא בספר "עמק המלך" שחבר רבי נפתלי ברוך מפרנקפורט, ובו הובאו משניות גנוזות בשם "מסכת פלים של בית המקדש", ושם נאמר כי "אלו המושניות כתבו חמשה צדיקים גדולים, והם שמור הלוי, וחזקיה, וצדקיה, וחזי הנביא, וזכריה בן עדו הנביא, והם גזרו הפלים של בית המקדש ועשר האוצרות שהיו בירושלים, ולא יתגלו עד יום בוא משיח בן דוד במהרה ב'מינו'. במשניות אלו מזכרת פמות עצומה של זהב, כסף ונחשת שנגנזה בעיר-פקח, והדבר הצית את דמיונו של נפוליון החמדן.

ימים רבים טרחו ועמלו חייליו של נפוליון, אולם לשוא היה כל עמלם. חצי מההר נחפר והחפורים עבדו במרץ כדי לגלות את האוצרות האבודים, אך העלו חרס בידם ונפוליון עצב את המקום בבשת פנים, כשהוא מותיר את חריו סמני חפירה שנותרו עד היום הזה.

למעלה ממאה שנים לאחר מכן, חרש חקלאי יהודי את אדמתו בשדהו שבארץ ישראל, ולפתע חש פי רגליו שוקעות בתוך חור שנפער למרגלותיו. העמיק האיש לחפר תחתיו, ולפתע גלה כי לפניו מערה עמקה שנפערה בתוך שדהו. התמלא האיש סקרנות מחד וחפש מאידך, אך לבסוף החליט להשתלשל פנימה בעזרת ככל. בטוח היה האיש כי המערה חשוכה לחלוטין והוא אמץ את עיניו לראות מה יש בה, ולפליאתו גלה כי אור בוקע ממעמקי המערה. עד מהרה גלה לפניו אוצרות זהב מפלאים, שהאירו את המערה באור יקרות, פאלו קרני שמש זוהרות חודרות פנימה. כשנגע האיש קמעו, התקרב אל חפצי הזהב, וכאשר עמד על טיכם התאבן מרב תדהמה. הפלים דמו לכלי הקדש של בית המקדש שנגזרו במקום אלפי שנים קדם לכן. האיש לא ידע את נפשו וימים ארמים הסתובב בסהרורי פשוהא שומר על סודו בכח איתנים. לבסוף, החליט לשתף את גלוי עם אחד מגדולי הדור, לפניו יוכל לחשוף את צפונותיו ולבקש ממנו עצה, ומפיון שלא רצה לתפקיד את סודו בידי אחד מתושבי ארץ ישראל, שמא ידלף הסוד ויגיע לאזנים לא רצויות. החליט לנסע לאמריקה. עם הגיעו לניו-יורק, ערך האיש חקירה על אדם גדול בתורה וירא שמים מתושבי המקום, ובלם יעצו לו לפנות אל רבי יעקב יוסף הרמן, שבנה 'החפץ חיים' של אמריקה. במשך ימים מספר, ישב האיש בישיבת 'תפארת ירושלים' והקשיב לשעוריו של רבי יעקב יוסף, ויום אחד בקש להועד עמו לשיחה חשאית וגלה לו את סודו הנורא.

תחלה התקשה רבי יעקב יוסף לקבל את הדברים, אך כאשר השתכנע באמתותם, החליט כי האדם היחיד שאפשר לתת בו אמון בענין תגלית מרעישה זו, הנו מרן ה'חפץ חיים' גדול הדור. תחלה, בקש הרב הרמן לשלח את תלמידו חיים ורשבסקי, שהיה אז נער עול ימים אך תלמיד מפלג וירא שמים, אך לבסוף שנה את דעתו ונאמר מקרב רשום אל בנו הנער נחום דוד, שלמד אז בפולין, ובקש ממנו לנסע אל ה'חפץ חיים' ולהעביר לו את המכתב החתום שצורף, מבלי לפותחו. הבן נסע מידי לרדיו, ומפיון ש'חפץ חיים' התקשה בקריאת כתב היד, בקש מהנער נחום דוד להקריא לפניו את כתב האגרת. הרב הקשיב ברביו לדברים, ולאחר מכן בדיק במספר ספרים ושקע בהם בעיון רב. זמן מה לאחר מכן, הרים ה'חפץ חיים' את ראשו ואמר לנער, כי לפי התאור של האתר בו נחשפה התגלית, יתכן מאד שאמנם כלי זהב אלו הם כלי הקדש של בית המקדש, וחרדה גדולה אחזה את הנער. מידי לאחר מכן, שרף ה'חפץ חיים' את המכתב ובקש מהנער לא לגלות שמץ מהסוד, ואמר כי כל עוד היהודי בחיים, ישמר הסוד הזה.

שנים רבות לאחר מכן, לאחר שרבי נחום דוד השתקע בירושלים ואביו הישיש התגורר בביתו, נזכרו השנים בספור מפלא זה, נאנחו ואמרו: 'אין ספק כי היהודי שמצא את האוצרות, כבר ודאי הסתלק מהעולם והסוד על מקום המצאם של כלי המקדש ירד עמו אלי קבר כפי שנבא ה'חפץ חיים', כי ודאי נמנע הדבר מהשמים לגלות את הסוד טרם בוא המשיח'.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש

ששת ימים תעשה - טעם זכרון עשית מלאכה בימי החל, אולי שיכון לומר שאם יהיה יום ז' קדש תעשה המלאכה הצריכה לך בששת ימים. או יצא הכתוב לאסר מלאכת שבת בין על ידי עצמו בין על ידי גוי, והוא אומרו ששת ימים תעשה בצירי" תחת התי"ו, פרוש תהיה נעשית אכל ביום השביעי אפלו על ידי אחרים אין לך לעשות, וזה כהאמר אמירה לגוי אסורה דבר תורה, ושם אומרו ששת ולא בששת, כדי שלא תטעה כי יש מצוה בעשית מלאכה בהם. עוד ירמוז כי לא יקומו ששת ימים במלאכתם אשר הכינם ה' לעשות, אלא אם יום השביעי יהיה לכם קדש, אכל אם לא ישמרו שבת לא יהיו הששת ימים, כי שבת הוא נפש קיים העולם וכו'.

⊙

ויבאו כל איש אשר נשאו וגו' - פרוש אומרו נשאו לבו ונדבה וגו', דע כי יש שתי הדרגות במתנדבים, הא' הוא המתנדב ברצון נפשו כפי יכלתו וערך מזונו, ולזה יקרא נדבה רוחו, לשלל שאינו עושה הדבר כמו צער בנפשו. והב' הוא המתנדב יותר מיכלתו מגדל טוביות לבו, ולזה יקרא נשאו לבו, פרוש שהלב מנשאוו ומעריכו בערך עשיר יותר ממה שהוא לתת דבר יקר. ולזה אמר כי ישראל נמצאו ב' סוגים הנקראים, ופתח במעלה שבשניהם ואמר **כל איש אשר נשאו לבו**, ודקדק לומר תבת איש לשון חשיבות, ונגיד הב' אמר וכל אשר נדבה רוחו ולא אמר איש, כי אינו חשוב בערך הראשון, וממוצא דבר אתה יודע כי לא היו בכל המתנדבים אלא ב' הדרגות ושניהם לשבח שנדבו בלבם ולא עשו הדבר בחסרון רצון הלב, אלא שאחד גדול מחברו... ודבר זה עקרו בנדבת הלב והנה הוא:

⊙

דברי הימים

חודש ניסן

הוא החודש השביעי למניין בריאת העולם, והראשון בתורה למניין יציאת מצרים, כנאמר: "החודש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה", ונקרא "חודש האביב" כי בו התבואה מתבשלת, ומצאו בו רמז, "אביב" = אב"ב, כי הוא אב ל"ב" החודשים. שם החודש הובא על ידי העולים מגלות בבל, והוא מוזכר במגילת אסתר ובספר נחמיה. מקור השם "ניסן" מאכדית ומשמעותו 'ניצו' הפורח באביב כנאמר 'הניצנים נראו בארץ', או 'חודש אנשי הצבא' כי בתקופה זו יצאו אנשי הצבא כשיש בשדה מרעה לסוסים. חז"ל מצאו רמז ב'ניסן' מלשון 'נס' שבו נעשו ניסים רבים לישראל וכן מלשון 'ניסיון' בו הועמדו בני ישראל בניסיון במרה. חודש ניסן לעולם חודש מלא, בן שלושים יום. לדעת רבי יהושע, בחודש ניסן נברא העולם. חודש זה הוא חודש הגאולה ובו עתידים להיגאל: 'בניסן נגאלו, בניסן עתידים ליגאל'.

ראש חודש ניסן יכול לחול רק בימים ראשון, שלישי, חמישי ושבת-יקודש. בכל חודש ניסן אין אומרים תחנון, מפני שבשנים עשר הימים הראשונים לחודש הקריבו הנשיאים את קרבנותיהם, ולאחר מכן חל חג הפסח, ומפני שלא אומרים תחנון ברוב ימי החודש, מקצתו ככולו.

⊙

מזל חודש ניסן הוא "טלה", רמז לקרבן פסח שמקריבים בו, ובכך ביטלו את אלילם של המצרים הקדמונים. הטלה הוא ראש וכוכו לכל המזלות, כפי שחודש ניסן הוא ראש לכל החודשים. בזוהר הק' מובא, שמזלו של חודש ניסן הוא מזלו של אברהם אבינו. האריז"ל כותב, שחודש ניסן הוא כנגד גולגולת הראש, המרמז לתחילת בניין השנה.

מִשְׁבַּח

פעם אחת, אחרי שרבי שמחה בונים מפשיסחא עלה על יצועו כדי לנוח מעט מעמל יומו בעבודת ה', בקש להריח מעט טבק כפי שהיה רגיל, אולם כשפשפש בכיסו נזכר שקפסת הטבק נותרה על השלחן הספרים שבחדר הסמוך. החל רבי שמחה בונים להרהר בלבו ואמר: "אם אקום ומשתיי ואלף אל החדר הסמוך כדי לטל משם את הטבק להרחיק, הרי יש בקך משום בניעה לצר הרע והליכה אחר תאוות הגוף. אך אם אשאיר על משתיי בשעה זו, הרי יש בקך משום עצלות, שגם היא מדה מגנה". מה עשה רבי שמחה בונים? קם בזריזות ממשחו. נכנס לחדר הסמוך והלך עד השלחן שעליו היתה מנחת קפסת הטבק, אך לא נטל משם את הטבק אלא חזר למשחו בלעמט שבא. כך הצליח הרבי להכניע בעצמו את שתי המדות. תאוות הגוף ומדת העצלות.

צעיר לימים היה רבי יוסף זנדל מסלנט, באשר נשא אשה ונולד לו בנו בכורו. למרבה הצער, נפטר התינוק סמוך ללדה, והדבר ארע עם נתינת השבת. רבי זנדל התעלה במלא שעור קומתו, ויחד עם אשתו הצדקנית הסתירו את האסון מסביבתם, כדי שלא לפגם בקדושת השבת. במקשה השבת קבל רבי זנדל בסבר פנים יפות את בני עירו שצאו לאחל לו מזל טוב על הולדת בנו, ועל פניו לא נכר מאומה מן האמת המרה. רק במוצאי שבת נודע דבר האסון, ובקום עמדו משתוממים אל מול גזלות נפשם של רבי זנדל ואשתו.

מגדולי הנדיבים בדורו, היה רבי שרגא פיבל פונק מאלקוסט, פנור קובנה. הוא נודע בצדקת פרונו ובתמיכותיו הגדולות לכל פונה. יום אחד, נכנס תלמיד חכם אחד להפדר מפנו, טרם עלתו לארץ ישראל. הביט בו רבי שרגא פיבל, ומיד פשט מעצמו את מעילו היקר ומסרו לאיש שבא אליו. תחלה, טרב העולה לטל את המעיל היקר, אולם הנדיב הכביר עליו מלים על הקור ששורר בלב ים ובערי הקדש שבארץ ישראל, עד שלבסוף נעתר האיש לטל את המעיל והדבר שמחו מאד.

למרות כחו הגדול בצדקה, היה רבי שרגא פיבל פונק מאלקוסט, פנור קובנה. הוא נודע בצדקת פרונו ובתמיכותיו הגדולות לכל פונה. יום אחד, נכנס תלמיד חכם אחד להפדר מפנו, טרם עלתו לארץ ישראל. הביט בו רבי שרגא פיבל, ומיד פשט מעצמו את מעילו היקר ומסרו לאיש שבא אליו. תחלה, טרב העולה לטל את המעיל היקר, אולם הנדיב הכביר עליו מלים על הקור ששורר בלב ים ובערי הקדש שבארץ ישראל, עד שלבסוף נעתר האיש לטל את המעיל והדבר שמחו מאד.

פעם נכנסו אל חנותו של רבי שרגא פיבל שני בחורי ישיבה, שיצאו לגיס קספים כדי לתמוך בבני ישיבה אשר מקשים לנסע ללמד בישיבה ואין ידם משגת את הוצאות הדרך. כשנכנסו לחנותו, ראוהו יושב ולומד גמרא. באשר שמע את בקשתם, נטל את מגרת הכסף בה הכניס את פרונו הרזוחים של החנות, שפך את כל תכולתה על השלחן ואמר להם לטל את כל אשר לפניכם, והוא עצמו יצא מן החנות. כדי שלא יראה כפוח נטל, מאחר יותר ספרו הבחורים, כי כשספרו את הכסף שנטלו מפנו גלו, כי תרומתו היתה גדולה יותר מכל תושבי אלקוסט, וסכום זה היה כה גדול, שהיה די בו להספיק למחירתה של משפחה גדולה במשך חודש ימים.

פעם אחת עבר רבי שרגא פיבל על הגשר בין העיר קובנה לפרנר אלקוסט, וראה כי בקצה הגשר עומדת עגלה והעגלון מסתובב הלוך ושוב ותר אחר משהו. נגש אליו רבי שרגא פיבל ושאלו: "מדוע כה נרגש אתה ומה מטריד אותך?" השיב העגלון בקול בוכים: "היה לי ברשותי צדור כסף ובו סכום חשוב של עשרים וחמשה רבלים, ולצערי הרב גילתי עתה פי העצור אבד ממני. משמש אני העגלון הטורח רבות על פרוסתי ומטפח במשפחה ברוכה, מה אעשה עתה?" נכמרו רחמיו של הנדיב ושאל מיד את העגלון: "יש לך סמנים לכסף האבוד?" והלה השיב: "כן, הכסף צדור היה במטפחת אדמה". הרגיעו רבי שרגא פיבל ואמרו: "נס נעשה לך מן השמים. הנה הכסף שאבדת, מצאתי לפני זמן קצר ואת המטפחת האדמה השלכת לנדר". פניו של העגלון אורו עד שבמעט יצא במחול, ולא מצא מלים להודות למיטיבו, אך הנדיב כבר מהר לדרבו. למחרת בבקר, כשיצא רבי שרגא פיבל מבית הכנסת לאחר תפלת שחרית, המתין לו העגלון, וכשראהו נגש אליו ואמר לו: "מדוע רמיתני? כלל לא מצאת את צדור כספי ונתת לי מכסף באמתלה שאתה המוציא". תמה רבי שרגא פיבל: "מינן אתה יודע?" חזר העגלון: "פשוט מאד, לאחר שהלכת, שבה רוחי אלי ונזכרתי כי הקבאתי את צדור כספי במקום כלשהו, וכאשר בדקתי מצאתי בשלמותו".

הדפסה מהדורה חדשה של הקנטרס "פורים טיש" לתלמידים
 כ-100 עמודים גדושים בפזמונים ושירים, בדיחות וחיידודים, באווירה פורמית משמחת להשיג: בחנות הספרים "עין יעקב", שוק מאה שערים ירושלים מול השטיבלאך של מאה שערים תשמישי קדושה "עטרת" רחוב חזון אי"ש 25 בני ברק, ובבית "שבת טיש" רחוב הר"ן 3 ביתר עילית

מְטַעַם

כל נדיב לבו וביאה את תרומת ה' (לה.ה.)
 אמר משה לעם, שכל דבר שלמו של אדם הושק בו, דבר זה יביא תרומה למשכן לשם שמים, ולכן תבת וביאה בזקף גדול להפסק (דברי יחזקאל)

ראו קרא ה' בשם בצלאל

תבת בצלאל בטעם תביר והתבה שלפניה באתנחתא המפסקת, מפני שתבת בשם אינה מוסבת על בצלאל, אלא על ה' שהזכיר שמו לסייע לבצלאל להקים את המשכן, כפי שאמרו חז"ל שיודע היה בצלאל לצרף אותיות שמותו נבראו שמות וארץ. (תפארת אדם)

לכל-המלאכה לעשות אתה והוותר

תבת והוותר עומדת בפני עצמה והתבה שלפניה באתנחתא המפסקת, כי באמת לא נותר מאומה מכל נדבת העם, כי כשראו שהמלאכה היתה מספיקה נמנעו להביא אפילו מה שכבר התנדבו, ולא נתנו אותם, ולכן תבת והוותר בפני עצמה, ותחלה נאמר שהמלאכה היתה דיה, ומוסף לומר שאם לא היו נמנים מלהביא היה נותר. (תורת מנחה)

ערת אילם מאדמים ומכסה

תבת מאדמים מפסקת, כי רק העורות נעשו בידים חכמי לב, ואילו המכסה שהיה עשוי מעורות תחשים, היה מעשה אלקים שברא. (מול אמנים)

מדגש

הבדל לשוני יש בפרשת ויקהל בין תרומות זהב למשכן שעליו נאמר "וכלי-איש אשר הניח תנופת זהב לה'", לשאר התרומות עליהן נאמר "כלי-מרים תרומת כסף וזהב". תחלה בלשון הנפה ואחר כך בלשון הרמה. ב"עיון הפרשה" נותר בתמיהה, אולם כבר עמד על כך רבי שלמה קלוניר וכן ב"אמרי שפר" ועוד, כי הרי אמרו חז"ל שזהב המשכן בא לכפר על זהב העגל, ואילו הכסף והנחשת באו לשם נדבה, ומצאנו בכל הקרבנות שבאו לכפרה דין תנופה, ולכן בזהב שבא לכפר נאמר לשון "תנופה". אולם בכסף והנחשת שבאו לשם נדבה, די להן בתרומה לה'. והקמ"ץ הסביר בפשוטו: "לא היו רבים במרומי הכסף והנחשת, על כן תקרא זו תנופה וזו תרומה, כי המביא זהב ונפה ירו' להשיבות הנדבה, או הלוקחים יניפו זהב להראותו לשבח המביא על נדבתו".

ממלה

עוד בילדותו, התבלט הרב מטשבוין בפקחותו. נהג היה לשאת דברים לפני הקהל בסעדה השלישית ואת דבריו היה מכין ביום ששי עם אחיו הגדול בעל "חיון נחום". ערב שבת אחר, היה אחיו טרוד בעניני צביו ואחיו הקטן רץ אחריו לשוא כל היום. באותה שבת התעוררה מריבה בבית הכנסת בגלל כבודי העליות, וכאשר הגיע זמנו של תלדל לדרש, קם ואמר להפתעת כלם: "נאמר בפרשה ויקהל משה את-כל-עדת בני ישראל ויאמר להם, מתי אפשר לומר דברי תורה? רק כאשר ויקהל - כשיש אחות. וכאן שיש מריבות, אני יכול לומר דבר..."

"ויקהל משה את-כל-עדת בני ישראל" - 'עדת' מלשון 'עדי זהב'

כי כל אחד מבני ישראל היה בעיני משה רבנו כמו עדי ותכשיט אהוב (שארית ישראל)

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת ויקהל - שקלים תשע"ט

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

בשביל לשאול את פיו על בני משפחתו, ולא עלתה בידו. לימים, בא עני אחד הסובב ומחזיר על הבתים. והנה כבואו אל ביתו הכיר בו שהוא מעיר מולדתו ושמוח מאד לקראתו, ורצה להשתעשע עמו לשאול אותו על בית אביו ומשפחתו הכבודה, אמר לו העני "מדוע תעצרי, הלא לעשות מלאכתי באתי הנה, לאסוף כסף, ולמה תגרמו לי הפסד". אמר לו האיש, אם כן הגידה נא לי כמה עלה בדעתך לקבץ פה, אמר לו העני, ב' וג' זהובים. אמר לו האיש, הא לך ג' זהובים ושב עמי, הסכים העני ויעש כן וישב עמו והתחיל לספר לו עסק משפחתו ואודותיהם ושלוש בניהם. ויהי אך התחיל העני לספר נפלה עליו תרדמה והוא יושב ומתנמנם, ויאמר העני אחר כי זכיתי להיות לי מקום לנוח בו, אבקש את הבעל הבית ויתן לי מקום מנוחה ואשכבה ואישן... כעס עליו הבעל הבית ואמר הלא אנכי עשיתי אותך איש בטל היום הזה למען הפק טובתי למען תספר לי משלום משפחתי ועתה מה לך לנוח או מדוע תשכב ותרדם. הנמשל, הקב"ה נתן לאדם נפש עליונה חצובה מתחת כסא כבודו ונתרחקה ממעונתה ובכל ימי השבוע גם כי הקב"ה משתוקק לשמוע טובות ממנה. אך האדם טרוד בעסקיו לכן הגביל להשתעשע עמנו ביום השבת והספיק לנו בעבור זה ביום הששי לחם יומיים. למען נהיה נקיים ביום השבת מכל טרדה ונוכל להשתעשע בקרבת אלקים יתברך שמו ולשוש באהבתו. וזהו ששת ימים תעשה מלאכה ואתה טרוד בעסקי הגוף ואם כן וביום השביעי שבת לה' אלקיך, כלומר ליחד את היום ההוא עמך ולא שתתענד בתנומות עלי משכב או בענייני אחרים וזהו שבת לה' אלוך. (ציוני תורה)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העשה בו מלאכה וגו'. (לה, ב)

בשור"ע סימן עו סעיף ג נוהגין לומר בתפלת ערבית "וינוחו בה" ובשחרית "וינוחו בו" ובמנחה "שבתות קדשך וינוחו בם", אמר אאמו"ר מאוה"ג זצ"ל עס איז ביטער צו זאגן אזוי א פשט [מר לי לומר את הפירוש הבא] אבל בעונותינו הרבים כך נוהגים רבים מאחינו בני ישראל. בכניסת השבת עומד הבעל בבית מסחרו ואילו האשה יושבת בביתה ומכינה צרכי שבת (וינוחו בה - האשה לבדה נחה בליל שבת ואילו האיש מחלל את השבת) ביום השבת בבוקר עומדת האשה בחנות ואילו הבעל הולך להתפלל לבית הכנסת (וינוחו בו - הבעל לבדו נח ואילו האשה מחללת את השבת) לפנות ערב בעת תפילת המנחה סוגרים את החנות והולכים לטייל האיש ואשתו (וינוחו בם - שניהם נחים)...

ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא: (לו, ו)

לגמרא במסכת ברכות (כח, א) מביאה שרבן גמליאל הי' מכריז ואומר 'כל תלמיד שאין תוכו כברו לא יכנס לבית המדרש', ואיתא שם שהעמידו על זה שומר הפתח. מובא בשם החידושי הרי"מ ז"ל שהקשה דמנין הי' שומר הפתח יודע מי הוא אשר תוכו כברו? ואמר, שבאמת השומר לא הי' מניח לאף אחד להכנס, (מסתמא הכוונה שלא הכניסו אלא אותם שהיו ידועים ומוחזקים בכשרות ומשאר העם לא הניחו אף אחד להכנס) אלא שמי שהי' תוכו כברו כבר מצא עצה לעצמו האיך לדחוק ולהכנס עכדה"ק. והנה בפרשת תרומה כתיב ויקחו לי תרומה ופירש"י לי לשמי, וא"כ היו הגזברים יכולים ליקח לתרומת המשכן רק ממני שנותן לשם שמים, וקשיא נמי דמהיכן ידעו הגזברים מי הוא הנותן לשם שמים? ולכן יש לומר דבאמת עשו כמו שעשה שומר הפתח של ר"ג ולא קבלו נדבה רק מהיחידים המוחזקים בכשרות, אולם אלו שרצו בלב שלם להביא נדבתם למשכן כבר ידעו האיך לדחוק ולהביא. ומי שרצה להביא באמת לשם שמים כבר מצא דרך לדחוק ולהביא וכענין הנ"ל. ויש לפרש בזה בדרך צחות מה דכתיב בפרשת ויקהל "איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקודש" היינו שהיתה מלאכה רבה וגדולה - לדחוק ולהביא התרומה.... (טעם הצבי, מובא באוצרותיהם של צדיקים)

מאוצרות המגידים

ויבאו האנשים על הנשים כל נדיב לב (לה, כב)
כתב בספורנו, "ויבאו האנשים על הנשים. עם הנשים המתנדבות באו האנשים שלהן להסכים בנדבה, כדי שיקבלו הגבאין מהן, שאין מקבלים מן הנשים אלא דבר מועט".

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם (לה, א)
פירש"י למחרת יום הכפורים ע"כ. יש לומר בדרך צחות, הנה בעונותינו הרבים ישנם אנשים באחינו בני ישראל שבים הקדוש באים לבית הכנסת ומתפללים ומתענים ומתודים, ועושים את כל מצות היום כדת וכדין כצדיקים ממש, אבל למחרת יום הכפורים שוכחים הכל מה שעשו אתמול וחוזרים לסורם לחיי היום יום, וזהו מה שאומר הפסוק "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל למחרת יום הכפורים ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם" שגם למחרת יום הכפורים חייבים לקיים את כל התורה ולא רק ביום הכפורים.... (עוללות אפריים)

'ויקהל משה את כל עדת בני ישראל.'

ואילו בפ' כי תבא נאמר 'ויקרא משה לכל ישראל ויאמר אליהם, ויש להבין מהו הלשון 'ויקהל', ומהו הלשון 'ויקרא'.
וביאר רבי שלמה קלוגר שיש שני דרכים לאסוף את הציבור, דרך אחד להסתובב עם מקרופון ולקרוא את כולם שיבואו לככר השבת, מתי מעט יבואו. אך יש עוד דרך, למשל אם יעמוד ר' יוסלה רוזנבלט בככר השבת ויתחיל לנגן בקול נעים, בלי שום מודעות ורמקולים, כולם יבואו לשמוע. הראשון הוא 'ויקרא' השני הוא 'ויקהל', כי ר' יוסלה אינו קורא, אלא מקביל את העם סביבו את כל הציבור, לשמוע חזן כשר.
משה רבינו ששקרו עור פניו, לא היה צריך 'לקרוא' להם, אלא נהיה מצב של 'ויקהל', לא שקראו להם, אלא כולם נקהלו והביאו את הילדים שיסתכלו על פניו של הצדיק, כך זה נראה כשזוכים.

וכ' הרש"ק בשם מדרש שיר השירים שקרני הוד שאיבדו בחטא העגל, הוחזר להם במעשה המשכן, וזהו שחורה אני ונאווה, שחורה אני במעשה העגל, ונאווה במעשה המשכן, כי חזרו קרני ההוד.
ומה שאמר האריז"ל שבשבת החזירים להם, כפי הנראה זה היה בין מעשה העגל למעשה המשכן, וכן היום כשאין לנו בבית המקדש, אנו זוכים לבחינה זאת בשבת קודש, אך כשהקב"ה יחזיר לנו את המקדש וכליו, יחזרו לנו קרני ההוד גם בימות החול.

וכן הובא בילקוט ראובני בפ' כי תשא אות פ"ו. ובזה פי' רש"ק שכיון שראה משה שכולם נקהלים אליו בלי שיקרא אותם, הבין שהסיבה הוא מחמת שקרנו עור פניו, וחשש שמא נחלשה דעתם שאין להם את קרני ההוד, לזאת חיזק אותם שיש שבת קודש, כולם תזכו לקרני ההוד, ויתרה מזאת, כשתעסקו במלאכת המשכן, אפי' רק תתחילו לעסוק בכך, שוב יחזרו לכם קרני ההוד. ולזאת נקהלו כולם אל משה, כי דרכו של בעל האבדה לחזר אחר אבדתו, כיון שקירון עור הפנים לא היו של משה אלא של בני ישראל, ממילא נקהלו אצל משה, כי צריך לנסוע להצדיק לחזר על אבדתו. (הגרמ"י ריימן)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העשה בו מלאכה וימת: (לה, ב)

בכמה מהמפרשים מביאים לפרש את הפסוק "יהיה לכם קודש" עפ"י דברי הגמ' "חציו לה' וחציו לכם", שכאן מזהיר הפסוק שגם את ה"לכם" תעשו קודש, דהיינו שגם כשמענג את עצמו בשבת שיהיה זה "לכבוד שבת" ולא לכבוד עצמו.

בספה"ק "תולדות יעקב יוסף" (פרשת כי תבא אות א) מביא בשם הבעש"ט, "שמעתי ממורי": משל לבן מלך שנשתלח למרחקים לכפר אחד שדרים שם אנשים נבערים פחותי ערך, ובהאריך הזמן שמה, הגיעו יום אחד מכתב מאביו המלך. רצה בן המלך לשמוח בו מאד, אך חשש מבני הכפר שילעילו עליו באומרם מה יום מיומים ושמחה מה זו עושה. מה עשה בן המלך, קרא לבני הכפר וקנה להם יין ושאר מיני יין המשכרים עד ששמחו העם ביין, והתחילו כולם לרקוד ולשמוח, הם על היין והמעדנים והוא על שמחת המכתב מאביו, ודפח"ח. והנמשל מובן, כי הנשמה שמחה עם בא השבת, אבל מה תעשה שהגף אינו מבין לשמחה זו מהיא עושה, לכן נותנים סעודה טובה לגוף, ואז הגוף שמח מחמת האוכל והנשמה שמחה על השבת.

עוד בעניין הזהירות בקדושת השבת, מובא בספר "משלי יעקב" למגיד מדובנא, משל בעניין חובת האדם להקדיש עתותיו בשבת קודש קודש לה': המשל בזה לאחד שהרחיק נדוד ועזב את משפחתו וכל בית אביו לגור בארץ רחוקה, והיו עיניו נשואות וכלות אולי יראה איזה אורח הבא מעיר מולדתו

בעניין הזה, מן הראוי להסמיך שני סיפורים נפלאים מהגאון הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, כפי שמובאים בספר "ואיש על החומה", הסיפור הראשון על נסוב על נקודה זו שמוזכרת כאן בספרונו מדברי הגמ' בבבא בתרא שאין לקחת צדקה מאשה בלא הסכמת בעלה, והסיפור השני גם כן מעניין זה, מראה על זהירותו המופלגת שלא לגעת בממון שאינו שלו:

מספר הרב משה בלוי בספרו: שמעתי מפי אבא מורי, שאשה אחת בהונגריה היתה חשוכת בנים, בעלה היה עשיר והיא היתה לו לעזר בהנהלת העסקים. באה האשה אל רב העיר, ובידה סכום של ארבע מאות זהובים שהיא מבקשת לשלוח פדיון נפש לאחד הצדיקים שיתפלל עבורה לזש"ק, רב העיר אמר לה שהוא מייפץ לה לשלוח את הכסף הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד בירושלים. האשה מסרה לו את הכסף והוא שלחו אל רבינו. כעבור שלשה שבועות, בא בעל האשה אל רב העיר בתרעומת על שקבל סכום כה גדול מאשתו לצדקה, הרב אמר שהוא חשב שהאשה עשתה זאת בידיעתו, אולם הלה תבע שהרב ידרוש חזרה מירושלים את הכסף. מאד לא נעם להרב לעשות זאת, והוא הציע לבעל האשה שאם הוא רוצה דוקא חזרה את הכסף, אזי ישלם הוא לו קמעא קמעא את הסכום הזה, באותו מעמד נכנס לפתע שליח הדאר לבית הרב, והביא לו מכתב באחריות שבא מירושלים. הרב פתח את המכתב, ומצא בו את הארבע מאות זהובים ששלח לרבינו זיע"א, צהלו פניו ומסרם תיכף לבעל האשה. האיש התרגש מאד, ובקש מהרב שיגיד לו גם מה שהרב זוננפלד כותב במכתב המצורף, אז הקריא לפניו הרב כדברים האלה: קבלתי את מכתבו יחד עם הכסף, אולם מכיון שמע"כ כותב שאשה מסרה לו זאת, חושש אני אולי עשתה זאת מבלי רשות בעלה. הנני משיב לו חזרה את הכסף, בבקשה למסרו חזרה להאשה, אולם כמובן שלא מעטתי בשביל כך למלא את בקשתה בדבר התפילות שתפקד, ויה"ר שהתפילות תקובלנה. עיני הרב ועיני בעל האשה זלגו דמעות".

עיקרון זה לא לקבל מאשה בלי הסכמת בעלה היה מקובל אצל מורנו, לא רק לגבי אחרים, אלא אפילו מאחותו היחידה 'יעטל', הקפיד שלא לקבל אלא בהסכמתו המפורשת של הבעל, כפי שהוא כותב באחד ממכתביו לאחיו ר' שמואל: "כתיבתך שימחה אותי מאד, את החבילה מאחותנו היקרה קבלתי ע"י מר פאפנהיים, אבל את סכום הכסף שהכיל לפי השערתי 15000 כתרם לא הסכמתי לקבל, כי סכום כזה הוא גדול מדי עבורה, וביקשתי ממר פאפנהיים להחזירו לה, וביחוד שלא היתה לי ידיעה ברורה אם בעלה היקר מסכים לכך. בצעירותי הייתי מקפיד מאד ומזהירה שלא תשלח בלי ידיעת בעלה, של שכן לעת זקנה, ירש להקפיד עוד יותר לא לנגוע במה שאינו שלי. תקותי בה' יתברך בחסדו ורחמי שהוא ימשיך לפרנסני מתחת ידו הרחבה בכדי שאוכל להמשיך להתנהג כפי שהורגלת מנעורי".

סיפור אחד מני רבות, מפי עד ראייה ושמיעה שרשם אותו בדיוק נפלא מפיו של מרא דעובדא הקדוש פרופ' יעקב ישראל דיהאן:

רעש והמולה בשכונת "בתי מחסה" אשר בעיר העתיקה. פמליא מכובדת פלשה לפינה שקטה זו, אל בית רבי יוסף חיים צועדת הפמליא, אשר בראשה ה"ליידי סמואל", אשתו של הנציב העליון לא"י, הרברט סמואל. ורבי חיים עומד באותה שעה ושופך צקון לחשו בתפלת המנחה בביהכ"נ הגדול אשר בחצר "בתי מחסה". בחצר בית הכנסת נתעכבה הפמליא תוך צפיה לסיום תפלתו של "הרב".

כשסיים מורנו את תפלתו, הוגד לו ע"י שליח כי ה"ליידי סמואל", מבקשת לחלות את פניו. כשיצא מורנו מבית הכנסת, נגשה אליו הליידי סמואל בנימוס רב ובהכנעה, שאלה בשלומו ומסרה למרן פריסת שלום מבעלה "סיר הרברט סמואל", בתום פגישה קצרה זן, נפרדה כל הכבודה ממורנו והלכה לה. והיה הדבר לפלא ולשיחת היום מה פשר ביקור פתאומי זה, ומה ראתה על ככה. למחרת, כשביקר פרופ' די האן בבית מורנו, גילה את פשר הביקור הבטלתי צפוי מאתמול. ומעשה שהיה כך היה:

במסיבה חגיגת ב'מעון לבנות' של מר גולדשמיד, שבה השתתפו מסלתה ומשמנה של החברה הגבוהה של הפקידות האנגלית, ובראשם הוד מעלתו הנציב העליון לא"י הרברט סמואל, נקשרה שיחה בין הרברט סמואל והפרופ' דיהאן, כשלתע פנה הנציב העליון לפרופ' דיהאן "הלא תגיד לי ידידי המלומד, ביני לבינך, איך זה הולם את מעמדך כאישיות בינלאומית רמת מעלה, ששמך מהולל בפי כל, להתחבר לאותה כת שמרנית הלוחמת בעקשנות נגד כל קידמה ומודרניזציה בחיים הציבוריים?!"

"לאט לך ידידי הלורד, ענהו פרופ' דיהאן, הבה ואספר לך מה שקרה איתי לפני שבועות אחדים עם ראש העדה הזאת, ותגיד לי אז אם תוכל למצוא בין כל אנשי הקידמה והאצולה שלך, אישיות טהורה ודגולה כזאת". "עומד אני בראש קרן מיוחדת אשר מטרתה לתמוך בידי 'אנשי רוח'. ביישיבה האחרונה של הנהלת הקרן, הסברתי לחבר הנאמנים שעקב טרדתי ונסיעתי לארץ ישראל, ומסיבות שונות אחרות, אני מציע לסיים את פעילות הקרן, ולמסור את שארית הסכום שבידינו לאישיות הדגולה ביותר שהכרתי מעודי, וזהו הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד מירושלים". שוכנעו נאמני הקרן, והסכימו למסור בידי את כל הסכום שנשאר ברשות הקרן, ע"מ שאעבירה לידי אותו צדיק אשר בירושלים, ידוע ידעתי את מצוקתו הכלכלית הקשה של הרב זוננפלד, וביחוד את מצוקת בני משפחתו

"אין זה בשבילי ואיני לוקח", היתה תשובתו ברורה והחלטית. במבוכתי, פניתי לבית יו"ר העדה הרב ר' ראובן שלמה יונגרייז, סיפרתי לו את כל העניין, והפצרתי בו שישפיע על הרב לקבל את הכסף, הרב יונגרייז, בידעו את דרכו של הרב, לא נתן לי סיכויים רבים להצלחתי, אבל משום כבודי ניאות לבוא אתי לרב ולהסביר לו כמה שהעניין כשר וחלק, ואדרכה, בזה מתגשמת מטרת הקרן בצורה הנאותה ביותר וגם מצילה את משפחת הרב ממצוקתה.

גם השתדלותו של הרב יונגרייז לא נשאה פרי, ונאלצתי באין ברירה להחזיר את כל הכסף לאמסטרדאם".

ועתה, הבנמצא כזה איש אשר טוהר הנפש ואצילות הרוח בו בין כל החברה המתקדמת שלך?!"

הלורד סמואל נתרגש מאד למשמע הסיפור, וקרא אליו את ה"ליידי", וביקש ממני לחזור באזניה על כל הסיפור.

הליידי הביעה את משאלתה לראות במו עיניה עוד באותו היום את האישיית המופלאה הזאת, ועם תום המסיבה פנתה עם כל מלוויה לעבר "בתי מחסה" אשר בעיר העתיקה של ירושלים". (האיש על החומה)

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל..." (לה, א) - "... וזה לא יתכן לבנות הבית הגדול והקדוש הזה מן הגזל..." ("כלי יקר").

"ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים" - למה עצי שטים? לימד הקב"ה דרך ארץ לדורות, שאם יבקש אדם לבנות ביתו מאילין עושה פרות, אומר לו: ומה מלך מלכי המלכים שהכל שלו, כשאמר לעשות משכן, אמר: לא תביא אלא מאילין שאינו עושה פרות - אתם על אחת כמה וכמה" (שמות רב לה, ב).

הסיפור המצמרר הבא אירע באחד ממחנות ההשמדה בזמן השואה. השמיים כחולים הם. מסביב הכל ירוק. מרחבים אין סופיים של ירוק. יעקב מנסה להביט, לשאוף אל ריאותיו את האוויר, את הנוף... לשאוף רק לרגע אחד, ולו לרגע אחד... וחבטה עזה על גבו מקפיצה אותו. פה אסור לשאוף. פה צריך לעבוד. להתענות. אושוויץ.

הוא הידק את אחיזתו במעדר והמשיך עם ידיים זבות דם להכות באדמה הקשה. להכות, להכות... אם יפסיק לרגע יכו בו...

שריקה חדה נשמעה. נעמד זקוף. שתי שריקות, ומיד הסדרו כולם בשורות, שמאל ימין, שמאל ימין... כמו חיילים ממושמעים. השמים כבר לא כחולים, והחושך כיסה ארץ. מובלים אל הבלוק, להניח קצת את העצמות השבורות, לאגור כוח למחר. במבנה פח, רחב ממדים, על רצפת אבן, שכבו בתוך שורות צפופות מאות אנשים. כולם, עם ראשים מגולחים ועל גופם שמלת פסים. כולם שוכבים. חלקם ישנים, אחרים מנמנמים ועוד שלא הצליחו להירדם, מכונסים בתוך עצמם ושותקים. אולי מהרהרים... אולי נזכרים... רק קול אנחה עולה מידי פעם.

לפתע, אומר מישוהו מילה. מילה אחת, אשר מחשמלת את גופו: "חנוכה!" חנוכה. חג הניסים. עוד שלושה ימים חנוכה!!! הוא חש איך האדרנלין מבעבע בגופו. חנוכה!!! עוצם את עיניו. נזכר בבית. עומדים כולם. שרים "מעוז צור"... הנרות מרצדים וריח סופגניות נישא באוויר.

החלטה מתגבשת בלבו. בחג חנוכה זה ידליק נרות חנוכה! יאירו הם את מחשכי אושוויץ! יתנו תקווה למעטים שנשארו! כן, בחג חנוכה זה ידליק נרות!!! אך מניין? מניין ישיג השמן? הפתילות?

תכף דוחף הוא בידו את יוסי, חברו לדרגש. יוסי עובד בבית החרושת, אולי יוכל להשיג לו משם פתילות. תמורת פרוסת לחם, מסכים יוסי מיד. עוצם את עיניו, די להיום. מחר יחפש מניין ישיג שמן.

במסתרים, הוחלפו שני תפוחי אדמה וחצי פרוסת לחם ב-50 גרם מרגרינה. פתילות יש לו, מרגרינה כבר יש לו. הערב, אי"ה, יזכה להדליק נרות חנוכה!!! התרגשות אוחות בו.

יעקב רעב, רעב ללחם עד לכדי כאב, הרי ויתר על פת לחמו כדי לזכות לפתילות, למעט המרגרינה... רעב, אך האושר ממלא את כולו, נותן בו חיות. במרץ רב מכה הוא באדמה, עוד ועוד ועוד... מצפה הוא בכיליון עיניים לשריקה המיוחלת. ואז... כשיגיעו לבלוק... איזו הפתעה תהיה לכולם שם!!! כמה חיזוק ישאבו מהנרות!!! אורם יאיר את מחשכי הלב!!! יבשר על ניצחון

המעטים על הרבים!!! כמעט ושומע הוא את כולם שרים "מעוז צור", חש על בשרו ממש את אוירת החנוכה.

הנזכרת להלן קובעת שישנם דברים שאין לעשותם בשבת, ומדוע אומרת התורה: "אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות"?

לפיכך, הוא מבאר, שפסוק זה אינו מוסב בדווקא אל זוהרת השבת, אלא אל כל יריעת התורה והמצוות שציוה משה לישראל. כל הגישה לעבודת המצוות צריכה להיות מתוך השכל ודעת, ומתוך חישוב המעשים בפלט דק ומדוקדק.

לא זו בלבד שהאדם צריך לשקול את מהלכיו במאזני התבונה ולהימנע מכל מה שיש בו שמץ חטא, אלא אפילו המעשים הטובים טעונים ביקורת קפדנית.

ברוח זו ניתן להבין מדוע התורה חוזרת וכופלת אזהרות וציוויים אודות שמירת השבת לבל תחולל גם במחיר מצות בניית המשכן.

הנה בתחילת פרשתנו (פסוק ב) נאמר כי בהקהל משה את העם בשביל להורותם על דבר הקמת המשכן, הקדים להזהירם אודות שמירת השבת: "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה יומת".

וכדברי רש"י: "הקדים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת".

כיצא בזה מופיעים הדברים גם בפ' כי תשא (לא, יג) שם נאמר: "אך את שבתותי תשמורו". על כך הביא רש"י את דברי חז"ל: "אף על פי שתהיו רדופין וריוזין בזריות המלאכה (מלאכת המשכן) שבת אל תדחה מפניה".

בבית המקדש ובמשכן עצמו לא שבתה עבודת הקורבנות אף לא יום אחד. גם בשבת היו מקריבים תמידים כסדרם ומוספין כהלכתן, למרות שהדבר היה כרוך בעשיית מלאכות שבת. אולם בניית והקמת המשכן או המקדש אינם דוחים איסורי שבת. רק עבודת הקרבנות עצמה היא שהותרה בשבת, אך לא מלאכה שנועדה להכשיר לעבודת בית המקדש.

האברבנאל מבאר (שם) כי ממה שהוצרכה התורה להזהיר לבל תידחה השבת מפני בניין המשכן משתמע שהיה מקום לסבור שראויה השבת להיחזק מפניו. כלומר, אלמלא נצטוונו במפורש, היה מקום לסבור שהאזהרות שנאמרו בעניין שמירת השבת אינן תקפות כאשר המדובר במלאכות שנועדו לצורך בניין המקדש.

הוא מסביר כי מדעת עצמנו יכולנו לסבור שבניין המשכן שב"קום ועשה", עדיף על ה"שב ואל תעשה" שבשבתה בשבת. הרי מטרת כל המצוות הינה דביקות בה' והשראת השכינה בעם, והדביקות באלוקים לכאורה מושגת מן העיסוק במעשים חיוביים, יותר מאשר בהימנעות ממעשים אסורים.

כלל גדול נאמר בהלכה: "עשה דוחה לא תעשה". כל מקום שיש בו התנגשות בין מצוות "עשה" שעלינו לקיימה, לבין איסור "לא תעשה" שניאלץ לעבור עליו אם נקיים את ה"עשה", ההלכה קובעת כי ה"עשה" דוחה את ה"לא תעשה". המצווה תתקיים גם במחיר דחיית האלו. (כמובן שגם להלכה זו הרבה גדרים וסייגים שלא כאן המקום לפרטם, אולם עיקרון זה ידוע ומקובל ומוסכם על הכל).

כיון שכן, יכלו ישראל לסבור שעדיף לעסוק בפעילות חיובית, גם אם על ידה נדחים איסורי השבת, מה גם שפעילות חיובית זו היא מלאכת בניין המשכן, שמטרתה השראת השכינה בעם ישראל.

כדי להוציא מלב מי שעלול לטעות כן, באה התורה והדגישה כי למרות החשיבות הרבה שנועדה לבניין המשכן, השבת לא תזוז ממקומה, וכל איסורי השבת יישמרו גם בעת העיסוק בבניין המקדש.

זהירות מגזל - אפילו לשם שמים

ה"כלי יקר" שואל שאלה מעניינת: בתחילת הפרשה נאמר "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... ורש"י מפרש שמדובר כאן למחרת יום הכיפורים כשריד מהר סיני. ואילו לעיל בפרשת יתרו (יח, יג) נאמר "ויהי ממחרת וישב משה לפרש את העם", ופירש"י שם כי היה זה למחרת יום הכיפורים?

מתרג' ה"כלי יקר" וזה לשונו: "ונראה לפרש שידוע שהקהל זה היה להודיע להם מצות המשכן והנדבה כמו שיתבאר בסמוך, והיה משה חושש פן יתנדב אחד מהם למשכן דבר שאינו שלו והוא חושב כי הוא תופסו בדן. וזה לא יתכן לבנות הבית הגדול והקדוש הזה מן הגזל, ומקום המשפט שם הרשע, על כן הכריז משה תחילה: מי בעל דברים יגש אלי למשפט, באופן שכל העם על מקומו יבוא בשלום. ונודע לכל אחד מה שהוא שלו או אינו שלו על ידי שהוא דן ביניהם. ואז היה מודיעם עניין הנדבה לאמר קחו מאתכם תרומה לה', ומאתכם היינו משלכם ולא משל חברכם..." עכ"ל.

ואמרו חז"ל במדרש (שמות רבה לה) על הפסוק: "ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים". למה עצי שטים? לימד הקב"ה דרך ארץ לדורות, שאם יבקש אדם לבנות ביתו מאילן עושה פירות, אומר לו: ומה מלך מלכי המלכים שהכל שלו כשאמר לעשות משכן אמר: לא תביא אלא מאילן שאינו עושה פירות - אתם על אחת כמה וכמה".

גם כשציוה לבנות את המשכן - את המוסד הרוחני, מרכז השכינה והקדושה - הקפיד והזהיר את העם, לבל יביאו אלא מאילן שאינו עושה פירות!

המטעם על הרבים!!! כמעט ושומע הוא את כולם שרים "מעוז צור", חש על בשרו ממש את אוירת החנוכה.

כולם עומדים סביבו, נרגשים. יעקב טובל את הפתיל במרגרינה, ואז הופך אותו ותוקע את צידו היבש בתוך המרגרינה. עכשיו יידלק הפתיל, המרגרינה תימס ו...

אין לו סידור כדי לקרוא מתוכו את הברכות, אך הוא יודע אותן על בוריין. הברכות מאירות בראשו: להדליק נר של חנוכה... שעשה ניסים... שהחינוך וקיימנו... כולם סביב משתתקים. מתרגש הוא כל כך... תיכף ויברך... תיכף ויאירו הנרות את הלבבות הכבויים סביב...

לפתע... זעקה מחרידה מרעידה את הבלוק. אחד מהראשים המגולחים סביבו נופל ארצה. באחת, מסובב יעקב את גבו, מביט בנופל. הנופל, מביט בו, ומבטו מתחנן. מרים הוא את ידו ומצביע על המרגרינה...

יעקב מתבונן בעיניו. מבין הוא כי אחזו בולמוס. משתוקק הוא למרגרינה, ואם לא יקבלה... אם לא יקבלה... אבל גם הוא כבר יומיים לא אכל, כדי לזכות ולהדליק נרות חנוכה!!! גם הוא רעב!!! וכולם מחכים!!! וצריכים חיזוק רוחני!!! והברכות... והאור...!!!

הלמות פטישים במוחו. כל ההסברים מדוע כן לברך, מדוע כן להדליק... אבל מנגד, אם ידליק שמא זו תהיה מצוה הבאה בעבירה, שהרי הנופל... שרוע הוא על הרצפה... מביט הוא בעיניים קרועות לרווחה על המרגרינה, מבקש לטעום, מבקש חיים...

ביד רועדת הוא מוציא את הפתיל מהמרגרינה. אי מי מנסה לעצור אותו, אך הוא מזיז את העומדים בדרכו. מתכופף, מתיישב על יד הנופל, פותח את פיו, וביד רחמימית מכניס אל תוכו את המרגרינה.

שלוש שנים הוא באושוויץ. הערב, הערב הוא בכה לראשונה. הנופל מוצץ את המרגרינה בקול, מחפש את מבטו של יעקב, רצה להודות לו. עיניו של יעקב מסומאות בדמעות. אין הוא רואה דבר. נתח ממנו, מבשרו, נתן הוא היום. ועוד יותר מכך. תחת אור הנרות אשר ביקש להפיץ, חש הוא את האור הגנוז אשר הדליק הערב הזה. אור הגנוז לצדיקים. אור המצוה...

הדרך לפסגת ההצלחה בנויה מעלות: שלב אחר שלב, מעלה אחר מעלה עד לשלמות הנכספת.

יש פעמים בהם עליה על שלב מסוים דורכת על ערך מוחלט, על נשמה יהודית או אפילו על יבלת קטנה של בן אדם. וניצב האדם על פרשת דרכים: מחד, הוא יכול להעפיל להגשמה אמיתית יהודית ולרכוש פסגות בעבודת ה', ומנגד יתכן שהתעלותו הוא תבוא על חשבון משהו אחר, או ערך חשוב אחר. האם יעלה, חלילה, על חשבון בן אדם או ערך? או שמא ימנע עצמו מהגשמה איכותית?

הדילמה קשה והנסיון הוא עצום. בעל ה"חידושי הרי"ם" ז"ע עמד בנסיון כזה ויכל לו.

באחת מנסיעותיו אל הרבי מקוצק ז"ע לקח החידושי הרי"ם תכריך כתבים עב כרס, חיבור על שולחן ערוך חושן משפט, אשר עמל ויגע עליו שנים ארוכות כדי ליישב בקדושה עצומה את כל הקושיות שהיקשה עליהם בעל ה"שפתי כהן" ע"י בירור ההלכה בדרך האמת.

הראה ה"חידושי הרי"ם" את החיבור לרבי מקוצק שעייין בו זמן רב ואמר לבסוף: "חיבור זה טוב הוא, נאה ומשובח. אולם חוששני שבאם יודפס, חיבור זה ייטב עד למאד בעיני הולמים והדיינים והם יפסקו ממנו הלכה ויפסיקו לעיין בש"ך. על כן דעתי, שתבער את החיבור מן העולם, שכן אין זה מן היושר שחיבור מאוחר ידחה חיבורו של הש"ך, אשר למד תורה לשמה ביגיעה ובהתמדה".

ה"חידושי הרי"ם" יצא מן החדר ופניו כלפיד אש בוערות, זוהרות, ועיניו דומה שדמעו. הוא חזר לחדרו שבאכסניא, ופסע בחדר אנה ואנה כשהוא אחוז שרעפים ורעיונות. כעבור זמן נטל מספר קסמי עץ ומעט חומר דליק, הפכם ללהבה והטיל לתוכה עבודה מאומצת בת שנים רבות.

הוא היה אומר - הוא קודם היה ועשה: השחית היה הגשמה של דברים, של כוחות ועמל. לאחר מכן, כעבור שנים, אמר לחסידיו:

אחד מכלי הנגינה בבית המקדש היה ה'נבל'. מדוע נקרא הכלי בשם זה? משום שנגינתו היתה כל כך יפה ומושלמת שהיה מנבל את כל הכלים האחרים בנגינתו. מדוע אם כן קראו לו נבל (-בשם מכוער כ"כ, כאילו הוא הנבל) ולא קראו לו בשם מנבל?

הוא מתרג' משום שמי שמנבל אחרים בנגינתו - הוא נבל! יש פעמים שביטולה הוא קיומה, שהגשמה היא כליאת היכולות והדחקת הנתונים; שהדרך לפעול היא דווקא לחדול.

אם ההצלחות וההישגים באים על חשבון אנשים או ערכים - זה המקום והזמן להדחיק הכוחות, לכלוא כישרונות, לוותר על הגשמה איכותית וטובה למען שמו בהמון אהבה.

האדמו"ר רבי שמחה בונם מפשיסחא זצ"ל היה מפרש לאור יסוד זה את הפסוק הפותח את פרשתנו: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, ויאמר אליהם, אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם" (לה, א).

אם נפרש מקרא זה מפשוטו, שהוא מוסב על מצות השבת שנאמרה בהמשך, תמוה הביטוי "לעשות", שבו משתמשת התורה. הרי מצות השבת

קפיץ חיבק ונישק את המקום (כי רק שם היתה אחיזה לחיצונים) מעשה שהיה. ע"כ דבריו.

פעם כאשר איימו עליו שאם לא יצא יקחו אותו אל הגר"א מוילנא, השיב הרוח: "איני מפחד ממנו, כי להגר"א אין עסק עימנו (כהקדמת הגר"א לספרא דצניעותא) כך סיפר החפץ חיים לתלמידו רבי שלמה בלוך. עוד שאלו אותו האם ידוע לו מי הם ה"ל"ו צדיקים שבדור. הוא מנה שמות רבים לא ידועים ביניהם גם הגר"א, אלא שאת הגר"א מוילנא לא מנה בין הראשונים ממש. שאלו אותו וכי הגר"א אינו הראשון או לפחות משלושת הראשונים?! והשיב "לא, מפני שהוא הרי קצת מפורסם, חלק ממעלותיו מפורסמות..."

לביתו של המגיד מקוזניץ

בספר "שומר אמונים" מוזכר (לראשונה) שייכותו של המגיד מקוזניץ אל אותו רוח, וזה לשונו: "כי פעם אחת הביאו לרבינו מקאזניץ איש אחד כדי לתקן את הנפש שנכנס (=כדיבוק) שאלו המגיד מי הוא היה בגילגול הקודם ובאיזה זמן והשיב כי יותר מאלפיים שנה שהוא בצער ויסורים וכי הוא היה הראשון שזרק אבן על זכריה הנביא ומאו אין לו מנוחה והולך מדחי לדחי. וברחמי ה' נתקן ע"י הקדוש הנ"ל".

איך עבר מנובהרדוק לקאזניץ? ושמה היה זה איש אחר - שאח"כ נכנסה בו אותו רוח של זורק האבן? קשה לדעת בבירור, אלא מה שנספר לכם להלן, אולי יועיל לשריר הדברים.

"שאלתי את רבי אליהו לאפיאן" - סיפר רבי יעקב אדלשטיין (שליט"א) [צ"ל] - "מה עלה בסופו של אותו בחור שהסתובב ורוח בקרבו" הוא השיב כי כפי הידוע לו, דבר הדיבוק התפרסם עד שרבים באו לשומעו ולקבל פחד ויראת העונש, ללמוד משפטי שמים על עבירות, עד שהענין דווח לחלונות הגבוהים, לממשלה, אנשי הממשל חשדו כי מכשף מסתובב לו בין היהודים והגויים. כאשר מבחינה חוקית נאסר כל מעשה כישוף והעוסק בו הסתכן אז בגזר דין מוות, משום כך, נכנס אותו בחור לכלל פיקוח נפש. והוחלט כי צריך להצילו, לא בגלל הרוח שבקרבו אלא סתם מדין הצלת נפשות. הבריוח אותו מחוץ לגבולות המדינה, מקום בו החוקים שונים. כך עזב את נובהרדוק וילנא וולאזין. א"כ שמה אז אכן זכה והגיע לקרבת יהודים אחרים שגררו אותו אל המגיד מקוזניץ. שם בסופו של דבר הגיע אל תיקונו כפי שמוצא ב"שומר אמונים".

רבי משה הולצברג צ"ל ראש ישיבת קרלין סטולין, גילה פעם כי פרטי התיקון של המגיד מקוזניץ, עברו לאוזנו, איש מפי איש. והוא נאות לספר זאת לרבי יעקב אדלשטיין (שליט"א) [צ"ל], וכה גילה:

בתחילה, המגיד ניסה להוציא את הרוח מגוף הבחור ע"י שמות ויחודים. ולחש באזוני יחודין בשמות הקדושים, גיחך הרוח צחק בקולי קולות ואמר אתם חושבים להפחיד אותי בדברים אלו, את כל היחודים הללו ידעת עוד בהיותי ילד לפני הכנסי למצוות, הלא אני מתקופת הבית - הלא אני זרקתי את האבן הראשונה על זכריה הנביא (ואז געה בבכי) אל תפחידוני!

שאל אותו המגיד "ואיך ישנה אפשרות לתקן את נשמתך?" (כי הוא רצה גם לתקן את נשמתו המיטלטלת והמתייסרת ביסורים נוראים יותר מאלפיים שנה). השיב הרוח ואמר: מאז מותי ועד היום לא היה תלמיד חכם שלימד עלי זכות, אם יהיה מי שיימצא לי לימוד זכות יציל את נשמתי שאבוא למנוחתי. הוא הדגיש שחייבים ללמד עליו סגוריה בפה מלא. המגיד חשב ומצא לו זכות אך הודיע לו שיעשה זאת בתנאי שיראה לו את דרגתו (את מהות רוחו - נפש ונשמה מתקופת בית המקדש) הרוח הסכים אך "לא כאן בבית ובעיר פנימה, בשדה מחוץ לעיר ארעה לך אם תוציאני למנוחה" אמר. המגיד הק' נתעטף ויצא מהעיר ואמר בפיו לימוד זכות עפ"י הלכה ואח"כ נראה לפניו עמוד אש מהארץ עד לרקיע, ומה שעוד ראה כמובן שלא סיפר.

מה היה לימוד הזכות? גם זה סיפר ר' משה הולצברג צ"ל: הוא מצא לו סברה הלכתית, שבסברא זו קיימת הבנת בטעות - להתייר לרגום אותו באבן. טעות בהלכה, אבל יש בה כבר לימוד זכות מסוים:

הוא חשב כי ההלכה היא שנבואה רעה נבואה ה' יתברך יכולה להשתנות כל זמן שהנביא לא אומרה בפיו. והרי זכריה נביא ה' ניבא אז לרעה כציווי ה' אלוקים, א"כ היה לו להימנע מלהינבא בשם ה' כדי לנסות להציל ע"י כך את עם ישראל, ואע"פ ש"הכובש נבואתו חייב מיתה" היה לו למסור את חייו ונפשו בזה ובבא, בשביל להציל את כלל ישראל. ואע"פ שאסור לנביא לעשות כך, אבל זו כבר צד טעות מבחינת ההלכה ולימוד זכות איך יכול היה לחשוב (רחמנא ליצלן) שמוטר לרגומו באבנים.

(להגיד)

רא מה ש"כ בספה"ק "תפארת שלמה" על מועדים - שערו התפילה:

"כאשר ידענו כן המעשה מפי אדמו"ו הרב הקדוש המגיד מקאזניץ ולה"ה שספר על דברי הרוח הדבוק באחד שבא לפני הרב ר' יהודה חסיד משידלאווצי. והרב הנ"ל נתכוון בשמות הקדושים לבעבור לגרשו מנפש האדם ההוא אז שחק עליו ואמר כי בימי הילדים הקטנים היו יודעים מכוונות כאלה והוא ה" הראשון אשר הרים ידו ראשונה בזכרי הנביא ע"ה בעת הריגתו בבהמ"ק ומן אז והלאה יותר מב' אלפים שנה הוא נדחה מכף אל כף ולא ינוח ולא ישקוט אף בגיהנם. כאשר שמע ר"י את דברי הרוח התחיל לבכות ולהתמרמר מאד ואמר הוא ואביו אם בומן הרב כזה עדיין לא נתכפר

ועוד שנו רבותינו בגמרא (בבא קמא צד ע"א): "הרי שגזל סאה של חיטים, טחנה, לשה ואפאה - והפריש ממנה חלה, כיצד מברך? - אין זה מברך אלא מנאיץ".

וכנגד אותם "מתחסדים" הטוענים כי לשם שמים - בעבור קיום מצוה, מותר לעשות הכל... היה אומר הרבי מקוצק: כתוב בתורה "וכל העם רואים את הקולות" (שמות כ, טו).

מדוע נזקקו ישראל לראות את הקולות כמו עיניהם?

שלא יפרשו את ה"לא תגנוב" - "לו תגנוב" כאילו ש"לשם שמים" - הגניבה מותרת!

אלפיים שנה - עד המגיד מקוזניץ

סיפור נורא תשמעו היום, סיפור אמיתי, ובין השיטין טמון בו פרט צדדי אך מופלא, בענין שבת קודש - קדושת השבת, שבה מתחילה פרשתינו.

היו שני נביאים - זכריה. הנביא זכריה המופיע בכתובים לא נרגם, אלא הנביא זכריה בן יהודע הכהן כמו שכתוב בדברי הימים (ב' כ"ד): "ורוח אלוקים לבשה את זכריה בן יהודע הכהן ויעמוד מעל לעם ויאמר להם כה אמר האלוקים למה אתם עוברים את מצוות ה' ולא תצליחו... ויקשרו עליו וירגמוהו אבן במצות המלך בחצר בית ה'... ובמותו אמר (הנביא) ירא ה' וידרוש". ואכן שנה אח"כ, ה' דרש את מותו, ליום השנה בדיוק באותו יום - עלה חייל ארם על ירושלים הרג והשחית כמו שכתוב שם.

חלפו שנים ארוכות - ונבוזארדן שר הטבחים נכנס לעזרה והבחין בדמו של זכריה הנביא שתוסס ורותח, אותו דם עמד על סלע ורתח במשך כמאה שנה מהריגתו של זכריה עד חורבן הבית.

נבוזארדן שאל "מאי האי?" נאלצו לספר לו שהוא דמו של זכריה נביא ה' שהוכיח אותם במילי דשמיא וקמו עליו והרגוהו: "נביא הוה בו דהוה קא מוכח לן במילי דשמיא קמינן עילייה וקטלינן ליה והא כמה שנין דלא קא נייח דמיה". אסון גדול התרחש שם באותה שעה כאשר נבוזארדן רצה להפסיק את רתיחת הדם ושחט עליו את זקני העם - הסנהדרין, אח"כ בחורים ובתולות ותינוקות של בית רבן עד שגם הוא עצמו הזדעזע משפיכת הדם, והתחנן כביכול - שהדם כבר יפסיק מרתחתו - עד שהדם נח. ואז נרעש כפליים, התגיר ושב בתשובה. (גיטין דף נז).

ועתה, נשמע היטב. אצל הליטאים ידוע על "הנובהרדוקער דיבוק" היה זה בחור יהודי מנובהרדוק שנכנסה בו רוח (נשמה תועה שנכנסת בגוף חי, ככל הדיבוקים' שהיו מתגלים לפני שנות דור). אצל החסידיים ידוע גם על דיבוק מופלא, וסביר להניח, כפי שיוצא להלן, ששניהם מדברים על אותו דיבוק - שתחילת דרכו הייתה בנובהרדוק והובא לביתו של תלמיד הגר"א רבי חיים מוולאזין, ולאחר מכן עבר לאיזור אחר שם הובא אל המגיד הקדוש מקוזניץ ו"ע.

כפי עדות איש מפי איש - מגדולי הליטאים. (וכמצוטט בספר 'הצדיק ר' שלמה') אותו בחור היה פוסע ברחובה של עיר, פוגש אנשים והיה פורט לפנייהם את עבירותיהם, כפי הסדר דלהלן: הוא ניגש ליהודי ואמר לו בשמחה "איך האב דיר האלט, כלומר - "אהבתך, אני אוהב אותך!" ומיד בידדות - התחיל לפרט את חטאיו שעשה בימי חייו. היהודי היה מתמוסס מבושה על פרסום מעשיו בקול ברחובה של עיר לפני רבים, ומיד היה מהרהר בתשובה, אז הרוח היה הופך את הטון והסגנון ואומר לו "איך האב דיר פיינט" - אני שונא אותך!" מגביה את רגליו ונס ממנו...

לפעמים עוד לפני שהיה אומר "אני שונא אותך" היה מנסה בדרך אחרת. היה פונה אליו כאילו בתחנון: "אחי היקר למה לך כך (לחשוב מחשבות של חרטות), מה אתה צריך לעסוק בכך?!" כלומר למה אתה מהרהר בתשובה, אך משהיה ממשיך להרהר בתשובה, נפרד ממנו במנוסה. היינו שרוח טומאה לפפה אותו, כי כידוע, התאוות והשאיפות לא נפרדות מהאדם לאחר פרידת הנשמה מהגוף. הנשמה, נפרדת רק מהגוף אבל לא מהרצונות שלה שהינם חלק מהנפש ונשארים בה... יסורי העונשים, אולי הם, מפרידים אותם מהנפש.

אותו רוח גילה ואמר, נורא ואיום, כי הוא הראשון שזרק את האבן על זכריה הנביא. יותר מאלפים שנה שהוא נע ונד ואין לו אפשרות להכנס לגיהנום להזדכך שם מעבירותיו, וכך נכנס בגופו של הבחור למצוא מנוח ומרגוע לזמן קצר. דבר פלא נוסף נמסר, שכמעט ולא יכל להמצא בסביבת תלמידי חכמים וצדיקים, כאשר פגש רשע - חיבוקו גיפפו ונשקו שוב ושוב. אבל כשנקלע בדרכו לארבע אמות של צדיק לא יכל להביט בו - ברח, קילל וחרף.

רבי יוסף שלמה כהנמן הרב מפוניבז' נכנס פעם ל'חדר האוכל' בישיבת פוניבז' והבחין כי מספר שולחנו לא מוכסים במפה. היה זה ביום שבת קודש. פנה הרב אל קבוצת בחורים ואמר להם: בחורים יקרים! שמעו נא. מקובל אצלי על הנובארדוקער דיבוק, כי באחת השבתות הכניסו בכח את אותו בחור אשר בו הרוח אל ביתו של הגר"ח מוולאזין. הבחור נבהל והתהלך אנה ואנה בבית כמי שאחזו טירוף, הוא פשוט לא מצא לעצמו מקום אחיזה - מפאת קדושת הבית והשבת, הוא רץ בסחרור. עד שמצא פינה קטנה באחד משולחנות הבית - שם המפה התקפלה והשולחן היה מגולה. מיד התכופף

לפשי האדם מה נאמר ומה נצטדק מי יוכל לעמוד ביום הדין הגדול והנורא מי יאמר זכיתי מפשעי".

"ויקהל משה" אני יורד מהבית ביום שישי, ורואה שהשכן עולה עם שני סלים מלאים, מקיים מצות "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו" (שמות טז, ה). הלכה פסוקה (שלחן ערוך אורח חיים רנ), אשריו ואשרי חלקו. הזכרתי לו שיאמר בפה מלא "לכבוד שבת קודש", שהדיבור פועל הרבה בקדושה ("משנה ברורה" שם, ב). העפתי מבט, הסלים מלאים נירות. נו, גם אם צריך. אבל יש שם אותיות עבריות, וזו בעיה. "מה זה", שאלתי.

"עיתונים", ענה, "עונג שבת". תמידים כסדרם ו"מוספים" כהלכתם.

מותר? נניח ("משנה ברורה" שז, סג). ואם מתענג, אולי רצוי ("תרומות הדשן" סג). אבל אוי לו, שזה תענוג! והלא ה"בית יוסף" (אורח חיים רצ, ב) הביא דברי המדרש: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... ביום השביעי יהיה לכם קדש, שבת שבתון לה" (שמות לה, א-ב), אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, אם אתם נקהלים בכל שבת ושבת בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ועוסקים בתורה מעלה אני עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי, שנאמר (ישעיה מג, יב): "ואתם עדי נאם ה' ואני אל", מכאן שמכו בכל תפוצות הגולה להתקבץ בבתי כנסיות לקרות מקרא ולדרוש בדברי אגדה אחר סעודת שחרית. ובירושלמי (שבת פט"ו ה"ג) אמרו שלא נתנו שבתות וימים טובים אלא כדי לעסוק בהם בתורה, ואמרו בזהוה הקדוש ("ח"ג ק"ג, א) שבמוצאי שבת כשחוזרת הנשמה היתרה למקומה, נשאלת איזו חידוש חידשה בתורה. ומי שקריאת העיתונים היא עניגו, עליו המשילו לאמור -

ביום ההכתרה, בקש המלך להיטיב עם נתיניו. להשביע רצון איש ואיש, לתת ככל אשר ישאל. הזהירוהו יועציו שאוצר המלוכה יתרוקן. הסכים לפשרה: יקציב לכך שעה. מי שיבוא באותה שעה ויבקש בקשה סבירה, יענה. יומיים לפני המועד השתרך תור ארוך כנחש עקלתון, אנשים תפסו חזקה ולנו במקום. והרי בין כך וכך לא היה סיכוי אלא לחלק קטן. לשלושים, ואולי ארבעים. אבל מי יוותר על החלום, ומי יוותר על הסיכוי הקלוש. אולי יאות המלך ויעניק לו קצבה לכל חייו, יחליף את דירתו הדחוקה או יממן השאת אצאיו.

הרגע הגדול הגיע, השער הענק נפתח והכל נדרכו, ולפתע ניכרה תכונה ותזוזה. אדם טיפס במעלה התורה כשכולם מפנים לו מקום, מאפשרים לו להקדימים.

למה ומדוע. אם תהו אלו שלפניהם, מיד מיהרו ועשו כמעשיהם. המצורע של המטרופולין, זה שמנודה מכולם ומעביר את שממון ימיו בשפכי הפסולת שבפאתי העיר. שכל גופו מכוסה פצעים מוגלתיים ודוחים, הצחנה האופפת אותו מרחיקה ממנו כל אדם, מצורע זה שייט לו עתה בניחותא כשהכל סולדים בתחושת קבס.

הגיע לראש התור, וגרם למבוכה. החליטו לרחצו ולבשמו ולהחליף סחבותיו המרובבות לפני שיביאוהו אל המלך. עננת בושם מצחין בשרה את בואו והמלך נטה אליו חסדו: "מה תבקש, במה אוכל לעזורך", התעניין.

"אדוני המלך", ניסה לקוד בגמלוניות, הפצעים המוגלתיים מגרדים ומציקים, ומדיפים ריח בואש. כולם מתרחקים ממני, ואני ניזון מליקוט שאריות מזון שהושלכו לאשפתות. אין לי הנאה בחיי, זולת אחת: כשאני מתחכך, אני משכך מעט את הגריו. אבל יש לי בעיה. איני מגיע לגב... אבקש מהמלך שיואל ברוב חסדו לצוות שיתקיני לי שתי מברשות ארוכות ידות, שאוכל לגרד בהן את גבי..."

"כדברך יעשה", ענה המלך, ופנה אל השליש: "רשמתי?" "כן", ענה בחיך.

חיכוך הבעיר את חמת המצורע: "אדוני המלך, יאמר נא, כלום נאה הדבר ללעוג למצורע? למה הוא מחיך, זה שרשם את הבקשה?" "אכן", הסכים המלך, "למה חייכת לבקשתו, האם נאה הדבר?" הוכיח את השליש.

קד השליש: "אדוני המלך, לא למומו הגשמי חייכתי, אלא לסיכולותו הרוחנית! עומד הוא לפני המלך, ויכול לבקש שרופאיו יטפלו בו וירפאוהו, פצעיו יעלמו ועורו יתנקה, מכאוביו ישכחו ויוכל לשוב לחברת בני האדם, ומעדיף הוא להמשיך להדיף צחנה ולסבול מפצעיו המוגלתיים והמדממים, לסבול מנידוי ולהתכלכל מפסולת אשפתות, ולמצוא אשרו בהתחככות מעגנת..."

נפגע המצורע, זיקר כתפיו ושררב שפתיו: "שלא יגיד לי מה לעשות!" שוטה! בקש לפחות עתה... אין ללעוג לו, יש לנוד לו!

ואני נוכר: נסעתי ברכבת, מחדרה לבני ברק. מולי ישב יהודי, ופתח שולחן. הוציא מאמתחתו צרור תרופות וערך על הדלפק. גולות לבנות וצהובות, כמוסות אדומות וזהובות, מבחר מרשים ומשובב עין. נטלם לפיו עדרים עדרים, הגרים לגרונו בלגימת מים. לטשתי עינים כפי הנראה, כי הוא פנה אלי והזדהה עמי ברחמים: "שכחת את שלך בבית?!" שכחתי בבית? אשרי שאיני צריך!

"והנשאם הביאו"

"והנשאם הביאו את אבני הזהם ואת אבני המלאים לאפוד ולחשן" (שמות לה, כז). וכתב רש"י: מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה, אלא כך אמרו הנשיאים: יתנדבו ציבור מה שמתנדבים, ומה שמחסרים אנו משלימים אותו. כיון שהשלימו ציבור את הכל, שנאמר: "והמלאכה היתה דים" (שמות לו, ז), אמרו נשיאים: מה עלינו לעשות? הביאו את אבני הזהם. לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחילה. ולפי שנתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם, "והנשאם" כתיב.

וכתב ה"כתב סופר" זצ"ל: יש ללמד זכות על צדיקים אלו שאחרו מלהתנדב, על פי המבואר (סוטה יג ע"ב) שאין המצוה נקראת אלא על שם גומרה, כי לולא הגמר גם ההתחלה ללא הועיל היתה. ולכן התחכמו להמתין עד שיביאו כולם נדבתם ומה שיחסר יביאו הם, ותהיה המצוה קרויה על שמם הינו שיעשו עיקר וגמר המצוה. והיתה כונתם לשם שמים -

ומכל מקום שלא כדין עשו, כי ידועה מסקנת ה"משנה למלך" (הלכות מגילה פ"א הי"א) ו"חכם צבי" (בתשובה סימן קו) [בשר אחד שנתן רשות לאסיר לצאת יום אחד מבית האסורים, שיצא ביום הראשון בו יוכל לקיים איזו מצוה שאי אפשר לו לקיימה בבית האסורים, ולא ימתין למצוה מאוחרת מדאורייתא כגון קריאת פרשת זכור, משום] ש"זריזין מקדימין למצוה" (פסחים ד ע"א) עדיף מעשיית מצוה מן המובחר. והיה לנשיאים להקדים המצוה ולהיות מהזריזים המקדימים, מלעשות גמר מצוה מן המובחר.

הטעם שזריזים מקדימים עדיף, על דרך שאמרו: אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה (אבות פ"ב מ"ד). והכלל הוא: אין מחמיצין את המצוות (מכילתא בוא יב, יז), אולי לא יוכל אחר כך לעשות. וכך היה לנשיאים, שלא נשאו להם אלא האבנים. וגם הם לא היו משלהם, אלא ירדו להם עם המן (שמות רבה לג, ח), ולא חסרו משלהם כלום.

וכן הורונו ב"מסילת ישרים" (פרק ז), שלא יחמיץ האדם את המצוה, אלא בהגיע זמנה או בהזדמנה לפניו או בעלותה במחשבתו ימהר יחיש מעשהו לאחוז בה ולעשות אותה, ולא יניח לזמן שיתרבה בינתיים כי אין סכנה כסכנתו. אשר הנה כל רגע שמתחדש יוכל להתחדש איזה עיכוב למעשה הטוב -

ועל אמיתו דבר זה העירונו (בראשית רבה עו) בענין המלכת שלמה, שאמר דוד המלך לבניהו בן יהוידע: "והורדתם אתו אל גחון" ואמר בניהו: "אמן, כן יאמר ה'" (מלכים א, א, לג). ושאלו: והלא כבר נאמר: "הנה בן נולד לך הוא יהיה איש מנוחה, [כי שלמה יהיה שמו ושלום ושקט אתן על ישראל] בימי והכינותי כסא מלכותו על ישראל עד עולם" (דברי הימים א כב, ט-י).

אלא הרבה מפריעים יעמדו מכאן ועד גיחון!

על ענין זה, נשא ה"דברי חיים" זצ"ל את משלו -

היה היתה באבקילע, אשה כפרית, עני מרודה, ולה בנים ובנות בלי עין הרע, מושכים בסנורה ושואלים לחם, ואין. נשאה עין למרום ושועה: "רבונו של עולם, ראה נא בעיני. המצא לי אוכל לעוללי!"

וה' שמע תפלתה. פקח עיניה, ומצאה ביצת תרנגולת שזה עתה הוטלה, חמה וטריה. כמה שמחה. נופפה בה וקראה: "שמעו, ילדים, מצאתי ביצה!"

כמה שמחו, שמחת עניים. מה יעלה בחלקו של כל אחד מהם מביצה בודדת זו. נשאו עיניים והושיטו ידיים, אבל האם הגביהה עוד יותר את הביצה: "לא, ילדים, הבה ננהג בחכמה! לא נאכלנה. נבקש מהשכן שירשה לנו לשימה מתחת לתרגלתו הדוגרת. תדגור עליה, עד שיבקע אפרוח. אבל גם אותו לא נאכל. נגדל אותו עד שיהיה לתרנגולת גדולה" - "הידד", צהלו, "ויהיה לנו בשר!"

"ומרק עוף!"

"לא, ילדים, לא הבנתם -

התרנגולת טטיל לנו ביצים!"

"ויכל יום נאכל ביצה", איזה אושר!

"לא, גם את הביצים לא נאכל. נניח לתרנגולת שתדגור עליהן, ויבקעו המון אפרוחים, שיגדלו ויהיו ללהקות תרנגולים" -

"איזה יופי", קראו במקהלה, "ונאכל כל יום בשר!"

"לא הבנתם - התרנגולות יטילו המוני ביצים, שיגדלו דור נוסף של תרנגולים, ואז נמכור את כל התרנגולים, ונקנה עגלה קטנה, ונגדל אותה עד שתהיה פרה, ותתן חלב, ותמליט עגלות נוספות, עד שיהיה לנו עדר שלם. ואז נמכור חלק ממנו, ונקנה בית משלנו, עם חלקת שדה. נרתום את הפרות למחרשה, נזרע ונקצור, ולא יחסר לנו מאומה!"

עיני הילדים נצצו, שכחו את רעבונם, והבאבקילע שחקה עם הביצה בעליצות, והיא נשמטה מידה והתנפצה.

כל החלום נגר ארצה...

ורגע, שלא תהיה אי הבנה -

זה לא אומר שלא לדגור על הביצה. זה רק אומר שלא לשגות בחלומות, ולא להשתעשע איתה. קום ועשה מעשה. תטגן או תדגור, אבל תנצל את ההווה במקום לחלום על העתיד! ונספר סיפור מהגמרא (גיטין סח ע"ב) -

התורה אסרה להניף ברזל על המזבח. החליט שלמה המלך, שבית המקדש כולו יבנה בלא שיניפו עליו ברזל. לשם כך ביקש את תולעת השמיר, שסגולתה לבקוע אבנים, הודיעוהו שמלך השדים יודע מקומה, ושלח את בניהו בן יהוידע להביאו. בדרכם ראה מגיד עתידות המתיר לצפות נתרות

לאחר שעה שב ואמר: האגרלט מצא חן בעיניי מאוד. אסכים לשלם עליו שבעים וחמישה שקלים, על אף שנראה ששווי עשרה שקלים בלבד". אך הילדה בשלה: אלף שקלים. לקראת הצהריים שב הגוי לחנות, והפעם ניאות לשלם מאתיים שקלים, אך הילדה בשלה.

כך ניסה עוד מספר פעמים, עד שלבסוף במוצ"ש שלף מכיסו את הסכום העצום והניחו על הדלפק. הילדה נדהמה, והוא הסביר: "טובי האדריכלים בנו לי וילה מפוארת, ואגרלט בגוני הטורקוז מתאים לי כל כך. לא יכולתי לוותר עליו!"

כששבו ההורים לביתם, סיפרה להם על השתלשלות העניינים, והם קיבלו על עצמם לשוב בתשובה שלימה "אין כל ספק האם לפותח "בית יעקב" סיים הרב מבריסק את סיפורו, "שמירת שבת של ילדה קטנה השיבה את הוריה בתשובה שלמה".

"בואי בשלום עטרת בעלה גם בשמחה ברינה ובצהלה, תוך אמוני עם סגולה בואי כלה בואי כלה" (הרב שלמה אלקבץ) רבי שמעון בר יוחאי אומר, אמרה שבת לפני הקב"ה: "לכולן יש בן זוג ולי אין בן זוג". אמר לה הקב"ה: "כנסת ישראל יהיה בן זוגך" וכיון שעמדו ישראל על הר סיני, אמר להם הקב"ה: "זכרו הדבר שאמרת והבטחתי לשבת, כנסת ישראל היא בן זוגך". וזהו שנאמר לישראל "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ז) (בראשית רבה, יא ח)

ר' ראובן קרלנשטיין זצ"ל טופל במכשיר דיאליזה, מכשיר שמחליף ומסנן את הדם בגוף. את הטיפול עבר יחד עם אנשים נוספים, שביניהם היה גם חוזר בשאלה ועוד מספר חילונים.

באחד הטיפולים, הופיעה האחות הראשית ובידיה מגש עוגיות ובקבוק יין, וסיפרה שנולדה לה נכדה בשעה טובה ומוצלחת, והיא מעוניינת לשתף את החולים בשמחתה. ר' ראובן לא לגם, כמובן, מן היין שכן דינו כדין נסך. במקום נכח חוזר בשאלה שידע על האיסור לשתות, והוא הרים את קולו וקרא: "נראה לכם שאין הוא אוהב יין? הוא אינו שותה כי אנו בשבילו כמו גויים! כאילו נגע ביין הזה גוי!" מיד נעשה המקום כמקרה, וכולם דרשו לשמוע תשובה מאת ר' ראובן.

בתשובה, סיפר ר' ראובן את הסיפור הבא:

בחור חמד שעמד להתחתן חיפש מתנה יוקרתית לכלתו. הוא הסתובב ברחובות בני ברק ותר אחר שעון זהב שימצא חן בעיניו. אחר חיפושים רבים מצא בדיוק את שחיפשו: שעון יפהפה ויקר שהרשים אותו. היה זה שעון זהב משובץ יהלומים, ועלותו בהתאם.

בהתרגשות מרובה הגיש את מתנתו לכלה, והיא הסירה את העטיפה המרשימה, הביטה בו והבעת אכזבה נראתה על פניה. היא זרקה את השעון היקר על הרצפה ואמרה: "כזו מתנה אני מקבלת? כזו מתנה בזוויה?" המשיך ר' ראובן ואמר: "אם לסנדלר היתה כספת, מה הייתם חושבים שיש בה? ובכספת של רוטשילד מה יש? ובכספת של המלך, מה לדעתם מונח? הקב"ה מלך מלכי המלכים, אמר "מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבתי שמה" הקב"ה מעיד שזו מתנה טובה והוא מוציא אותה מכספת! ואת המתנה הזו, שקיבלו ישראל הם רומסים ודורסים וכלל אינם מעריכים אותה! האם הנכם מצפים שעם כלה שכזו ישתה החתן יין?!"

(אמונה שלימה)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העשה בו מלאכה יומת:

הגאון רבי ישראל משקלאוו זצוק"ל מביא בהקדמת ספרו פאת השולחן ששאלו מלפני רבו הגאון האלוקי רבי אליהו מוילנא זי"ע לבאר כוונת הפייטן רבי אלעזר הקליר בקדושה לשבת שקלים שהאריך בלשונות הרבה בסדר מעשי בראשית: "אז ראית וספרת. והכנת וחקרת. ומדתת וכלת ושקלת. ואמדת וצברת. ופקדת וחשבת וסכמת. ומנית וספרת. וקצבת וחרצת וגזרת. וטפחת ושערת והבטת. והבנת והשכלת ושרת וסקרת. וכתבת וחרטת. וחקרת וצינת וחרת ולמדת והודעת וחיות והורית. וגזרת וצינת וקראת וענית ודברת ואמרת", ואמר הגאון כי יש בכאן ל"ט תיבות שבהם מרוממים ל"ט מלאכות שפעל יוצר הכל בעשרה מאמרותיו, ומל"ט המלאכות שבת ביום השביעי, ולכן נאסרו עלינו אותם ל"ט המלאכות בשבת, עכ"ד הק'.

והנה במלאכת המשכן עשו בני ישראל אותם ל"ט המלאכות ממש, כמבואר בגמ' (שבת מט ב): "תניא אין חייבין אלא על מלאכה שכיוצא בה היתה במשכן, הם זרעו ואתם לא תזרעו, הם קצרו ואתם לא תקצרו, הם העלו את הקרשים מקרקע לעגלה ואתם לא תכניסו מרשות הרבים לרשות היחיד", וכי' היוצא לנו מכ"ז של"ט מלאכות של מעשי בראשית הן הן אשר באו ביסוד העולם החדש שאחרי עשרת הדברות במעשה המשכן, ושביתת ישראל מל"ט מלאכות המשכן בשבת הינה מעין שביתת הקב"ה בשבת בראשית, ולכן אע"פ שטעם שביתת השבת היא זכר לשביתת הקב"ה בבריאת העולם, מ"מ אנו למדים המלאכות האסורות בשבת ממעשה המשכן, מכיון דהיינו הך, והכל הולך אל מקום אחד [וראה בספר פנים יפות תחילת פרשת תרומה].

יש בכאן עניין נוסף, שגם העבודה במצרים והשעבוד לפרעה היו באותן ל"ט מלאכות, וכמו שביארו התוספות במסכת פסחים (ק"ז ב) ד"ה למען תזכור את יום שבת מארץ מצרים, וז"ל: "לכך קבעו זכר ליציאת מצרים, שמעת מזה"מ שיש במדרש לפי שבמצרים עבדו בהם בישראל בפרך, ופר"ך בא"ת

ואנשים משחרים פניו, וחיך. שאלו מדוע חיך, וענהו: אותו קוסם יושב במקום בו טמנו אוצר. מה שתחתיו אינו יודע, את האוצר שתחתיו לא חשף, ועתידות ידע!?"

אין ספק שהמעשה היה, אבל מדוע כתובה לדורות. כי לקח כה רב צפון בו! הן כל אחד מאתנו, כאותו קודם, יושבים אנו על אוצר, ועוסקים בחזוי עתידות תלוש - כל אחד חולם, מה יעשה בעתיד. אח, כיצד ילמד ויתעלה ויכבוש מקום בצמרת. אולי, והלואי. אבל מה לך לחלום באספמיה, יושב אתה על אוצר, והוא ההווה. אותן, חשפת? אותן, אתה מנצל?! קום, נצל את האוצר שאתה יושב עליו, נצל את הרגע הזה ואת השעה הזו. אל תדחה לעתיד, כי אין ספק מוציא מדי ודאי!

(והגדת)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל עושה בו מלאכה יומת (לה, ב)

רש"י: הקדים להם אזהרת שבת לצווי מלאכת המשכן, לומר שאינו דוחה את השבת.

לאחר שהקב"ה אמר למשה ביום הכיפורים: "סלחתי כדברך" (במדבר יד, כ) מכנס משה את עם ישראל ומדבר עמם על שני עניינים: שבת ומלאכת המשכן.

השבת והזכרה לפני מלאכת המשכן, ומדוע: אומר הרמב"ם: שבת שקולה כנגד כל מצוות התורה, השבת היא אות בינו לבין הקב"ה.

שמירת השבת היא גילוי כבוד ה', בחילול שבת יש מן הכפירה בבריאת העולם. השבת היא אות, "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם" (שמות לא, טז) מה היא אות?

"ה' חפץ חיים" ממשיל משל לאדם שפתח חנות ענקית של מוצרי חשמל, ועל החנות תלוי היה שלט גדול: "משה מוצרי חשמל". באחד הימים היתה החנות סגורה. העוברים ושבים שיערו שנגמרה הסחורה, או שהמוכר חולה. אך הזמן התארך והחנות עדיין היתה סגורה, העוברים ושבים שיערו שהמוכר יצא לנופש או נסע ליריד, אך כשהגיעה חברת הובלות והסירה את השלט, הבינו כולם שהחנות נסגרה לצמיתות. הבעלים אינו קשור לחנות, בהסרת השלט הסתיימה הבעלות על החנות.

יהודי השומר שבת נושא על מצחו שלט: אני יהודי! בהסרת השלט, חלילה, נפסקת גם השייכות.

מסופר על ר' ברוך בער שראה חנות סגורה בשבת. הוא נגש אל המנעולים, נישק אותם ואמר: "יש כאן הוכחה שיש בורא לעולם!"

אם כן, כיצד יתכן שיהודי עובד בשבת ומחלל אותה רחמנא ליצלן? ידוע, שעיקר מזונו של הדג הוא דגים אחרים. ברגע שדג גדול רואה דג קטן, מתחיל מרדף. הפלא הגדול הוא שהדג הגדול בולע דגים ונהיה שבע, אך כשפותחים את בטן הדג מגלים דבר מדהים: ראשו של הקרבן נמצא בצד של הזנב, והזנב נמצא בצד הראש.

מה מתברר? הדג רדף אחרי הדג שאותו הוא ראה, אך הקדוש ברוך הוא זימן לו דג אחר! מה אנו אמורים ללמוד מכך?

חידוש עצום: בן אדם רודף אחרי כסף וחושב שעסקים ביום השבת יניבו רווחים, אך הקב"ה מזמין לו דג אחר - מקור אחר להכנסה. בעל ה"קיצור שלחן ערוך" אומר שזו אחת הסיבות שאוכלים דגים בשבת.

מסופר על נהג מונית שעבד בשבת, רחמנא ליצלן, והניח למשמרת את כל הכסף שהרוויח בשבת. הרב ניסה לשכנע אותו שבכסף לא תשרה ברכה, אך דבריו נפלו על אוזניים אטומות.

הוא צבר פרוטה אחר פרוטה במשך עשר שנים והגיע לסכום גדול: מאה אלף דולר. בתום השנים הללו קרה דבר נורא: הנהג חלה במחלה ממארת, עלות הניתוח שהיה עשוי להציל את חייו, היה לא פחות ולא יותר מאה אלף דולר...

ידוע שגוי שמר שבת חייב מיתה, והרמב"ם כותב שאפילו גוי שהחליט לשמור שבת באחד הימים בשבוע חייב מיתה.

הרב פינקוס זצ"ל אומר שלמעשה, השבת היא נקודת ההבדל בין יהודי לגוי. הקב"ה ברא את העולם בדרך הטבע וכך הוא מתנהל. בעצם שמירת השבת יש הכרזה שהעולם אינו מתנהל בדרך הטבע, ביום זה היהודי אינו עושה דבר לפרנסתו. גוי שיעשה כך, יתחייב במיתה. ומדוע? כי בכך הוא פועל נגד הטבע.

שאלו פעם את הרב מבריסק האם להקים בית ספר "בית יעקב" בשכונה חילונית, ובתשובה סיפר הרב סיפור שהתרחש בעיירה בריסק. בבריסק היה בית ספר "בית יעקב" ומשפחה חילונית שהתגוררה בסמוך שלחה את בתם ללמוד בבית הספר, מפאת הקרבה. הילדה למדה מושגים שלא הכירה מעולם, וכמוכן למדה גם על שבת.

שבת אחת, רצו ההורים לצאת לנופש והפקידו את הילדה על החנות שבבעלותם. הילדה החליטה שתימנע בכל צורה מלמכור בשבת. בהגיע יום השבת, פתחה את החנות התיישבה בה ואמרה תהילים.

אחרי שעה נכנס גוי לחנות והתעניין על מחירו של אגרלט שנצב בחלון הראווה. הילדה ברצונה העז להימנע מלמכור נקבה בסכום הזוי, אלף שקלים. הגוי נדהם ועזב את החנות.

ב"ש וג'ל, שהם מלאכות ארבעים חסר אחת, וכשנגאלו ממצרים הזהירם על השבת לשבות מאותם ל"ט מלאכות, עכ"ל.

הנה כי כן הקב"ה הוציאנו ממצרים מבית עבדים להיות עבדים לו ית', תחת אשר בנו בל"ט מלאכות ערי מסכנות לפרעה, וינו מעתה בל"ט מלאכות בניין הקדושה לשמו יתברך. ונמצא מה שאנו מזכירים בקידוש יום השבת שהוא "זכר למעשה בראשית", וגם "זכר ליציאת מצרים" מכוון לעניין אחד, והוא שהארץ בעל ספר "חרידים" בספרו כי הקב"ה הוציא בני ישראל מעבודות לעבודות, להיות עבדים להקב"ה, וכי במצרים למדו ישראל עבודות מהו, לידע איך לעבוד את הקב"ה בשלימות ביום ובלילה, ללא הפסק.

ועל יסוד דברי החי' הרי"ם הנ"ל שעשרה מאמרות נהיו לעשרת הדברות באמצעות עשר המכות, נאמר בס"ד כי ל"ט מלאכות במעשה בראשית באו לל"ט מלאכות במעשה המשכן לעשות להקב"ה דירה בתחתונים, באמצעות ל"ט מלאכות שעבדו בהן בני ישראל כבוד הברזל במצרים.

והנה גברא רב"א [מולינא] אמר מילתא, כי לכך כיוון הקלירי בל"ט לשונותיו, להורות כי הקב"ה פעל בששת ימי בראשית בל"ט מלאכות, וה' נתן חכמה בלב חכמי לב הגה"ק רבי שלום משאף - לאנדן זצ"ל ובנו הגה"ק רבי יעקב זצ"ל עם חתנו הגה"ק רבי יואל זצ"ל שישבו בשבת תחכמוני ויגעו ומצאו כדי מידתם פשר דברי הגאון ז"ל איך נמצאו ל"ט מלאכות במעשה הקב"ה בששת ימי בראשית, והעלו את הדברים על הכתב, ונדפס באריות בקונטרס "שירת השבת", שיו"ל ע"י נכדיו שחיו. ואחרי שהדברים מאירים ושמהים חפצתי בל"ט ללקט הדברים השונים לכל נפש ולחזק את כל החברים, ויהיו הדברים לעילוי נשמתם.

א. הזרוע מקרא מפורש (בראשית ט:ט) ויצמח ה' אלוקים מן האדמה, כל עץ נחמד וגו', וגם (שם א יא) תדשא הארץ דשא. ועוד מקרא מפורש גבי נוטע שהוא ג"כ אב מלאכה דזרוע, כמבואר בברייתא (שבת עג ב) הזרוע והנוטע כולם מלאכה אחת הן, וכך נאמר (בראשית ב ח) ויטע ה' אלקים גן בעדן וגו', ובפרקי דרבי אליעזר (פרק ה:ז) וכל מין עשב ודשא נטע מהם, ובהם זרעם על הארץ, שנאמר (שם א יא) אשר זרעו בו על הארץ. וכן המשקה מים לזרעים תולדה דזרוע (לרב יוסף, מועד קטן ב) ונאמר (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן.

ב. החורש החורש והחפור מלאכה אחת הן (שבת עג ב), ובפרקי דרבי אליעזר: בשלישי היתה הארץ מישור כבקעה, והיו המים מכסים על פני הארץ, וכשיצא הדיבור מפי הגבורה (בראשית א ט) יקו המים אל מקום אחד ותראה היבשה, עלו מקצות הארץ, ההרים והגבעות, ונתפזרו על פני כל הארץ ונעשים עמקים עמקים ועלה תוכו של ארץ ונתגלגלו המים ונקוו המים לעמקים.

ג. הקוצר בירושלמי שבת (מח ב): "רבנן דקיסרין אמרין, ההן דצייד כוורא וכל דבר שאתה מבדילו מחיותו, חייב משום קוצר". והובא במגן אברהם (אר"ח סי' תצז סק"ו), ובחמישי בשבת הוציא מן המים בתוך המים ליתן וכת זוגו, והוציא וקצר את הנקיבה מגידולה ומלחה לצדיקים לעתיד לבוא (בבא בתרא עד ב).

ד. המעמר בשבת (עג ב): "אמר רבא האי מאן דכניף מילחא ממילחא (צובר מלח ממשפרות המים) חייב משום מעמר (שאף הוא כמאסף שבלין הוא) ובשישי בשבת ברא הקב"ה האדם עפר מן האדמה (בראשית ב ז), וברש"י שצבר הקב"ה עפרו מארבע רוחות. ובפרקי דרבי אליעזר (פרק י:י) "התחיל מקבץ עפרו של אדם הראשון מארבע פנות העולם". וכן במלאכת המים שהקווה הקב"ה המים מכל העולם למקום אחד.

ה. הדש מלאכת הדש היא כשפרק תבואה מהכיסוי שלה, וראה רש"י (שבת צה ע"א ד"ה מפרק) שפורק אוכל ממקום שנתכסה בה, והקב"ה ביום השישי הוריד מטר לראשונה מאד שעלה מן הארץ, ומטר המתמצה מהענן כתבואה המתפרקת מקשיה.

ו. הזורה, ז. הבור, ח. המרקד היינו זורה היינו בורר היינו מרקד (שבת עג ב), וברש"י: "והלא כולו מלאכה אחת הן דמפריש אוכל מן הפסולת". והמחבץ [המעמיד החלב בקיבה, עד שנקרש] חייב משום בורר (שבת צה א). ובבראשית רבה (ד ז): "רבי יצחק אמו, שמים שא מים, טעון מים, משל לחלב שהיה נתון בקערה, עד שלא תרד לתוכו טיפה אחת של מסו [קיבה המעמדת את החלב] הוא מרפף, כיון שירד לתוכו טיפה אחת של מסו מיד הוא קופא ועומד, כך עמודי שמים ירופפו, ניתן בהם את המסו והיו ערב והיו בקר יום שני, כדאמר רב לחים היו בראשון ובשני קרשו". ובכתבי האר"ז ל"ל (ליקוטי תורה - פרשת בראשית) מבואר:

ויהא אלקים יהי אור, הוא סוד חסד עילאה, דהיינו מלך הח' הדר, שעל ידו ניתקנו, ותחלה הוברר הפסולת, והקליפה קדמה כדרך שהקליפה קודמת לפרי, ועד יום השישי שנברא אדם שהוא האוכל הנשאר, ועל כן בשבת נאסר בירירת הפסולת מתוך האוכל, מפני שזה היה דרך ברייתו למעלה, פסולת מתוך האוכל, ובשבת לא היה הביורר, אבל אוכל מתוך הפסולת לעולם מותר, מפני שזה לא היה למעלה". ובפסיקתא (רבתי פרשה טו): ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי (ויקרא כ כו) "...ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי, כזה שהוא בורר את היפה מן הרע וחוזר ובורר". והבורר אוכל מתוך פסולת להניח חייב (שבת עד א). וישראל נתבררו במחשבה תחילה (בראשית רבה א ד), להיות נבדלים מכל העמים.

ט. הטוחן ברמב"ם (שבת פ"ז ה"ה): "הטוחן לוקח גוף אחד ומחלקו לגופים הרבה וכל העושה דבר הדומה לזה הרי זה תולדת טוחן". וברש"י שבת (עד ב) האי מאן דעביד חביתא של חרס, חייב שבת טאטות - טוחן הרגבים ושוחקן הדק הוי טוחן". וא"י בפי' הרא"ש (בראשית א טב) ובספר תולדות יצחק לרי' יצחק קצרו ז"ל (שם): "אמרו במדרש בשעה שנוף הקב"ה בלבנה נפלה, ונפלו ניצוצות ממנה על פני כל הרקיע, ומזה נעשו הכוכבים, ולפי שנפלו מאוריה נשארה חשוכה, וגם הניצוצות שהם הכוכבים אינם מאירים כמו כשהיו חלק לבנה מאירה כשמש, ולכן נקראו כוכבים לפי שכבו מלשון לא תכבה", ע"כ. [וראה בספר קסת הסופר (קראקא תרעב, בראשית דף כז עמוד ב) מה שכתב בזה דבר פלא, ממה שמשערים חכמי הטבע כי חגורת האסטרואידיים [עשרות אלפי חלקיקי כוכבים] המקפת בין

מאדים לצדק, הן חלקי כוכב גדול מאוד שהיה שם, וכי גם הירח שלנו היא חלק מאותו כוכב גדול].

י. הלש ברמב"ם (שבת פ"ח ה"טז): "המגבל את העפר הרי זה תולדת לש", וכ"ה בגמ' שבת (עד ב) בעשה חבית חייב שבע טאטות ואחת משום לש. וכך היתה יצירת האדם עפר מן האדמה, כמו שכתב רש"י (בראשית ב ו): ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה - לענין ברייתו של אדם, העלה התהום והשקה עננים לשרות העפר, ונברא אדם כגבל זה שנותן מים ואח"כ לש את העיסה אף כאן והשקה ואח"כ וייצר". וכן בברייתא השמיים מבואר בספר הבהיר (אות נט): "ומאי שמים, מלמד שגביב הקב"ה אש ומים וטפחן זה בזה ועשה מהן שמים".

יא. האופה המגבל והאופה מלאכה אחת הן. ברמב"ם (שבת פ"ט ה"ו): "כללו של דבר בין שריפה גוף קשה באש או שהשקה גוף רך הרי זה חייב משום מגבל" וברייתא הרקיע ביום שני כתב רש"י (בראשית א ו): "יהי רקיע - יתחזק הרקיע שאע"פ שנבראו שמים ביום הראשון עדיין לחים היו וקרוש בשני מגערת הקב"ה באומרו יהי רקיע". ובבראשית רבה (ד ב): "אמר רבי חנינא יצאה האש מלמעלה ולחכה את פני הרקיע, רבי יוחנן כשהיה מגיע לפסוק זה (איוב כו) ברוחו שמים שפרה, היה אומר יפה למדני רבי חנינא, א"ר יודן ברבי שמעון יצאת האש מלמעלה וליהטה פני רקיע". הנה הקשה הקב"ה גוף רך בכח האש.

יב. הגוזז את הצמר (בראשית ג כא) ויעש ה' וגו' כתנות עור וילבישם. ובסוטה (יד א) כתנות עור, חד אמר דבר הבא מן העור. ופי' רש"י: של צמר הקדו. יג. המלכנו הקב"ה ברא כח בשמש לבבן בגדים, כמובא בספרי קדמונים. ראה קדושת לוי (ראש השנה): "כבר נזכר בחכמי המחוקק, כי אם שיטח אדם בגד של פשתן לבינה נגד אור החמה אזי תקלוט הבגד מאור החמה צבע שלו של לבן". ובמשנה ברורה (סימן שב ס"ק לט): "המלכנו הוא מאבות מלאכות, ולבון מקרי בכל דבר שדרך הצמר והפשתן להתלבן ע"י זה, ומה שנוהגין שמניח חתיכת פשתן לאחר אריגתו בחמה וזורק עליו מים כדי שתתלבן גם זה הוא בכלל מלכנו". כן הקדים הקב"ה לבריאת העולם, כח התשובה. והיא מלבנת כל הלכוכים, כדבר הנביא (ישעיה א יח) אם יהיה חטאיכם כשנים - כשלג ילבינו.

יד. המנפצו בשבת (עג ב) המנפץ, פי' רש"י: פשתן בגבעולין. וכל מלאכות הגד שייכים בכלתנות עור שעשה הקב"ה לאדם וחווה, ובסוטה (יד א): "כתנות עור, רב ושמואל, חד אמר דבר הבא מן העור, וחד אמר דבר שהעור נהנה ממנו". ופי' רש"י: "דבר הבא מן העור - של צמר הוא", דבר שהעור נהנה ממנו - של פשתן, שאדם לובש סמוך לעורו".

טו. הצובע בילקוט שמעוני (ויקרא יב אות תקמז): "בוא וראה טווס הזה שס"ה גוונין יש בו, והוא נוצר מטפה אחת של לבון, הרי אין צור כאלקינו אין צייר כאלקינו". ובבמדבר רבה (יב ד): "רפידתו זהב, זו הארץ שהיא מעלה פירות הארץ ופירות האילן שהן דומים לזהב, מה הזהב יש בו מינין הרבה וגוונין הרבה אף פירות הארץ מהן ירוקין ומהן אדומין". וכן בילקוט שמעוני (בראשית א ג): "המקרה במים עליונות, מה המים הללו מהן אדומין מהן ירוקין מהן לבנים מהן שחורים, כך הם שמים, פעמים אדומים פעמים ירוקין פעמים לבנים פעמים שחורים".

טז. הטווה, יז. מיסך, יח. עושה שני בתי נירין, יט. אורג כנ"ל במלאכת מנפץ. בבגדי צמר ופשתן שארג הקב"ה לאדם וחווה. וכלל בריאת העולם מכוונה בשם אריגה במדרש רבה (במדבר יב ד): "מרכבו ארגמן, זה הקב"ה, שאורג את העולם שיצאו כולם למיניהם ולא יתערבו מין בשאינו מינו". ובפרקי דר' אליעזר (פרק יא) שיצירת האדם היתה בדרך רקימה. [וכיום מובן היטב אחר שנגלה פלאי הבריאה בבניין גוף האדם ב - DNA]

כ. הנוצע ברמב"ם (שבת פ"ט ה"כ): "בוצע הוא המפריד את הארוג, בין שהוציא הערב מן השתי או שהעביר השתי מעל הערב הרי זה בוצע וחייב, והוא שלא יא מלקלק אלא יתכוין לתקן, והסותר את הקליעה לתקן הרי זה תולדת בוצע". וכן עשה הקב"ה בבריאת העולם (שהיה סותר מקודם את בניין העולם המכוונה אריגה ארבלו) כמבואר בבראשית רבה (ב): "את הכל עשה יפה בעתו (קהלת ג), א"ר אבהו מכאן שהקב"ה היה בורא עולמות ומחריבן בורא עולמות ומחריבן, עד שברא את אלו, אמר דין הניין לי יתהון לא הניין לי".

כא. הקושר, כב. והמתיר הקב"ה אומר לאיוב, שפקפק בהשגחה פרטית (איוב לח): "איפה היית ביסדי ארץ?...התקשר מעדנות כימה, או משכות כסיל תפתח? כינה חיבור הכוכבים והפרדתן זו מזו כקשירה והתרה".

כג. התופר כנ"ל במלאכת מנפץ. תפירת בגדי הצמר או הפשתן לאדם וחווה. כמו כן הפליא הקב"ה לעשות בחברו בין הנשמה מהעליונים והגוף מהתחתונים, ויפח באפם נשמת חיים. וכל המחבר ומדבק בין נפרדים הרי זה תולדת תופר (רמב"ם שבת פ"י ה"א).

כד. הקורע ע"מ לתפור "ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם ויישן, ויקח אחת מצלעותיו [קורע, ע"מ לתקן מקום הקרע] ויסגור בשר תחתנה", (בראשית ב כא). ובכך תמו ביאורי המלאכות בסיודורא דפת, וסידורא דבגד:

כה. הצד צבי. כו. השוחטו. כז. והמפשיטו. כח. המולחו. כט. המעבד את עורו. צידה: בחמישי לימי הבריאה, צד הקב"ה מן המים בת זוגו של לוייתן. שחיטה: והרג הנקבה שנאמר (ישעיה כז א) והרג את התנין אשר בים [בבא בתרא עד ב] מפשיט: והפשיט את עורה [לעשות ממנה כתנות עור לאדם הראשון, כמבואר בפ"י הריב"א וחזקוני (בראשית ג כא) ובספר תורת חיים בבא מציעא (פד א), וכן הביא בפ"י הרא"ש (בראשית שם) בשם המדרש. ועור דג חשוב כעור, ראה שבת (קח א). [אלוה הסוכה העתידה להעשות מעורו של לוייתן יתכן שהוא מעור הזכר שיהרג לעת"ל, וכמשמעות הדברים בפסיקתא דרב כהנא הנדפס מחדש עם הוספות מכת"י]. וכן מצינו מלאכת מפשיט לדעת תרגום יונתן (בראשית ג כא) שהקב"ה הפשיט את עורו של הנחש לעשות ממנו כתנות עור לאדם וחווה. מולח: ומלח את בשר נקבת הלוייתן לצדיקים לעתיד לבא (בבא בתרא עד ב). ובגמ' שבת

(עה ב): "אמר רבה בר רב הונא האי מאן ממלח בישראל חייב, ... אמר רב אשי אפילו רבה בר רב הונא לא אמר אלא דקא בעי ליה לאורחא", שמולחה הרבה כשנצרך להניחה לזמן ארוך. וכן בזה נמלח ומונח לזמן ארוך לצדיקים לעתיד לבוא. מעבד את עורו: כנ"ל במפשיט.

ל. **ממחק בגמ' שבת (עה ב):** "אמר רבי אחא בר חנינא השף בין העמודים בשבת חייב משום ממחק", וברש"י (ד"ה השף): "כגון עמודי אכסדראות... והשף שם בקרקעית הבנין שנשענין עליו כדי שיהא חלק חייב משום ממחק". ובריאת הרקיע פעל ה' במלאכת ממחק להחליק פני הרקיע כמבואר בברייתא דלב מדות (אות יב): "בשעה שאמר הקב"ה יהי רקיע, וכבר נבראו ביום ראשון, אלא שלא היו מצוצות, עד שהביא האש למעלה הליטה פני הרקיע".

לא. **מחתך ברמב"ם (הל' שבת פ"ז ה"ז):** "המחתך מן העור כדי לעשות קמיע חייב, והוא שיתכוין למדת ארכו ומדת רחבו ויחתוך בכונה שהיא מלאכה, ... וכן כל חתיכה שיחתוך חרש עץ מן העצים, או חרש מתכת מן המתכות, חייב משום מחתך". ובברייתא חוה מן האדם חתך הקב"ה פרצוף הנוסף לפי מדה וכמבואר בבראשית רבה (ח א): "א"י שמואל בר נחמן בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון דיו פרצופים בראו, ונסרו ועשאו בגיים, גב לכאן וגב לכאן", וראה גם עירובין (יח א). וגם לדעה שנבראה חוה מזנב, כנאמר ויקח אחת מצלעותיו, הרי חתך הקב"ה את הזנב בדקדוק לפי מידתה.

לב. **הכותב שתי אותיות ברש"י (בראשית ב ד)** אלה תולדות השמים והארץ בהבראם: "כה' בראש שנתאמר (ישעי' כ) ביה ה' צור עולמים, בב' אותיות הללו של השם יצר שני עולמים, ולמדך כאן שהעולם הזה נברא בה"א, ועוה"ב נברא ביו"ד". ונהגין זה עם זה (משנה שבת יב ה), כי העולם הזה דומה לפרודור כלפי הטרקלין העולם הבא (משנה אבות ד טז). ובספר יצירה (פרק ב משנה ב): "עשרים ושתיים אותיות, חקקן חצבן שקלן והמירן, צרפן וצר בהם נפש כל היצור, ונפש כל העתיד לצור". ובפ"י הרמב"ן חקקן - כל אות ואות שבהן חקק, ויצרפן - ויוגם אות עם אות. ובכלל, בריאת הכתב נמנה בין עשרה דברים שנבראו בערב שבת בין המשמשות, כמבואר במשנה אבות (פרק ב משנה ו) ובפ"י הרע"ב (שם) והכתב: "יצרת האותיות שהיו חרוקות בלוחות". וברמב"ם (הל' שבת פ"א ה"ז): "רושם תולדת כותב הוא, כידו הרושם ושרשים וצורות ככותל ובשר וכו"ץ אהן כהן כדורך שהצירין ורשמים, הרי זה חייב משום כותב", והקב"ה צר כל היצירות שבעולם בששת ימי בראשית, בצומח בחי ובמדבר, וכנדרש בגמ' ברכות (י א): "בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם, מדת בשר ודם צר צורה על גבי הכותל ואינו יכול להטיל בה רוח ונשמה קרבים ובני מעים, והקדוש ברוך הוא אינו כן, צר צורה בתוך צורה ומטיל בה רוח ונשמה קרבים ובני מעים, והיינו דאמרה חנה (שמואל א פ"ב) אין קדוש כה' כי אין בלתיך ואין צור כאלהינו, מאי אין צור כאלקינו? אין צירי כאלקינו". ובסנהדרין (לו א): "להגיד גדולתו של הקדוש ברוך הוא, שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד - כולן דומין זה לזה, ומלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון, ואין אחד מהן דומה לחבירו".

לג. **המוחק על מנת לכתוב שתי אותיות במדרש רבה קהלת (ג יד)** את הכל עשה יפה בעתו: "א"ר אבהו מכאן שהיה הקב"ה בונה עולמות ומחריבן, בורא עולמות ומחריבן, עד שברא את אלו, ואמר דין הניין לי יתהון לא הניין לי". וע"פ הנ"ל שהקב"ה ברא העולמות באותיות שבספר יצירה, הרי היה בהעברת העולמות כמחיקה על מנת לתת מקום לכתב החדש והמתקיים.

לד. **הבונה כתוב בתורה (בראשית ב כב):** "ויבן ה' אלקים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה", ובמפ"ס מורסא לעשות לה פה חייב (שבת קז א) ופי' רש"י (כתובות ב ב) שהחייב משום בונה, ליש בניין בבני אדם כנאמר ויבן את הצלע. ולדעת רבי אליעזר גודלת שערותיה חייבת משום בונה (שבת צד ב) ויליף לה מויבן ה"א את הצלע, שהקב"ה קלע שערותיה של חוה לפני שהביאה לאדם. והוא מלאכת בונה. וכלל בריאת העולם הוא בניין, וכמו שנאמר (ישעיה מ כב): "הנוטה כדוק שמים, וימתחם כאוהל לשבת". ובירושלמי חגיגה (פ"ב ה"א): "בית הלל אומרים הארץ נבראת תחילה ואחר כך השמים, ... משל למלך שעשה פלטין, משכנה את התחתונים עשה את העליונים, ונאמר (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים". ובזוהר חדש (בראשית ד"ה בחכמה יבנה בית): "... צריך אדם להשתדל לכוון בית בראש, ולעשות ישוב בבית, וממי אתה למד, מהקב"ה. קודם בנה בית וכווננו, וזימן כל הפרנסה והמוזנות, קודם שיבוא אדם לעולם. הא"י, ברא את העולם בראש, שהוא הבית. וזימן כל הפרנסה הא"י. ברא את הבהמות, ואת החיות, ואת העופות והדגים הצמחים והאילנות, שהם זימון כל הפרנסה. לאחר שהכין הביא את האדם, וברא אותו ואת אשתו והולידו בניו ועשו ישוב בבית. ועל כן נאמר בראשית, ב"ת רא"ש. כאשר תבין באותיות, תמצא ב"ת ראש. וכן התחילה התורה ב' ראשית, כלומר בית ראשית, והכל ענין אחד". הרי לך שהעולם

לג. **המוחק על מנת לכתוב שתי אותיות במדרש רבה קהלת (ג יד)** את הכל עשה יפה בעתו: "א"ר אבהו מכאן שהיה הקב"ה בונה עולמות ומחריבן, בורא עולמות ומחריבן, עד שברא את אלו, ואמר דין הניין לי יתהון לא הניין לי". וע"פ הנ"ל שהקב"ה ברא העולמות באותיות שבספר יצירה, הרי היה בהעברת העולמות כמחיקה על מנת לתת מקום לכתב החדש והמתקיים.

לד. **הבונה כתוב בתורה (בראשית ב כב):** "ויבן ה' אלקים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה", ובמפ"ס מורסא לעשות לה פה חייב (שבת קז א) ופי' רש"י (כתובות ב ב) שהחייב משום בונה, ליש בניין בבני אדם כנאמר ויבן את הצלע. ולדעת רבי אליעזר גודלת שערותיה חייבת משום בונה (שבת צד ב) ויליף לה מויבן ה"א את הצלע, שהקב"ה קלע שערותיה של חוה לפני שהביאה לאדם. והוא מלאכת בונה. וכלל בריאת העולם הוא בניין, וכמו שנאמר (ישעיה מ כב): "הנוטה כדוק שמים, וימתחם כאוהל לשבת". ובירושלמי חגיגה (פ"ב ה"א): "בית הלל אומרים הארץ נבראת תחילה ואחר כך השמים, ... משל למלך שעשה פלטין, משכנה את התחתונים עשה את העליונים, ונאמר (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים". ובזוהר חדש (בראשית ד"ה בחכמה יבנה בית): "... צריך אדם להשתדל לכוון בית בראש, ולעשות ישוב בבית, וממי אתה למד, מהקב"ה. קודם בנה בית וכווננו, וזימן כל הפרנסה והמוזנות, קודם שיבוא אדם לעולם. הא"י, ברא את העולם בראש, שהוא הבית. וזימן כל הפרנסה הא"י. ברא את הבהמות, ואת החיות, ואת העופות והדגים הצמחים והאילנות, שהם זימון כל הפרנסה. לאחר שהכין הביא את האדם, וברא אותו ואת אשתו והולידו בניו ועשו ישוב בבית. ועל כן נאמר בראשית, ב"ת רא"ש. כאשר תבין באותיות, תמצא ב"ת ראש. וכן התחילה התורה ב' ראשית, כלומר בית ראשית, והכל ענין אחד". הרי לך שהעולם

לג. **המוחק על מנת לכתוב שתי אותיות במדרש רבה קהלת (ג יד)** את הכל עשה יפה בעתו: "א"ר אבהו מכאן שהיה הקב"ה בונה עולמות ומחריבן, בורא עולמות ומחריבן, עד שברא את אלו, ואמר דין הניין לי יתהון לא הניין לי". וע"פ הנ"ל שהקב"ה ברא העולמות באותיות שבספר יצירה, הרי היה בהעברת העולמות כמחיקה על מנת לתת מקום לכתב החדש והמתקיים.

דבר הדורש

והם הביאו איליו עוד נדבה בבוקר בבוקר (כח כא) ראוי לתת טעם למה הביאו נדבת המשכן בבוקר דייקא, ונ"ל דידוע מ"ש ז"ל יבא זהב המשכן וכפר על זהב העגל, גם מבואר במפרשים דב' מיני חוטאים היו בעגל, א' מה שעשו העגל בפועל ממש אשר הרגום בני לוי ואשר נגפם הקב"ה, ב' מה שלא חטאו בפועל רק ה' בהם חטא שלא מיחו וגם אותן ביקש הקב"ה לכלותם ועליהם התפלל משה, ובס' אמרי שפר להג' רש"ק מבראד ז"ל כ' בזה דבר נפלא בפסוק וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם, וקשה מ"ט דוקא כשיעניש אותם הקב"ה על חטא אחר או יפקיד עליהם ג"כ עון העגל ובלא"ה לא, ולפ"י אתי שפיר דהנה חטאם ה' על שלא מיחו

בעושי העגל ועברו על מ"ע הוכח תוכיח וגו' וידוע מ"ש במנחות דאין הקב"ה מעניש על מ"ע רק בעידן ריתחא ע"כ יען דבאותה שעה ה' ריתחא גדולה על עושי העגל רצה הקב"ה לענוש גם אותן שלא מיחו והועילה תפילתו של משה שלא ענישם תיבך ושוב א"ח"כ לייבא עידן ריתחא ואין ראוי לענו על מ"ע, ומעתא יובן הטיב מ"ש הקב"ה ביום פקדי, היינו שיעשו חטא אחר והיה עידן ריתחא לענוש אותן על חטא אחר, או ופקדתי עליהם חטאתם ואענישם גם על שלא מיחו בעושי העגל ועברו על מ"ע דהוכח תוכיח והבן. והנה בס' תבנית גומא ע"ל וירא רביא בשם רבינו הגדול הפני"ז ז"ל בפסוק השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה, כי על מ"ע

מענישין בעידן ריתחא ולוט עבר מ"ע של הוכח תוכיח ואמרו חז"ל כשהשמש יוצאת ומלכי מזרח ומערב משתחיים הקב"ה כועס לכך הי' צריך לילך משם עכ"ל וא"כ מובן הטיב מה שהביאו נדבת המשכן בבוקר, דעיקר ההבאה היה כדי להצילם מעונש חטא העגל, אך בלא"ה אין עונשין על מ"ע רק בעידן ריתחא, אמנם בבוקר כשהשמש יוצאת ומלכי מזרח ומערב משתחיים הקב"ה כועס ובעידן ריתחא מענישין גם על מ"ע ויש לחוש שיענישו גם הם לכן הביאו אז את נדבת המשכן כדי שיכפר בעדם ויצילו מעונש. וא"ש. (ליקוט הגרשוני)

אינזער נשיין בלעטל

מלוקט על ידי תלמידי תלמוד תורה "בת עין"
ע"ש הרה"ק מאוריטש זי"ע פ"ק צפת ת"ו

פּרשׂת ויקהל - שְׁקלים • תשע"ט ◊ גליון 296

אינטרעסאנט

ארון הברית (ד)

עד כאן ליינו את הארון עד עיר דוד.

הכנסתו לבית המקדש

כשנסתימה בנין בית המקדש¹, [ח' תשרי ב"א תתקל"ו], הביא שלמה המלך את ארון הברית מעיר דוד, "והמלך שלמה וכל עדת ישראל הנועדים עליו אתו לפני הארון מזבחים צאן ובקר אשר לא יספרו ולא ימנו מרב" (מ"א ח, ה).

דבוקו שערים זה בזה

מסופר בגמרא (סנהדרין ל, א): שכשרצה שלמה להכניס את הארון לקודש הקדשים דבוקו השערים זה בזה, אמר שלמה עשרים וארבעה רגלים (לשונות של תפלה) ולא נענה, פתח ואמר "שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד" רצו השערים לבלעו (כי היה משמע שמתכוון על עצמו), ואמרו לו "מי הוא זה מלך הכבוד", אמר להם "ה' עוזו ונבור", ועדיין לא נענה, עד שאמר (דה"ב ו, מב) "ה' אלקים אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דויד עבדך" מיד נענה, ונפתחו לו השערים.

באותה שעה נהפכו פני שונאי דוד כשולי קדירה, וידעו ישראל שמחל לו הקב"ה על עוון בת שבע.

הארון לא נכנס

במדרש תנחומא (וארא ז) כתוב דעה אחרת, ששלמה בנה ארון של עשר אמות ובתוכו הכניס את הארון שעשה משה, כשהגיעו לפתח לא היה הארון יכול ליכנס, כי אין עשר אמות נכנס בתוך עשר אמות, וגם בצירוף האנשים שנשאו אותו, הלך שלמה והביא את ארונו של דוד מקברו, ואמר "ה' אלקים אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דויד עבדך".

1 מלאכת המקדש הסתימה י"ב חודש לפני כן, בא' חשון ב"א תתקל"ה, אך המתין עם חינוכה עד חודש תשרי שנוולד בו אברהם (פס"ר ו, ה), ומשמע במלכים (א פרק ח) שאז הובא הארון.

והתחזקתם

אתה החצי השני

את חדש אדר אנו פותחים בקריאת פְּרֻשַׁת שְׁקלים, פי באחד באדר משמיעים על השקלים, כדי שבחדש ניסן יכלו להקריב קרבנות מהתרומה החדשה.

זהו אמנם הטעם הפשוט, אך למדונו רבותינו שבכל דבר יש באורים עמוקים יותר, ויש בהם הדרך לעבדת השי"ת, וגם בודאי אין זה מקרה שאת החדש שמרבים בו בשמחה, פותחים בקריאה זו.

אמרו חז"ל שהקב"ה הראה למשה מטבע מחצית השקל של אש ואמר לו "כזה יתנו". והקשו בספרים לאיזה צרך הראה לו הקב"ה את מחצית השקל, וכי לא ידע איך נראה מטבע.

אך הבאר בזה, שהקב"ה רצה להראות לו גדל כחו של יהודי, שקודשא בריך הוא וישראל חד הם. מטבע זה שהראה הקב"ה למשה הוא כביכול החצי של הקב"ה, והחלק השני של המטבע הם בני ישראל.

ובדבר זה אין הכדל בין יהודי ליהודי, הפשוט והחשוב שוים הם, כמו שבאמר העשיר בתורה ובמצות לא ירבה - אל יחשב שכחו רב יותר מאחרים להיות חלק מה' יתברך, והדל במעשים לא ימעיט בערך עצמו לומר שעליו זה לא נאמר, אלא כלם - גדולים וקטנים - יש בכחם לתת תרומת ה' - להרים עצמם ולהגיע להיות חלק מהשי"ת.

כשתבונן בדברים אלו, היש לך הקדמה ופתיחה טובה יותר לחדש שמרבים בו בשמחה!? עצם הידיעה עד היכן כחו של יהודי מגיע, שבורא עולם מראה לו חצי אחד של מטבע של אש, ואומר לו אתה החצי השני, התקרב אלי ונהיה מאחדים, זה יכול למלא את כל ישותו בשמחה עצומה, עד שלא ישאר אפילו פתח קטן כחודו של מחט לכניסת עצבות ח"ו. רק "מרבין בשמחה".

קורץ אתו שארף

פי קרן אור פניו (סוף כי תשא)... וביום השביעי יהיה לכם. ענין הסמיכות לומר שאינו דומה קירון פנים של שבת לשאר הימים. (בעל הטורים)

ויקהל משה... ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם. משה הקהיל את כל ישראל ואמר להם אלה הדברים להיות נקהלים באחדות הוא הדבר אשר צוה ה' לעשות. (החידושי הרי"ם)

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... וביום השביעי יהיה לכם קדש. שבת שקולה כנגד כל התורה, וכמו שהתורה אפשר לקבל רק מתוך אחדות (כמו שנאמר "ויחן" - 'כאיש אחד בלב אחד'), כך למצות שבת צריך אחדות, לכן ויקהל משה שעשה אותם באחדות. (אמרי פנחס)

ויצאו כל עדת ישראל מלפני משה. ללמדנו גודל התלהבות בני ישראל לתרומת המשכן, שמיד עם כלות משה דבריו יצאו להביא נדבה. ולכן לא אמר איסור שבת בסוף, כי נתירא שלא ימתינו עד כלות דיבורו. (מנחם ציון)

איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש. למדמם משה סדר התשובה שעקרו עזיבת החטא, איש ואשה אל יעשו עוד דברים לתרומת הקדש - שמבדילים אותו ('תרומה' לשון הבדלה והפרשה) מן הקדושה. (מבשר צדק)

א טיפוע נעדראנק

היצר הרע נברא כדי שיהיה שמחה ותענוג בתורה ומצוות

קחו מאתכם תרומה לה'. צריך להבין את הלשון "קחו מאתכם", היה לו לומר 'קחו מאתם'. אך הרמז בזה הוא פי הקב"ה ברא יצר הרע, אך לא בשביל רע בראו, כי מאת הקב"ה לא תצא רע ח"ו. אלא היצר שבו התענוג והחמדה והחשק, הוא כדי שיהיה לאדם תענוג וחשק וחמדה בתורה ובמצוות, כמו שאמרו בזהר הקדוש שלולא היצר הרע לא היתה חדותא דשמעתא. וזהו שאמר הכתוב "קחו מאתכם" זה היצר הרע הנמצא עם האדם מרגע הולדו, כמו שנאמר "לפתח חטאת רביץ", וגם פרוש "מאתכם" שאתם עושים אותו יצר רע, שאתם משתמשים בו לתאוות רעות, ולזה אמר שתקחו

את היצרים של התשוקה והתענוג והחמדה, ותעשו ממנו "תרומה לה" - להשתמש בו רק קדש לה'.

(אור יצחק להרה"ק רבי יצחק מראדוויל)

פנינו בפת עין

ישלים עצמו ביראה ואת האהבה יקבל במתנה

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם. חז"ל למדו מ'אלה הדברים' שהם מרמזים על ל"ט מלאכות האסורים בשבת [אלה בגימטריא ל"ו, 'דברים' ב', 'הדברים' ג' הרי ל"ט]. הקשה האור החיים הקדוש, אם כן למה כתוב "אשר צוה ה' לעשות אתם", הלא נצטוו שלא לעשות. ויש לומר, כי הנה תכלית בריאת העולם היה בשביל היראה, כמו שנאמר "סוף דבר הפל נשמע את האלקים ירא", שיתבונן האדם בגדלות הבורא המחיה את כלם בכל עת ובכל רגע ומלא כל הארץ כבודו, ועל ידי זה יפול עליו אימה ופחד מפני גדלותו יתברך. וכשישלים עצמו במדת היראה ישלח לו הבורא ב"ה מדת האהבה במתנת חנם. וזה שאמר הכתוב אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם, שבתחלה צוה על מצות שבת הרומז ליראה כדאיתא בתקוני זהר ש'בראשית' נוטריקון ירא שבת, וזה מטל על האדם לעשות, ואחר כך בא צווי מלאכת המשכן שזה השראת השכינה בלבו של אדם באהבה רבה, שאת זה יקבלו במתנת חנם מאת הבורא ב"ה.

לפרשת שקלים: וזהו זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השקל, שבא לרמז שעשרים הם שני יודיין המרמזים לשתי המדות אהבה ויראה (כל יו"ד מרמז לבחינה אחת של קדשה, שאין דבר שבקדשה בפחות מעשרה), ועל האדם לתת יו"ד אחת שזה היראה, ואת האהבה יקבל ממילא.

א שיין ווארט

ויקהל משה וגו' ששת ימים וגו' ברש"י "ויקהל משה", 'למחרת יום הכפורים כשירד מן ההר'. וצריך להבין למאי נפקא מינה באיזה יום זה היה.

עוד כתב רש"י "ששת ימים", 'הקדים להם אזהרת שבת למלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת'. ויש לדקדק מנליה שלזה אמר אזהרת שבת, הא אמרו בגמרא שמושה תיקן שיהיו דורשים בענייניו של יום, הלכות שבת בשבתו והלכות חג בחג, ושמא היה אז שבת ומשום כך דרש בהלכות שבת, ואין כאן לימוד שאין בנין המשכן דוחה שבת. ואפשר לומר דחדא מתרצת חברתה, רש"י רצה לפרש שאי אפשר לומר שאותו היום שבת היה ולכן דרש בהלכות שבת, כיון שאותו היום למחרת יום הכפורים היה, ושנינו בגמרא ששבת ויום הכפורים אי אפשר שיחולו בזה אחר זה, ואם כן מדוע דרש להם בהלכות שבת, אלא על כרחך שהקדים אזהרת שבת למלאכת המשכן לומר שאינו דוחה שבת. (מהרי"ל הכהן מפולנאה הובא בספר שני המאורות)

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. מסופר בגמרא שרב עמרם חסידא עמד בפני נסיון, וכדי להנצל מיצרו צעק 'נורא בי עמרם' - שיש אש בביתו, וכוונתו היתה שיתאספו אנשים ויתבייש לעבור העבירה. אך עצה נוספת להנצל מהיצר הבוער בו - כך מביא ה'אמרי יוסף' בשם הרה"ק מדאלינא שמקובל מרבותינו סגולה להינצל מיצר הרע להזכיר 'שבת', אף בימי החול. בזה ביאר ה'חקל יצחק' (בנו של ה'אמרי יוסף') את מאמר חז"ל: "עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות" שאם יתגבר עליך יצרך תצעק 'שבת' אף בימות החול, ואז לא תצטרך להזעיק את הבריות, וכך לא יהיה לו בזיון שרצה לחטוא (כמבואר שם בגמרא שאמרו חכמים לרב עמרם שגרם להם בושה בזה שראו שאחד מהחכמים רצה לחטוא). ובזה יתבאר גם הפסוק "לא תבערו אש" אין צריך לקרוא בקול גדול 'נורא בי עמרם', כי עצה אחרת יש "ביום השבת". (מלכוש שבת ויום טוב)

פְּרָשַׁת שְׁקָלִים

אֹר פְּנִיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נֶשָׂא וְשָׁקַל אֶשָּׂא בְּבֵית נֶכּוֹן וְנִשָּׂא (פיוט מוסף לשבת שקלים). לכאורה היה לו לומר 'ומחצית השקל אשא'. עוד צריך להבין איך מבקשים על נשיאות פנים הלא כתיב "לא ישא פנים". ויש לומר על פי מה שאמרו בגמרא שמאלכי השרת אמרו לפני הקב"ה כתיב "אשר לא ישא פנים", ואתה נושא פנים לישראל שנאמר "ישא ה' פניו אליך", אמר להם הקב"ה וכי לא

אשא להם פנים, כתבתי בתורה "ואכלת ושבעת וברכת" שרק בשביעה צריך לברך, והם מדקדקים על עצמם לברך עד כזית או עד כביצה. מכאן שעל דקדוק וחומרה במצוות הקב"ה נושא פנים, אך זה שייך בכל המצוות אבל במחצית השקל הרי אי אפשר להוסיף בו איך יקיימו בו הידור מצוה. אלא שהדין הוא ששנים שנתנו יחד שקל שלם חייבים להסיף קלבון, אם כן גם בזה אפשר להדר על ידי שיתן יחד עם חברו ויתחייב בקלבון. ובזה יבואר הפיוט "אור פניך עלינו אדון נשא" ואם תאמר הלא אין נשיאות פנים אלא כשמהדרין במצוות, גם כאן שייך הידור "ושקל" דוקא "אשא" יחד עם אחר כדי להתחייב בקלבון. (מהר"י מבעלזא)

מַעֲשֵׂה הַלְעָנָה אֶת פְּלִיצוֹת

לפני יום הכיפורים מאימת יום הדין מרבים באחווה ורעות ומרצים ומפייסים איש את רעהו, אך כעבור היום הקדוש ישנם השוכחים הכל וחוזרים אל המחלוקות הישנות. אומר ה'עוללות אפרים' בדרך צחות כי זה הפשט בפסוק: **וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** שהקהילם יחד באחדות ממחרת יום הכיפורים, **וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צָוָה ה' לַעֲשׂוֹת** גם אחר יום כיפור.

בעיר סאטמאר נצרכו פעם לסכום גדול של ממון, לצורך מצוה חשובה. בעיר היו קלי דעת ופורקי עול שראו בזה הזדמנות נאה לסדר מסיבה של תערובת אנשים ונשים, כשהמטרה היא כאילו לצורך מצוה. הגה"ק רבי יהודה גרינוואלד זצוק"ל בעל ה'קרבן לדוד' אב"ד העיר, שמע על כוונתם הנלוזה ויצא בדרשת מחאה נגד זה. בדרשתו אמר כי בעת בניית המשכן היה משה רבנו נצרך להרבה מעות, הערב רב שמחו על ההזדמנות ואמרו כי עכשיו יוכלו להתערב אנשים ונשים באיצטלא של צורך מצוה לתרומת המשכן, באו ואמרו למשה **מְרַבִּים הָעַם לְהִבְיֵא**, 'העם' הכונה לערב רב כידוע, והנה הם מרבים להביא בהתלהבות יותר מהרגיל, לכן ציוה משה שיכריזו במחנה **אִישׁ וְאִשָּׁה אֵל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלֶאכָה**, שיפסיקו מלאסוף אנשים בתערובת אנשים ונשים, מיד **וַיִּכְלֹא הָעַם** - הערב רב **מִהִבְיֵא**, כבר אבדו את החשק מלתרום למלאכת המשכן.

ה'חרדים' {א}

לתולדות רבנו אלעזר אזכרי בעל ספר חרדים

ביום כ"ג איר רצ"ג¹ נולד רבנו אלעזר אזכרי² לאביו רבי משה מצאצאי מגרשי ספרד. ככל הנראה נולד בצפת.

את תורתו למד אצל רבנו יוסף סאגיס³ מתלמידי החכם רבנו יוסף טאיטאצאק, שם עלה ונתעלה בתורה. לפי ההשערה⁴ נשא רבנו את בת רבנו אברהם בירב⁵.

רבנו אף נמצא בין הנסמכים בסמיכת חכמים שסמוך גיסו מהר"י בירב השני.

הרקוד התמוה

עניו וצנוע היה רבנו, ובצעירותו הסתיר גדלותו מעין כל, ושמש בתפקידו כשמש בית המדרש, איש לא ידע מעצם קדשתו והחזיקוהו לאיש תמים ירא אלקים, אף לא כתלמיד חכם ובעל מדרגה. עד שהגיע יומו להתגלות.

לפי המספר⁶ היה זה בל"ג בעומר של שנת של"א⁷, בעת שמחת ההלולא על ציון המצִינת קדש הקדשים דרבי שמעון בן יוחאי זי"ע.

מי עוד כהאר"י הקדוש ובני חברתו הקדושה ראויים להיות בשמחה מרוממת זו. האר"י נתלהב מאד בשמחתו ורקד עם בני החבורה זמן רב. והיה

שם גם זקן אחד בעל צורה ובעל קומה משכמו ומעלה גבוה מכל העם, שהיה לבוש בבגדי לבן, והזקן רקד בינו לבין עצמו בשמחה רבה, ומפעם לפעם רקד גם עם כמה ממשתתפי ההלולא ביניהם רבנו.

בתוך הרקודים והמחולות קפץ האריז"ל ואחז בידו של אותו זקן ורקדו שניהם יחדיו זמן הרבה באש להבה. אחר כך אחז האר"י הקדוש בידו של בעל החרדים והכניס אותו לרקוד משתף עם הזקן, ורקדו פן הרבה בשמחה ובטוב לבב.

אחר שיצאו משם הרהיבו מתלמידי האר"י הקדוש עוז בנפשם ופנו אל רבם לאמר: אל נא יחר בעיני אדוננו אם נשאל אותו בנוגע לכבודו הרם, כי מה שרקד הוד כבוד קדשתו עם הזקן אין אנו מכירים אותו, ובודאי אדם גדול הוא, אבל מה שרקד בכבודו ובעצמו עם השמש הפשוט, אין זה לכבודו של רבנו.

האר"י שמע ושחק, והשיב להם: הלא אם התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי רקד עמו ביחוד, האם זה לא יהיה לכבודי לרקד עמו?! או אז הבינו התלמידים את המחזה אשר ראו, כי תאר הזקן הנזכר היה רבי שמעון בכבודו ובעצמו אשר שש ושמח בשמחת החבריא קדישא שבאו להלולא דיליה. ומאז אכן נודע הדבר כי לא איש פשוט הוא המשמש בקדש בעל החרדים.

טבלת זכוכית מעל קבר הרבנית מרת מזל-טוב, שלפי ההשערה היא זוגתו של רבנו בעל החרדים. [נמצא בחלק הנשים של קבר האריז"ל]

4 בבית החיים בצפת נמצאה מצבה של "מזל טוב [בת ה] חכם ר' אברהם", לפי הנמצא בכתבי רבנו היה זה שמה של זוגתו, והעלו החוקרים כי 'החכם רבי אברהם' הוא רבי אברהם בירב, וכן כתבו על המצבה המחדשת.

5 בנו של מהר"י בירב הזקן רבו של מרן הבית יוסף, מחדש הסמיכה בצפת.

6 הובא בספר מסעות ירושלים, מה שספר המונחת אלעזר ממונקאטש בשם הגה"ק משינאווא ששמע מקור נאמן מצפת.

7 זהו ל"ג בעומר היחיד בימי מגורי האריז"ל בצפת.

1 כך נמצא ברשימה מכתב יד רבנו.

2 לענין קתיב שם משפחתו, הנה בשער דפוס ראשון של ספר חרדים כתוב 'אזכרי' וכן בעוד מקורות, לעמית זאת בהקדמה לספר נכתב: "ואני עפר וגליכם אלעזר בכ"ר משה בן החכם חסידא קדישא כ"ר אלעזר 'אזכרי' נ"ע". וכן בשו"ת מהר"יט (שאלה יז) לחברו רבנו יוסף מטראני כתב 'אזכרי'.

3 ראה חרדים פרק ע"ג: "שמעתי מפי מורי ורבי החסיד הקדוש כבוד ר' יוסף סאגיס זלה"ה" וכן מזכירו בעוד כמה מקומות ומכנהו מורי.

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קליין על האישור לשריטמש בתמונה

סיפורי חז"ל

יעש בצלאל את הארון כיצד עשה בצלאל את הארון? עשה שלוש תיבות, שתים של זהב ואחת של עץ, ארבעה כתלים ושוליים לכל אחת, ופתוחה מלמעלה, שקע אחת של עץ בתוך של זהב, ושל זהב בתוך של עץ, וציפה וחיפה שפתו העליונה בזהב, נמצא הארון מצופה בזהב מבית ומבחוץ. בארון היו מונחים שני הלוחות שעליהם כתובים עשרת הדברות, וכן שם המפורש וכל כינויו. הארון היה מכונן כנגד כסא הכבוד, ולכך היה חביב מכל כלי המשכן, ולפיכך אף בשעה שהיו נוסעים היו פורסין עליו בגד כליל תכלת, למה שתכלת דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד. ולפי שהארון דומה לכסא הכבוד, לכך היו שמים הבגד מתכלת, פניו כנגד הרקיע הדומה לו. מעשי ניסים נעשו על ידי הארון לישראל במדבר, שני זקוקין של אש היו יוצאים מבין בדי הארון, והיו שורפים לפנייהם את הנחשים והעקרבים, ולא עוד, אלא שהיו שורפים לפנייהם את הקוצים והברקנים, ומנכשים את הדרך שלא ייכשלו בהם ישראל במהלכם, והיה העשן של שריפת הקוצים עולה ומתמר כעמודים זקופים, ומבשמים את כל העולם בריחות קטורת של מור ולבונה, ורואים כל מלכי מזרח ומערב את ענני העשן העולים מן המדבר ואומרים, מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן מקטורת מור ולבונה מכל אבקת רובל.

(תנחומא ויקהל ז)

פרשת השבוע

ואת הקרשים ציפה זהב
ל"ז - ל"ד

מסופר על חסיד אחד, שהגיע פעם לקראת ש"ק פרשת ויקהל לשבות את שבתו בצילו של רבו הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א. ובעת קריאת התורה כיבדוהו בעליה ורבינו בעל הקורא חתם את הקריאה בעליה שלו בפסוק, "ואת הקרשים ציפה זהב וגו' ויצף את הבריחים זהב. בתקופה זו היה החסיד נתון בלבטים ממושכים, בנוגע לתחום המסחרי שכדאי לו להתעסק בימים אלו, ומטרת נסיעתו לשינאווא היתה בין השאר, כדי לשטוח את ספקותיו לפני הרבי ולהמלך עמו באיזה תחום ראוי לו להתעסק? עתה ראה בפסוק שהצדיק חתם לו כמין הוראה לעסוק במסחר עצים. במוצאי שבת קודש נפרד החסיד מהרבי, וכבר למחרת ריכז את שעות המסחר שלו בסחר עצים, הוא ראה חיל בעסקיו המסועפים, ובמרוצת הזמן העמיק את אחריותו בשוק העצים עד שהתעשר והפך לגביר גדול.

והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר
בבקר (שמות ל"ז - ג')

מספרים כיצד נעשה הנגיד הידוע ר' שלמה סירקיס לחסידו של הרה"ק בעל ה"שפת אמת" מגור זיע"א, מעשה באחד מחסידי גור שהיה חייב לר' שלמה סכום כסף גדול, ובא אל ר' שלמה והתנצל לפניו שאין לו לשלם, וביקש ממנו שיעזור לו לצאת מחובותיו, על ידי ששיג עבורו סכום כסף בהלוואה מכמה אנשים. הסתכל ר' שלמה ברשימת שמות האנשים שמהם רצה החסיד ללוות את הכסף ואמר: אני רואה בין עשרת האנשים שרשמת, רק חמישה שיוכלו להלוות לך, ואת השאר אני אלווה לך. החסיד יצא מכליו מרוב התפעלות, שהרי לא די שהוא חייב לר' שלמה סכום כסף גדול, הוא עוד מוכן להלוות לו עוד. כשהיה החסיד בגור אצל רבו ה"שפת אמת", סיפר לו את כל הענין, ביקש הרבי להכיר את היהודי אציל הנפש, הביא החסיד את ר' שלמה לרבו, הרבי קרבו מאד. ומאו נקשר אליו ר' שלמה בכל נפשו.

זמני השבת

זמני יציאת שבת
ירושלים: 6:14 ת"א: 6:16 ר"ת: 6:51

פרשת ויקהל - שקלים

זמני כניסת שבת
ירושלים: 5:01 ת"א: 5:16

זכור ושמור בדיבור אחד

בכל ליל שבת במשך כל השנים היה יושב היהודי שהיה מנהל טחנת קמח במקצועו, יחד עם בני הבית ושרו יחדיו את הפזמונים שמזמרים לפני אמירת הקידוש, "שלום עליכם" ו"אשת חיל" וכו'. גם בליל שבת זה נהגו כן, ולאחר שמוג לעצמו את הגביע ביין משובח, וכולם השתתקו והתקרבו אל שולחן השבת כדי לשמוע את הקידוש. האב לקח נשימה ארוכה ולפתע התיישב ונרדם בכסאו!

"טאטע! טאטע! אבא! אבא!" קראו כל בני המשפחה. אין תגובה. מישהו ניסה לעורר אותו באמצעות טלטלה בכתפו אך ללא הועיל. "תתעורר, תתעורר!" הילדים צעקו כאחוזי תזוית. המבוגרים החליטו שהוא כנראה התעלף והחלו לדאוג, ומישהו רץ לקרוא לרופא. הלה הגיע אך גם הוא לא הצליח לעורר אותו משנתו העמוקה או להבין מה קרה לו. לאחר עוד בדיקה הציע הרופא להניח לו לישון עד שיתעורר מעצמו. ומישהו אחר יצטרך לעשות קידוש. ראש המשפחה, לא התעורר עד הבוקר. הוא היה נדהם ונבוך לשמוע מה אירע, ולא ידע מה לעשות עם עצמו. בליל שבת הבא זה קרה שוב. ולפני שהתחיל את הקידוש נרדם שוב, מבלי יכול להעיר אותו.

"כשהתעורר בבוקר והבין ששוב קרה לו כמו שבת שעברה, קרה ברוב תסכול: אוי, לא! לא שוב!". הוא קם מן הכיסא שבו הוא נרדם על שולחן השבת ומתח את איבריו. "מה קורה כאן? שום דבר לא עוזר! אני לא יכול להמשיך ככה. מחר אני הולך לרבי!"

למחרת השבת הוא הלך לזיכלין, אל הרבי שלו הרה"ק רבי שמואל אבא מזיכלין זיע"א, וסיפר לו את הסיפור כולו. בדמעות הוא התחנן בפניו לרפאו מן הצרה המזוויה הזאת. "נראה לי", כך אמר לו הרבי, "שבאופן כלשהו חיללת את השבת, והשבת תובעת את עלבונה, ולכן מן השמים מונעים ממך לקדם את פניה ולקדש אותה." החסיד עמד מופתע ונבוך כאחד. ואחרי כמה דקות של שתיקה אמר: "אני לא מבין. אני כל כך נזהר בהלכות השבת. אני? חיללתי את השבת? אני אפילו לא יכול לדמיין לעצמי איך זה היה יכול לקרות." השיב לו הצדיק: סע לביתך ובוודאי במשך הזמן יודע לך שיש דברים בגוי. נפרד היהודי מרבו ויצא לדרכו.

שבור לב שב היהודי לביתו. כאשר הוא סיפר למשפחתו את כל מה שהרבי אמר הם נדהמו. כולם ידעו היטב כמה הוא מקפיד על שמירת השבת. אבל אז אמר אחד מבניו הבוגרים: "אבא, אני חייב לומר לך שדבריו של הרבי צודקים. באחד מלילות השבת, כשנשארתי ער עד לשעה מאוחרת, ראיתי אותך קם באמצע הלילה. היה ברור שאתה עדיין חצי ישן. ראיתי אותך מדליק נר כדי להאיר את הדרך משום שרצית לקחת לעצמך כוס מים, וכיבית את הנר כשסיימת. בבוקר המחרת כשראיתי שאתה לא זוכר דבר ממאורעות הלילה החולף, החלטתי שלא לבייש אותך ולספר על הנעשה. אך כעת, כשהרבי עצמו אמר זאת, אני רואה חובה לעצמי לספר לך."

האיש מיד שם פעמיו בשנית לעיר זיכלין. הוא סיפר לרבי את מה שסיפר לו בנו והרבי הגיב, "אכן כך: זה מקור הבעיה. כיצד יכול יהודי להרשות לעצמו לשכוח את קדושת השבת, ותהיינה הנסיבות אשר תהיינה? ישנן שתי חובות עיקריות כלפי השבת – לזכור אותה ולשמור אותה, הקדוש ברוך הוא אמר את שתיהן בנשימה אחת, כך אומרים לנו חז"ל. "זכור" היא חובה שמתבצעת דרך דיבור, על ידי הבעת קדושת השבת במלות הקידוש, ו"שמור" היא בעבור השכל והלב, על מנת שיהיו מודעים בכל עת לקדושת השבת במהלך היום כולו, כדי שלא לחללה. אבל אתה נכשלת בשוגג "לשמור" את השבת, ולכן קשה לך "לזכור" אותה."

אנא רבי, התייפח האיש, "אמור לי כיצד אוכל לכפר על חטאי? תן לי תרופה, הצילני מצרה בלתי נסבלת זו!" אין שום דבר שביכולתי לעשות בשבילך. ה"תרופה" היחידה בעבורך היא, אם תעבור ניסיון בשמירת השבת ותעמוד בו בהצלחה. רק אז תתפייס השבת ותסלח על העלבון שעלבת בה." מלים אחרונות אלו גרמו לחסיד להרגיש קצת טוב יותר. הוא האמין בדבריו הקדושים של רבו, והחליט לעמוד במבחן ויהי מה. זמן קצר לאחר מכן קרא לו הפריץ שממנו חקר את טחנתו בתמורה לשכר שנתי ולאחוזו מסוים מהכנסתו. הלה אמר לו שהוא מתכנן להגדיל בהרבה את יכולת הייצור של טחנת הקמח וכי על מנת להחזיר לעצמו את סכומי הכסף הגדולים שייאלץ להשקיע, הוא יהיה מוכרח להפעיל את הטחנה גם בשבת, החל מעכשיו.

משל ונמשל

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם
קדש שבת שבתון

מעשה באחד מסוחרי ראדין שהיה מן המאחרים לבוא וממהרים לצאת מן השבת, ביום ששי לא נעל חנותו לפני צאת הכוכבים ובמוצאי שבת פתח את חנותו בעוד חמה בראשי האילנות. הלך אליו החפץ חיים הקדוש זיע"א והטיף לו מוסר בדרך משל לאיכר שהיה מביא תבואה למכירה לסוחר יהודי, ועל דבר זה הסכימו ביניהם המוכר והקונה שבשעה שהיו שוקלים את שקי התבואה במאזנים, היה הסוחר חורט חריץ בקיר, ואחר כך היו שניהם סופרים את החריצים, וידעו שכמספר החריצים כן מספר השקים של תבואה שהביא האיכר. לימים נמלך האיכר בדעתו שדרך זו של חשבון סכנה יש בה, שהרי יכול הסוחר לטשטש אחד הסימנים שעל הקיר, ואז הוא מפסיד שק של תבואה, לכן בא והציע לסוחר דרך אחרת, כנגד כל שק של תבואה שיישקל במאזנים, ישם הסוחר מטבע על גבי צלחת, ואחר כך ימנו את המטבעות, וידעו כי מספר השקים כמספר המטבעות. התחילו נוהגים כך, ברם בשעת מעשה לא אצר האיכר כוח לכבוש את יצרו, וכשראה שהסוחר אינו מבחין במעשיו, היה ממחר לשלוח ידו בחשאי, נוטל מטבע מערימת המטבעות שבצלחת ומשלשלה לתוך כיסו, ואילו הסוחר הפיקח עשה עצמו שאינו רואה, שהרי הסוחר מרויח מכך שמשלם פחות ממה שהיה צריך לשלם.

אף אתה, סיים החפץ חיים כמוהו, הקדוש ברוך הוא נתן לנו מתנה יקרה את השבת, שכנגד כל שעה ושעה שבה הריהו משפיע עלינו ברכות וטובות בששת ימי המעשה, ואתה גונב מן השעות הללו, אבל למעשה אינך גונב אלא משלך מחסר את עצמך.

"לא אוכל לעשות זאת", אמר הטוחן בנימה החלטית. "אני עובד שישה ימים בלבד, אף פעם לא אעבוד בשבת." "נו, באמת", אמר הפריץ, "אני מכיר אתכם היהודים. אתם יודעים לשנות ממנהגכם אם אתם רוצים. שמעתי שרב יכול לכתוב לך איזה היתר שבזכותו אתה לא תצטרך לעבוד בשבת, אבל הטחנה תישאר פתוחה וכך הכנסותי יגדלו." "מעודי לא הקלתי בשמירת השבת וגם הפעם לא אעשה כך", הכריז הטוחן בתוקף.

הפריץ הרים את קולו. "כסיל עיקש! חודשיים ימים יארכו השיפוצים, ועד אז עליך לשנות את דעתך העיקשת. אם לא תתחיל להפעיל את התחנה מיד בתום השיפוצים, אשליך אותה מן התחנה." הפריץ מימש את איומו וגירש את הטוחן מן הטחנה. מאחר שאיבד את הכנסתו, הגיעו זמנים קשים לטוחן ולמשפחתו. היה להם קשה לספק לילדיהם אפילו מזון בסיסי. כמו כן, הוא עדיין היה נגוע ב"מחלת השבת", אבל החסיד היה נחוש בדעתו שלא להיכשל שוב בשמירת השבת.

בינתיים, האציל השלים את השיפוצים ומינה מנהל חדש לתחנה, כזה שהיה מוכן לעבוד במשך כל ימי השבוע. אך אז תקלות מוזרות התרחשו. תאונות מפתיעות גרמו לתחנה לצבור הפסדים גדולים. הפריץ נאלץ להודות בפני עצמו שמן הסתם בעיותיו קשורות בעובדה שהוא הרס את פרנסתו של הטוחן היהודי. הוא שלח לקרוא ליהודי, סיפר לו על מצבה הנושא של התחנה והציע לו לשוב ולחכור אותה. "ומה בקשר לשבת?" שאל החסיד. "תראה", הוא ענה. "אחרי כל הבעיות המוזרות וההפסדים הגדולים, אני מבין שאלוקים נמצא לצדך. עשה כפי שאתה רואה לנכון." וכך שב היהודי לטחנה ועד מהרה בורך בהצלחה אף גדולה מזו שהייתה לו אי פעם. הוא גם נרפא ממחלת ליל השבת שלו בדיוק כפי שאמר לו הרבי. אבל למרות שהפך לעשיר גדול, אמירת "קידוש" בשבת הייתה ונשארה הנאתו הגדולה ביותר.

צ"ן אדם לחברו

זהירותו של הגה"ק מטשעבין פעם נשאל הגה"ק רבי דוב בעריש וידנפלד הרב מטשעבין זיע"א על ידי אחד הרבנים, בקשר להריסת קיר בית הכנסת לצורך הרחבתו, הרב השיב לשואל בחיוב. לאחר שהלה יצא לדרכו נזכר הרב ששכח להוסיף לשואל פרט חשוב, מיד ביקש לטלפן אליו ולהודיעו שיש להיזהר מאד, כי בעת הריסת הקיר לא ימצאו ילדים בסביבה, לבל יאונה להם כל פגע חלילה, "ונגע לא יקר באהלי ה'". ולא נחה דעתו של הרב וביקש להודיע גם לבנו של הרב השואל, שיודיע על כך לאביו בכלל הדחיפות.

זהירות מופלאה של ילד

מסופר על בנו הצעיר של הרה"ק רבי ש"ב מפרשיסחא זיע"א, שבהיותו ילד כבן תשע קיבל מיהודי אחד בהשאלה לתקופה מסוימת אבנט לתפילה. ביום שבת קודש אחד בשעת תפילת מוסף נשמע הקול כי יהודי זה נפטר. מיד הודרו הילד וחלץ את האבנט מגופו, כששאלוהו מדוע נחפו תוך כדי אמירת הקדושה להסיר את האבנט? השיב הילד: אבנט זה שייך ליהודי שנפטר עתה וממנו קיבלתיו בהשאלה, והנה ברגע שנודע לי שהוא נפטר, הרי האבנט שייך מעתה ליורשיו ומהם לא קיבלתי רשות, ואינני חפץ להשתמש בחפץ בלא דעת הבעלים.

חסד מיוחד במתן בטרם

בסוג חסד מיוחד עסק הגה"צ רבי ישעיה חשין זיע"א, שהיה ראש המלמדים בת"ת "עץ חיים" לפני

למעלה ממאה שנים, מנקיי הדעת בירושלים. בלילות כאשר היה פנוי היה יושב ועורך את חידושו בתורה בצורת הדרנים על הש"ס ועל סיומי מסכתות, דרשות לבר מצוה בהלכה ובאגדה, בהם השקיע את מיטב כוחותיו. את כתביו אלו פיזר בהשאלה לכל דורש החפץ לשאת מדברותיו בסיום מסכת וכדו', את הכל הוא נתן במאור פנים חיים ללא תמורה, אפילו אמירת ישר כח לא רצה לשמוע, בחגיגות רבות נאמרו דרשותיו היפות המשולבות בהלכה ואגדה, מבלי שידעו כלל מי מחברם כי לא היה מעוניין ולא רצה כלל שיאמרו את הדברים בשמו, ר' ישעיה ערך דרשות רבות המתאימות לכל תקופה בשנה בה חל יום הבר מצוה באופן שכל דורש מצא את המתאים לו מן המוכן, והיה נותנם לנערים בשמחה וטוב לב, ולא עוד אלא שבעצמו ישב ושינן עם הילד את הדרשה מבלי לבקש פרס או שכר בטלה, וכה העיד בצוואתו "מעולם לא ביקשתי שום פרס ממקבלי הדרשות ממני, ואע"פ שרצו ליתן לא קבלתי".

זהירות מופלגת

הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זיע"א סיפר פעם: נכנסתי למורי ורבי הרה"צ רבי נחום זאב זיו מקעלם זיע"א וראיתיו קוצץ את צפורני ידיו, ואחרי כן משייפם היטב בפצירה. לשאלתי הוא הסביר לי את פשר מנהגו, מעיין אני הרבה בספרים השייכים לציבור, חוששני איפוא שמא אגרום בצפורני איוו שהיא שריטה וקלקול לספר, ואזי אהיה חלילה מוזק לרכוש של הרבים.

תלולא דצדקיא

שבת קודש כ"ה אדר הרה"ק רבי אברהם גרשון מקיטוב ב"ר אפרים (תקכ"ה) הרה"ק רבי ישראל מקאלוש ב"ר אהרון לייב מפרעמישלאן (תר"מ)

יום ראשון כ"ו אדר הרה"ק רבי אליעזר ליפא מחאמעלניק ב"ר אלימלך מליזענסק (תק"ע) הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמשון (ד"ר גארדאן תלמיד המגיד - תק"ע) הרה"ק רבי איתמר הכהן מדויקוב (חותנו של הרה"ק רבי יצחק מקאלוש זיע"א)

יום שני כ"ז אדר הרה"ק רבי ישעי' שור אב"ד יאס ב"ר משה (כלל תפארת - תרל"ט)

הרה"ק רבי יוסף שאול נאטאנזאהן ב"ר אריה לייבוש (שואל ומשיב - תרל"ה)

יום רביעי כ"ט אדר הרה"ק רבי שלמה הכהן מראדומסק ב"ר דוב צבי (תפארת שלמה - תרכ"ו) הרה"ק רבי יואל בעער מראצפערט ב"ר יעקב שלמה (תש"ן)

יום חמישי ל' אדר הרה"ק רבי יצחק אייזיק ב"ר צבי מכפר ספרין (אבי ה"עטרת צבי" תק"ס) הרה"ק רבי ברוך מגארליץ ב"ר חיים מצאנז (תרס"ו)

יום שישי א' אדר רבינו אברהם ב"ר מאיר (אבן עזרא - אד"א ד"א תתקנ"ד)

רבי שבתי ב"ר מאיר הכהן (ש"ך - אד"א תכ"ג) הרה"ק רבי יצחק אייזיק ב"ר צבי מכפר ספרין (אבי ה"עטרת צבי" תק"ס) הרה"ק רבי ברוך מגארליץ ב"ר חיים מצאנז (תרס"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מת"ס "גם אני אודך" רפרום יוסף הדרים על המעשים

מים אחרונים (י"ז)

- א) לפני שנוטל מים אחרונים, יאמר, "מים אחרונים חובה". (ספר הקנה עמוד ג')
- ב) המקיל במים אחרונים, מקילים לו ימיו ושנותיו. [היינו שמורידים לו ח"ו מימיו ושנותיו]. (ספר חרדים פרק מ"א אות ד')
- ג) הזהיר במים אחרונים, יזכה לאריכות ימים. (ספר סגולות ישראל אות ל"ד, בשם המרדכי)
- ד) אפילו שלא אבל מלח, חובה ליטול ידיו למים אחרונים. (בית יוסף אורח חיים סימן קפ"א בשם הרי"ף)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

מברכים חודש אדר שני
המולד יום ד' 12:41 16 חלקים
ר"ח יום חמישי ושישי

פניני בית לוי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

ויקהל

גליון מס' 523

יציאת שבת: י"ם 18:14, ת"א 18:16

כניסת שבת: י"ם 17:01, ת"א 17:16

נלמד מהפרשה

"ויהיו הכרובים פורשי כנפים למעלה"

פרישת כנפיים כלפי מעלה, מרמזת על עניין התפילה. הרעיון של נשיאת כפיים מוזכר פעמים רבות בתורה בהקשר של תפילת האדם לבוראו - "אֶפְרָשׁ אֶת כַּפַּי אֶל הַשָּׁמַיִם" (שמות ט, כט), "וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו אֶל הַשָּׁמַיִם" (שם לג) ובמקומות נוספים. על האדם לשאת את כפיו בתפילה לבורא עולם כדי שיצליחו דרכיו, אולם התורה מרמזת על דרך מיוחדת, בה התפילה הופכת לעוצמתית יותר, והיא: "ופניהם איש אל אחיו". על האדם לעורר רחמים בתפילתו לא רק על עצמו, אלא גם על חברו.

ידועים דברי חכמים: "כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה" (בבא קמא צב.). כלומר, אם אדם מתפלל עבור חברו, והמתפלל עצמו זקוק לאותה ישועה עליה הוא מתפלל עבור חברו, הוא נענה תחילה. המקור לכלל זה הוא ממספר פסוקים, אחד מהם הוא: "וְהָיָה שָׁב אֶת שְׁבוֹת אֵיבֹב, בְּהִתְפַּלְלוֹ בְּעַד רֵעֵהוּ" (איוב מב, י').

מדוע זה כך? רבינו ניסים (הר"ן) בדרשותיו, מבאר זאת כך: כמו צינור שדרכו עוברים מים מהמעין אל השדות, אשר לפני שהמים משקים את השדות, הצינור הוא הראשון לקבל תועלת המים, כך מי שמתפלל שיתברך חברו, הרי המתפלל כאותו צינור, שהוא מקבל תחילה את הברכות.

יש לכך הסבר מהותי:

בורא עולם מתנהג עם האדם במידה כנגד מידה. כאשר אדם יוצא מה"אגו" האופף אותו, פונה מעיסוקיו ומעורר רחמים עבור חברו, במידה כנגד מידה, גם בורא עולם "פונה מעיסוקיו", מאזין לקול תפילת אותו אדם, וממלא את משאלות ליבו.

בשבת קודש, מתפללים אנו לבורא עולם: "ממקומו הוא יפן ברחמים, ויחון עם המיוחדים שמו" (סדר קדושה). אנו מבקשים מבורא עולם שייפן ממקומו ויחון את עמו. כיצד בורא עולם מגיב על כזו תפילה? אם אתם - בני, תפנו ממקומכם ותדאגו גם לרווחת חבריכם, גם אני יפנה את פני אליכם.

זהו הרעיון הטמון במילים "ופניהם איש אל אחיו". כשאדם פורש כפיו כלפי מעלה ותוך כדי כך הוא פונה אל אחיו ומתפלל גם עליו, אזי תפילתו מותירה רושם.

שמירת שבת במסירות נפש

באחד ממחנות ההשמדה נתפסה יהודיה, שגנבה כמה תפוחי אדמה להחיות את נפשה. ביום השבת היא הועמדה למשפט, כאשר השופטים, התובע, וכן הקצין שרשם הכל לפרוטוקול - היו אסירי המחנה. תפקידה של הנאשמת, היה לבקש רחמים על נפשה. הנאצים ימ"ש היו צופים מן הצד, ונהנים בסאדיזם חולני, לראות כיצד היהודים מענישים זה את זה.

אולם כשהגיע תורה של הנאשמת להתחנן על נפשה, שתקה ולא דיברה מאומה. עונשה נחתם לחמישים הצלפות שוט.

לאחר עשרים הצלפות התעלפה, והושלכה לצריף. כשהתאוששה מעט, חברותיה ההמומות שאלוה: מדוע שתקת, ולא ביקשת הקלה בגזר הדין הקשה?

השיבה להם אותה היהודיה - היום שבת קודש. ומכיוון שהקצין שרשם לפרוטוקול היה יהודי, לא רציתי שבגללי ייכשל היהודי בחילול שבת.

מהו יום השבת שיהודים מסרו עליו נפש?

למה ישנן 93 מלאכות שנאסרנו בהן דווקא ביום השבת?

בפרשת השבוע מוצאים אנו שמשה רבנו מצווה את בני" על הקמת המשכן ככפרה לחטא העגל - אך מצווה אותם שלא לחלל את השבת עבור הקמת המשכן. מה רמז בזה משה רבנו?

כאשר אדם הראשון חטא, הוא עירב בכך טוב ברע, ואדם, חוה, הנחש והאדמה קוללו ב-93 קללות.

כאשר עם ישראל עמד למרגלות הר סיני, זכו עם ישראל להגיע לדרגה של אדם הראשון קודם החטא. אך לאחר מכן קלקלו בחטא העגל - ושוב נתערב הטוב והרע יחד.

המשכן, תפקידו להחזיר את השראת השכינה. ולכן היו בו 93 מלאכות דווקא, שכל תפקידן לברור בין הטוב לבין הפסולת. הן במובן הגשמי - ובעיקר במובן הרוחני.

השבת זהו יום ייחודי. הוא רק של עם ישראל ושל הקב"ה.

בשבת זוכה היהודי לנשמה יתרה, המלווה אותו לאורך כל השבת עד צאתה.

יום השבת מסמל את הקשר הפנימי העמוק ביותר בין עם ישראל לקב"ה, קשר שלעולם לא יכול להיפגם, ושום אחיזת דבר רע לא יכולה להיות בו. הקב"ה הבטיח לנו, שלמרות חטאינו לעולם לא ימאס בנו.

בנקודה כל כך פנימית - אין צורך לברר טוב מרע. זוהי הסיבה שבשבת אין עושים אף אחת מ-93 המלאכות שבמשכן. ואדרבה, המחלל את השבת על ידי עשיית מלאכה כביכול מכריז שהקשר פגום, ויש בו גם התערבות הרע. הכרזה מעין זו כה חמורה, עד שאמר הקב"ה, "מחללה מות יומת".

ובמקביל, מי ששומר את השבת, וזאת ע"י לימוד הלכות השבת, וכן מי שמקדים בכמה דקות לקבל את השבת ולהוסיף מקדושת השבת על החול - זוכה לנחלה בלי מיצרים.

בברכת שבת שלום,
רב בית הכנסת

סיפור השבוע

היהודים הם עם מיוחד במינו

ובינתיים סובל ודואג לגורלו עד שישוחרר. אחד מידידי הקרובים של הצאר אזר עוז ושאל את ניקולאי, מה ראה לזכות את היהודי הלז בחסד מלכותי כה מיוחד במינו? מה מצא ביהודי הזה? ניקולאי השיב ואמר: לפני שנים אחדות ערכתי ביקורת של הכוחות המזוינים בבסיס הצבאי שלייד פטרבורג, ונערך לכבודי מסדר חגיגי שבו השתתפו מספר גנרלים שהופיעו בראש הדיביזיות שלהם. החיילים המצוחצחים והמגוהצים צעדו בסך איש על מחנהו ואיש על דגלו, והכל דפק במאה אחוז, ואז הבחנתי שרק יחידה אחת לא הגיעה לרמה הדיוק הדרושה, כעסתי על כך מאד וראיתי בכך זלזול בכבודי, ואת הגנרל שהיה מפקדה של אותה יחידה העמדתי לעמוד הקלון, וציוויתי להכניסו לכלא. לאחר מכן חזרתי לארמון ושכחתי לגמרי מהגנרל העצור. כעבור שנתיים ערכתי ביקורת בבית הכלא אשר במבצר פטהופבלובסק, ביקרתי בתאים אחדים ושאלתי את העצורים על העוונות שבידיהם: כמה זמן הם יושבים? וכו', באחד התאים ראיתי את הגנרל הנזכר, ושאלתי אותו: איך זה שגנרל כמוהו חבוש בבית הסוהר? הגנרל השיב לי כי כלאו אותו לפי פקודה שלי, כעונש על כך שהחיילים שלו לא הגיעו בשעת המסדר לרמה הדרושה של הדיוק, ציוויתי מיד שישחררו אותו. כפי שאתה רואה המשיך הצאר לספר לידידי, הגנרל ההוא ישב בכלא שנתיים על איזו שטות קטנה, ובמשך כל הזמן לא עלה בדעתי המחשבה לשחרר אותו, פשוט שכחתי ממנו. אולם כאשר הוריתי להושיב בכלא את הקבלן היהודי, נחרתה דמותו בזיכרוני, ומאז אינני יכול להסיח את דעתי ממנו, כל הזמן אני רואה את פרצופו החיוור והנפחד לנגד עיני, ובמשך כל הדרך מאז שעזבנו את הביצורים של דווינסק ועד הנה, אני לא מסוגל לחשוב על משהו אחר מלבד הקבלן העצור, וכמה שאני מנסה להעלות בראשי מחשבות אחרות קופצת דמותו שלו נגד עיני. הבנתי אפוא כי אין לי ברירה אחרת כי אם לצוות על שחרורו המידי, כדי לשחרר את מחשבותי ממנו. הצאר ניקולאי שקע בהרהורים, ולאחר מכן המשיך ואמר: לקבלן היהודי הזה עמדה כנראה איזו זכות מיוחדת, ואולי זוהי זכותו של אביו, שמעתי שאביו הוא רב גדול ואדם קדוש. הבה ואספר לך עוד סיפור שממנו תראה מה כוחו של רב יהודי. פעם הייתי במסעות ונזדמן לי ללון בעיירה קטנה, באמצע הלילה שמעתי פתאום קולות משונים, מוזרים ובלתי מובנים, שלחתי לקרוא את הכומר, וכאשר הוא בא אמרתי לו: תשאל אותם מה הם רוצים? הכומר הביט סביבו, לא ראה דבר ולא שמע דבר, הוא השיב לי אפוא בשאלה, כשהוא מבוהל ונבוך כאחד: "את מי עלי לשאול?" אמרתי לו: אתה שוטה, ושלחתי אותו לנפשו. לאחר מכן ביקשתי שיביאו לפני את הרב. שאלתי אותו את אותה שאלה על עצמה: מה הם רוצים? והרב השיב לי: הם רוצים שיתנו להם מנוחה, ואני הוספתי ושאלתי ומי מפריע להם? השיב לי הרב: עומדים לבנות כאן מסילת ברזל, ולפי התוכנית צריכה המסילה לעבור דרך בית העלמין והדבר יחייב להעביר את עצמותיהם למקום אחר, ולכן באו המתים כדי לבקש את הצאר שיבטל את הגזירה, וייתן להם לנוח בשלום על משכבם. מיד הוצאתי פקודה שיזיזו את מסילת הברזל הצידה, כדי שבנייתה לא תפריע לבית העלמין היהודי. מכאן אתה יכול לראות, סיים הצאר את סיפורו, שהיהודים הם בכלל אנשים אחרים, אנשים רוחניים יותר, עם מיוחד במינו. והצאר המשיך בדרכו כשהוא שקוע בהרהורים.

ר' לייב בטלן היה חסיד מחסידי הרה"ק בעל ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א, שחי בדווינסק אשר על גדות הנהר דוינה. הוא היה תלמיד חכם גדול, ואמרו עליו כי הוא בקי בכל הש"ס, ולא זו בלבד, אלא שהוא היה מנותק ומרוחק מהבלי העולם הזה, ישב בבית המדרש כל היום ועסק בתורה ועבודה, הוא גם ישן בבית המדרש, והלך לביתו פעם אחת בשבוע בערב שבת. לר' לייב בטלן זה היה בן שהיה סוחר גדול ועשיר מופלג, הוא היה קבלן שביצע כל מיני עבודות בשביל הממשלה הרוסית, וכאשר בנו את הביצורים ליד דווינסק, הוא זכה במכרז וחתם חוזה עם הממשלה, כדי לבנות שם מבנים לחיילים, הוא ביצע את העבודה בדיוקנות על הצד הטוב ביותר, וכאשר הושלמה הבניה, הגיעה למקום משלחת של פקידי ממשלה בכירים, וקציני צבא גבוהים כדי לבדוק את הבניינים וכל השירותים הצמודים לקסרקטין. ומעשה בצאר ניקולאי הראשון, שפעם עבר בקרבת לדווינסק, והחליט לסור ולראות את המתקנים הצבאיים, ואת הבניינים החדשים של הקסרקטינים שהוקמו שם. הצאר היה מלווה פמליה מלכותית שלכבודה נערכה קבלת פנים מפוארת, במסגרת קבלת הפנים הציגו בפניו הצאר גם את הקבלן היהודי שבנה את הפרויקט. ניקולאי הראשון היה שונא ישראל גדול, ששמו נשאר לדיראון עולם הודות לגזירת הקנטוניסטיים - ילדים יהודיים רכים שנקרעו מהוריהם, כדי לשרת בצבא, ואשר כונו "חיילי ניקולאי", העובדה שלצורך בנית הקסרקטינים ליד דווינסק, נאלצו להשתמש בשרותו של קבלן יהודי, לא נעמה לחיכו של הצאר, אם כי הוא נאלץ להודות לפחות בליבו פנימה, כי המלאכה שנעשתה הייתה טובה, בכל זאת התחשק לו לצאר ניקולאי לחמוד לצון עם הקבלן היהודי. בעוברו ליד אחד מבניי הקסרקטין, נעצר, סקר את הבניין ואמר, כי נראה לו שאחד הקירות איננו ישר, "לא, זה לא יכול להיות!" פלט מפיו הקבלן היהודי את המילים הבלתי זהירות הללו, לאחר שהוא נדהם מדברי הביקורת הבלתי מוצדקים והבלתי מבוססים של הצאר. כמובן שהוא מיד התחרט על כך, אולם כבר לא הייתה לו אפשרות לקחת את הדברים בחזרה, הצאר התרגז על כי היהודי העז לחלוק על דבריו, ופקד לחבוש אותו בבית הסוהר. לאחר מכן הוא נסע מהמקום בליווי פמלייתו. הידיעה על מעצרו של הקבלן היהודי, נפוצה חיש מהר בכל העיר, ואף הגיעה לביתו של ר' לייב. אשתו של ר' לייב רצה מיד לבית המדרש וסיפרה על האסון הגדול לבעלה, ואמרה שמוכרחים לעשות משהו, אולם ר' לייב עצמו לא נתפעל כלל מהשמועה על מעצר בנו, הוא אמר לאשתו שאין מה לדאוג כי עוד מעט ישחררו אותו, ומיד המשיך בלימודיו. בינתיים התרחקה השיירה של הצאר מדווינסק מרחק הגון, לפתע נעצר הצאר, וציווה על אחד ממלוויו לשלוח תיכף ומיד שליח לעיר, כדי להעביר את הצו המלכותי בדבר שחרורו המידי של הקבלן היהודי מבית הכלא. לא עבר אלא זמן קצר והשליח חזר ובפיו הידיעה כי הוראתו של הצאר נתמלאה, והקבלן היהודי אכן שוחרר ממעצרו. מלוויו של הצאר השתוממו שניקולאי טרח כל כך כדי לבצע את שחרורו המידי של היהודי, הם ידעו כי הוא לא נמנה על אוהבי ישראל המושבעים, אלא להיפך, ועל כן לא הבינו מדוע לא יכול היה הצאר לחכות עד שהיה מגיע הביתה, ומשם היה שולח מכתב ובו חנינה לידי העצור, וכי למי היה אכפת אם היהודי היה יושב בכלא כמה שבועות,

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מקלחת ציון

פְּרִשְׁת וַיִּקְהַל - זְרִיזוֹן מִקְדִּימִים לְמַצּוֹת

"וְהַנְּשָׂאִים הֵבִיאוּ אֶת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם"

(שמות לה, כז)

שאינו מכובד כל כך, אין אנחנו מדקדקים בשמו, אלא מקצרים שמו ואולי אף קוראים אותו בשם כינוי."

"אולם כאשר מדובר באדם חשוב, אז מבטאים את שמו המלא בהברה והטעמת כל האותיות. וכאן התורה מקצרת מעט בשם על ידי חיסור האות י'."

אולם עדיין יש להבין, הרי אין מרגישים בחוסר זה כאשר קוראים את שם בתורה?

ותירץ: "אומנם כאן בעולם הזה העונש לא גדול, אבל בעולם העליון שם התורה כתובה באש שחורה על גבי אש לבנה, והחיסרון שם עומד לעולם הפרש הוא גדול מאוד."

"שכן מה שלנו נדמה פה שהוא רק חיסרון נקודה אחת קטנה, בעולם הנצחי מורגש בחיסרון גדול."

"אומנם כאן בעולם הזה, אנו עוברים בלי התבוננות על חיסרון כזה, אבל שם בעולם הנצחי מורגש הוא בבהירות יתירה מובלט לכל ומדרגה אחרת לגמרי."

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

ע"י	כניסת לכת	צאת לכת	יציאת חס
י"ט	17:02	18:14	18:54
כ"א	17:19	18:12	18:50
מיוסף	17:19	18:12	18:51
כ"ב	17:21	18:14	18:53

כותב רש"י הקדוש: "אמר רבי נתן: 'מה ראו הנשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה?'"

"אלא כך אמרו נשיאים: 'יתנדבו ציבור מה שמתנדבים ומה שמחסרים- אנו משלימים אותו'."

"כיוון שהציבור הביאו את כל הנדרש, שכן נאמר: 'וְהִמְלֵאכָה הַיְתֵה דָיִם' (שמות לו, ז), אמרו הנשיאים: 'מה עלינו לעשות?!' לפיכך הביאו את אבני השובהם. לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחילה."

ולפי שהתעצלו מתחילה, נחסרה אות משמם, שכן כתב 'וְהַנְּשָׂאִים' (שמות לה, כז) - חסרה האות יו"ד."

והנה את חטא הנשיאים אפשר להבין. כי לו היה הדבר חביב עליהם ביותר, כפי שראי להיות לפי האמת, היו מזדרזים ומקדימים להביא את נדבתם, ולבטח לא היו מסתפקים באמירה: "מה שישראל מחסרים- אנו משלימים", על אף שמן הסתם שהייתה כוונתם של אותם אנשי מעלה לשמה."

מכל מקום בענייני קדושה רואים אנו שאדם לא יעשה חשבונות, אלא התורה דורשת מאיתנו להיות ראש וראשון לכל דבר שבקדושה."

וראיתי לרב אפרים זיצ'יק זצ"ל בספרו 'חכמת המצפון' ששואל: "מה העונש שחסר אות בשמם, ומי מבחין בשינוי, ואפילו בהברה אין הבדל?!"

ותירץ: "כאשר אנחנו מבטאים שם לאדם

- זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
- הצלחת אברהם גורג'י דן דליה אפרת וב"ב
והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
- הצלחת אלי ברוט ומשפחתו

הצלחה בגור

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"מ קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן בן אסתר רחובית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט סיון בת אסתר עמית בת טובה יוסף בן רחמה נתנאל בן ג'ינה אילן בן ג'וליאט אסף בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טילה עדן אסתר בת שולמית יפית בת ג'ינה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחחיה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה יהודה אריה בן רחל ברכה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה מישא אסתר בת זהרה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן רחל רחל ברכה בת פדילה דליה רחל ברכה בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל זרבה בת שושנה רייזל נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בו גורג'יה ז"ל

רפואה שלמה
לנוריאל בו אסתר

רפואה שלמה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בו שלי

שואל ומשיב בהלכה- עורלה - חלק א'

מהי עורלה ומה איסורה? **שאלה**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון: **תשובה**

אמרה התורה: "וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל, וערלתם ערלתו את פרו, שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל. ובשנה הרביעית יהיה כל פרו קדש הלולים לה'. ובשנה החמישית תאכלו את פרו להוסיף לכם תבואתו" (ויקרא יט, כג-כה). מכאן שפירות האילן אסורים באכילה בשלוש השנים הראשונות לאחר נטיעת האילן, ובשנה הרביעית הם קדושים בקדושת נטע רבעי. **הערה:** דעת השו"ע דעורלה בזמן הזה בארץ ישראל אסורה מהתורה, כ"כ בשו"ת המבי"ט ח"ג (סימן קכז), ובשו"ת מהרי"ט (חיו"ד סימן לד). אולם יש הפוסקים דאף בארץ בזמן הזה הוא מדרבנן, וכמ"ש התוספות (יבמות פא. ד"ה מאי), ר"ש עורלה (ה"ג מ"ז) הביאם החזו"א (עורלה סי' יא סק"ח). וע"ע משנה למלך (פ"י ממאכלות אסורות הי"א) משום דקדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבוא. ובצל"ח ברכות (לו.).

הנטע עץ מאכל, מונה לו שלש שנים מעת קליטת האילן באדמה, וכל הפירות, שיחנטו בעץ בתוך שלש שנים לנטיעתו, אסורים באכילה והנאה לעולם. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן רצד ס"א). ואין מונים משעת הנטיעה, אלא משעת הקליטה שו"ע (שם ס"ד). [לקמן יבואר כיצד מנין שנות עורלה]. בגלל חומרת דין עורלה, פרי עורלה, שנתערב בפירות אחרים מאותו המין, אינו בטל ברוב או בשישים כמו איסורים אחרים, אלא במאתיים. אולם ספק עורלה בטלה ברוב, ראה שו"ת אור לציון ח"א (סימן יז). אם התערב פרי העורלה בסוג פרי אחר, ולא ניכר פרי העורלה, כגון שבישולם יחד וכדומה, בטל בשישים.

איסור עורלה חל על הפרי והגרעינים, וכן על קליפת הפרי. וכן, נוהג איסורו בזגים ובגרעינים של הענבים. **מקורות:** שו"ע (שם). איסור עורלה נוהג רק באילן ולא בירק. **מקורות:** רמב"ם (פ"י מהל" מאכלות אסורות ה"ט).

העלים והענפים של עצי עורלה, אין בהם איסור. **מקורות:** משנה עורלה (פ"א מ"ז) וילפינן "וערלתם ערלתו את פרו". ושו"ע (שם ס"ב). ולכן עלי גפן, שלא עברו שלש שנים מיום נטיעתם, אין בהם איסור עורלה ומותרים באכילה. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן רצד ס"ב). אולם יש לעיין בזה, שהדבר נתפשט מאוד, וכיום יש יבוא של עלי גפן מטורקיה/ סין והגידול מיוחד עבור כך. וצל"ע. ושוב ראיתי שכתב בזה בשו"ת מעין אומר ח"ה (עמוד מו).

אולם, יש להימנע מלאכול עלי גפן מפני ריבוי תולעים. **הערה:** ראה כף החיים (יו"ד סימן פד ס"ק צד) בשם גדולי האחרונים. וכתב בספר קדושת הארץ- עורלה (עמוד נז), שאם קטפו את העלים בתקופה של הריסוס בגפנים, אין בהם ריבוי תולעים וניתן להכשירם.

עלי "גת" שלועסים בני תימן, אין בהם משום עורלה. **מקורות:** הגר"ש מחפוד בקובץ תנובת שדה (גליון שני), הגר"י רצאבי בספרו בארות יצחק ח"ה (עמוד ר), ספר קדושת הארץ- עורלה (עמוד נט). אולם יש לציין כי מצויים בהם חרקים.

ישועה מפלאה

קרוב לביתו של הצדיק הגאון הרב אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל (החזון אי"ש) התגורר הרב זאב גאולמן זצ"ל שהיה ת"ח מחניכי נובהרדוק ובן בית אצל הצדיק. יום אחד הופיע ר' זאב אצל החזו"א ובכה לפניו, כי בתו הקטנה כבת חמש חולה אנושות ומאושפת בהדסה בת"א.

ביקשו הצדיק לגשת לכולל בזכרון מאיר (כיום כולל חזו"א) שיגידו תהילים לרפואת הילדה ולאחר מכן לשוב אליו. ר' זאב עשה כאשר ציווה אותו הצדיק ובשובו אמר לו החזון אי"ש: "סע לבית הרפואה אל הילדה, ואם יפגשו אותך בדרך ושאלו אותך: 'מה שלומה?', אל תענה. כשתצליח להיכנס לחדר הילדה, הבט והסתכל כל הזמן בעיניה, עד שתתחיל לבכות, ואז תוכל לעזוב"...

ר' זאב שהתברך באמונת חכמים קיים את דברי רבינו כלשונם. בקשיים גדולים הצליח להתגנב לחדרה, וכאשר גילו אותו, ביקשו לגרשו מהמקום, אז ר' זאב התעקש להישאר ולא ויתר. זמן רב הביט בעיני הילדה, כפי שציווהו החזו"א, עד שסוף סוף החלה לבכות ואז מיהר לעזוב את המקום.

למחרת כשבא לבקר את בתו התברר, שב"ה השתנה לגמרי מצבה לטובה באופן מפתיע, עד כדי כך שהאב התבקש להיכנס לחדרו של פרופסור מאיר מנהל בית-הרפואה ושם נשאל: "איזה טיפול עשית לבתך?". האב הגיב, שלא עשה כל טיפול, כשנוכח הפרופסור לראות שלא יצליח להוציא ממנו דבר, שאלו: "לפחות תגיד לי, היכן היית לפני שהגעת אתמול אל הילדה!".

ענה לו ר' זאב: "הייתי אצל החזון אי"ש... כששמע פרופסור מאיר את התשובה הגיב במילים הבאות: "אה, היית אצל הפרופסור הגדול הזה?! אם כן כדאי לך עתה לברוח מהר עם הילדה מבית הרפואה, הואיל וצוות הרופאים רוצה לבצע בדיקות רבות על הילדה, כדי למצוא את התרופה שריפאה אותה". (מעשה אי"ש)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PrineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

גא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

גא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כְּמִלְאָכִים- האדמו"ר הרב אורי הכהן יאללעס מסאמבור זצ"ל

האדמו"ר הרב אורי הכהן יאללעס מסאמבור- נולד ב-כ"ד אייר ה'תקצ"ב (1832) בללוב שבגליציה. נקרא על שם רבו של אביו, האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט. משחר ילדותו היה מתמיד עצום וכן התברך, בכישרונות עצומים. כשנעשה בר-מצווה בשנת ה'תר"ה עמד למבחן בפני הגאון ר' יוסף שאול הלוי נתנזון שקיבלו כתלמיד בשיעורי ההלכה והיה לומד 16 שעות מדי יום ביומו. בשנת ה'תר"ח (1848) כשהתנהלו קרבות עזים בעיר לבוב, לדא את מרד הפולנים נגד שלטון האוסטרים, וקול צחצוחי חרבות נשמע ברחובות העיר, מסר רבינו את נפשו ולא החסיר ללכת יום יום לבית מורו ללמוד את שיעורו הקבוע, בהפטירו כי על לימוד התורה יש למסור הנפש. בגיל 18 הוסמך להוראה. לאחר נישואיו אכל בבית-חותנו. לאחר מספר שנים נפטר חותנו ורבינו סבל מעוני, והיה מדוכה בייסורים. בהמשך הפך להיות מלמד דרדקי לבניו של הרה"ח מרדכי וקסלר (מנגידי העיר קאמרנא).

בין השנים ה'תר"ט-ה'תרי"א (1849-1850) הסתופף בצל הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא זצ"ל. לאחר הסתלקותו הסתופף אצל הרה"ק רבי אברהם ברנדווין מסטרטין. קודם הסתלקות רבו ב-ג' טבת ה'תרכ"ה (1864), הכתירו רבו לרבי ומנהיג אולם לאחר הסתלקות רבו הסתופף בצל הרה"ק רבי אברהם יעקב פרידמן מסאדיגורא, שציווה עליו בשנת ה'תרל"ח (1878) שיעבור לגור בעיר סאמבור ושם ישמש כאדמו"ר ואכן רבינו שימש באדמו"רות במשך ל"ב שנים. **מעולם לא לנה אצלו פרוטה בלילה. גם בעת הדוחק לווה מאחרים ופיזר לצדקה. בעל רוח-הקודש. זכה לגילוי אליהו הנביא. רבים פנו אליו ונושעו.** בשנותיו האחרונות נחלש מאוד ועיניו כהו ונעשה סגי נהור. למרות מצבו, לקח מלמד, שילמד עימו וזכה לסיים את הש"ס בזקנותו לבד עוד שבע פעמים. נפטר בשבת קודש פרשת ויקהל פקודי- שקלים, א' אדר ב' ה'תר"ע (1910). ציונו בסאמבור. חי כ-78 שנים. בנו, רבי יהודה צבי מילא את מקומו.

אביו: המקובל ר' אפרים צבי (מגדולי תלמידי האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט - השרף מסטרליסק). **אמו:** מרת חוה לאה. **אשתו:** מרת שרה יענטא (בת ר' שמשון נטא דומ"צ קאמרנא- נישא בשנת ה'תרי"א). **מרביתיו:** האדמו"ר ר' שר שלום רוקח מבעלז, האדמו"ר ר' אברהם ברנדווין מסטרטין, האדמו"ר ר' אברהם יעקב פרידמן מסדיגורה, ר' יוסף שאול נתנזון (אב"ד לבוב בעל השואל ומשיב). **ילדיו:** ר' יהודה צבי (חתן רבי יהודה לייבוש וואלקנפעלד מברזאסטיק), ר' שלום מסטרי (אב"ד סטריא בעל השפתי שלום, חתן רבי אליעזר יצחק טייכער מאוליינוב, ובזיו"ש חתן רבי יעקב יצחק וואהרמאן מזבאריז נכד ה'דעת קדושים' מבאטשאטש), ר' נחום מחיראב (חתן ר' ישראל שמואל מטאמשוב). **מספריו:** **יאמרות טהורות**- מדברי תורתו **יאור קדוש**- תולדותיו ומעשיו.

ל רבינו היה חסיד אחד בשם ר' קאדיש. פעם אחת עלה בדעתו, היות שרבו נוסע לרה"ק מסאדיגורא על כן נכון, שגם הוא יסע שם בשבת, ולא גילה דעתו לשום אדם, וקם ונסע ביום חמישי מבתו. והיות ובדרך לסאדיגורא היה צריך לעבור בעיר סאמבור, נזהר שלא לרדת מהעגלה בסאמבור, כדי שאיש לא ידע. לפתע הוא שומע אחד קורא בשמו: ר' קאדיש ר' קאדיש, אולם חשב בדעתו, שמסתמא יש עוד אחד ששמו כשמו, על כן לא שת ליבו לזאת.

לפתע ראה את המשב"ק של רבינו שהכניס ראשו בתוך המרכבה ואמר: "ר' קאדיש הרי קראתי לכם כמה פעמים, ולמה לא עניתם?". וענה לו: "מכיוון שאף אחד אינו יודע, שאני נסעתי, על כן לא עלתה בדעתי שהכוונה עליי", ושאל, "מהיכן ידעת, שאני כאן?". השיב המשמש, שהרבי ציווה לו לקחת צלוחית יין ולמסור לר' קאדיש העובר עכשיו דרך סאמבור בדרכו לסאדיגורא לשבות בשבת קודש, ויתן לו את היין כדי שיעביר לרה"ק מסאדיגורא, ועמד ר' קאדיש משתומם על רוח קודשו הגלוי של רבו מסאמבור.

ר בינו סבל מכאובים גדולים בעיניים, ובא ללמברג להתרפא אצל רופא עיניים מפורסם. הרופא בדק את עיניו ונתן לו תרופות שעזרו לו להחלים. כשביקש לשלם לו, סירב הרופא לקחת כסף, ונימוקו עימו, שאינו מקבל שכר רופא מרבנים. רבינו התרעם על כך, כי אמרו חז"ל (ב"ק פח). "אִסְיָא דְּמַגְּן בְּמַגְּן - מִגְן שְׂוִי (רופא של חינם- שווה חינם. כלומר, דבר שניתן בחינם, לא שווה כלום), ובסירובו של הרופא הוא מבטל את האמון בו. משעמד הרופא בסירובו, פנה אליו רבינו ואמר לו: "אם תסכים להצעתי, דע לך, שביום פטירתי אשא אותך על שכמי אל שער גן עדן, ותינצל מדינה של גיהנום". הרופא שהיה מקטני אמונה לא שם לב לדבריו, ובחיוך קל נענה להצעתו. והנה קרה דבר, שהפתיע את כל אנשי למברג, באותו יום ובאותה שעה שנפטר רבינו- מת גם הרופא וקברו את שניהם ביום אחד. מאורע זה היה לשיחה ימים רבים ודמותו של רבינו התקדשה בעיני הציבור ושימשה כסמל של איש קדוש וטהור עושה פלאות.

ב עיר מיישנע שבגליציה המערבית היה יהודי בשם הרה"ח ר' חיים שאול האלצער ע"ה, ואחד מבניו היה כבר בן שלוש שנים, ועדיין לא פתח פיו לדבר. הוריו היו מודאגים, והאב ר' חיים שאול הזכיר את הבן בפני הצדיק רבי אורי מסאמבור ז"ע, הרבי הרגיעו בהבטחה שעוד מעט והילד יתחיל לדבר, וכן היה שכעבור יומיים בלבד התחיל הילד להראות סימני דיבור, עד שהתפתח ודיבר כאחד הילדים.

פ עם אחת נסע אליו חסיד אחד מאחת העיירות ובידו קוויטל ארוך שהביא בשליחותם של כל בני העיירה, עם כל שמותיהם ובקשותיהם. בהגיע הקוויטל ליד רבינו סילקה לצדדין באמרו: "הבאת לי פתק מבר מינן". בדקו ומצאו, שאכן כך היה שאותו אדם מהעיירה נפטר בינתיים.

כְּחָה שֶׁל שְׂתִיקָה

"אני יושב לידו ואני שומע בן אדם, שאומר לסוכן, שקניתי ממנו לפני רגעים ספורים את הכרטיס, שהוא רוצה כרטיס ל'שארלי גולד' למחר בבוקר".

"הסוכן עונה לו: 'היה כאן אחד, שבא מקודם וקנה כרטיס אחרון שהתפנה', הוא בעצם התכוון אליי, שקניתי את הכרטיס למקום".

"אותו אדם אומר לו: 'תעשה טובה, בוא תעשה קומבינה ותביא לי את המקום של אותו אחד שקנה', ואני שומע את כל השיחה ביניהם".

המוכר אומר לו: 'תראה, הוא כבר שילם, ואני לא יכול לעשות דבר'. אבל אותו אחד היה עקשן, עד שהמוכר אמר לו: 'חכה שניה, אני חוזר אליך עוד מעט'.

הסוכן מרים את הטלפון ומתקשר אליי: 'שלום, זה זאיד חיים?', עניתי לו: 'כן', והוא אומר לי: 'תשמע, אני מצטער, אבל המקום שקניתי היה תפוס למישהו ולא ראיתי'.

הניסיון היה קשה מאוד. אני יכול להרים את הראש ולומר לו 'שקרן!'. חוצפה ממדרגה ראשונה ועוד הוא לידי, אבל הוא לא רואה אותי ולא יודע שאני נמצא מטרים ספורים ממנו. יכולתי לקום, לגשת לסוכן ולהראות את פרצופי בחלון ולומר לו: 'מה אתה אומר!...'

"אבל חשבתי לעצמי: 'איזהו גיבור הכובש את יצרו'. ואמרתי לו: 'בסדר'. לאחר דקות מספר נכנסתי אליו והוא הביא לי כרטיס לשדה התעופה 'אורלי'.

"כשהוא הביא לי את הכרטיס ל'אורלי', הוא גרם לי שלא אוכל להגיע מ'אורלי' לפריז, סתם שילמתי מאתיים דולר, וגם מדובר בנסיעה ארוכה מאוד".

"הלכתי באותו יום למסור שיחה בתל אביב. ב"ה, יש לנו שיחה פעם בשבוע שם. ואני רואה את הטלפון שלי מצלצל מחוץ לארץ".

"אמרתי לסובבים: 'שניה אחת. זוהי שיחה מחו"ל ובגלל שאני נוסע מחר לפריז- אני חייב לענות'. 'הלו'- 'שלום הרב זאיד, זה הרב תורג'מן מהסמינר בפריז. הרב קנה כרטיס?', עניתי לו 'בטח, הריה טיסה היא מחר!'.
"ואז הוא אומר לי: 'עדיף, שהרב יקנה את הכרטיס ל'אורלי' ולא ל'שארלי גולד', הסמינר בסוף לא יתקיים בפריז אלא במקום אחר'. סיפרתי להם, כל מה שאירע ולבסוף אמרתי: 'אתם רואים מה זה? לא כעסתי, שתקתי, ויתרתי, ובסוף בורא עולם הראה לי שרק אני הרווחתי. אם הייתי קונה כרטיס לפריז, הייתה לי נסיעה ארוכה, ולאחר מכן הייתי צריך גם לנסוע כדי להגיע למקום הסמינר".

אחד הניסיונות הקשים ביותר העוברים על האדם הוא היכולת שלו להבליג ולשתוק. פשוטו כמשמעו. פעמים, שהניסיון מתבטא בכך, שמישהו מעליב, ולשני יש את היכולת לענות, והוא בוחר לנצור את לשונו.

פעמים, שהאדם יודע שהוא צודק, ויש ביכולתו להשיב לשני, אבל שוב הוא בוחר בפלח השתיקה, והניסיון היותר קשה הוא, כאשר הוא יודע, שהאדם ממול 'עובד עליו בעיניים'. ולמרות כל זאת הוא בוחר להבליג.

עוד דרשו רבותינו, שפרנסתו של האדם, לאחר שנקצבה מהשמים, תלויה היא בפיו. שכן המילה פרנסה פותחת באות פ ומסתיימת באות ה (דהיינו פה), והאותיות הפנימיות הן- רסן. לא בכדי אמרו רבותינו: "מוות וחיים ביד הלשון".

להלן סיפור מופלא, שהתרחש עם מגיד המשרים הצדיק הרב חיים זאיד שליט"א המראה לנו, שכאשר האדם בוחר בשתיקה ומוותר על אף שהוא צודק, בסיכומו של עניין הוא יוצא נשכר.

"הייתי צריך לנסוע לצרפת לסמינר, בדחיפות להחליף את אחד הרבנים שלא הרגיש טוב. הלכתי לאחת מחברות הנסיעות כדי לקנות כרטיס. כשהגעתי לשם, ראיתי דלפק עם זכוכית".

"ביקשתי מהסוכן כרטיס לצרפת, והוא הסביר לי, שיש שני שדות תעופה בצרפת. האחד נקרא 'שארלי גולד', וזהו שדה התעופה המרכזי".

"ויש עוד שדה תעופה בשם 'אורלי'. מי שנוסע לפריז- נוחת ב'שארלי גולד', ומי שנוסע לשאר המקומות בצרפת- נוסע ב'אורלי'.

"מאחר והסמינר היה בפריז- אצל הרב תורג'מן. לפיכך ביקשתי כרטיס ל'שארלי גולד'. הסוכן הלך וחפש כרטיס, ולאחר זמן מה אמר לי, שהטיסות מלאות ואין מקום".

"הוא הציע לי להמתין כיוון שבד"כ ישנם ביטולים. שמעתי לעצתו ואומנם לאחר זמן מה התפנה מקום. הסוכן לקח את הוויזה העביר וסגר לי את המקום כשהוא אומר: 'מחר בבוקר בשעה 06:00 המטוס ממריא. הכל בסדר, תהיה בריא!'.
"אני יוצא מהדלפק הראשון, ובדלפק השני לפתע אני רואה את חבר שלי. הוא מבחין בי ואומר: 'הרב זאיד, שלום עליכם. מה שלומכם?'- עניתי לעברו: 'שלום עליכם'.
"הוא אמר לי: 'אם יש לך קצת זמן, בוא נשב פה ונדבר'. הסכמתי, כיוון שהיה לי זמן עד למחרת בשעה שש בבוקר.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסתר אטון זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אביבה בת איירון ע"ה	גאולה בת טובה ע"ה	שמואל בן רבקה ז"ל	מיכל רבה בת שרה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	משה בן רוזה ז"ל	נעמי בת נתון ע"ה
יצחק בן חביבה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	אביחי בן אסתר ז"ל	מרים בת בלה ע"ה
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
חי יחי' בן קלרה ז"ל	דב בן יצחק ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל	ע"ה שני בת אסתר ע"ה
יוסף בן סעדה ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	רפאל בן אסתר ז"ל	מסוד' בת חביבה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	סלים בן פרחא ז"ל	שמעון בן שמחה ז"ל	יונה בן סעדה ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחא ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	יעקב בן נעמה ז"ל
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	שמעון בן חנה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
אברהם בן דינה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	גורג'יה בת נעימה ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
הרב שמואל בן רבקה ז"ל	משה בן רוזה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
דוד בר חסיבה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	שמעון בן שמחה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	שמעון בן חנה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה	

הדלקת הנר: 17:16 צאת השבת: 18:18 רבינו תם: 18:51 (לפי אפיק ת"א), הפטרת השבוע: ויכרות יהוידע (מלכים ב' יא), שבת שקלים, שבת מברכין.

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

או צרות הפרשה

פרשת "ויקהל"

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" [לה, א].

בפרשתנו מובא מצוות תרומת המשכן, משה רבינו מקהיל את כל עדת בני ישראל ומצוה עליהם להרים תרומה למשכן, והתרומה מונה שלשה עשר מינים כמבואר בפרשה, איש איש כמתנת ידו כברכת ה' אשר נתן לו. ויש לשאול, מדוע תרומת המשכן אמורה להיאמר בפני כל עדת בני ישראל? אלא שאמרו חז"ל כי מעשה המשכן הוא תיקון לחטא העגל שבו נטמאה ונפגמה נפשם, עד שגם בעיני האומות יפלא, שהיו אומרים "לא ישוב עוד אלהי ישראל לקרב את עמו אחרי אשר נטמאה נפשם". אך ה' אלוקינו הפליא חסדו עמנו ולא עזבנו, אלא קרבנו אליו והשיב שכינתו בתוכנו, וציונו להרים תרומה למחילת החטא ולסליחת העוון.

כלל הדברים, כל חפץ ה' בנדבת המשכן היה לתקן את אשר חטאו בעגל לשוב עד ה' אלוקים ולדבקה בו. על כן התיקון אמור להיות במקביל לחטא, כפי שכבר ידוע בדרכי הרפואה, הרופא אמור להתאים את התרופה במקביל לחולי, כי בחולי קטן כמו הצטננות די בכדור "קולדקס" וכדומה, אבל בחולי דלקתי שהולך ומתגבר ומתפשט בגוף, צריך לעבור טיפול אנטיביוטי. וכן על זה הדרך אדם שעבר עבירה וחזר בתשובה, עליו להתאים את התשובה במקביל לעבירה, עם ישראל עשו אלוהי זהב, ולא היה זה חטא של כמה אנשים בודדים, אלא בהתקהלות של כל העם, שנאמר "ויקהל העם על אהרן ויאמר אליו קום עשה לנו אלהים", ואם נקהלו וחיללו שם שמים ברבים בדבר עבירה, הרי לתיקון החטא עליהם להיקהל ולקדש שם שמים ברבים לדבר מצווה.

ומטעם זה פרשתנו פותחת ב"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל".

כידוע עיקר שמחתה של אישה הוא בבגדיה ותכשיטיה, כשהתורה מצוה לשמוח ברגלים בפסוק הנודע "ושמחת בחגך", היא מצוה לשמוח ואך לשמח את בניו ואת אשתו, כל אחד ואחד כראוי לו, הבעל בבשר ויין, הילדים במיני מגדים, והנשים בבגדים ותכשיטין נאים, הרי שירדו רבותינו לרובד עמוק בנפשה של אישה, וגילו שעיקר שמחתה הוא בבגדיה ותכשיטיה.

בפרשה הקודמת מבואר, כי כאשר אמרו העם לאהרן שיעשה להם אלוהים, אהרן ניסה לעכב אותם ונתן להם להתעסק באיזה דבר עד שירד משה מן ההר, ובמה ראה אהרן לנכון לעכב אותם? הוא אמר להם, "אתם רוצים שאעשה לכם אלוהים? אין בעיה, אני אעשה לכם אלוהים, אבל תדעו לכם, אם כבר עושים אלוהים, אז בואו נעשה אותו על הצד הטוב ביותר, נעשה אותו מזהב... לכו לבתיכם והביאו לי את "נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם", הביאו לי את הזהב של נשיכם וילדיכם, ולא סתם זהב המונח בקופסת התכשיטים, אלא את הזהב היקר והמכובד ביותר, את נזמי הזהב שבאזניהן שהם מקושטות בהן, ואעשה לכם אלוהי זהב".

ידע אהרן שהנשים לא תוותרנה כל כך מהר על תכשיטיהן, ובתוך כך ירד משה מן ההר והכל יבוא על מקומו בשלום. וכאשר חשב אהרן כך היה, הם הלכו לבתיהם, ואמרו לנשותיהם לפרק את נזמי הזהב שבאזניהן, וכמובן שהם נתקלו בסירובן, וזהו עניין טבעי בנשים לשמור תכשיטיהן מכל משמר, וגם בשעת יוקר המחיה ודוחק הפרנסה הן לא ימהרו למכור תכשיטיהן.

אך מה מפליא לראות כי בשעה שצויה משה להביא נדבות למשכן, הנשים התנדבו את תכשיטיהן בחפץ לב, ולא עוד אלא שהן הקדימו להביא הנדבות לפני האנשים, שכן מעידה התורה "ויבואו האנשים על הנשים כל נדיב לב הביאו חו וזנס וטבעת וכומז כל כלי זהב", כלומר, כשבאו האנשים למשה הופתעו לראות את נשותיהם עומדות שם ונותנות בלב שלם את זהבן לכבוד המשכן.

זהו טבען של נשות ישראל, למסור את היקר להן לדברים שבקדושה. ומכאן נלמד כמה הקב"ה מחבב את נשות ישראל, ותיעד זאת בתורתו כמאורע היסטורי, ללמד לדורת הבאים שמהן יראו, ויעשו.

לא לחינם התורה הקדימה מעלתן של נשים בקבלת התורה, "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל", ודרשו חז"ל "בית יעקב" אלו הנשים, "בני ישראל" אלו הגברים, לפי שהן מזדרזות במצוות יותר מהגברים... שבחן של נשות ישראל בראש מעיינה של תורה.

בדור האחרון קמו קבוצה של מסיתים שכביכול "דואגים" לשוויון זכויות הנשים, וטוענים שהאישה מקופחת בענייני הלכה, אך האמת שהם טועים טעות חמורה ואף מטעים אחרים, כי לא זו בלבד שהם לא דואגים לכבודן של נשים, אלא אדרבה, הם מזלזלים בהן זלזול בוטה, כי הדרישה להשוות את האישה לגבר מוריד את ערכה האצילי של האישה כאילו שהיא אינה מושלמת כל זמן שלא תיחשב כגבר... ואין לה זלזול גדול מזה!

אך כשנחקר בדבר נמצא, שאין בטענתם כי אם תעמולה כוזבת להמריד את העם כנגד ה', כי אם באמת הם מרגישים צורך להשוות אישה לאיש, מדוע בארגוני הספורט מבדילים בין נשים לגברים? ומדוע בצבא לא שולחים נשים למלחמה. מדוע לא קמים קבוצה של אנשים בטענה שיש בזה אפליה וחוסר שוויונות ופגיעה ישירה בנשים?! אלא ודאי שהם מבינים שיש הבדל בין גברים לנשים, אז מדוע כשהתורה מבדילה בקצת מצוות בין גברים לנשים הם מעוררים על כך את כל המדינה?!

נחקר בדבר ונשאל, מה המקור למחשבה המוטעית שהדת מתייחסת אל האישה כפגומה ופחותה מהגבר?

לרפואת מהרגניו בת טאוס היי"ו, שלמה אחיה בן הלך היי"ו, שמואל בן רונית היי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה היי"ו, יקוט רבקה בת רחמה היי"ו, טומי רפאל בן אנה היי"ו.

ולאחר חקירה מתברר שהמקור לזה נמצא בדת הנצרות, בדת הנוצרית היחס לאשה כאל גורם מזיק, מפתה, מסית, ומדיח, וגישה זו היא העומדת בבסיס האיסור של כמרים קתולים לישא אישה, לעומת זאת ביהדות להבדיל, אדרבה שלימות האדם מושגת באמצעות הנישואין, גבר שאינו נשוי נקרא חצי אדם, ורק לאחר נישואיו עם האישה הוא משלים את עצמו, ויחד הם נקראים "אדם", וכשם שאין פגם וחיסרון ברופא שאין לו מחויבות של "נגר", ובנגר שאין לו מחויבות של "רופא", כך אין חיסרון ופגם באשה שאין לה מחויבות של גבר.

ואדרבה נשות ישראל הן יסוד בניין העם היהודי, ומעלתן נישאת למעלה מהגברים, והוא ביסוד הווית וקיום והמשך העם כעם יהודי, כי הלכה רווחת בישראל שהוולד מתייחס אחר האם, כלומר, בת ישראל שנתעברה מגוי, הוולד ישראל כשר, וכשיגדל, מותר לו לישא ישראלית, ואף יכול להתמנות בכל שררה אפשרית בישראל, כגון רב, דיין, ושופט, אבל איש ישראל הבא על גויה, הוולד גוי גמור, ואין לאב שום שייכות עם הוולד, ואין לבן זה שום שייכות עם כלל ישראל אף שאביו ישראל, ומזהו אנו רואים חשיבות הנשים על הגברים, שבהן תלוי קיום וקדושת האומה יותר מהאנשים, ואחריהם מתייחסים.

לא רק שמעמד האישה ביהדות אינו מקופח, אלא אדרבה חכמינו אמרו 'מכבדה יותר מגופו', לא כנשות הגויים אשר היו כשפחות ופחותות תחת בעליהם. ומנהג נפוץ בכל ישראל לרומם מעלתה ורוחה של האישה כאחת המלכות החשובות, כשבני הבית שרים לפניו בליל שבת קודש את הפזמון הנפלא "אשת חיל".

מספרים על זוג יהודים צעיר שהתרחקו מאוד מכל זיקה של יהדות, יצאו מן הארץ וקבעו דירתם באמריקה. פעם אחת, בליל שבת קודש ישבו לאכול ארוחת ערב, פתאום נזכר הבעל בסבא שלו, פנה לאשתו ואמר לה: "אני זוכר את הסבא שלי שבשעת הקידוש של שבת הוא היה משורר את הפזמון 'אשת חיל' בניגון שובה לבבות".

"ומה המילים של הפזמון" – שאלה האישה.

"אינני זוכר את המילים" – אמר הבעל, "אבל הניגון, איזה ניגון מרגש".

אמרה לו אשתו: "לך לחנות ספרים ותקנה ספר שמופיע בו הפזמון הזה, ותשמור את הספר בארון הספרים כעין מזכרת מהסבא שלך". וכן עשה הבעל, הוא הלך מחנות לחנות כדי להשיג את הפזמון "אשת חיל" אך לא מצא. החנות האחרונה שנכנס אליה היתה חנות לספרי קודש, הוא ניגש לבעל החנות ושאל האם הוא מוכר ספר שמופיע בו את הפזמון "אשת חיל".

ניגש המוכר לארון הספרים והוציא משם סידור תפילה, פתח לפניו את הסידור והראה לו את הפזמון המבוקש עם פירוש המילים. הבעל שילם על הסידור, הלך לביתו, ניגש לאשתו, פתח הסידור, והראה לה את הפזמון המדובר "אשת חיל" במלואו.

נטלה האשה את הסידור לידיה, התבוננה במילים של הפזמון ואמרה לבעלה: "תראה כמה שהפזמון הזה משבח את האישה: "אשת חיל מי ימצא" – מי יכול למצוא אשת חיל, כי הוא דבר יקר ודבר שאינו מצוי. "ורחוק מפנינים מכרה" – אם היו רוצים למכור אשת חיל, אז שוויה רחוק הרבה יותר משווי הפנינים. "בטח בה לב בעלה" – כשאין האישה בביתו יבטח בה שתשמור כל אשר בבית. "ושלל לא יחסר" – ובמקום שהוא שם, לא יחסר מלשלוך שלל, כי לא יהיה נבהל וממהר לביתו מפחד חסרון מה בבית..."

וכן היא מקריאה לבעלה את הפזמון בהתרגשות, עד שהגיעה לפסוק האחרון ששבה את לבה, "תנו לה מפרי ידיה" – שלמו לאישה גמול מעשיה, "ויהללוה בשערים מעשיה" – אין מהצורך לפרסם שבחה, כי מעשיה הם המעידים עליה והם המהללים אותה.

והפזמון הזה פתח את ליבה, ומאותו היום והלאה החלה לחקור אחר דת ישראל, וכשמצאה את כל הכבוד וההערכה שהתורה חולקת לנשים, היתה הולכת לשיעורי תורה בקביעות, וכעבור מספר חודשים חזרה בתשובה שלמה יחד עם בעלה.

יש אנשים שרודפים אחר כל מיני סגולות למיניהם, סגולה לפרנסה, סגולה לרפואה, סגולה לשלום בית, אנו לא יודעים אם וכמה הסגולות מועילות, אך אם נתקן את מה שבידינו לתקן, בוודאי שנמצא תוצאות יותר טובות. מספרים על אדם שבמוצאי שבת ניגש לרבו בשאלה: "האם זה נכון מה שאומרים שיש סגולה לשלום בית לקפל את הטלית במוצאי שבת?"

אמר לו הרב: "אינני יודע מה המקור לסגולה זו, וגם אינני יודע אם היא מועילה, אבל דבר אחד אני יכול לומר לך, יש לי סגולה בדוקה ומנוסה, שכל מי שניסה אותה במוצאי שבת ראה שינוי מדהים באשתו לטובה, תעזור לאשתך לשטוף את הבית, תוריד את הזבל לאשפה הכללית של הבניין, תשטוף את הכלים, תסדר את השולחן, ותגיש לאשתך קפה ועוגה, אם תעשה את זה כל מוצאי שבת, אני מבטיח לך שיהיה לך שלום בית..." (דבש וחלב).

"אל תקרי הליכות אלא הלכות" – (אורחות ציון - לרבינו בן ציון מוצפי שליט"א).

א. לימוד התורה בלילה גדול הוא, והעוסק בתורה בלילה שכינה שרויה עמו, והלימוד אחר חצות לילה גדול שבעתיים משל קודם חצות, אך אם חושש שאם יישן בתחילת הלילה אפשר שלא יתעורר לעסוק בתורה אחר חצות ילמד קודם חצות.

ב. יחיד שאינו יכול או אינו מוצא בית מדרש ללמוד שם בלילה, מכל מקום יזהר לקבוע לימודו בביתו קודם השינה ויזהר בזה.

ג. לימוד התורה בלילה מעלתו גדולה משל היום, ועיקר חכמתו של האדם בתורה הוא מלימודו בלילה, והתורה שלומד בה עושה נחת רוח להשם יתברך יותר, ויזהר שגם בלילות הקיץ הקצרים לא יעבור עליו שום לילה בלי לימוד תורה.

ד. אדם שיש לו קביעות בלימוד תורה מדי יום ונטרד אותו יום ולא למד, יש עליו להשלים לימודו באותה לילה קודם שישן משום דהוי נדר, וטוב להתנות מראש קודם שינהג באיזה לימוד קביעות או שיעור שהוא עושה כן בלי נדר ובלי קבלת מנהג.

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ שמואל בן חתון ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן יצחק ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ אלון בן דינה ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ לון בת פרוון ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ אסתר בת פרי ז"ל, לע"נ אברהם דוד בן תמר ז"ל, לע"נ לוציאנו בן מיסה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: תוספת שבת

פרשת ויקהל

בס"ד | גיליון מס' 220

כיצד הביאה החלטה משפחתית לישועה כפולה?

שבת שבתון (ל"ה, ב)

בשבת בה נקרא בפרשת השבוע על מתנת יום השבת, זה הזמן להחליט שגם אנו זכאים לאושר הנפלא הזה, לחוות את הקסם העונג, את ההתרגשות הנפלאה. בהיערכות פשוטה, הקדמת קניות ובישולים, הקדמת נקיונות וסידורים - נוכל גם אנו לזכות להקדים לקבל את פני השבת, לחוש את הטעם הנפלא הטמון בה. הבה נעשה זאת, ונזכה להיות משומרי השבת וקוראי העונג, הזוכים לשובע ולהתענג מטובו של בורא עולם!

מודעה מפתיעה, שיקום מהיר...

את הסיפור הבא קיבלתי מידיד קרוב בשם בני צ'פ, המשמש כאח רפואי בבית החולים 'איכילוב'. ביום מן הימים, לקראת סיום המשמרת שלו, התקשר אליו חבר, ובקול נאנח סיפר כי זה עתה נפצע באורח קל בתאונת דרכים, והוא מבקש ממנו להמתין לו בחדר המיון ולסייע לו בבדיקות. בני הנחמד שמח על יכולתו לסייע לחברו, והמתין לו בשערי חדר המיון.

במבט ראשוני, קבעו הרופאים כי מדובר במכות יבשות בלבד, והמליצו על מנוחה ומשככי כאבים. אלא שהאח בני צ'פ, חברו הקרוב של הפצוע, ביקש כי בכל זאת חברו יוכנס לצילומי רנטגן מקיפים, על מנת לוודא כי אכן אין כל חשש למכה נסתרת באחד האיברים הפנימיים.

הרופאים נעתרו, והחבר נשלח מיד לבדיקה ט.י. - רק כדי לוודא שהכל תקין. הצילומים נערכו ונבדקו, והתברר כי אכן כן, כל האיברים הפנימיים לא נפצעו. אלא שדווקא אז נותר ממקומו רופא צעיר מהמחלקה הכירורגית, וזעק: 'רגע, תראו מה קורה בכבד' - - -

הרופאים הסירו את משקפיהם, נעזרו בזכוכיות מגדלת, ולפתע הפך חדרם לזירת התרוצצויות. פרופסור מומחה הזועק מהמחלקה, ובראותו את הצילומים חשכו עיניו: 'יש כאן גידול קטן שיושב בדיוק בין אונות הכבד. נדרש ניתוח דחוף להסרתו לפני שיתחיל לשלוח גרורות...'

החבר ובני צ'פ עמדו המומים, נבוכים, מבולבלים. לפתע גילו עד כמה גדול היה הנס שבתאונה - הן היא זו שהובילה לצילום הסי. טי. שהוביל לגילוי הידיעה המרעישת, על המחלה המסוכנת המתפתחת בכבד באין מפריע. אין ספק כי זהו נס יוצא דופן, כאשר תאונה אקראית ובקשה לבדיקות

מקיפות - חשפו את דבר הגידול, ועתה ניתן לטפל בו!

הרופאים קבעו לו ניתוח ליום ראשון שאחרי, הסבירו כי מדובר בניתוח מורכב ועדין במיוחד, וגם גילו את אוזנו כי לאחר הניתוח מצפה לו תקופת שיקום ארוכה וקשה. ובכל זאת, הרי לא שייך לוותר על ניתוח שכזה, יש להסיר את הסכנה במהירות האפשרית, גם במחיר ניתוח מסובך ומורכב שאחרי תקופת שיקום קשה ומייסרת...

כל הסיפור הזה התרחש ביום רביעי, ובנצי וחברו נפרדו לשלום, כשבני צ'פ מבטיח לחברו להיות לצידו בעוד ארבעה ימים - ביום הניתוח, ולסייע לו ככל יכולתו - לפני הניתוח וגם אחרי, לאורך תקופת האשפוז והשיקום הארוך הצפוי. בני צ'פ הביתה מאוחר מהרגיל משמעותית, ופיו לא מפסיק למלמל תודה לה' - על שזיכהו לבקש את הבדיקות הללו לאחר התאונה, בבדיקות שמסתבר שהצילו את חייו של חברו לפני שיהיה מאוחר מדי...

בעיצומו של השבוע, באחד הימים לקראת סופו, מתרחש הרגע הזה. יהודי ניצב במקום עבודתו או בבית מדרשו, בביתו או ברחוב, ואז זיק ניצת במוחו כי השבת קריבה ובאה. ובאותו רגע, עצם הידיעה שהשבת מתקרבת, עצם התזכורת על בוא המלכה - משרה עליו רוח חדשה ורעננה, הוא חש שמשוה באוויר משתנה, נרגע קמעא...

וככל שהשבת הולכת ומתקרבת, כך ההתרגשות והשמחה בלבו של כל יהודי גאות והולכות. כשניחוחות השבת מתחילים לעלות מהסירים המהבילים, כשהניעויות השבתיות עולות מחצרות הבתים, כשהקדחתנות לקראת השבת מתחלפת במפות הצחות ובכלים הנאים - חש כל יהודי את האושר העצום בלהיות יהודי, את הטעם שאין שני לו.

עם כניסת השבת, מתייצב כל יהודי בבית הכנסת, ומשורר 'לכה דודי לקראת כלה'. כי אכן כן, השבת היא הכלה, ולקראתה אנו נרגשים - כמו לקראת חתונה משפחתית. ואין פלא אפוא, כי בהיכנס השבת חש היהודי כמי שנכנס לאולם ולעולם מזהיר ומואר, עולם של שמחה ואושר, עולם של רגש ועונג עילאי.

לפיכך, אין פלא כי ההכנות לשבת - דומות להפליא להכנות לחתונה. ההתרגשות, האושר, רוממות הרוח, הקדחתנות והעשייה הרבה - כל אלה קודמים לחתונה, וקודמים גם לכניסת השבת. אמנם, חתונה היא נדירה והמונית יותר, אבל זהו בדיוק החן של השבת - הקביעות שלה אחת לשבוע, והיותה שמחה אישית פרטית של כל אחד מאיתנו, לא פחות מהיותה שמחה משותפת של כל בני העם היהודי.

ובשמחת חתונה, למרות כל הקדחתנות שלפניה, לא נמצא בן משפחה קרוב שייגיע לחופה בנשימה טרופה, לא נראה את החתן והכלה מגיעים בשניה האחרונה, ומסיימים לסדר את העניינים כשהחתונה כבר בעיצומה... ההיפך הוא הנכון, דקות ארוכות לפני השעה שנקבעה, כבר מתייצבים החתן והכלה ובני המשפחה הקרובים באולם, מצוחצחים ורעננים, נרגשים ומאושרים, רגועים ושלווים לקראת הרגע הגדול.

ודווקא לכן, אם נתבונן לרגע, נבין את דברי הרמב"ם הכותב שלקראת כניסת השבת יושב יהודי ברוגע ובשלווה, ומקבל את השבת כמקבל פני מלך. זו לא דרישה או בקשה, זו פשוט עובדה מרגשת ונפלאה. כי השעות הללו של כניסת השבת - אלו שעות נפלאות ומרטיטות, מרגשות ומרוממות, אם רק נעניק להן את הפנאי הדרוש, אם ניתן לעצמנו את העונג לחוש את הרוממות הנפלאה של כניסת השבת.

וכמו בחתונה - כך גם בשבת הנפלאה. כבני משפחה קרובים של הכלה המיוחדת הזו, אנו מזדרזים לסיים את ההכנות מוקדם ככל האפשר, ממהרים להיכנס אל השבת, לקבל את המתנה המיוחדת הזו. אנו מבינים כי ככל שנקדים לקבל את השבת כך ייטב, ככל שנזכה לאורה מוקדם יותר - כך נהפוך למאושרים יותר, נפשנו תתעדן, תתרומם, תתעלה...

תשאלו את מי שכבר זכו לקבל את השבת מוקדם, לפני זמן כניסתה. תשמעו מפיהם עדויות נרגשות על דקות של עונג רוחני קסום, של רוממות אישית נפלאה, של שירת הלב והנשמה בואכה כניסת השבת. החמה עודה בשיפולי רקיע, עושה את דרכה אל בין הגלים. יום ששי עודו כאן, מי שלא זכה - עודו מתרוצץ טרוד ומתוח, ואלה, מקבלי השבת באהבה מוקדם מזמן כניסתה - כבר מצויים להם בעולם אחר, נעלה וטוהר, זך וצח, מרומם ונפלא!

שאיפת חיים בהישג יד!

השאיפה המשותפת לכולנו, זו שבווערת בלב כל יהודי, היא לזכות לילדים תלמידי חכמים. מי מוכן לוותר על מתנה כזו, על אוצר כזה, לראות את ילדיו גדלים לתפארת?! - כל מה שיש לנו אנו מוכנים לתת למענם, להצלחתם, לפריחתם!

הנה תגלית מרגשת: הפעם היחידה בה ה'חפץ חיים' בספרו 'משנה ברורה', מבטיח ילדים טובים, נמצאת בסימן רנ"ו, שם הוא משבח את אותם המעוררים ומעוררים על דבר תוספת השבת. וכך הוא מגלה: 'העוסקים בדבר זה הטמעת תוספת השבת - יזכו לבנים גדולי ישראל!'

מדהים עד כמה השאיפה שלנו בהישג ידנו, תלויה רק בנו. הבה נקבל על עצמנו את תוספת השבת ונפיץ את חשיבותה, הבה נזכה באושר הרוחני הקסום הזה, הבה נראה נחת מילדינו, שיגדלו ויצמחו לתפארת!

הוא שב הביתה בתחושות מעורבות, שמח על הנס, מבולבל מההתפתחויות, וכאוב על הסבל שחברו אמור לעבור בימים ובחודשים הקרובים. ואז, נזכר שיש סגולה עתיקת יומין, ושמה 'תוספת שבת'. 'אקבל על עצמי לקבל את השבת מוקדם מזמנה הרגיל, לשבת ולהמתין לכניסת השבת ברוגע ובשלווה, בשמחה ובאופור. ויהיו הדברים לזכות חברי היקר, שיזכה לעבור את הניתוח בשלום ושתקופת השיקום תעבור עליו בקלות!' - הרהר.

הוא שיתף את רעייתו - השותפה עמו בהכנות לשבת, בהרהור שעלה במוחו, שוחח עמה בניעומו על הרעיון, הסביר את היתרון, פירט את המעלות, תיאר את התחושה המרוממת והקסם הענוג, וקינח בכך שהוא רוצה לקבל על עצמו סגולה זו - לזכותו של החבר העומד בפני ניתוח מורכב ותקופת שיקום קשה.

האשה שמעה את הדברים, והיטב הבינה את המשמעות. 'תוספת שבת' כרוכה בשינוי הרגלים, לקבל את השבת מוקדם וברוגע - זה כדאי ומשתלם, אך דרוש מאמץ. 'רגע, רגע', אמרה לתפע, 'אם אתה מקבל על עצמך להקדים את קבלת השבת לזכות חברך, אף אני אקבל על עצמי להקדים את השבת, לזכות ישועה דחופה לה אני זקוקה!'

וזה דבר המעשה: רעייתו של בנצי עוסקת במסחר בתכשיטים יקרים. כמה ימים קודם לכן קיבלה מלקוחה ארנק תכשיטים ששווי הון עתק, והיה עליה להעבירו לצורך, להעריך את שווי, ולקדם את מכירתו בתמורה לתכשיטים אחרים. בבוקרו של יום, היא נטלה את ארנק התכשיטים מהבית, אך בהגיעה אל הצורך - נדהמה לגלות כי הוא אינו נעלם...

מתוחה ומודאגת, שבה את כל הדרך, בולשת בעיניה ימינה ושמאלה, מחפשת את הארנק האבוד. היטב ידעה כי מדובר בארנק ששווי הון עתק, לא משהו שניתן לאבד... והוא בכלל לא שלה - הוא של לקוחה, איזה נזק, כמה אי נעימות, איך תתמודד מול העניין הזה?

באותו יום, וגם למחרת, היא, ילדיה, שכניה וגם בנצי בעלה - סרקו את כל הדרך, חיפשו בכל מקום, ניסו להבין להיכן נעלמה האבידה, ודבר לא הועיל. ארנק התכשיטים היקר צימח לו כנפיים, נעלם ואיננו. נזק אדיר המוריד לטמיון רווח של שנים!

עתה, החליטה, תקבל על עצמה להקדים פני שבת, לקבל את השבת ביישוב הדעת וברוגע, 'תהיה קבלה זו לזכות עבדך', שנזכה למצוא את ארנק התכשיטים האבוד, שמאן דהוא ישר ונאמן יניח את ידו על הארנק הפורח והבורח, וישיב לנו אותו בקרוב!' - ביקשה כשדמעה סוררת זולגת מעיניה. 'נפעל יחדיו כדי להקדים את קבלת השבת, אתה - לזכות חברך והניתוח שלו, ואני - לזכות האבידה שנעלמה, ובעזרת השם שינוי נזכה בישיעות הנכספות!' - סיכמה בתקווה.

היה זה, כאמור, ביום רביעי בשעת ערב מאוחרת, וכבר למחרת, ביום חמישי, הם החלו בהכנות. הנקיין הוקדם לשעת צהריים, הקניות נערכו כבר בדרך מהעבודה, ניהוחות השבת החלו לעלות ביום חמישי בערב, והסתיימו בשעת לילה מאוחרת. ביום ששי הם השכימו קום לסיידורים אחרונים, עוד לפני חצות היום כבר פרשו את המפה וערכו את השולחן...

לא ניתן לתאר את תחושת כל בני המשפחה באותו יום ששי. את המירוץ הקבוע והמעורב של השלמות קניות ונקיונות בד בבד עם מקלחות וערבובי תבשילים - החליפה שלווה. שלווה בלתי נתפסת. בשקט וברוגע ערכו הכנות אחרונות, ובשעת צהריים מוקדמת כבר ישבו בניחוחת אל יד השולחן, ממתינים להדלקת נרות השבת, כשכולם מצוחצחים ונקיים, הבית נוצץ, הפלטה מוכנה, המיחם מהביל, שעוני השבת מסודרים... - תענוג!

קצת לאחר פלג המנחה, כבר ניגשה האם לנרות השבת, והדליקה אותם בהתרגשות. היא חשה רוממות רוח שאין לתאר, הדלקת הנרות מתוך רוגע איפשרה לה להתרכז במילות התפילה, להתחנן על בעלה וילדיה בלב פתוח ובדמעות שליש. לצידה, כשתילי יזיתים, עמדו מסודרים ורעננים בנצי והילדים, וקיבלו את פני השבת כשחיוך אפוף הוד נסוך על פניהם באופור...

כיוון שהשעה הייתה מוקדמת יחסית, החליט בנצי ללכת להתפלל בבית כנסת מרוחק קמעא, שהתפילה בו מתחילה בשעה מוקדמת. בדרך כלל הוא לא יכול להספיק להגיע לשם, אבל עתה יש לו את הפנאי, הוא יכול ללכת להתפלל בבית הכנסת בו חפץ להתפלל מאז ומתמיד, והוא יוצא לדרך בשמחה ובטוב לב...

כמה בתים לפני בית הכנסת, בעודו פוסע ברוגע ובשלווה, עיניו נתקלו במודעה קטנה התלויה על עמוד חשמל מצוי. הוא מביט במודעה שוב ושוב כדי לוודא שאינו הוזה, ואכן כך נכתב בה: 'השבת אבידה! נמצא ארנק תכשיטים מלא, שנראה כבעל ערך רב. המאבד יוכל לפנות למספר טלפון... ויקבל על פי סימונים מובהקים בלבד!' בנצי משפשף את עיניו כאינו מאמין. הן זו האבידה שלהם, זה הארנק האבוד! מי פילל ומי מילל, שדווקא כאן, במקום מרוחק יחסית ופחות צפוי, ימצא את המודעה הזו! אמנם, הוא אינו יכול לרשום את המספר - כי כבר קיבל את השבת, אבל בהגיעו לבית הכנסת מצא מישהו פחות מאושר ממנו, אחד שעוד לא קיבל את השבת, וביקש ממנו לרשום את מספר הטלפון...

לאחר התפילה, שב לביתו בצעדי ריקוד, מבשר לרעייתו שהסגולה כבר עבדה, הכיחה את יכולתה. הלא אין ספק כי מדובר בארנק האבוד, וראו זה פלא - דווקא עכשיו, בדקות הללו של כניסת השבת, כשיצא לדרך בלתי שגרתית עקב העובדה שזכה להקדים ולקבל את השבת - דווקא אז נמצא קצה החוט שיוביל לאבידה...

לאחר צאת השבת הוא ממרה להתקשר למספר שהופיע על המודעה, ואכן, לפי כל הסימונים, מתברר שזו האבידה. בחלוף כמה דקות כבר היה הארנק בביתם, כן, כן, אותו ארנק אבוד, שנמצא רק הודות להכנסת השבת בשעה מוקדמת מהרגיל!

ביום המחרת, יום ראשון, שב בנצי לעבודתו בבית החולים, וכמוכן - חברו הגיע גם הוא, לצורך הניתוח שנקבע עבורו. 'תהיה רגוע!' - סח לו בנצי בביטחון, 'עוד תופתע עד כמה זה יעבור בשלום. אני בטוח. יש לי נוסחת פלא סודית, היא כבר חוללה ישועה. אני בטוח שהיא תעבוד גם אצלך!'

החבר הוכנס לניתוח, וכחלוף כמה שעות כבר התעורר. 'עכשיו הוא יאושפז שבוע - שבועיים למעקב', אמרו הרופאים, 'ואחר כך נתחיל בשיקום. קל זה לא יהיה, אבל עם הזמן, תוך מספר חודשים, הוא יחזור לעצמו!' - אמרו הרופאים, שלא ידעו שהסגולה העיוצמתית של 'תוספת שבת' בתמונה...

היה זה, כאמור, ביום ראשון. ועתה הסכימו ושמו: כבר ביום רביעי, השתחרר החבר מבית החולים, שמח, בריא ומאושר. הניתוח הצליח מעל ומעבר למשוער, גופו התאושש במהירות פלאית, הוא נדרש רק לשוב לצילומי ביקורת. תקופת השיקום הסתיימה עוד בטרם החלה, הוא חש כאחד האדם ממש, בריא וחזק, מתפקד כרגיל פחות מ-72 שעות לאחר הניתוח!

ואת הסיפור הנפלא הזה סיפר לי ידידי בנצי בעצמו, ובפיו מסר יוצא דופן: 'במחשבה שניה, היה כל כך כדאי לקבל את השבת מוקדם, גם בלי כל הישועות להן זכינו. זה אושר רוחני צרוף, זו תחושה שאי אפשר לתאר, זו שבת אחרת ממש. הישועות בהן זכינו, הניסים המופלאים שראינו בעינינו, המודעה שהשיבה את האבידה, שנגלתה רק בזכות הקדמת קבלת השבת, השחרור המהיר ותקופת השיקום שנעלמה לאחר הקדמת קבלת השבת - אלו בונסים משיניים!'

הבה נקשיב למסר, נקרוב אל ליבנו. זה אמנם דורש קצת מאמץ, מצריך היערכות מראש. אבל זה כל כך כדאי, כל כך משתלם. כל כך קסום וכל כך עובד! הבה נצטרף גם אנו למשפחה היהודית הגדולה שמקדימה לקבל את פני השבת, ונזכה גם אנחנו לחוש את הטעם המופלא הזה, ולראות בעינינו את ישועת ה' בכל הדרוש לנו!

נס רפואי בכמה דקות...

היה זה לפני מספר שבועות, בפולין שבאירופה. באחד הכבישים המהירים התרחשה תאונה קשה מאוד, בה היו מעורבים כמה יהודים מישראל, ביניהם הבה"ח יצחק בן אהובה שושנה לרפ"ש, שנפצע באורח קשה. על אתר הוא הורדם והונשם עקב פגיעה קשה מאוד בגב ובחוליות עמוד השדרה, והוטס כך, מורדם ומונשם, מפולין לארץ, להמשך הטיפול בו.

כשהרופאים קיבלו את הצילומים - חשכו עיניהם. היטב הבינו כי מדובר במקרה קשה ומסוכן במיוחד, הגב ספג פגיעה אנושה, ומי יודע אם וכיצד ניתן להציל את המצב. הוא אושפז בבית חולים בארץ כהכנה לקראת ניתוח מסוכן במיוחד, שנקבע ליום ראשון.

חבריו ובני משפחתו חששו לשלומם, ביקשו לעשות הכל לרפואתו, ולרגע חשבו מה הם יכולים לעשות כדי להחיש את ישועתו, לוודא שהניתוח יצליח, שהגב יינצל, שיצחק האהוב ישוב ויתפקד. אחד מהם הציע את רעיון 'תוספת שבת', והצעתו התקבלה בהתלהבות יתירה. קבוצה ענקית של בני משפחה וחברים קיבלו על עצמם להקדים לקבל את השבת שלפני הניתוח, לזכותו ולרפואתו של יצחק היקר.

ביום ששי אחר הצהריים, בעשרות בתים בישראל שררה אווירה שונה, תחושה תחגיית עמדה באוויר. השבת הוכנסה כאורחת של כבוד, ברוגע ובשלווה, כשבתים רבים ממלמלים שוב ושוב את שמו של יצחק בן אהובה שושנה, לרפואה שלימה ומהירה בזכות הקדמת קבלת השבת.

ביום ראשון עם שחר, החל הניתוח המסוכן, שאורכו הצפוי עמד על שעות ארוכות. והנה, הפלא ופלא, בתום שעות ספורות, כבר יצאו הרופאים מחדר הניתוח, ובפנים מחוייכות בישור לבני המשפחה כי הסתבר שהמצב פחות חמור משחשבו, וחישי קל - יחסית - הצליחו לבצע את הניתוח במלואו, ועל פניו - נראה כי הגב שוקם לחלוטין, באופן פלאי וניסי ממש!

ולמרבה הפתעה, כבר למחרת, מצבו השתנה מן הקצה אל הקצה. סמי ההרדמה הוסרו ממנו, והוא החל להתעורר ולנשום בכוחות עצמו. הרופאים ניצבו ליד מיטתו המומים, לדבריהם - זהו נס רפואי פלאי שמי שהוכנס בבוקר מורדם ומונשם לניתוח ארוך, תוך יום אחד מתעורר מההרדמה ומצבו טוב!

יצחק היקר, יהיו הדברים להמשך רפואתו השלימה ושיקומו המהיר, כשבימים אלה כבר מדובר על חזרתו לתפקוד מלא ותקין, שיקום מלא מהתאונה הקשה, באופן ניסי ומיוחד. והאמת היא, שאין בזה כל פלא - - -

כי זהו בדיוק כוחה של הקדמת קבלת השבת, מחוללת הניסים ומרובת הנפלאות. זוהי בדיוק נוסחת הקסם הטמונה בה, כח רוחני של מקור הברכה, שמחולל ישועות בלתי נתפסות. הבה נאמץ גם אנחנו את הקדמת קבלת השבת, הבה נזכה גם אנו באושר הרוחני הגדול הזה, הבה נזכה גם אנחנו לראות מתנת השבת מרעיפה עלינו שפע מתנות משמים, אושר ושמחה לכל ימות השבוע!

תשובה לכה נתן למצא בדברי רש"י למלים: "זה הדבר אשר צנה ה' לאמר". אומר רש"י: "לי לאמר לכם".

וכיצד עונה הדבר לשאלה שנשאלה?

נתן להבין זאת על פי מה שאמרו חז"ל (תנחומא פקודי סימן יא), שמושה היה מצטער שלא נתן נדבה למשכן, ונחם אותו הקדוש ברוך הוא ואמר: "אמירתך לישראל שיתנו, היא נתינתך". נדבת משה היתה עצם אמירתו לישראל. לפי זה תבאר פונת רש"י כה:

"זה הדבר אשר צנה ה' לאמר" - הדבר אשר צנה ה' לי לאמר לכם - הנדבה שאותה צנה ה' אותי לתת, היא "לאמר" - לאמר לכם.

(מהרי"א)

"וכל אשה חכמת לב בידיה טו" (לה, כה)

שתי שאלות מעורר כאן הכתוב:

- 1) מה הקשר בין חכמת הלב, לטויה בידיים דוקא?
- 2) על פי פללי הדקדוק היה צריך לומר: "וכל אשה חכמת לב בידיה טויה". מדוע אם כן, נאמר כאן "טו" ולא "טויה"?

התשובה לשאלה הראשונה היא, שהפיתוח בא לשבח כאן את אותן הנשים, שהעדיפו לטוות בעצמן, בידיהן ממש. כמו שאדם הרוצה לתת תשורה לחברו, אמנם יכול לתת לו דבר מוכן שקונה בשוק, אלא שהרוצה לתת דבר המעיד על חבה גדולה, נותן ממה שהכין בעצמו.

כה אלו המחבבים את המצוות, מעדיפים לטרוח במצוה בידיהם ממש, וכך עשו גם אותן נשים, שטרחו לטוות בידיהן ממש, ולא בכלי טויה.

לפי זה יובן הפסוק כה: "וכל אשה חכמת לב" - כל אשה שהבינה בחכמתה את גדל ערך העסוק והעמל במצוות - "בידיה טו" - עשתה זאת בידיה ממש.

ומדוע "טו" ולא "טויה"? לרמז בזה, שכל אשה שהתחילה לטוות בידיה, סיע הקדוש ברוך הוא בידה, והמשיכה המלאכה להעשות מעצמה. וזהו "טו" בלשון רבים - שלא רק האשה עצמה טויה, אלא גם משמים טו עמה.

(צדה לדרך וש"ד)

"כל איש ואשה אשר נדב לבם אתם... אשר צוה ה'... הביאו בני ישראל נדבה" (לה, כט)

בשלישה דברים רומז כאן הפתוב, שבני ישראל נתנו את נדבתם לשים שמים, ולא כאותם שנותנים צדקה כדי להתפאר ולפרסם את טוב לבם ברבים:

1. "אשר נדב לבם אתם" - ששמרו בלבם את העבדה שתורמו, ולא פרסמו את הדבר.
2. "אשר צוה ה'" - שהביאו את נדבתם רק מפני שכך צוה ה'.
3. "הביאו בני ישראל נדבה" - לא ישראל עצמם, כי אם בנייהם הקטנים של ישראל. כדי שלא ידעו מי הנותן, היו ישראל שולחים את תרומתם בידי ילדיהם הקטנים.

(כתב סופר)

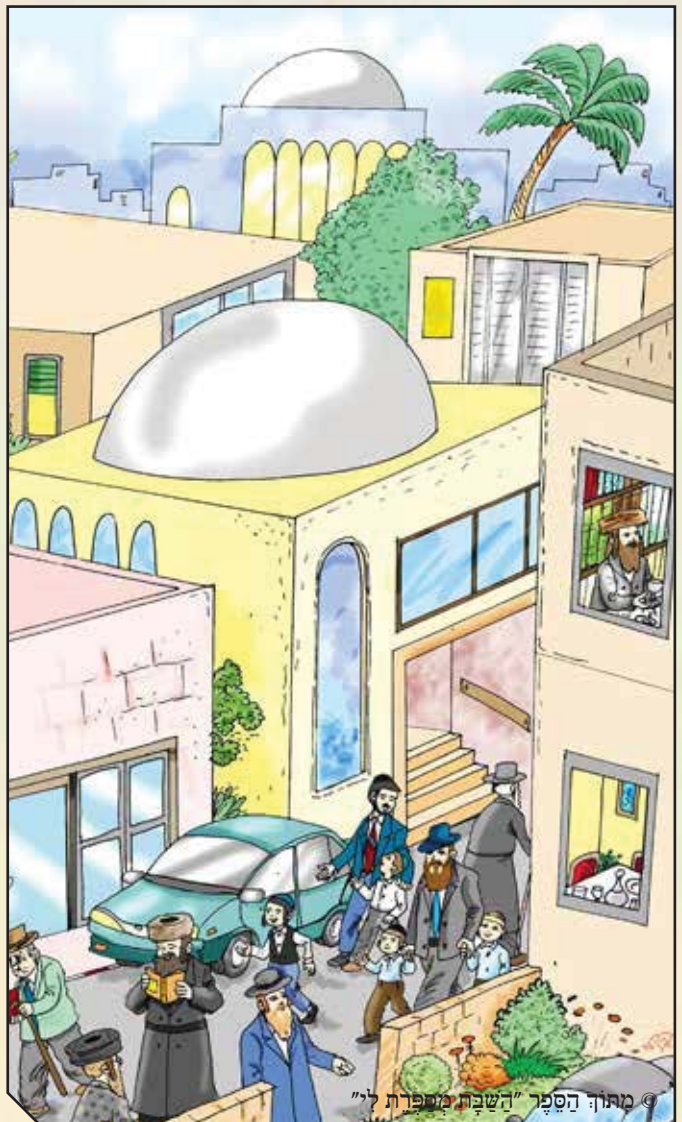
"וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת.. (לה, ב-ה)

מספר על הרב הקדוש רבי נטע מאובריטש, שהיה מתגבר על עצמו שלא להרדם במשך השבת כלה, והיה מתמיד בלמודו, עד שהיה מסים מדי שבת בשבתו את כל מסכת שבת.

שאלוהו פעם אנשי ביתו: האם אין בהנהגה זו משום ענוי, והרי אין להתענות בשבת? השיב להם הצדיק: מספר על הקיסר נפוליאון, שמעולם לא שכב לישן במשך היום, אף לא למנוחה קצרה. כשנשאל נפוליאון מדוע נוהג כה, השיב: בשעה שאני ישן, איני נוהג באפן שונה מיתר האנשים, ואיני מרומם ונעלה מהם, ועל כן בשנתי הריני אדם פשוט ולא קיסר. מפיון שכה, מותר אני על השנה, ובלבד שלא להפסיד ולו לשעה קלה את מעמדי המיוחד בקיסר.

כה גם אני - סים רבי נטע את דבריו - השבת היא מתנה כה קדושה ויקרה, עד שחבל להפסיד ממנה אפילו רגע קטן בשנה.

(ספורי צדיקים)

"ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' לאמר" (לה, ד)

מדוע חוזרת כאן המלה "לאמר", פעם נוספת בסוף הפסוק?

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

רבי שלמה בן רבי חיים חייקל אלישיב - (בעל הלשם) < יום שני כד' אדר (תרפ"ו)

"שובו לבייתכם שבליטא, וכשאסיים לכתב את חנות דעתי, אשלח אותה בדאר" הודיע הרופא בליבש.

בלית בררה, חזרו רבי אברהם ואשתו לבייתם כשידיהם ריקות, אך בלבם עדין מפעמת התקנה. אולי יבושרו בעתיד בבשורה טובה.

הימים והשבועות שלאחר מכן עברו עליהם במתח רב ובצפייה דרוכה, עד שבקר אחד נקש הדור על דלת הבית, ומכתב משויץ בידי. בידיים רועדות פתחה הרבנית חיה מלשא את המעטפה הרשמית, הוציאה את גיר המכתבים המסגנן וכה היה כתוב בו:

"כמו שלא יצמחו שערות בכף ידי לעולם, כך לא יהיו לכם ילדים. אין שמץ של סבוי."

לבה של הרבנית חיה מלשא נפל בקרבה. דמעוטיה כבר החלו לזלג מאליהן, עוד הגע תפרץ בככי גדול של כאב.

אך לא!

אביה הגדול, רבי שלמה אלישיב, יושב כעת בחדרו והוגה בתורת ה'. מרפו הוא עמקות בספרי קבלה, רזין דרזין, וקול בכיה עלול להפריעו מלמודו. התאפקה הרבנית שלא להוציא הגה מפה, ויצאה חרש מהבית. היא פנתה אל החצר האחורית, והתישבה על אבן נמוכה. רק אז הרשתה לעצמה לתת דורר לרגשותיה, ובכתה בכי מר על הגזרה הקשה שנגזרה עליהם מן השמים.

כך בכתה ובכתה עד אשר הגיעה שעת הצהרים, שעת תפלת מנחה. רבי שלמה יצא מחדרו ופנה לצאת לבית הפנסת בכדי להתפלל. בדרכו החוצה, פגש את בתו יושבת בחצר ובוכה בכי תמרורים.

על אתר הבין הצדיק מדוע יושבת היא כך מחוץ לבית, והודיע לבתו בקול נרגש:

"בתי היקרה, בזכות זאת שגזרת מלהפריע לתלמודי, ובכח איתנים התאפקת מלפרק את רגשותיך סמוך לחדרי, תזפי בעוד שנה כעת חיה, לחבק בן. בן שיאיר את עיני ישראל בתורתו."

צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים. לפקדת השנה נולד לרבי אברהם ואשתו בן זכר. בן שהתפרסם לימים בעולם פלו כמרן פוסק הדור, רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל. בליל שבת קדש פרשת ויקרא כ"ז באדר תרפ"ו, נפטר רבי שלמה אלישיב.

על מסע הלונותו המפלא, העיד תלמידו ומקורבו הצדיק רבי אריה לוי זצוק"ל: "ואמנם ראינו פלא, כשהעלו את ארונו אל מעלה הר הזיתים, מנוחתו כבוד, והתחילו להתעסק בקבורתו, זכינו כל המשתתפים לראות בעינינו עמודא דנהורא, כעין מראה הקשת תחת פפת השמים ממזרח למערב עד סתימת הגולל, כלם ראו ותמהו".

רבנו היה איש קדוש ונשגב, ומגדולי המקבלים שחינו בדורות האחרונים. בקיאותו ועמקנותו בתורת הנסתר כמו גם בתורת הנגלה, היו לפלא.

במשך ימים ארוכים ישב בקיתונו הצר, בעירת מולדתו שאויל שבצפון ליטא, ועסק בתורה בפרישות ובקדושה. את חיבוריו הנעלים, הלא הם ה"לשם שבו ואחלמה", נהג לכתב בעצמו, כשאת הדיו והקלמס בו כתב את דברי תורתו, היה מכשיר בעצמו לכתובה בקדושה ובטהרה.

ואכן, ספריו אלו התפרסמו בקרב חכמי תורת הנסתר לשם ותהלה. רבי יוסף חיים בעל ה"בן איש חי", ברה ברפת שהחיינו בעת שהגיעו ספרי ה"לשם" לידינו, וצדיקים נוספים כמו רבי ישראל סלנטר, מרן ה"חפץ חיים", וה"סבא מנובהרדוק", עמדו עמו בקשר הדוק, והעריכוהו מאוד.

בת היתה לו לבעל ה"לשם", ושמה חיה מלשא.

מזה כעשר שנים נשואה מרת חיה מלשא לבעלה רבי אברהם, אך טרם זכו להפקד בפרי בטן. תפלות רבות התפללו, ודמעות כמים שפכו, אך טרם נושעו.

ביום מן הימים נודע לרבי אברהם וזוגתו כי במדינת שוויץ הרחוקה ישנו רופא ממחה אשר ההשגחה העליונה זמנה אותו למצא מזור לזוגות רבים, אף כאלו שגחשבו כחשוכי מרפא, ובזכותו הפכו להורים מאשרים.

למרות שעלות הפקור אצל רופא זה היתה גבוהה ביותר, לא הססו רבי אברהם ואשתו. הם ארזו את מטלטליהם, נטלו את כל חסכונותיהם ואף לוו כסף רב משכניהם ומכריהם, ויצאו מן העירה שאויל שבליטא, לעבר שוויץ הרחוקה.

הדרך היתה רצופת תלאות, אך בסופה הגיעו אל מעונו של הרופא הדגול. עד מהרה התברר להם כי יהיה עליהם להתעכב במשך כחמש ימים לצורך בדיקות רפואיות שונות.

בעבר תקופה זו, הודיע להם הרופא, כי זקוק הוא למספר שבועות נוספים בכדי לבחן את תוצאות הבדיקות השונות ולגבש את חנות דעתו.

המגילה מספרת לי

כל מהות הפורים המסתובבת והמסתובבת מלוח בארבע עשרה עשרות אורחות

פורים לגיל הרך

פורים מגבש ליל הרך בארבע מאות וארבע עשרה עשרות אורחות

חדש!

ניתן להשיג בציפי נילון על כל דף וכריכה חזקה ומיוחדת לעמידות ארוכת טווח

ניתן להשיג גם באידיש ובאנגלית

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל המאמינים

פניני אמן ותפלה בפרשה

מאוצרות אמונים

התפלה 'מחברת' את ישראל לאביהם שבשמים

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" (לה א)
"למחברת יום הכפורים כשיבדד מן ההר" (רש"י).

אמר רבי יעקב קמיניצקי ראש ישיבת 'תורה ודעת':

בני ישראל נכשלו בחטא העגל אחר שסברו שמשנה רבנו נפטר והם נותרו כצאן ללא רועה (לעיל לב א). ראה הקדוש ברוך הוא שאם עומדים ישראל זמן מועט ללא רועה עלולים הם להכשל בעבודה זרה, לפיכך, לאחר שמחל להם על חטאם, צום מיד להקים 'משכן' שבו 'וכלו לחבר ולקשר עצמם לרועה ישראל' - אביהם שבשמים בכל עת ומצא, על ידי שיתפללו לפניו ויבקשו ממנו על צרכיהם.

אמ"ת ליעקב

'אלו נתן לנו את המן ולא נתן לנו את השבת - דינו'

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" (לה א)

"אמר הקדוש ברוך הוא: עשה לך קהלות גדולות ודרש לפנייהם בראים הלכות שבת כדי שילמדו מופך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת" (ילקוט שמעוני ויקהל תח).

יש להבין מפני מה נאמרה הלכה זו דוקא לדורות הבאים ולא אף לדור המדבר?

פרש זאת רבי יעקב שאול מאיזמיר על פי המובא בטור (א"ח רב) בשם המדרש: "אמרה תורה לפני הקדוש ברוך הוא: 'רבונו של עולם, כשיכנסו ישראל לארץ זה רץ לכרמו וזה רץ לשדהו ואני מה תהא עלי?' אמר לה: 'יש לי זוג שאני מזוג לך ושבת שמו, שהם בטלים ממלאכתם ויכולין לעסוק בה'."

מדברי המדרש משמע שהמנהג להתקהל וללמד ביום השבת נוגע רק לתקופה שלאחר כניסת ישראל לארץ, שבה בימות החל היו ישראל טרודים בפרנסתם ורק ביום השבת היו פנויים ללמוד תורה. אף במשך התקופה ששהו במדבר, כיון שגאנו מהמן ומהבאר היה ביכולתם ללמד אף במהלך ימות השבוע, ולפיכך נאמרה הלכה זו רק לדורות הבאים.

בכך נוכל להבין את נסח פיוט 'דינו' הנאמר בסדר הגדה של פסח: "אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת - דינו; כלומר, אלו היינו מתפרנסים מהמן בלבד, אזי לא היינו צריכים את השבת שבה נוכל ללמוד תורה, שכן לאוכלי המן היה זמן ללמד אף במשך ימות השבוע." קול יעקב [איזמיר תקס"ז] לקוטיים כ ב

'חמדת ימים אותה קראת'

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה" (לה ב)

מהי פגנת הפולים 'תעשה מלאכה', וכי חובה עלינו לעשות מלאכה בששת ימי המעשה?

באר נפלא לך באר 'המגיד מוילנא' רבי יצחק אליהו לנדא:

בנהג שבעולם, המקנה ראש הישיבה הוא המוכר והנעלה בין בני הישיבה, לעמת זאת המקנה ראש הגולנים הוא דוקא העו והפרשע שביניהם.

השבת מקנה בתפלותינו 'חמדת ימים', כלומר: הגדול והאהוב מכל הימים. מעתה, אם אנו עוסקים במלאכתנו בששת ימי המעשה בישור ובנאמנות פמאות התורה, נמצא שהתאר 'חמדת ימים' הוא שבת לשבת - שהיא ראש לששת הימים הטובים. אף אם אנו מתנהגים בהם בעול שלא כחקי התורה, אזי תאר זה מבזה את השבת, כביכול היא ראש לימים הגרועים.

לכך הדגיש הכתוב: "ששת ימים תעשה מלאכה" - רק אם תעשה את מלאכתך בששת הימים בישור ובאמונה פמאות התורה, אזי השבת: "יהיה לכם קדש שבת שבתון לה", שכן נתן יהיה לכוננה 'חמדת ימים' כראש לששת הימים הטובים.

תפשוט הדת: תרו

רזי אמונים

מרמזי אמן בפרשה

'אמן' - תרומת לה

"קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה'" (לה ה)

"כל נדיב לבו יביאה" - בגימטריה קפ"ב בגימטריה של 'אמן אמן', רמז ל'אמן' שאחר התפלות ו'אמן' שאחר הקדישים. פנתה זאת התורה: "תרומת ה'", רמז לדברי המדרש (דבר ז א): "אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר מאמן שישראל עושים".

חסד לאברהם

תפלה המתקבלת לאחר זמן

"קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה'" (לה ה)

מפני מה פפלה התורה: "תרומה לה'... תרומת ה'?"

דרש רבי שלמה קלוגור:

לדאבון לב, לא אחת קורה שאנו מתפללים בלא כונה או מקימים מצוה שלא לשם שמים. שומה עלינו לדעת כי תפלות ומצוות אלו אינן הולכות לריק, שכן תפלה אחת

הנאמרת בכונה או מצוה אחת שנעשית לשם שמים, מעלות עמן את כל התפלות והמצוות שנעשו שלא כהגון. לכך רמז הכתוב שלפנינו:

אם תזכו ולו פעם אחת לתת 'תרומה לה' - לשם שמים, אזי אף "כל נדיב לבו" - אותן תרומות שנתנו מתוך נטיית הלב ולא לשם שמים 'ביאה את תרומת ה' - תתקבלנה לרצון יחד עמה.

חכמת התורה עמ' קז

מחשבה טובה מצטרפת למעשה

"כל איש ואשה אשר נדב לבם אתם להביא לכל המלאכה אשר צוה ה' לעשות בידי משה הביאו בני ישראל נדבה לה" (לה ט)

את פשר כפל לשון הפתוב פרש רבי משה ליב ליטש רוזנבוים, תלמיד ה'חתם סופר':

היו מבני ישראל שבקשו לממן את בניית המשכן כלו מכסף, אף נמנעו מלעשות זאת משום שאין ראוי לעשות כן, כפובא בספר חסידים (אמן): "אחד היה בונה בית הכנסת יפה, ורצה הקהל לתת עמו ולהשתתף במעוה ולא רצה כדי שיהיה לו ולזרעו לזכר ולשם, וכלה זרעו."

אף על פי שלא זכו הללו להוציא את מחשבתם לפעל, נחשב להם הדבר כאלו קימוהו, ולכך רמז הפתוב: "כל... אשר נדב לבם אתם להביא לכל המלאכה..." - אף שבפעל לא עשו זאת, "הביאו בני ישראל נדבה לה" - קבלו את שכרם כאלו קימו את המצוה בפעל.

באפן נוסף באר זאת רבי אליעזר דוד פרידמן רבה של סאטמר על פי פרוש רבנו יונה (ברכות יב מזה"ר) על נסח סיום תפלת 'מוזים דרבנו': "על שאנו מודים לך - ברוך א-ל ההודאות", כי אנו מודים בכך לקדוש ברוך הוא על עצם העבדה שאנו לעמד לפניו ולהודות לו.

אף כאן, לאחר שהביאו ישראל את "אשר נדב לבם אתם", חזרו והביאו "נדבה לה" כהודאה על כך שאנו להשתתף בבנין המשכן.

אמרות ה': שבו לדוד

תפלה על הגאלה - סגולה לחכמה

"וימלא אתו רוח אלקים בחכמה בתבונה וידעת ויכל מלאכה" (לה לא)

"כל מי שנתעסק במלאכת המשכן נתן בו הקדוש ברוך הוא חכמה ובינה ודעת" (ש"מ מח א).

אמר האדמו"ר רבי אברהם יששכר מרדומסק:

כפי שנתן הקדוש ברוך הוא חכמה, בינה ודעת בכל מי שהתעסק בבנין המשכן, כך יתן הוא חכמה, בינה ודעת לכל מי שמבקש ומתפלל על בגו בית המקדש במהרה בימינו.

חסד לאברהם

בשב"ק פרישת ויקהל חל יומא דהולולא של ראב"ד ירושלים
הגאון רבי ישראל יעקב בישור זצ"ל.
 באחת מדרשותיו עורר את הצביון להקפיד על עניית אמן, וכה אמר:
 "כשמוקדימים לבוא לתפלה, ומתפללים במתינוות, זוכים לקיים פראוי את מצות עניית אמן. שכן כפי שפנאי וישוב הדעת לענות אמן פראוי בכונה אחר הפרכות הרבות הנאמרות בתפלה. תפלה בחטף ובמהירות גורמת להפסד אמונים רבים, וגם האמונים שעושים אינן מוכנים בהן פראוי."
 קנטרס אבן ישראל דברי מוסר והתעוררות עמ' לח

מעלת מזכי הרבים

"כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו" - פירוש רבנו יונה שם: "פשיטתא דעושה זכות גדול כזה מדת הדין נותנת לשלם שכר גדול כזה, שלא להביא חטא על ידו ולא להרחרח עברה, וזהו שכרו - ששכרו מעוה מצוה".

ובאהר תרומה (כח ב ע"פ השלם) הפליגו בשכר המזכה את הרבים ואמרו כי הוא: "גורם להכניע את הסטרא אחרא, וגורם שיתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו, וגורם לקבל עליו העולם בקיומו למעלה ולמטה, ועל אדם זה כותב: 'בריתי היתה אמו החיים והשלום' וזוהי לראות בניו לבניו, וזוהי בעולם הזה לדון אותו בעולם הזה, ובעולם הבא נכנס ב"ב שערם שרקיע ואין מי שימחה בידו, ועל זה כותב: 'גבור בארץ יהיה זרעו...'"

וכבר ידועים דבריו הנוקבים של רבנו חיים מוולוז'ין (הבא בהקדמתו ע"פ החיים): "שה כל האדם, לא לעצמו נבדא, רק להועיל לאחרים ככל אשר ימצא בכחו לעשות".

עוד אמר גאון המוסר רבי יצחק בלארז "צילי (אור ישראל - סוכני אור סוף סי' ב) כי מי שמגדל למדים אחרים להוקיר ולחבב איו מצוה ביותר, זהו קדוש! ומכל שכן מי שהוא עמל במעשה לזכות את הרבים, למטה את לבכם לעבודת ה', יתברך הוא את התורה והמצוות... זהו קדוש ה' גמולו!"

יש להוסיף ולומר, כי מעלת זכוי הרבים במצות עניית אמן מתחזקת בכך שהיא מזכה את הרבים בדבר שלא היה בא לעולם אלמלא מעשיהם. אותם אלפי אנשים שתענייה בזכותכם, והמלאכים שיבראו בעקבותיהם, לא היו קיימים אלמלא שדלתם את חבריהם לאומרו.

לא לחנם כבר התפרסמו ספורים רבים

על ישועות מפלאות שזכו להם אלו שזכו להיות ממזכי הרבים, בתוכן ישועות שהן למעלה מדבר השבט.

פיניה מיוחדת בכתר פעילות זכוי הרבים של נציגים בהיקלי הישיבות הקדושות, הוא מיזם "שחר אקדמיה" הפועל בהיקלי הישיבות זה שנים מספר בהצלחה יתרה. במסגרת מיזם מיוחד זה פעילים מאות רבות של נציגים בהיקלי הישיבות הקדושות, העמלים שלא על מנת לקבל פרס לזכות את חבריהם במצוה המיוחדת אשר אין גדול יותר ממנה לפני ה'.

פעילות זו מתוספת ליתר פעילות 'בני אמונים' ובפרט למיזם 'נציגי אמן' הפועל בכתי המנסות בשנים האחרונות וכבר מאות רבות של מתפללים זוכים בזכות לומר את ברכותיהם כראוי ולהוסיף עוד אלפי יהודים - אמן לכתרו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

התרגשנו כאשר לדינו הגיעה לאחרינה מודעה אותנטית שתלה בישיבתו בחור קרן ושב, נציג 'שחר אקדמיה', כניסיון אישית שבאה בעקבות השתתפותו בכנסו ההיזק השנתי לנציגי 'בני אמונים' בהיקלי הישיבות הקדושות.

אותו בחור חישוב היה התחזקות עצומה בחייו האישיים מאז החל להתחזק במצות עניית אמן. בעקבות כך הוא 'התחבר' מאד למצוה זו, ובהמשך אף בקש לשמש כנציג בישיבתו. השנה השתתף בחבור לראשונה בכנסו החזק השנתי הדברים החמים שנאמרו במהלך הכנס מפי ידיו ומאורי הורן נגעו לבלו, וכששב לישיבתו התעורר בו רגש של כאב על כך שיש מחברי שעדיין אינם שתפים למיזם הגדול, ומתוך רגש זה כתב את המודעה המובאת פזאת ככתבה וכלשהו:

פיניה אישית מלב אל לב

אליה ידדי הקור!

מבקש אני בזאת לשתף אותך בהרגשה אישית אשר התעוררה והתחזקה בעקבות השתתפותי בכנס המיוחד לנציגי בני אמונים בהיקלי הישיבות שהתקיים בירושלים. כלנו יודעים עד כמה חשובה היא עניית אמן. מכירים אנו מאמרי חז"ל המתארים את יקרתה ושגב מעלתה, ועם כל זה לבי נהמץ לראות בחורים שאינם שואפים לאומרי ברכות השחר בחברותא.

כסף הכל מדבר בפני אמת, אף תנו לבכם כי מדבר ב: 'המלה' - בה"א הידיעה, שהלא אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר ממאן שישראל עונים (חבר ז' א).

ידדי הקוראים! לא כדאי לכם להשקיע כמה דקות מידי יום כדי להגיש תמנה פה גדולה למקדש ברוך הוא? אלא לקנות פה בריך הוא היה שנה לברא את העולם רק בשביל אמן אחת, וכי היא לא מספיק חשובה בשביל שתתאמצו בעבודה? פתחו שער לעניית אמן, ותראו כיצד כל השערים נפתחים בפניכם לרוחה. אני אישית יודע על בחורים בישיבתנו שחשבו בכל מיני דברים נזכות הקפדתם על עניית אמן.

במובן שאם לבחור יש איזה שם טכני כמו מציאת חברותא או שמח לעמוד לימינו ולערו לו. יש אולי קשה התחלה של המינים הראשונים ואחר כך זה הופך להרגל.

אחי ורעי! ממחר כלנו פאיש אחד בלב אחד, בלי יוצא מן הכלל אומרים ברכות השחר בחברותא.

בכבוד ובהערקה, ידדכם - ש.ש. הגאה לשמש כנציג בני אמונים בישיבתנו הק'.

למקרא מודעה מרגשת זו צפו ועלו לנגד עינינו דבריו הגדולים של ראש הישיבה הגאון הגדול רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל (הובאו בספר 'נודרי אמן ח"א עמ' טו) בנבאר לשון הפסוק (ישעיה כו ב) שאותו דרשו בגמרא (שבט ק"ט ב) לענין עניית אמן: "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים" - אל תקרי 'שמר אמונים' אלא 'שואמרים אמן'!" והנה יש לזקקן במילים: 'ויבא גוי', כי 'גוי' הוא לשון רבים, והיה על הכתוב לומר: 'ויבא איש שמר אמונים, וכפי שלמד ריש

קלקול קטן שהביא לתקון גדול

את הספור המפעים שלפינו אשר ארע אף בחדש האחרון, שמענו מפי הרב י. א. אהרן מני רבים הרגילים לפקד את קברה של רחל אמונו עליה השלום בכל עת מצא, לתפלה, להצלחה ולסיעתא דשמיא בכל מיילי דמיטב. הרב י. א. אהרן יעד למעשה והעביר לנו את הספור מכלי ראשון.

מיזם פטירתה של רחל אמונו עליה השלום ועד עצם היום הזה, נודע קברה אשר "בדרך אפרתה היא בית לחם", כאבן שואבת לרבות אלפי ישראל הפוקדים אותו בכל עת בבואם לשפך שיח לפני האם המבכה על בניה, למנוע תעורר רחמי שמים עליהם ועל זרעם להצליח בכל מעשי ידיהם ולהצלל מכל צרה וצוקה.

לאחר שבמשך מאות בשנים היה המקום מזוה למד, בשנים האחרונות ידע הוא תנופת פתוח והתחזקות. סביב הקבר נבנה מתחם מקבץ ורחב ידים שבו כוללים לשהות אלפי מתפללים בעת ובעונה אחת. בית מדרש מרוחק ארץ אף הוא במקום, ורחבת התפלה הרחבה וקדושתו לטובת האלפים הפוקדים את המקום מדי יום ביומו.

אנשי חסד יקרים אשר פרשו את חסותם על המקום הקדוש, דואגים ולא חוסכים מאמץ כדי לארח את פוקדיו הרבים בסדר פנים יפות, בין היקר בהגשת מיני תרגימא ומשקה המכוסים את הלכבות. כך כל הבא להתפלל במקום מרגיש בביתו כמו אצל אמו.

לפני שנים מספר במסגרת תנופת הפתוח הפוקדת את המקום, הרים גדיב לב תרומה נכבדה לטובת רכישת מחס גדול ומשכלל לשמוש המתפללים והלומדים במקום.

כיון שהמחממים הישנים ששמטו את באי המקום בנאמנות עד לאותה עת היו עדיין חסידים ונחמנים לשמוע, אפסנו אותם האחרים במחסן כנבוי למקרה שבו יתקלקל המקום הקדוש. אולם המחמם הקדוש פעל למופת, וכך העלו המחממים הישנים אבק במחסן.

היה זה בתחלת השבוע של פרשת משפטים. לאחר תקופה ארוכה שבה פעל המחמם הקדוש ללא דפי, החל לפתע להראות סימני עיפות... האחרים על המקום נסו לפתח את התפלה בכחות עצמם, אולם הדבר לא עלה בידם. נראה היה כי אין מנוס אלא לשלח את המחמם הקדוש לתקון במעבדה מסמכת, פעלה שהיתה כרוכה בטרחה רבה, ועלולה הייתה אף לארץ זמן רב.

כך, בבקרו של יום שלישי נמסר המחמם הגדול והנכבד ממקומו והעניס אחר כבוד על גבי רכב מסחרי בדרך לתקון במעבדה המתמחה במכשירים גדולים כגון אלו. מנהל המעבדה שהתבקש לתת צפי לסיום התקון, לא ידע לענות על השאלה כנבוי: "אני צריך תחילה לערוך בדיקה שתברר את מהות התפלה", הוא אמר, "התקון יכול לארוך בין כמה ימים - במקרה רגיל, לחדש - במקרה חריג שבו אצטרף להזמין חלקים מהמפעל בחי"ל".

אנא, השתדל לסיים את התקון במהירות האפשרית, התמנו האחרים, המחמם נגרד עד מאד לטובת באי המקום, ובפרט בימות החמד הרבים, הסביר. השכנה הבטיח לעשות את המרב ההשתדלות כדי לסיים את התקון בהקדם האפשרי, והשיגם נפרדו לשלום.

גלית ברה נאלצו האחרים להשתמש באחד המחממים הישנים שאחסנו במחסן. בשעות אחר הצהריים של יום שלישי, כ"ג לחדש שבט, הוצא אחד מהמחממים אחר כבוד ממקומו, נקה בקפידה מהאבק שעליו, ולאחר מכן מלא במים עד גדותיו והפעל. לקח לו

מעט זמן כדי להרתיח את מימי, אולם לבסוף נשמע קול הבעבוע המפר המבשר כי המים רתחו והם נתנים לשמוש.

בשונה מהמחמם הקדוש שהתמלא וחמם באפן אוטומטי לפי הצורך, הפעלת המחמם הקדוש היתה כרוכה בטרחה רבה. במהלך הזמן שבו השתמשו המתפללים במחם הישן, היה על האחרים למלאו ולהרתיחו כמה וכמה פעמים, והאחרים קנה והתפלל שהמחמם הקדוש יתקן במהירות המרבית.

בשעות אחר הצהריים של יום רביעי כ"ד לחדש שבט, צלצל הטלפון הניד של האחרים על פנת חקפה, ומעבר לקו נשמע קולו של מנהל המעבדה שאף אתמול הבא אליו המחמם הקדוש לתקון.

"המחם מוכן", אמר, "מסתבר כי היתה זו תקלה קלה ביותר שלא הצריכה עבודה מיוחדת. ילקח שלש שעות לתקן את התפלה בכחות עצמכם", הפטיר. "מותר", תמה האחרים, "פינו, אף הדבר לא עלה בידנו", אמר. הוא הודה לאחרים, והשיחה הסתיימה. האחרים מהר להתניע את רכבו ולנסע למעבדה כדי להחזיר את המחמם הקדוש והמתקן.

אור ליום חמישי, כ"ה לחדש שבט, הצב המחמם הקדוש על מקומו הקבוע, ולאחר שחבר לזרם המים התמלא במהירות ועד מהרה היה המים מרתחים ומוכנים לשמוש. בד בבד רקן המחמם הישן משאריות המים שהיו בו והובל אחר קבדו בחזרה אל המחסן, שם עתיד היה לנחם עד לפעם הבאה שבה יזדקקו לו.

בשעה שהחלף המחמם הקדוש בישן, לא הבחין האחרים בשלטון החדש, אלא שהיה מצמד לשלווה היות שהפכת שעליו היה מאבק ומעט קשה לקריאה. ורק עתה, טרם הושב למקומו, התאמץ האחרים לקרוא את הרשום עליו, ומשהצליח נשתקה גשמתו:

"נתרם לעלוי נשמת האשה הצדקנית, מרת בינה בת ר' יהודה אריה עליה השלום, אשר עברה את מולדות השואה ונפטרה לבית עולמה מבלי שהותירה בידו של נקמא ביום כ"ד לחדש שבט. נא לכון בברכות לעלוי נשמתה".

לקח לו כמה שניות להזכר כי המחמם הישן נתנם לפני שנים מספר על ידי אחינה של האשה, הרב קלמן גרינוולד שליט"א מינסד הכולל הנודע במקום, אשר ספר כי צדקתו זו נפטרה בת למעלה ממאה שנה...

עד מהרה התפרסם הספור המפעים והמרגש בקרב כל באי המקום. הכל נפעמו לראות כיצד פעלה ההשגחה העליונה וסוככה כי בזיוק בתאריך הנכון יתקלל המחמם הקדוש בקלמול קל שלט נדרש יותר מיזם אחד לתקנו, ומבין שאלת המחממים זקוק מחם לו נבחר להיות מצב במקום המחמם הקדוש, כדי שבכך תזכה נשמתה של צדקת זו ביום האירצייט באלפי זכיות של ברכות ואמינים שתאמרנה לזכותה.

יש לצנו כי מנהג הגשת מאכל ומשקה ביום האירצייט לעלוי הנשמה, הוא מנהג קדום שכבר רוח זה שנים בקהלות ישראל ויסודותיו בהר"י קדוש (ראה שו"ת מנחת יצחק ח"ו סי' קל"ט, וב"ש"י ח"ד) מצרבת בית הנפסת אות מ) הביא כי יש בדבר משום תקון לנשמת המת שהנכרות והאמינים הנאמרות מפי הגהנים מקפ מעלות ומתקנות את נשמת הנפטר.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות ויקהל - פקודי תשע"ט ♦ עלון מס': 13

השגחה שבועית

קו השגחה פרטית, קו ישועות או קו אמונה?

לאחרונה יש בקו תופעה חדשה. אנשים נתקלים בבעיה, וצריכים ישועה. מה הם עושים? מבטיחים שיפרסמו את הישועה שלהם בקו השגחה פרטית. הגענו למצב ששומעים עשרות סיפורים עם אותו פזמון - הבטחתי ונושעתי!

הסתפקנו יחד חברי הצוות, וחשבנו מה לעשות. הקו הזה לא נוסד כדי לעשות מסחר בישועות. הוא נועד כדי לחזק אמונה ובטחון, להזכיר שהכל בהשגחה, ולחזק את הקשר בין כל יהודי לאביו שבשמים. לא חלמנו שהסיפורים בקו יתגלגלו באופן כזה.

שבוע שעבר מתקשר אלי יהודי ואומר, מלכתחילה לא האמנתי בדברים האלה. פתאום יש כאן עוד איזה פועל ישועות...

אבל לאחר מחשבה, החלטתי שהקו הוא לא סגולה, והסביר את דבריו. וההסבר הנכון הניח את דעתי להמשיך להכניס את סיפורי הישועות בקו:

הוא אומר ש"קו השגחה פרטית" הוא לא סגולה, אלא הוא כמו נחש הנחשת. הקב"ה אמר למשה רבינו שיעשה נחש, וישים אותו על נס, וכל מי שנשך על ידי נחש, יסתכל עליו ויתרפא. שואלת הגמרא (ר"ה כב.), וכי נחש ממת או נחש מחיה? אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין.

זאת אומרת שנחש הנחשת לא עשה דבר, הוא רק הזכיר להתפלל לקב"ה. כך גם קו השגחה פרטית. הקו הרגיל את שומעיו שבכל דבר המעיק עליהם, פונים להקב"ה לפני כל השתדלות אחרת. זה שאנשים מבטיחים לספר את הסיפור, אין הכוונה שהם חושבים שההבטחה הזאת תחיש את הישועה, אלא הם התרגלו לבטוח כל כך ברחמים של ה'. הקו מזכיר להם כי הבעיה שלהם ידועה גם לריבונו של עולם, ועם תפילה מעומק הלב ואמונה תמימה יזכו גם לספר סיפור של ישועה, ובמקוהים לברך את השם.

אחים יקרים! הבה נמשיך לספר את נסי הבורא שבכל יום עמנו, ונזכור את העיקר, אמונה בבורא כל עולמים!

בברכת שבת שלום
פינחס שפר
ראש מכון שער הבטחון

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

לא שכחו אותך, אתה נמצא בטיפול.

האדם מתקרב אל ה' יותר, והוא רצוי בפני האב הרחמן.

זה לא שה' שכח אותך, חלילה וחס, זה לא שהשמש שארה לכולם ודילגה עליך. להיפך, יש כאן טיפול מסור ויסודי, עמוק ואוהב מאבא רחום. ה' יתברך מייסר אותנו "כאשר ייסר איש את בנו". אבא אוהב כל כך את הבן שלו ורוצה בטובתו, ודווקא לכן אכפת לו כל כך אם עשה דבר שלא כהוגן. הוא מייסר אותו כדי שישבו לדרך הישרה, מה שלא היה עושה לילד אחר מהשכונה.

בפרשת יתרו, מכילתא דרבי ישמעאל, נאמרת מעלה מיוחדת בייסורים: חביבין יסורים ששמו של הקב"ה חל בו, כמו שנאמר "ה' א-לוקיך" מיסרך". בלשון יחיד.

הבה נתבונן באדם שהולך בדרך. הכל טוב, הכל יפה. אביו בשמים הולך אתו, לצדו, הדרך חלקה ומאירה. החיים שלו מסודרים כך שברחמי הבורא הוא יכול להסתדר בכוחות עצמו. הוא נמצא עם ה' קרוב אליו, ורוצה את חסדו תמיד. זאת בחינה אחת בקשר עם אדון העולם.

מה קורה כאשר אדם נופל? "ה' סומך נופלים". ברגע שהוא נופל הבורא יתברך סומך אותו.

עכשיו תדמינו את זה. שני בני אדם הולכים זה לצד זה. כמה קרבה יש ביניהם? אחד מהם נופל, והשני מקימו. הנופל נשען על חברו, כמה קרבה יש עכשיו? הרבה יותר! בעת שה' סומך את הנופל אזי הקרבה רבה עוד יותר. זה לא שה' שכח אותך. חלילה וחס! להיפך, אתה מקבל כעת יחס אישי, אוהב, כמו בחדר ניתוח, שהרופא מעביר סכין עם כל הריכוז, כדי להוציא את החלק הלא טוב, ולהשאיר את החלקים הטובים שלמים ובריאים. אתה נמצא עכשיו קרוב קרוב, שכינה למראשותיו של חולה. אביך יוצרך אתך, בכל מצב שלא תהיה, בכל כאב וקושי, בכל דחייה או ציפייה. הוא אתך בכל מכלול הרגשות. ובזמן הכאבים, הקשב איך שהתורה הקדושה אומרת לך, בני: זה הכל לטובתך, להיטיבך באחריתך.

(על פי שיעור 26)

בואו נכניס לנו בכיס פתקית קטנה, ונרשום עליה שתי מילים בלבד, "להיטיבך באחריתך".

זהו. את שתי המילים האלה, שנאמרו בפרשת עקב (דברים ח, ג), מביא רבינו בחיי, ומסביר בכך מדוע צדיק ורע לו. שתי מילים, שזרעות אור על כל הדרכים הנפתלות, על הדמעות ועל הקשיים, על תכניות שנגדעו וחלומות שהתנפצו, על כאבים בגוף ובנפש, ועל כל מיני הייסורים.

היינו רוצים לדבר רק על הדברים היפים והנעימים שכבר היו. ורבים הם. ויהיו עוד הרבה. בכמה חסד ורחמים אנחנו מוקפים כל היום, כל הזמן. בקו השגחה פרטית מספרים כל היום סיפורים על אנשים שניצלו, חובות שהתבטלו, מכונות שנמצאו וכספים שהתגלו, איך יש חסד שהוא טוב נראה ונגלה. כל הקו שלנו קורא "לכו נרננה!" רבי יעקב עמדין, בסידור בית יעקב, בפירוש לתפילה של קבלת שבת, מפרש בלשונו זהה: מזמורים אלו, אמרם משה רבינו על העתיד, שאז תגלגל התעוררות באדם, עד שזירונו זה לזה להודות לה' בקול רינה ותרועה. זה מה שקורה בימינו, מתכוננים לגאולה, ומזרזים זה את זה להודות לבורא על כל חסדיו!

אבל בינתיים, עד שהגאולה השלמה ממש תגיע, אנו נמצאים בגלות, וצריכים לאזור כוח כדי לעבור את התקופה האחרונה. בינינו מתמודדים יהודים יקרים וצדיקים עם קשיים עצומים בכל מיני תחומים. הולכים בדרך חשוכה, ניגפים שוב ושוב, הבקשות לתפילה לרפואה ממלאים רשימות ארוכות וכואבות. למה כל זה? "להיטיבך באחריתך", כמו שרבינו אומר ויש שיהיה על דרך התמורה בעולם הבא.

אכן, כאן בעולם הזה קשה מאד, אבל זאת הכנה לעולם הבא, להיטיב לאדם, לרומם אותו, לזכך אותו, ולהכין אותו כדי שיוכל לקבל את השכר הנצחי. הזוהר הקדוש מרחיב רבות בעניין זה, ומסביר כי לעתים רוצה ה' לזכות את הצדיק, ועל כן הוא מחליש את גופו, וכאשר הגוף חלש והנשמה חזקה, אזי

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

הארנק אצל אבא

כל החיים הם כמו חתונה. לא אני אמרתי זאת. זה כבר מופיע בגמרא, שהעולם החולף כהילולא דמי (עירובין נד). הרבה פירושים יש על זה. יש טוענים שהעולם הזה הוא כמו אולם חתונות - כל יום רוקד משהו אחר. יש שמתעכבים על החלק של החשיבות. כמו שיום החתונה הוא יום חשוב ביותר, מתכננים אותו לפרטי פרטים וזוכרים כל חלק וחלק - ככה מתנת החיים שקיבלנו. כל יום בו חשוב לאין ערוך, כל פרט מתוכנן, וכל מעשה שלנו שוקל הרבה מאד.

מוסרים רבים דרשו, וגם אני, הצעיר באלפי ישראל, מצאתי לי פירוש ייחודי, הבנה שעולה ישירות מנפתולי חיי, ומההתמודדות עם עול הפרנסה. כמו שכיסוי הוצאות חתונה הם נס, כך כל החיים הם נס. כמו שריקם באתי לנישואי בני, וריקם יצאתי, כך החיים - אדם בא לעולם, ואין דבר בידי הקפוצות, יוצא מן העולם, ואין מאומה בידי הפשוטות, שבעות העמל והמרדף אחרי רכוש והון. וכמו שבחיים, מה שנשאר לאדם זה תורה ומעשים טובים, כך בחתונה. מה שנשאר זה הבטחון.

ובכן, אנחנו מתקרבים למועד החתונה של בני החתן. נוות ביתי זקוקה בדחיפות לפרט מסוים שמזכירם בחנות בעיר אחרת. היא מבקשת מידידה שתקנה לה אותו, ואנחנו, כמו כן, נשלם. שלושת אלפים שקלים עולה הקנייה, ואני - אין לי את הסכום הזה.

אני מברר מי הידידה שעשתה את הטובה הזו, ומתברר שזו אשתו של מכר שלי, שחייב לי שלושת אלפים שקלים מזה זמן רב. הנשים כלל לא ידעו על החוב, אבל הקב"ה קישר ביניהן, וכך יצאתי נקי מכל העניין. המכר הודיע, שלא נשלם על הקנייה, אלא נמחק את חובו וחסל.

זו דוגמא אחת מרחמי הבורא עלינו, בדרך לחופתו של אחד מילדיי.

בני המשפחה מתארגנים בשמחה רבה. זוגתי עורכת קניות גדולות מאד, ונסים שבכל יום מתרחשים עמנו כל העת. בשעה טובה מגיע היום הגדול, יום שמחת לבי. החתונה עומדת להיערך בעיר אחרת בסיעתא דשמיא, ואנו מזמינים טנדר, שייקח את משפחת המחוגנים, קרי אותנו, לאולם הכלולות.

כולם עולים בשמחה, ואני גם. כולם מתיישבים בנחת, ואני גם. כולם חגיגיים ואני גם. אף אחד אינו יודע מהעננה החופפת עלי. בהסכם שביני לבין המחוגן סוכם, שאני אחראי להביא את המזומנים ליום החתונה. לשלם לכל בעלי המקצוע שבאו לשרתנו ביום שמחתנו, וכן לשלם לנהג את חלקו. סך כל המזומנים שבזקקתי להם היה כעשרת אלפים שקלים.

איני נוהג להתארגן עם הלוואות. כאשר אני זקוק לכסף, אני מתפלל לבורא העולם, אשר לו הכסף ולו הזהב, ומבקש ממנו שישלח לי. את חובת ההשתדלות אני מקיים בעסק כלשהו, שמביא הכנסות, ברוך השם. יש לי חנות בבית, שעל ידה תוכלו להבין כמה חסדים עושה עמי הבורא. בחנות זו אפשר לקנות באשראי ובשקלים, והלקוחות מרבים להשתמש באפשרויות אלה. ראה זה פלא, קבוע, מבלי שאעשה כל פעולה בנידון, הקניות בסוף השבוע נעשות במזומנים. לא פעם אנחנו לוקחים את הפדיון מהחנות ישירות לקנייה של צרכי שבת למשפחתנו הברוכה, והסכום מספיק בדיוק!

במשפחה גדולה כמו שלנו, נזקקתי לשבע מאות שקלים, רק

מעיל בסוף עונה

אם אתם רוצים להרגיש קור, בואו למונסי בחודש שבט השנה, ותרגישו את הכפור עד העצם. כדי להגדיר לכם קור מהו, אספר לכם כי בדלת ביתנו קבוע מנעול של מספרים. לוחצים על המספר לפי סיסמא שקבעו, וכך פותחים את הדלת. המנעול קפא, ולכן לא יכלו לפתוח את הדלת.

בשיקאגו, גם היא באמריקה, כאשר שפכו כוס מים החוצה, המים קפאו באוויר. במזג אוויר כזה חוזר הבן שלי הביתה כשמעילו קרוע. השרוול שלו נתפס בחפץ חד ונקרע לגמרי. לא יתכן להשאיר ילד במזג אוויר כזה ללא מעיל, ואני יוצא לקניית חרום.

אינני הולך לחנות, אלא נוסע, כי בקור כזה לא שייך לצעוד. נוסע לחנות קרובה, ואין שם את המידה של הילד. פונה לחנות שנייה, וגם שם אין את המידה המתאימה. אין בררה, אני פונה לחנות שלישית, חנות גדולה ויקרה, רחוקה מהבית, וכבר לא כזאת "היימשי". שם צריך לשמור היטב על העיניים....

אני מתפלל לה' שיעזור לי למצוא מעיל, אבל את המידה של הילד שלנו אינני מוצאים. יש מעיל במידה אחת גדולה יותר, או במידה אחת קטנה יותר. המחיר - היקר ביותר ששייך. רק אתמול עוד היה כאן מבצע של שישים דולר למעיל, אבל היום כבר תם המבצע ועלי לשלם מחיר מלא - שמונים דולר.

אני מחליט לקחת את שני המעילים הביתה, ושם יוחלט מה לקחת. במחוזנו אפשר להחזיר את המעיל עד שלושים יום מיום הקנייה.

בבית מתברר שאשתי מצאה מעיל מתאים במידה הנכונה, והמעילים מחכים שאחזיר אותם. הם מחכים, חודשים, אבל הקור גדול כל כך, שאני מתחמק מהמשימה כל פעם, עד שמגיע התאריך האחרון, ונוות ביתי מזרזת אותי לצאת ולהחזיר את המעילים, לפני שנפסיד מאה שישים דולר.

אנחנו יוצאים לחנות. שלטים על מבצע גדול מקדמים את פנינו. היום החל ה"סוף עונה", ומעיל שעלה שמונים דולר בעונה, עולה עכשיו שלושים וארבעה דולרים בלבד! אשתי פונה לפתח החנות ומגלה שם אישה אחת, בת ישראל שמחפשת את המקום שבו עומדים המעילים בחנות. עובדי החנות כבר שינו את כל הארגון הפנימי שלה עבור חיפוש המעיל, אבל ללא הועיל הם אינם מוצאים את המעיל עם המידה שלה. אשתי אמרה לה: "את צריכה מעיל? הנה, יש לי כאן ביד שניים, אולי אחד מהם טוב לך?"

ואכן, אחד מהמעילים התאים לה בדיוק!

נפעמתי מההשגחה, איך אנחנו נשלחנו במיוחד כדי לעזור לאישה הזאת ולהביא לה מעיל בלי שתצטרך לטרוח, ואיך אנחנו מחזירים מעיל ומקבלים עליו שמונים דולר, בעוד היא מקבלת את אותו מעיל בפחות מחצי המחיר.

הרגשתי באותו רגע שכל המאמץ סביב המעיל היה שווה. (יום רביעי פרשת כי תשא, מהדורת לילה, סיפור מספר 1, אידיש)

למה נדחתה הנסיעה

אני לומד בישיבת תולדות אהרן בבית שמש. במשך ימי החורף נוהגים בישיבתנו לקיים נסיעה למירון, לרבי שמעון בר יוחאי.

כדי לממן את הטיוולים השנתיים של בנותיי בבית הספר. הילדות בקשו את הכסף, אך משלא היה בידי דחיתי אותן. זאת עד ליום האחרון של התשלומים. יום שישי. ביום הזה אנשים אינם מרבים לקנות, וגם אם כן, לא קונים בסכומים גדולים כאלה. למרות חוסר ההסתברות, לקוחה אחת קנתה בסכום של חמש מאות שקלים, ועוד אחת שילמה חוב של מאתיים שקלים. שבע מאות שקלים בדיוק כדי לשלם לטיוולים.

עכשיו אנחנו בטנדר, בדרך לחתונה, ובכסי 150 דולר 501 שקלים בלבד. הנהג לא יקבל את הדולרים, רק שקלים. חשבתי כי בחזור אסע עם אותו נהג, ועד אז הקב"ה יעזור, אבל התברר שאני צריך את העזרה מוקדם יותר, שכן הנהג של הלוק, לא מתכוון להחזיר אותי הביתה אחרי החתונה.

חמי נסע עמי גם כן בטנדר, שאלתי אותו אם יש עמו 350 שקלים, והוא חיפש בכיסים. צירף מטבע למטבע ושטר לשטר, והנה יש לו שלוש מאות וחמישים שקלים בדיוק. שילמתי לנהג ארבע מאות שקלים.

הודו לדי' כי טוב!!!

ירדתי אל אולם החתונה, כשאני לובש על פני ארשת מתאימה, חיוך לצד רצינות, גיל ורעדה, עומד אני להוביל את בני לחופה. השמים פתוחים להריק כל שפע בגשמיות וברוחניות. מי פתי יפסיד מעמד עילאי כזה בשביל דאגת עשרת אלפים? היום, במבט לאחור, אני מודה לקב"ה באופן מיוחד על המתנה הגדולה שהעניק לי אז, לזכות להיות מחותן שמחה, לקבל את האורחים, לקרב ולהשפיע כמו שראוי למחותן. עננת הכספים לא פגמה בשמחה, אלא התמקמה בבועה משלה, נוגעת ולא נוגעת, מאימת אך לא מפחידה, שולחת חצי חשש, אך לא משתלטת. בכל פעם שנזכרתי במפגש החזיתי שאמור לקרות בעוד זמן לא ארוך, עם הכסף שיהיה או לא יהיה, התחזקתי בבטחון.

אם הקב"ה מושיב יחידים ביתה, הביאני עד הלום, הוא יוביל אותי הלאה לחיים ולשלום.

לחתונה הגיע חבר שידעתי כי באמתחתו שלוש אלפים שקלים למסור לי. לבסוף הוא מגיע ויש לו כשבעת אלפים שקלים. הנה, עניינים מתקדמים, הישועה מגיעה. אחרי ברכת המזון קורא לי אבי, ומגיש לי שלוש אלפים שקלים. "זה מהגיסים שלך!" מסבר הוא את אוזני, "מתנה לחתונה!"

לא ידעתי שהם אוספים, לא שמעתי שהם מתארגנים. ככה, פתאום נחתה לה עלי הפתעה גדולה ומשמחת. עשרת אלפי השקלים שנצרכתי להם, הושלמו.

מישהו הביא לי חפץ חשוב שביקשתי לקנות, והייתי אמור לשלם לו. הוא הביא את החפץ, אך אני שכחתי שעלי לשלם, ככה שש מאות השקלים שהיו אמורים לעבור אליו לא עברו באותו לילה, אלא מילאו את תפקידם בין התשלומים הדחופים. רק יומיים אחר כך שילמתי את הקניה. אפילו השכחה הזאת הייתה מופלאה, כיוון שכך יכולתי לשלם הכל כמוסכם. לא בושתי ולא נכלמתי. הכל שולם כפי שאורגן והושגח על ידי הבורא יתברך.

מעגלים נסגרו ונפתחו לצלילי המנגנים, כספים עברו מיד ליד, בית יהודי קם לתפארה, ואנחנו בדרך חזור. בכסי שטר של עשרים שקלים, שלוש מאות שקלים, מאה דולר קנדי ושבעים דולר אמריקאי. הנסיעה עולה שש מאות שקלים. מאה הדולרים הקנדים אינם מתאימים לנהג, אבל את האמריקאים הוא מסכים לקחת. הוא מחשב אותם לפי שער היציג, ומגיע ל-280 שקלים. מצטרפים השקלים שבכסי, וכך אני משלם שש מאות שקלים בדיוק!!! שילמתי כל מה שיש לשלם לעת עתה.

עוד הרבה נסים ונפלאות יש לי לספר לכם, מלאים בגילויי השגחה. כולם עם תזמונים מדויקים להפליא, מחושבים עד האגורה האחרונה. הארנק פשוט נמצא אצל אבי שבשמים, וכל פעם הוא נותן לי בדיוק כמה שאני צריך.

והחתונה היא רק דוגמית. כל החיים כאן בעולם כהילולא דמי... (יום שני פרשת כי תשא, מהדורת לילה, סיפור מספר 2)

בימי שובביים זכינו להתחזקות ולהתעלות. היה שטייגן חזק, והוחלט כי נצא לנסיעה בליל שישי, פרשת תרומה. תקלות שונות גרמו לדחיית הנסיעה, וכך בסופו של דבר יצאנו לנסיעה ביום שלישי, ז' באדר א'. שהינו שם במשך הלילה, ולמחרת, בח' באדר א', חזרנו בנסיעה לבית שמש. זו נסיעה ארוכה, שעוברת דרך העיר מודיעין. סמוך לבית החיים שליד מודיעין ביקש בחור לרדת. האוטובוס עצר, הבחור ירד, ועלה חזרה אחוז התפעלות. מה קרה? "מצאתי מצבה", אמר הבחור, כשהוא מתרגש מאד, "ועליה רשום שהיום הוא יום הפטירה של מי שטמון תחת מצבה זו".

ירדנו כולנו, כל בני הישיבה. קראנו תהלים, אחד אמר קדיש, וכולנו ענינו אחריו. התברר שהנפטר היה בחור צעיר שלא הותר אחריו זרע, ואנו זכינו לעשות לעילוי נשמתו ביום היארצייט שלו. (יום שלישי פרשת כי תשא, מהדורת צהרים, סיפור מספר 5, אידיש)

הלוך חזור

עוד לא הגיע היום שאשים כיפה על הראש. זה יקרה יום אחד, אבל בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן, שאינו יודע מימינו ומשמאלו, הולך ותועה במשעולי החיים, מבלי לדעת מה טוב ומה רע.

אכן, גם אני תינוק שנשבה, אבל כבר נמצא בדרך לשחרור. יודע את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו להשם! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל שחרית, לומד דף גמרא, ואחר כך יוצא לעבודה. נכנס למונית וצד אנשים. אין זו עבודה קלה להיות נהג מונית. אתה יוצא לרחוב ומסתכל לצדדים. מי צריך אותך? מי רוצה שייקחו אותך? אתה ממחר אל זה שמנפנף באצבע, לפני שמישהו אחר יתפוס לך. מצרף נסיעה לנסיעה, פרוטה לפרוטה, כאן עשרים שקלים, פה חמש עשרה, פה ארבעים... פיסות של דרכים.

החלום של נהג מונית זה לקבל נסיעה ארוכה ושכרה בצידה. אשרי תמימי דרך. דרך אחת תמימה, ואם אפשר הלוך וגם חזור - אין טוב מזה.

לפני שהלכתי לכותל המערבי, עצרתי בתחנה, והמנהל קורא לי ואומר שיש עכשיו לקוח שרוצה נסיעה לטבריה. הרעיון קסם לי בהחלט, כמו שהסברתי קודם. "לא יכול עכשיו", ענית לו, "עוד לא התפללתי שחרית".

הוא מסתכל עלי כמו על שמסתכלים על שוטה שמאבד מה שנותנים לו, ואומר, "אין בעיה. אתן את הנסיעה הזאת לנהג אחר".

הוא ממשיך אל חברי בתחנה, ואני לכותל המערבי. שחרית, דף גמרא. לא מוותר. זה נותן לי חיות לכל היום. היצר הרע מנסה לשכנע אותך לפחות להצטער על הנסיעה שחמקה ממני, אבל אני מכיר את עצמי. אם אפסיד את התפילה והלימוד, אצטער על זה כל כך, שלא אוכל ליהנות מהרווח.

עכשיו, שידעתי שהנסיעה כבר עברה לנהג אחר, התפללתי בנחת ולמדתי בנחת ויצאתי בצעדים מדודים אל עבר מכונית. אני מתיישב על מושב הנהג, ומישהו ניגש ושואל "אפשר לנסוע?"

"בבקשה. לאן?"

"לבית שאן".

נסיעה ארוכה, בין עירונית, ששכרה הנאה בצדה, ויותר מכך - הוא שואל אם אוכל להסיעו גם חזור. הנסיעה היא לטבריה כללה רק דרך אחת, ואילו כאן הקב"ה החזיר לי בכפליים על מה שהיה נראה לי כהפסד.

אין שומע לי ומפסיד.

(יום ראשון פרשת כי תשא, מהדורת צהרים סיפור מספר 1, אידיש)

הנצחה פרטית

הכולל העולמי לאמונה ובטחון
'קו השגחה פרטית'

לעילוי נשמת הרה"ג ר' מאיר
בן הרה"ג ר' ישראל זצ"ל

2000 עלונים

נתרמו לעיני הרה"ק רבי ישעיה
ב"ר משה זצוק"ל מקערסטיר
לזכות עידן ישראל בן טרו
חוגי איריס בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו

2000 עלונים

נתרמו לעיני הרה"ח ר' בן ציון
ב"ר גרשון אביגדור זצ"ל
עלה לרמז כ"ד אדר תשס"ב

500 עלונים

נתרמו להודאה על העבר ולרפואתה השלמה
של מרת חיה בריינדל בת מרים חנה

55,000

55,000 עלונים

הופצו השבוע
ברחבי ארץ ישראל

חזקו מפיצי שמו יתברך בקביעות
הוראת קבע בבנק אינה מורגשת
אבל הבטחת הזוהר מורגשת לנצח נצחים

שיזכה לראות בני
ובני בני יראים ושלמים

(מבא בספר קב הישר, פרק ק"א, שכר מזכי הרבים)

חדש!

הפצת העלון בחנויות

בעלי חנויות המעוניינים לפתוח
נקודת הפצה לזיכוי הרבים

מזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-372-1801

רשימת החנויות יתפרסמו בעלון

המעוניינים להפיץ את העלון

מזמנים להתקשר

למשרד ההפצה

בטלפון 02-372-1801

מענה אנושי בין השעות 11:00 ל-13:15

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"י

לקבלת העלון במייל הרשמו בכתובת P023011300@GMAIL.COM

הצמאון הולך וגובר

חטוף, ותהיה גם אתה מהמפייצים בעולם את שמו יתברך בקביעות
ותזכה להבטחת הזוהר

שיזכה לראות בני ובני בני יראים ושלמים.

התקשר לקו 02-30-11-300 והקש על מקש 6

או בעמדות נדדים פלוס ברחבי הארץ על שם 'קו השגחה פרטית'

להשתתפות ולהנצחות בעלון במענה אנושי 0527-199-866

שיחו בכל נפלאותיו

רב שיח תורני רעיוני בין משתתפי "קו השגחה פרטית"

הוורטים שאתם פוגשים כאן נאמרו בחבורה העולמית, בקו השגחה פרטית, ונערכו כאן ב'חבורה' אחת. הנכם מזמנים לקחת חלק, לשמוע וכן להשפיע על החבורה, ולשתף אותנו בהגיגי לבכם. (נשלחה מס' 2)

ההתעסקות בפרנסה, רוחניות או גשמיות?

עמרם מאוהיו: בתפילה של החיד"א מובא, שעניין העמל על הפרנסה נועד כדי לצרף וללבן בו בני אדם. לא החיה ולא המלאך עובדים כדי להשיג את מחייתם. רק אנחנו צריכים להתייגע על זה. מכאן אנחנו מבינים שטמון כאן משהו עמוק. דרך עבודה של חיבור בין הגשמי לרוחני.

יעקב מירושלים: דווקא עניין הפרנסה, שנראה כאילו הוא מרחיק אותנו מהעיקר, הוא זה שמקשר אותנו עם הבורא. אנו מתפללים אליו, בוטחים בו, מבקשים ממנו, מודים לו ומקיימים את מצוות התורה שקשורים במשא ומתן, וכך עניין הפרנסה הופך לכלי שבאמצעותו אנחנו נקשרים לאבינו שבשמים.

יואל מלונדון: בפרק נ"ב בתהלים כתוב "מה תתהלל ברעה...? חסד קל כל היום". אומר רש"י הקי, שדוד פונה בזה לדואג האדומי, שדיבר לשון הרע על אחימלך, וסיפר לשאל שאחימלך נתן לדוד לחם לאכול. אומר לו דוד המלך: חשבת שאני חי רק מפני שאחימלך נתן לי לחם, ואילו לא היה נתן, הייתי מת ברעב? טעות בידך! יש חסד בהקב"ה על ישראל כל היום. איני תלוי בחסדיו של איש מסוים דווקא, ואם אחימלך לא היה נתן לי, אזי אחרים היו נותנים.

שמעתי על זה רמז נאה מאדמו"ר מקאסאן שליט"א מלאנדאן, שאמר, כי לפעמים אנו רואים שגם יהודי עם בטחון גדול מתפרנס בדוחק גדול ובצמצום, ומזונותיו אינם מצויים לו בשפע. עם זאת לא ירפה הבוטח מבטחונו בה', כי חסד קל כל היום, וכדברי רש"י הקי 'יש חסד בהקב"ה על ישראל כל היום, ואם לא נתן לי יתנו לי אחרים', אלא שבינתיים צריך להתחזק ולבטוח ולקוות אל ה', חזור ובטוח, עוד ועוד; והרמז על זה הוא, כי ראשי תיבות של חסד קל כ"ל היום, הוא אחכ"ה, היינו, אחכה לו בכל יום שיבוא.

כתריאל מאשקלון: ככה תתנהג גם אם יש לך חובות. הבן איש חי כתב ש"חוב" בגימטריא 16. כאשר אתה מצרף לזה אחד, הוא ה' אחד, שרק בבטחונך בו תוכל לשלם את חובך, אזי נהיה 17, שהוא בגימטריא טו"ב. כשיש חוב וחזרים את הקב"ה, אז הכל טוב!

שמעיה מאנטוורפן: זה לא דבר קל כל כך, להיות יצור ושמו אדם.

מייילך מבני ברק: תסביר את עצמך.

שמעיה: אם אתה מלאך - אתה עסוק כל היום רק בתורה ובתפילה. אם אתה חיה - אתה רק אוכל, שותה, ישן ומטייל. אבל אם אתה אדם, אתה צריך את שניהם! זה עסק מורכב מאד. חשבתי לעצמי, בוודאי יודעים כולם שהנשמה היא העיקר, ולכן הכל עובדים ועמלים כדי לפרנס אותה. והנה, מה הכל עובדים ועמלים כדי לפרנס אותה? אני מגלה? שבקבלת כתוב "כל עמל אדם לפיהו", ומפרש המצוות דוד: מה שהאדם עמל לקבץ הון, הוא למען יהיה לו מה לתת אל פיהו, לאכול ולשתות.

אני קורא את הפירוש הזה, וחש מתוסכל מאד. זה מה שאנחנו עושים כאן כל היום? מחפשים אוכל? כל היום רצים אחרי פרנסה, ורודפים כדי להשיג את אמצעי הקיום. אנשים עושים את עצמם נחמדים כדי למצוא חן בעיניך, רק כדי שבסוף יצליחו למכור לך משהו.

מיכל ממונרו: בעוד אתה מתוסכל מהעניין, אני רואה את הדברים אחרת לגמרי. הרי הסברת קודם שאדם צריך את שני החלקים, הן את החלק הרוחני, והן את הגשמי. בזה אנחנו מיוחדים מכל שאר הברואים, שכן המלאך הוא רוחני בלבד, והחיה היא גשמית בלבד. עכשיו יש לנו תפקיד מופלא - כיוון שהנשמה היא העיקר, עלינו לקחת את כל עניין הפרנסה, שהוא גשמי לגמרי, ולהפוך אותו לרוחני.

יצחק מחיפה: לפעמים עניין הפרנסה מיועד אכן שנתגבר עליו. למרות שכל בני העולם עסוקים בהשגת פרנסה, אני אעסוק בתורה ובמצוות. מה החכמה לעסוק בתורה, אם הפרנסה מגיעה בנחת ובהשקט? כל החכמה היא שאנו חיים בעולם הזה, שניתנת בו חשיבות למזון, ועם כל זה נחשיב את התורה והמצוות, ונשקט בהם.

הסיפור שלי הוא
הסיפור המדהים ביותר
שנכנס אי פעם לקו.

יש לי הרבה חובות ועדיין הם
קיימים, יש לי בת בוגרת שמחכה לזיווג
ועדיין לא מצאנו את השידוך הנכון.

בכל זאת אני חי בעמחה, באמונה ובעלווה,
בזכות שמיעת קו השגחה פרטית בתמיחתו.

תגובות המאיינים

חייגו: מארץ ישראל - 400 / 300-11-30-02

מארה"ב - 646-58-52-979

מאנגליה - 44-330-3900-489

מבלגיה - 3233-696-766

קו השגחה פרטית

להתחזק. להתמודד. להשתנות.

אור האמונה

פרשת ויקהל

שבת קודש ❖ כה' אדר א, תשע"ט

גיליון מס. 671

❖ דברי התורה שבגיליון מוקדשים ❖

לרפואה והצלחה: הרב אליעזר בן עטיא שליט"א, והרבנית תהילה בת לאה תליט"א

לרפואה שלמה: הרב חיים אבישלום כהן בן בלנקא, ציפורה בת שושנה גורג'יה, שירלי בת יפה, נהוראי בן יעל פאני, אליהו בן פורטונה, דוד חיים מלכא בן זוהרה, אורנה בת ציונה, שלומי בן שרה, בצלאל בן רבקה, דורון בן ויקטוריה, מנחם בן נירה, גבריאל בן יעל

להצלחה וישועה: יעקב ישראל בן דבורה חוה, שלום בן ליבא לזרע בר קיימא ובן זכר: דוד בן פורטונה וטליה בת פנינה, בת אל בת ציפורה, מיטל בת שרה ויעקב בן שרה, מוריה בת שרה לזיווג הגון: מיטל בת יפה, שי שרגא בן אסתר, אייל בן יעל

לעילוי נשמת: דליה בת נחום זאב הי"ד, שלמה שלומי בן אילנה נאוה, בניהו בן זכריה (יחיאל) ומרים, יוסף יצחק בן יחיאל, חי חיים בן אסתר, משה מוסא בן דוד וסיניה, מאיר חיים בן פרחא, שמחה בת עודד, ליבא בת אליעזר, שושן דניאל בן רוזט, שרה בת אסתר, חיים בן רבקה, אהובה בת עזרא, בנימין בן שרה, רוני רפאל בן שולה, ניסים בן מרים, אליהו בן רחל פרחא

ת.נ.צ.ב.ה

”ויקהל מטה את כל עדת בני ישראל” (לה, א)

מתחילת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה "ויקהל" אלא זאת בלבד. למה דווקא פרשה זאת נאמרה בהקהל? זה כנגד זה. בפרשה הקודמת מצאנו התקהלות לא טובה, "ויקהל העם על אהרן" שנאמר בחטא הידוע, בחטא העגל. התיקון הוא התקהלות לשם שמים. "אמר לו הקב"ה למשה: עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת" (מדרש הגדול)

עם כולם, ולאהוב את כולם, ולחשוב טוב על כולם וגם אם אנחנו עסוקים כרגע במעגל המצומצם שלנו, צריך לזכור שזה הכל הכנה למעגל הגדול שיהיה בעתיד, כשכולם יהיו ביחד.

יש הרבה רגעים בחיים שאנחנו רוצים להיות בשקט, עם עצמנו, לא לראות אף אחד. זה טבעי אבל זה לא אמיתי. אלה רגשות שצריך להתגבר עליהם. נכון שבמצבים מסויימים זה נכון. כמו שאמר קוהלת שיש עת כזאת ועת כזאת, יש רגעים שאדם צריך להיות עם עצמו בלי שאף אחד יראה אותו. אבל אסור לקבע את המציאות הזאת כי כל נשמה ונשמה של כל אחד ואחד היא בעצם חלק מנשמה אחת כללית, נשמת עם ישראל.

אהבה ושלוש ואחדות זה היהדות! מה זה להסתכל בעיניים רעות על השני? מה זה הקנאה הזו שממש סובלים שהשני מצליח? תורה אפשר לקבל רק מתוך אהבה ואחדות. הסוד של מתן תורה היה שנתקבצו שישים ריבוא מישראל יחד באהבה ובשלום, בלב אחד כאיש אחד. היחיד הזה זה כוח עצום. "כשכל ישראל יתנו יד זה לזה, תצטרפנה הידיים ותגענה עד כסא הכבוד" (ובי ישראל מקז'ניץ).

אין לנו את הפריבילגיה לא לאהוב את השני. צריך להשקיע בזה את כל המאמצים. הקב"ה הוא אבא של כולם וברגע שלא מקבלים איזה נשמה, יש לנו בעיה עם הקב"ה.

”אם היו ישראל באחדות גמורה מיד היו נגאלים”

ראה משה רבינו שעתיד בית המקדש להיחרב בעוון שינאת חינוס, לפיכך הקדים "ויקהל" להקמת המשכן, רמז להם ש"ויקהל", האחדות והשלום, הם תנאי ראשון למעשה המשכן.

אהבה ושלוש ואחדות, זה היהדות. אי אפשר ואהבת את ה' אלוהיך בלי ואהבת לרעך כמוך, אם רוצים את ה', צריך להשקיע באהבת הבריות. הבעיה שלנו שזה החלק הכי קשה. לקיים מצוות בין אדם למקום זה יותר קל. זה אפילו תענוג. אבל לראות את ההצלחה של השני ולשמוח, או לסלוח לזה שפגע בנו הרבה יותר קשה. אבל זה בדיוק מה שהשם רוצה מאיתנו. וזה אפשר רק עם אמונה.

ה' רוצה את השלמות של כולם יחד, יחד שבטי ישראל. אנחנו חיים היום בתוך מעגלים, כל אחד והקהילה שלו, החסידות שלו, החוג שלו, כולם מכירים את המילה אנ"ש, אנשי שלומינו, מילה כ"כ שימושית, משפחתית, חמה, ידידותית, המעידה על אחדות בין יראי ה'. אבל אסור לנו להתעלם מכל ישראל האחרים מאחר והם לא מאנ"ש. צריך להאיר פנים לכולם, לעשות חסד עם כולם, לא כמו החסידה שנקראת חסידה מאחר ועושה חסד עם חברותיה ושואלים חז"ל, אם כך למה היא טמאה, אם היא עושה חסד ראוי שתהיה טהורה ומתריצים שעושה חסד רק עם חברותיה. צריך לעשות חסד

זה דבר כזה מינימאלי, פשוט, קיומי, בכלל לא צריך להגיד כל כך הרבה דברי תורה על זה. זה דבר מאד פשוט אבל כמה שהוא פשוט הוא עדיין מאד קשה. עדיין בגללו אנחנו נמצאים בגלות. אהבת חברים היא בגבול מסויים, בתנאים מסויימים, עד שנוגיעם בצפון של הבן אדם. עם כל התורה שיש לנו, אנחנו לא מצליחים לקיים כל מה שאתה שונא, אל תעשה לשני. כל כך הרבה דברים אנחנו לא אוהבים שעושים לנו ואנחנו לא נזהרים לא לעשות אותם לאחרים.

ללכת בדרך ה' באמת זה רק על ידי אהבת חברים. כל יהודי קיבל ניצוץ וכל ניצוץ הוא חלק אחר מהשלם. בכל אחד יש משהו, שאין בשני בשום אופן. כדי למלא את השליחות שלו בעולם, צריך אדם לרכז את כל כוחות הנפש שלו אך יותר מכל דבר אחר הוא צריך לדעת שהוא לא יכול לעשות את זה לבד. צריך להיות בידוד ולדעת שיש בשני נקודה שבי היא לא קיימת. אני אולי הכי מוצלח בעולם, אבל אין בי את זה. ואני צריך את הנקודה הזו.

אם רוצים את ה', צריך להשקיע באהבת הבריות. התורה הקדושה אומרת בפרשת השבוע "והיו הכרובים פורשי כנפיים למעלה... ופניהם איש אל אחיו" (לוי, ט). אתה לא יכול להגיע למעלה, אל ה', אם אתה לא מסתכל על האחים שלך.

האחדות יקרה מפז היא, גדולה מכל עניין ומכל דבר, היא שורש כל הברכה של ישראל. אסור לעורר מחלוקת בישראל משום סיבה ועניין. צריך להרבות אהבה וסליחה וסבלנות איש לאחיו ואיש לקרובו ואיש לאשתו וילדיו שכניו ומכריו ולכל איש ישראל. צריך לדעת שכל שורש הברכה בעסקיו ובדרכתו הרוחנית והחומרית של האדם תלוי ממש באהבת ישראל ובאחדות שהוא מבקש.

יהודי חייב להרגיש שהוא חלק מעם ישראל, לא מספיק מה שהוא עושה כדי להתקרב אל ה', הוא צריך להבין שה' מחכה לכולם שיתקרבו אליו, בלי זה לא תבוא הגאולה. לכן, מה שקורה לשני זה לא רק ענין שלו, זה גם ענין שלי.

אם אדם לא מרגיש את הערבות לשני, הוא חושב שמה שהשני עשה, השגיאה של השני זו הבעיה שלו ואני את נפשי הצלתי, אז הוא טועה בהחלט. יהודי צריך להרגיש את הסבל של השכנה מכל חסרון של כל אחד ואחד, צריך לבכות על זה, להתפלל על זה, לעשות כל מה שהוא יכול כדי לקרב. הקב"ה לא מביא את משיח צדקנו עד שכולם יחזרו בתשובה, עד שכולם יהיו עם אחד. צריך לצאת מהנקודה של האנוכיות אל ההסתכלות הרחבה יותר, יוצאים מהקטנות מוחין, מהקנאה שלנו, מהשנאה, מההקפדות, מצרות עין, מכל מיני דברים קטנוניים למשהו יותר גדול, מתייחסים לכולם, נותנים להם חיוכים ואהבה, מתפללים עליהם, חושבים עליהם, לא חושבים שאנחנו יותר חשובים, הכל כדי להגדיל את כבוד השם בעולם. "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים" (שבת קנא) כמה אנחנו מתחננים לרחמי שמים, שהילדים יהיו בסדר, שתהיה להם בריאות, שהקב"ה יתן להם פרנסה, רצים לצדיקים ומבקשים ברכות ועושים כל מיני פעולות לעורר רחמי שמים. והתורה הקדושה אומרת: בוא, תתחיל לרחם על הבריות, תתחיל לעשות חסדים, וירחמו עליך מן השמים.

"באחד מערבי השבתות, בין קבלת שבת למעריב, נטפל להרב שך זצ"ל יהודי זקן מעולי רוסיה והחל להשמיע בפניו סקירה מקיפה של אירועי השבוע בארץ ובעולם. הרב שך באורך רוח עצום נענע לו בראשו כמי שמתעניין בשמועותיו. הדבר היה לפלא בעיני יושבי בית הכנסת. שכן הרב שך היה ידוע כמי שכל מציאותו והוויתו רק סביב לימוד הגמרא וכי יקר לו מפז כל רגע שיכול לשאת ולתת בדברי תורה עם חכמי בית הכנסת. משנמשכה התופעה והפכה למרבה המבוכה לקבע, ניגש להרב שך אחד מיושבי כותל המזרח

ותמה בפניו כיצד יכול לסבול את כל סאת השמועות ודברי הבטלה של אותו זקן. מדוע לא יביע בפניו חוסר התענינות כדי להניא אותו מהמשך ההטרדה? נענה הרב שך ואמר: היהודי הזה חי כל השבוע בשביל שעה קלה של קורת רוח זו, שהוא בא ומספר ויש מי ששומע לו, האם אקח ממנו את כל חיותו?...

"את אחי אני מבקש". צריך לבקש שנזכה לראות את היופי של השני, זה יביא שלום ואהבה בינו וזה מה שהקב"ה רוצה יותר מכל דבר אחר. "ומה אני מבקש מכם? שתהיו אוהבים זה את זה ותהיו מכבדים זה את זה ותהיו יראים זה מזה" (תנא דבי אליהו).

אם רוצים את ה', צריך לאהוב אחד את השני. אין דבר כזה "ואהבת את ה' אלוקיך" בלי "ואהבת לרעך כמוך". תחיין, אל תחשוב, שהוא יחיין אז אני אחיין אליו. תקדים אותו. אתה לא יודע כמה בני אדם אתה ממש מחיה כשאתה הולך עם פנים מחייכות וההיפך ח"ו. נתנו לך פנים שתחיין לאנשים סביבך. אתה יודע מה שכל אחד עובר? הוא יראה חיוך אז מה זה יעשה לו? אנשים שומעים מילה טובה, הם נהפכים ברגע אחד למשהו אחר, שונאים הופכים לאוהבים, זה שהיה קצת רשע בעיני, עם מילה טובה הוא נהיה פתאום כזה טוב.

ואהבת לרעך כמוך זה מצווה. אתה לא יכול להתחיל להתפלל בלי להגיד את זה לפני התפילה. ואהבת לרעך כמוך זה קודם כל בבית.

מה זה בית? מקום שחיים בו בשביל השני ומה זה צדיק? מי שמקיים כל רגע ורגע: "אתה לפני". כמו בסיפור הבא:

מתנת חתונה בת עשר שנים

סיפורי מתחיל לפני כמעט עשר שנים, אז התחילה עונת השידוכים בביתנו. אנחנו שמונה ילדים, בן בכור ואחריו רק בנות. אחי היה הנסיך בבית, תמיד דאגנו לו לבגדים מגוונים ומסודרים לשיבה, אמי הייתה טורחת ומכינה לו עוגות ועוגיות שהוא אוהב כדי שישע מצויד לשיבה, וכשהוא היה מגיע לשבת חופשה זה היה כמעט יום חג. הבית היה על גלגלים, אמי הייתה עסוקה וחושבת מה עוד ינעים את שהייתו של אחי בזמן הקצר שהוא בבית. גם אנחנו שמחנו מאד בשבו הביתה. אני הייתי האחות שאחריו. הוא היה מתעניין מאד באחיותיו, בהוריו ובבית למרות ואולי בגלל שהוא היה רוב הזמן מחוץ לו. הכל היה מקסים ונהדר עד שהוא הגיע לגיל עשרים. תמיד עקבתי בשקט אחר ההצעות שעלו ואין בשורות טובות בשטח. תמיד חיכיתי לראות כבר את האחת והיחידה שתהיה גיטתי, הבנתי שזה לא הולך כל כך בקלות. והחלטתי להתפלל, אמנם התפללתי על זה תמיד כמו עלי ועל אחיותיי – גם על הקטנה שהיא קטנה מאד, אבל עכשיו החלטתי ממש להתפלל. אמרתי ארבעים יום פרק שירה ותהילים של אותו היום ושמירת הלשון ועוד... אך הישועה לא דפקה על דלת ביתנו.

הזמן עבר, אני התחלתי להתיימש, הוריי לא. אך הזמן המשיך לעבור ונהיה כבר מאוחר יותר, אחי הגיע לגיל עשרים ושתיים ואז הציעו לי שידוך. מיד אמרתי שאני לא מעוניינת עכשיו, כי אחי נמצא על הפרק. השדכן שהציע אמר להוריי שזה בחור שאין לו תחליף וכי הצד השני מאד מעוניינים להיפגש... הם כבר ביררו עלי. הוריי השתכנעו ואני ממש נלחצתי. ידעתי שאם השידוך הזה יצא אני פשוט מאד עוקפת את אחי. מעולם לא הרגשתי רע יותר מהמחשבה הזאת שאתחתן לפני אחי הגדול. מי שלא הרגיש את זה לא ממש מבין אותי. נפגשתי, הבחור נראה מתאים להשקפותיי ולתוכניותי, ודי מהר הגענו לרגע שהיה ברור לשנינו, אפשר להחליט על חתונה. אחי דיבר אתי בטלפון באותם ימים, אך לא העזתי לספר לו על השידוך. לא ידעתי איך הוא יגיב כשידע ופחדתי מאד מהימים הקרובים. הבנתי שהקשר שלי ושל אחי הולך להשתנות. עברתי ימים מלווים ברגשות מעורבים. מצד אחד שמחתי

אך מצד שני הבנתי שאני עוקפת את אחי הגדול, פשוט עוקפת, זה נשמע לי כמעט כמו לגנוב. המילה הזאת הזדהה לי ימים רבים גם אחרי האירוסין.

כשאחי שמע שאני הולכת להתארס, הוא התקשר אלי ואיחל לי בשמחה "מזל טוב". הוא נשמע לי אמיתי ודיבר מכל הלב. הוא ביקר אותי הרבה ברכות ולא נשמע בדבריו שמץ של כעס או קנאה. לפחות נרגעתי קצת שהוא לא כועס עלי, כאבתי את המצב שנוצר בצורה כזו שהוא עבר ועובר כל כך הרבה בשידוכים, ואילו אני מתארסת עם הבחור הראשון שהוצע לי. ביום נישואי התפללתי על אחי יותר מאשר על כל אחד אחר. לא יכולתי לשאת את המצב שאני עומדת כעת תחת חופה, ואחי הגדול אוחז באחת מכנסות הטלית שכיסתה אותנו כסגולה לזיווג בקרב.

חלפו שנתיים. ההצעות הלכו ופתחו. הבחורות הטובות שבגילו התחתנו, וכבר הציעו לנו שידוכים עם דרישות שאנחנו צריכים להתפשר. לא הייתה ברירה. כשאחי הגיע לגיל עשרים וארבע הציעו לאחותי, שידוך וכאן הוריי לא חשבו להתעכב. השידוך היה מצוין מכל הבחינות. הבחור היה ממשפחה מיוחסת ומישיבה מצוינת ולמשפחה היו מינימום דרישות כספיות, מצב נדיר בדורנו. לאחר שנה וחצי אחותי השלישית התחתנה. לי היו כבר שני ילדים. לאחותי השנייה נולדו תאומים. הבית של הוריי התמלא בנכדים שמחים שאהבו מאד את הדוד שלהם. גם הוא אהב אותם מאד, ושביקר אצל הוריי הוא התעסק עם הילדים מהרגע שפגש אותם עד שהלך. אני הייתי מסתכלת עליו מהצד ומייחלת לרגע הזה שנראה גם את ילדיו ואשתו יושבים אתנו בשבתות ובאירועים משפחתיים. למרות שאחי היה אתנו – צוחק, מדבר ומספר בדיחות, מרים את הילדים על כתפיו ולוקח אותם לטיול אבל אני תמיד לא הרגשתי בנוח.

לא אלאה אתכם בכל השנים שעברנו - רק בקצרה. אחותי הרביעית התחתנה. ולאחר מכן החמישית והשישית, אחי היה כבר בן עשרים ותשע. למרות שתמיד ראיתי את השמחה והחיוך ששורים על פניו, תמיד ידעתי שזה כלפי חוץ. הוא צריך להיות עשוי מברזל או מפלדה בשביל לשמוח באמת לראות את אחיותיו הקטנות מתחתנות בזו אחר זו ויולדות ילדים, והוא רווק כמעט בן שלושים.

אנחנו קצת התייאשנו, אך אחי מעולם לא! היתה לו תמיד תקווה, תמיד הוא אמר שזה יגיע בזמנו ובעתו, ולכל אחד יש את הזמן שלו. ביום חתונת אחותי תפסו אותי נקיפות מצפון, ורגש האשם ניסר את לבי. הכל צף מולי, ראיתי את עצמי עומדת תחת החופה שלי ואת אחי עומד מולי, מסתכל עלי ועל בעלי, ואוחז בקצה הטלית שכיסתה אותנו. הבטתי באחי וניסיתי להרגיש מה הוא הרגיש באותו רגע. מישהי פה לוקחת לי את המקום. עכשיו תורי להתחתן - ומישהי עקפה אותי, אני בטוחה שגם אם הוא כזה בעל מידות הייתה לו איזו מחשבה כזו והוא עבר את זה שש פעמים! רגשות האשם הציפו אותי, והרגשתי רע מאד. שמחתי שילדיי ובעלי ישנו ושאינו יכולה לחשוב בשקט. ואז פרצתי בבכי אדיר, לא יכולתי לעצור אותם, כמו שלא יכולתי לדעת שהוא יגיע לפני דקה. הבכי שפרץ לי היה כה אדיר שאפילו נבהלתי מעצמי. זו הייתה ההתפרקות הראשונה שלי מזה שמונה שנים, בכיתי, ובכיתי, ובכיתי, והוצאתי הכל הכל, את כל רגשות האשמה, הציפיות, התקוות והאכזבות, פשוט הרגשתי מרוקנת את לבי ואת ראשי בבכי הזה. ואז התחלתי להתפלל, מתוך הבכי הגדול הזה התפללתי על אחי, במילים פשוטות ובלב קרוע ומורתח. שבוע לאחר מכן דיברתי עם אחי בטלפון, ואז הוא סיפר לי שיש הצעה טובה והיא מתקדמת.

הימים הבאים עברו עלי במתח נוראי, לא דיברתי עם אחי ואחותי כי אחי ביקש ממני לא לספר להם עד שתהיה החלטה מצדם לכאן או לכאן,

ואני הרגשתי שאם אדבר אתם לא אוכל להתאפק מלספר או לפחות לרמוז, אז העדפתי לא לדבר בכלל... עבר עוד שבוע, אחי התקשרה אלי וסיפרה לי בצורה הכי מאופקת שאחי מתארס! למרות שהייתה לי הכנה שבוע קודם, הרגשתי שאני עומדת להתעלף. מעולם לא התרגשתי כך, ראיתי את ביתי חג לו מסביבי, את כל החפצים שמולי מתחילים לרקוד... התיישבתי על הכיסא הראשון שראיתי, איחלתי לאמי "מזל טוב" שקט, וניתקנו את השיחה.

הכרתי את כלתו של אחי בבית הוריי, היא בחורה מדהימה צדיקה וצנועה, מוכשרת מאד, עובדת במשרה מלאה מכובדת, ובניגוד לכל הצעותיו של אחי עד כה – אין לה שום מום או פגם, היא בריאה לחלוטין ואפילו קטנה ממנו בארבע שנים... ספרנו את הימים לחתונה – כל יום שעבר הרגשתי את המתח הולך ונכרך סביב צווארי, הייתי במתח נוראי, הרגשתי שאין לי כח לחכות לחתונה, רציתי שהיא תעבור כבר ובשלום. ההרגשה המוזרה והמטופשת לא עזבה אותי. ערב החתונה הגיע, בעלי לקח חופש מהכולל... אני לקחתי שישה ימים קודם, פשוט לא תפקדתי. יצאנו אל האולם, במשך כל הנסיעה הרגשתי מתח רב, רציתי כבר לראות שהכל עובר בצורה טובה. הכלה ירדה על כיסאה מאושרת וזורחת, אחי הזילה דמעות כמים, מדי פעם ראיתי דמעה או שתיים אצל אחותי, היה מובן שכולם מתרגשים היום... אך אני לא כלום, עיני ירשות לחלוטין, אני בוהה במתרחש כאילו אני צופה באיזה סרט, רגשותיי היו כבקיפאון! ואז הגיע הרגע הגדול שבו הגיע החתן וכיסה את פני כלתו... אחי פסע לאורך השטיח שמוביל אל הכלה, ידיו נתמכו באבי ובחמיו, הבטתי בפניו וראיתי דמעות בעיניו, מעולם לא ראיתי את אחי הגדול בוכה... ואז הוא הביט בי. עיניו נפגשו וכאילו אמרו לי, זהו! הסייט שלך נגמר! הרגשתי את דמי זורם בחמימות בכל גופי, את הדמעות מציפות את עיניי ופורצות להן בחופשיות. התחלתי לבכות בכי משחרר, כבשתי את פניי בשתי ידי, ובכיתי ובכיתי ובכיתי... את התמונה שדמיינתי כל הזמן הזמן איך אחי מכסה את פני כלתו בהינומה צחורה לא ראיתי. פניי היו כבושות בידי ולא יכולתי לעצור את בכי.

באחד מימי השבע ברכות מצאתי זמן לשוחח עם אחי, החתן. זה התחיל כשהוא הודה לי על המתנה שנתנו. אמרתי לו שאני מתביישת, כי שום מתנה בעולם לא תפצה אותו על הסבל שעבר, כשכולנו, כל אחיותיו עקפו אותו בזו אחר זו. הוא נראה המום "את נורמלית? הלא זו המתנה הכי גדולה שנתן לי". הבטתי בו במבט מוזר: "נו באמת מילא זה שחיפית על הכאב שלך אבל לומר שזו מתנה?" "תקשיבי טוב" אמר: "זה שהשידוך שלי התעכב זה משמים ואולי קצת באשמתי שבררתי יתר על המידה. לו הייתן מחכות לי אני חושב שלא הייתי עומד בלחץ האדיר של רגשי המצפון והאשם שהיו מצטברים לי כלפיך. נסי לדמיין זאת כמה אחיות תקועות בגללי!!! אתן הייתן עושות זאת בגלל התחשבות בי אבל בתוך לבכן הייתן כועסות עלי גם אם רק בתת ההכרה ואני הייתי כועס על עצמי וחש רגשי אשמה על משפחה שלמה שהרסתי. היודעת את מה המתנה הגדולה שנתת לי? גם התחתנת ויצרתן משפחה גדולה ורחבה עם אחיינים מתוקים שאני כל כך אוהב, אך גם הורדתן ממני את רגשי האשם הגדולים ולקחתן אותם לעצמכן. היש מתנה גדולה מזו?" אחרי השיחה החשובה הזו נסעתי לכותל המערבי וחשבתי איך הקב"ה מסובב כל דבר, משמח אנשים ומושיע אותם.

הודיתי לה' וקראתי את "נשמת כל חי": זה היה רגע מדהים, לומר את המילים "ואילו פיננו מלא שירה כים ולשונו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, אין אנחנו מספיקים להודות" - פשוט הרגשתי שכל מילה מדברת אלי. ידעתי שאחי בחכמתו ובמידותיו הטובות מעולם לא כעס עלינו כי אם להפך וידעתי שכעת הוא מאושר באמת. ובתוך שנה, הוא נהיה מאושר יותר כשחיבק אליו את בנו בכורו.

מוקדש לע"נ הרה"צ הרב יהודה צדקה זיע"א, הרב הגאון בן ציון אבא שאול זיע"א והרב הגאון עובדיה יוסף בן גורג'יה זיע"א

ערוכת
שבת

עלון מס' 1061

להצלחת צבי בן יפה ודעיתו זבי"ב הי"ו	פרשת ויקהל כ"ה באדר א' תשע"ט, ירושלים		לע"נ רפאל בן פרוחה ז"ל
שלמה בן מדגלית זיווג הגון			לע"נ מזל בת שרה ע"ה
להצלחת מרים בת שרה תח"י	כניסת שבת	5:00	לע"נ אליהו בן מרים ז"ל
להצלחת אליהו כהן בן מזל הי"ו	יציאת שבת	6:15	לע"נ שמעון בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת ר' יעקב בן תופחה הי"ו	רבינו תם	6:55	לע"נ חזקיה בן אסתר ז"ל
לרפואת הרב ידידיה ציון בן שרה הי"ו			לע"נ אירן מרים בת דוולת ע"ה

ויבאו האנשים על הגשים : — עם הגשים המתנדבות באו האנשים שלהן להסכים על הנדבה. כדי שיקבלו הגבאים מהן, שאין מקבלים מן הגשים רק נדבה מועטת. (ספורנו).

מסופר, על אשה אחת שהיתה עקרה, ובאה אצל רבה של וורשא, ומסרה לו סך 500 רובל. לשלוח אותם לרבני ירושלים, שיתפללו עליה ע"י הכותל המערבי, שתיפקד בבן זכר. הרב עשה את שליחותו, ושלח מכתב לרבה של ירושלים, ר' יוסף חיים זוננפלד זצ"ל. ובו בקשת האשה, יחד עם הכסף.

ר' יוסף חיים קרא את המכתב, וציוה להחזיר את הכסף, ולשאלת תלמידיו שהתפלאו על מעשהו זה ענה: — אני לא ראיתי כתוב במכתב, שהאשה שלחה את הכסף בהסכמת בעלה, ולכן אסור לי לקחת את הכסף.

ובעלה של האשה כשנודע לו הדבר, הלך בטרוניא אל הרב, ואמר לו היאך הוא שלח את הכסף בלי ידיעתו והסכמתו, האם נעלם ממנו דין זה, שאסור לקחת כסף רב מאשה בלי הסכמת בעלה, וע"כ הוא דורש ממנו במפתיע, לכתוב לרב להחזיר את הכסף. הרב הודה אמנם כי טעה בזה, אבל מה שביקש ממנו אינו יכול לעשות, כי בטח הרב כבר חילק בודאי את הכסף לעניים בירושלים כבקשת אשתו, ולא יוכל לדרוש ממנו להחזיר את הכסף, אבל הרב מבטיח מצדו להחזיר את כל הכסף — בתשלומים. והנה עד שהם מתווכחין על הכסף, והדוור הגיע ומסר מכתב שהגיע מירושלים לרב, הרב פתח את המכתב, ולתמהונו והפתעתו, מצא את הכסף בשלימות, והרב ר' יוסף חיים כותב לו במכתבו, מכיון שכי' לא כתב לי במכתבו, שהאשה שלחה את הכסף בהסכמת בעלה, ע"כ החזרתי את הכסף, אבל בקשתו קיימתי בשלימות, והתפללנו עליה ליד הכותל המערבי, יחד עם כל תלמידי הישיבה, ובע"ה יתברך, בשנה הבאה תהיה חובקת בן.

והבעל בראותו את הכסף, ובשמעו את נוסח המכתב, שהתפלל עבורו גם בלי הכסף, וגם הבטיח לאשתו שתלד בן זכר, השתומם והתפעל מצדקותו של ר' חיים, וביקש סליחה מהרב, וביקש ממנו לשלוח חזרה את הכסף, ולכתוב שזה בהסכמתו המליאה ומרצונו הטוב, ומודה מאוד מאוד לרב על תפילתו והבטחתו.

סג סיפור השבוע

מוקדש לע"נ שמעון בן רחל ז"ל

איש חסיד היה בוויטבסק, בתחילת רבנותו של אדמו"ר חזקן, הרב בעל ה"תניא", ושמו ר' גבריאל. והיה האיש נרדף מאביו ומאחיו ומכל משפחתו על אשר התחבר לה"כת", והתאמצו בכל כוחם להרוס את מצבו החמרי. והוא, ר' גבריאל, לא שת לבו לכל הרדיפות, ודבק בכל עוז בהרב, ופעם בפעם הלך לליוזנא, מקום משכנו של הרב בימים ההם. ומעולם לא התאונו ר' גבריאל לפני הרב על מצבו החמרי שהולך ונהרס, ותמיד השתתף בכסומים ניכרים ובעין יפה בכל פעם שהרב הטיל על החסידים לצרכי המעמדות בארץ-ישראל, פדיון שבויים וכיוצא באלו. צער גדול היה לו לר' גבריאל אף מזה שכבר עברו כחמש ועשרים שנה מנישואיהם, ובנים לא היו להם, אבל אף על זה לא התאונו לפני הרב. אבל מסבב הסכות סבב סיבה, אשר על-ידיה נושע ר' גבריאל בברכה משולשת — בני חיי ומזוני.

וכך היה מעשה:

פעם נזדמן להרב ענין גדול של פדיון שבויים, והעריך את ר' גבריאל בכסום מסויים למצוה זו. כשסיפר ר' גבריאל את דבר ההערכה לאשתו, ראתה אשר הפעם איננו שרוי בשמחה כדרכו תמיד במקרים כאלה. שאלתהו לפשר הדבר, והוא גילה לה את הסוד אשר עקב הרדיפות של בני משפחתו נתרושש, ואין לו אותו הכסום שהרב מכקש.

אמרה לו אשתו:

— הלא כמה פעמים אמרת לי, כי רבנו אומר תמיד בתורותיו שצריכים להאמין ולבטוח בד' ולהיות שרוי בשמחה, ומדוע תצטער? בוודאי יעזור השי"ת, ונוכל למלך את ההערכה של רבנו. מה עשתה? הלכה ומכרה את התכשיטים והמרגליות שהיו לה והביאה את כסף הפדיון לאישה ואמרה:

— כבר יש לנו, ב"ה הכסום, שהטיל עליך רבנו.

ומסרה לו חבילה צרורה, ואמרה לו שיש כאן כל הכסום, ויעצתהו לנסוע תיכף לליוזנא ולמסור הכסום לידי הרב.

ר' גבריאל השיב לה, כי כרגיל שולח הרב את משולחו לאסוף את כספי ההערכות, ואל-נכון גם עתה יעשה כן, ולכן מוטב שיחכו עד שיבוא המשולח. אבל כעבור זמן מה גרמו לו אחיו שוב הפסד גדול, ומחשש שמא יידרש לו הכסף ולא יוכל לעמוד בנסיון, נודרו ולקח את צרור הכסף והלך לליוזנא.

בבואו אל הרב הרב הניח את צרור הכסף על השולחן, ואמר כי היות שמצבו אינו מרווח כמו שהיה לפניו, והוא חושש שמא יקרנו אסון ולא יוכל לסלק את הכסף לעת בוא המשולח, על כן הקדים להביאו בעצמו. והרב ציווהו לפתוח את הצרור ולמנוח את הכסף. עשה כן, והנה ראו שהמטבעות נוצצות ומבריקות כאילו אך עתה יצאו מבית-היציקה. התפלא ר' גבריאל ולא ידע פשר הדבר.

נשען הרב זמן מה על זרועותיו, ואחר-כך הגביה ראשו ואמר: — בתרומת המשכן היו זהב וכסף ונחושת, ולא היה דבר המבריק זולת המראות הצובאות, שמהן נעשו הכיור וכנו. הכיור וכנו היו האחרונים בכל כלי המשכן, ותשמישם הוא בראש כל עבודות המשכן, שכן נעוצה תחילתן בסופן.

אחר כך פנה אל ר' גבריאל ואמר:

— הגד לי מאין בא לך כסף זה.

סיפר ר' גבריאל להרב, כי זה יותר מעשר שנים הוא סובל מרדיפות בני משפחתו, ולכן נהרס מצבו, וכשקיבל את ההערכה וסיפר לאשתו כי אין לו במה לסלק, הלכה ומכרה תכשיטיה, שלא בידיעתו, והביאה לו את הצרור ודרשה שילך תיכף למסור הכסף להרבי.

נשען הרב עוד פעם על זרועותיו זמן-מה, כשהוא שרוי בדבקות.

ואחר-כך אמר:

— בת דינא בטל דינא * . יתן ד' לך ולאשתך בנים וכנות ואריכות ימים לראות דורות ודורי דורות, יתן ד' ויחזור ויתן לך הצלחה בכל אשר תפנה, עושר ונשיאת-חן בעיני כל רואיך. סגור את חנותך, ותתחיל לסחור באבנים טובות ומרגליות.

שמח וטוב לב בא ר' גבריאל לביתו, סיפר לאשתו את כל אשר בשרו

הרבי, ושאל אותה לפשר הברקת המטבעות.

— אנכי — השיבה לו אשתו — שפשפתי את המטבעות הרבה בחול,

עד אשר היה להם ברק והתנוצצו ככוכבים בשמים, וכזכות זה יתחיל מזלנו להתנוצץ ולזרוח.

סגר ר' גבריאל את חנותו ותתחיל לסחור באבנים טובות, וד' הצליח

לו ומצא חן בעיני האצילים בעלי האחוזות והיו לקוניו התמידיים. מיום ליום נתרבה מסחרו, ולתקופת השנה ילדה אשתו את בנם הבכור.

עברו שלוש שנים ור' גבריאל עשה עושר רב, כי בכל אשר הוא

פונה הוא מצליח ונושא חן בעיני כל רואיו, ויכנותו בשם גבריאל נושא-חן.

כארבעים שנה עסק במסחרו, אחרי כן עזב את המסחר ביד בניו והוא ישב

על התורה ועל העבודה ועסק בצדקה וגמילות חסדים, ולרגלו נתברכה

ונתגדלה עדת תחסידים בעיר ווימבסק.

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 17:19
שקיעה: 17:41
צאת השבת: 18:17
רבנו תם: 18:55

הזמנים לפי
אופק נתיבות

אדר השבת

העלוך מודפס על נייר המוגד ללא חשש הדלילי שבת

העלוך מופץ ברכבות עותקים בארץ ובעולם
מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לישום לרשימת
התסעה הכנסו
לשולחן 6
קו אדר השבת
להתחזק כל יום. כל היום.
079-590-47-30

מפניי הפרישה

"ששת ימים תעשה מלאכה ויום השביעי יהיה לכם קדש שבתון"

מדוע איפוא הקדימה תורה בפרשת כ"י תשא את צווי המשכן לפני הזהרת שבת? אמר על כך בעל חדושי הרי"ם זצ"ל: לפני חטא העגל היו גם פעולות החולין מלאות קדושה כך שששת ימי המעשה היו כעין הכנה לשבת. אבל עכשיו לאחר חטא העגל נעשו פעולות החולין פשוטות וחומריות, כך שרק בכוח השבת אפשר לתקן אותן. לפיכך נאמרה כאן פרשה של שבת לפני מלאכת המשכן. על ידי השבת יכולות מלאכות החולין להתרומם למדרגה של מלאכת המשכן...

"אשר צוה ד' לאמר"

הרשב"ם בתשובותיו (סימן תקפ"ב) אומר, כי מצוה היא לפרסם את שמותיהם של האנשים המנדבים את ממונם לדבר מצוה. זהו שאומר כאן הכתוב: "אשר צוה ד' לאמר" – אף על פי שצדקה צריכה להיות בסתר ("מתן בסתר יכפה אף"), בכל זאת בנדבה לדברים שבקדושה "צוה ד' לאמר" – מצוה לספר ולפרסם. (פרדס יוסף)

"ויעש בצלאל את הארן"

מה טעם דוקא אצל הארון נזכר שמו של בצלאל? לפי שיתר כלי המשכן נעשו אחר כך גם בידי אחרים, בבית המקדש הראשון ובבית שני, וגם עתידים הם להיעשות בבית השלישי לעתיד לבוא, אולם ארון נעשה רק בידי בצלאל, ומאז נגנז הארון הראשון שוב לא נעשה ארון שני, וגם לעתיד לבוא יתגלה אותו הארון שעשה בצלאל.

"ויעש את שמן המשחה קדש ואת קטרת הסמים טהור"

מה טעם נאמר אצל שמן המשחה "קדש" ואילו אצל קטרת הסמים – "טהור"? לפי שיש סוברים (שבועות י"א), כי המכתשת בה הכינו את הקטורת לא היתה כלי שרת ולא קידשה קדושת הגוף אלא רק כדי להטמא בטומאה הקלה ביותר. לעומת זה "היון" שבו היו מודדים את שמן המשחה, אין חולקין על כך שהיה כלי שרת. יוצא איפוא, ששמן המשחה מיד לאחר עשייתו כבר היה "קדש" ואילו הקטורת היתה רק "טהור"...

אפשרויות לשליחת פתרונות:
יש לשייך את הפתרון על יום השישי (בתשובה ח"י ל"ט ע"ג יום ד'). חובה לצייין את כל המיילים כדי למטותה בתגובה.
א. במייל: 7665190@gmail.com
ב. בפקס: 08-9941870
ג. בדואר: אזור השבת במספר טלפון: 079-590-47-30. שבתה 2

אדר התורה

לע"נ איש החסד רבי בנימין בן דוד ז"ל

חידה: כמה פעמונים היו במעיל של הכהן גדול ולמה הם מרמזים?

פרס החודש: הו קניה מכונית! באחת מרשימות המזון + 5 זוכים בשובר מימשי יקרתי בהנות ביגוד [בסה"כ 6 זוכים]

פתרון חידה לפרשת תצוה - כי תשא:

החידה: אין יתכן שהיה מותר לישראל להכנס לקוה"ק ולא יתחייב מיתה? פתרון: הגמי (מנחות כ"ז) מביא פסוק למעט את הנכנס דרך הגנות הפשפש שאינו חייב מיתה, ועוד, הנכנס כדי לשפץ ולסדר את קודש הקדשים הרי שאין לו חיוב מיתה. (ישר כח לכ-374 המשיבים)

המדור בחסות: ת"ת אשדוד | כל הלבוש לבן תורה במחירים מיוחדים
רחוב: חסדא אשדוד | טלפון: 052-766-8251

העלוך והצלחת מר תומך סגרון ורעייתו תח"י ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות האריות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דין הלכתי בשולחן השבת

האם ניתן לשלם מדמי מעשר תשלום שאחר חייב בו למען השכנת השלום

שאלה לדין: בבנין משותף חייב כל אחד מן השכנים לשלם דמי ועד הבית כדי לכסות את ההוצאות המשותפות כגון חשמל ונקיון. והרבה פעמים קורה שאחד מן השכנים הוא אדם שקשה להוציא ממון את הכסף שהוא מחוייב לשלם, ולא מפני שהוא עני ואין לו לשלם, אלא מפני שהוא מורגל לחיות כך, שהוא עושה כל טעזקי שבועלם להימנע מלשלם אפילו מה שהוא חייב לשלם, ותמיד יש בפיו טענות ומענות ותירוצים שונים מדוע אינו רוצה לשלם. ואחד מן השכנים שראה שהחיובים התמידים סביב נושא זה גורמים להעכיר את האירה בבנין ויוצרים מחלוקת ושנאת חנם בין השכנים, ולכן הוא החליט לשלם את דמי ועד הבית עבור אותו השכן. ושאלתו בפיו האם מותר לו ליתול את הכסף לתשלום זה מדמי מעשר כספים מאחר שדעתו לקיים בזה מצוה של השבת השלום לבנין, או שמכיון שהשכן שמשלם עבורו אינו עני ונצרך אין היתר לשלם עבורו מדמי מעשר כספים.

תשובה: הקדים לנו הגאון רבי יצחק כץ שליט"א שידועה המחלוקת (עיין ט"ו י"ד סימן רמט סק"א) לענין מעשר כספים האם מותר להשתמש בו עבור עניים ונצרכים בלבד, או שמותר להשתמש בו לשאר צרכי מצוה, כגון לקנות עליה לתורה, או לבנות בית המדרש וכדו'. ולדעת האומרים שמעשר כספים מיועד לנצרכים בלבד, לכאורה אין מקום לשאלה, שהרי כאן המקבל הוא אדם עשיר. אולם אם אפשר להשתמש במעשר גם לשאר צרכי מצוה יש מקום לשאלתו. והגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א גקט בפשיטות כדעת האומרים שאין להשתמש בכספי מעשר לצרכי מצוה אלא לצדקה לעניים בלבד, ולכן אין לשלם עבור אותו השכן מדמי מעשר. ולהלן יתבאר שיש צד לומר דחשיב צדקה לעניים ממש.

הגאון רבי מגדל שפרן שליט"א אמר שאין כל מצוה לשלם את דמי ועד הבית עבור אותו השכן, ואדרבה מצוה גדולה יעשו בזה שיתבעו אותו לבית דין ויוציאו ממנו את הכסף בעל כרחו, ואין זה בגדר מחלוקת ושנאת חנם אלא בגדר העמדת הדת על תילה. ולכן בודאי אין לשלם עבור אותו השכן מכספי מעשר. וכן הורו הגאונים רבי יצחק זילברשטיין, רבי יעקב מאיר שטרן, רבי שלמה זלמן אולמן, רבי משה שאול קליין שליט"א.

הודעה משמחת לקראת חג הפסח הבעל"ט:
בשבוע הבא אי"ה נפרסם חידה שתתגלגל עד לראש חודש ניסן הבעל"ט. הוזכה במרוץ הראשון יזכה בביגוד מלא לחג, הכולל בתוכו: חליפה+ חולצה+ עניבה+ חגורה+ גרביים+ (כובע)
שווי הפרס: 1,400 ₪
פרטים נוספים בשבוע הבא >

אספורה

סיפור לעמית

נפשי המדה

פגעים ושיגליות חוצצים להבות אש
עפי הרב הצדיק רבי יוסף עיגורי
שליט"א

כ"א אדר א' - ארכיבלט !!!

המצ'ינה של בורא עולם

ישוב הדעת ומצב הרוח היה ממני והלאה. אני יהודי וחייב להתפלל, אבל מיד אחרי שמונה עשרה עוד לפני חזרת הש"ץ אתקפל ואשא את רגלי. 'אשרי ובא לציון' כבר אשלים על דרך בואכה... אני לא יודע איפה.

נעמדתי להתפלל שמונה עשרה, ובברכת 'שמע קולנו' תפסתי שיש לי כתובת, הרי כך כתוב שם בתפילה לפרנסה: "אתה הוא ה' האלקים הזן ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים", למה שלא אבקש אף אני:

"הטריפני לחם חוקי והמצא לי ולכל בני ביתי מזונותי" וכו', והוספתי אף תפילה משלי: "ותשלח 'מטרנה' לילדי הקט". תוך כדי כך מכה בי המחשבה: אני בעצם עומד לפני המלך ומבקש על עצמי, אבל מתכנן לברוח מכאן עוד רגע?! מיד החלטתי להישאר עד אחר 'עלינו לשבח' ואף לא לחלוץ את התפילין עד אחר התפילה. הרי כתוב בספרים שסיום ירידת השפע הוא ב'עלינו' ואין אברח לפני.

לא אכחיד כי הרגשתי זרמים של חוסר סבלנות העוברים בכל גופי, זה ממש לא היה קל, אבל

החלטתי איתנה היתה שאני מבטל רצוני מפני רצון הבורא יתברך, ואני נשאר עד סוף התפילה.

בשעה 11:30 התקשרתי לאיזה אברך יקר שאני בקשר טוב איתו להתיעץ בעניין מסוים, בסוף השיחה הוא שאל אותי: האם אתה יכול לזכות אותי במעשרות? ברנע הראשון לא הבנתי כוונתו וחשבתי כי הוא רוצה לקבל ממני מעשרות, מהרתי להתנצל שאין בידי מאומה. אך הוא מיד תיקן אותי ואמר לי: התכוונתי לומר שתזכה אותי ותקבל ממני את המעשרות שבידי.

יש לציין כי לא דיברתי איתו מאומה על אודות ה'מטרנה', והוא אף אינו גר בעירי שידע את מצבי לאשורה, וזה היה חידוש שבכלל עלתה על דעתו להעביר לי את המעשר. משהבעתי את הסכמתי לקבל את המעשר, אמר לי שיעשה העברה לחשבון הבנק שלי. מה שהתברר שחשבוננו מתנהל באותו בנק שאני מנהל את חשבוני, כך שאת העברה רואים מיד, ואני יכול ללכת ולמשוך תיכף את הכסף.

הלכתי לבנק וראיתי שהוא הפקיד לא פחות מ- 400 שקלים, אני מיד תרגמתי זאת שזו 'מטרנה' כפול שמונה.

על זה נאמר "אין אדם שומע לי ומפסיד", בטלתי רצוני מפני רצונו והוא יתברך התנהג עמי לפני משורת הדין.

אין מילים אחרות- מצ'ינג של בורא עולם!

בחודשים האחרונים קם דבר שכולו סייעתא דשמיא אחת גדולה עבור מוסדות התורה בארה"ק. מדובר על מיזם גדול שנקרא 'מצ'ינג'- דהיינו, תרומות גדולות שמגיעות בתוך כמה שעות, וכך זוכים להמשך קיומם של מוסדות התורה בארה"ק ובח"ל.

המשל הבא יתן לנו מעט נופך להבין את המהלך שלנו בעולם הזה, ולא נשלחנו לכאן סתם, אלא עם מטלה ויעד כדי להכנס לעולם הבא.

אנשים שתורמים דרך אותו מיזם מגלים פתאום שכל שקל שלהם נהפך להיות שני שקלים!! המאה שקל שלהם פתאום מאתיים שקלים!! ובה בעצם תמון היסוד הגדול עליו רציתי להתמקד.

אדם צריך להכין את עצמו תמיד קודם שיגיע לעולם הבא, פשוט לחרוש את כל המצוות ולקיים את כל התורה כולה ולהיות מוכן לחיי העולם הבא. וכך שעולה לשמיים רואה מול מסכים בדיוק כמה השקיע על מצווה זו או אחרת, וכמה כל מצווה תתרום לו לעולם הבא האם כפול או שילוש?? את זה הוא יחליט לפי חשק עשיית המצווה ולפי

כוונת התפילה ועשיית המצוות באופן תמיד, תמידים כסדרם.

ולכן החי יקח אל ליבו, את הדברים הללו ויכניס אותם עמוק לתוך ליבו וכך על כל צעד ושעל יחשוב כמה וכמה פעמים האם זה יעזור לי להגיע ליעד הנכסף בעולם הבא, או שזה סתם עוד כרטיס אשראי פגום שלא יכניס לי כלום לחשבון.

וכדי לקיים את הדברים הללו, כאמור, צריך האדם לחשוב בליבו כל הזמן שיש משהו מעליו. הוא לא לבד. מעליו יש מחשב עם מצלמה ומחשבון שמחשב כל צעד ושעל, כל מצווה וח"ו עבירה וכך מודד את ההגעה ליעד אם הוא קרוב או רחוק.

הדברים הללו אירעו באחת מהישיבות שעשו את קמפיין ה'מצ'ינג' כך שבמהלך ההתרמה יצא ראש הישיבה ואמר לבחורים שהסתכלו על המסך במתח: "זה מה שעתידי להיות לנו בעולם הבא- בהדמיה אמיתית!!" את הסיפור הבא בקשו לפרסם מאת חברת 'מקדשי תראו':

אבקש לשתף אתכם בסיפור קטן שקרה איתי ביום שיש לי לפני כחודש, פרשת תרומה, ג' אדר א' תשע"ט.

הייתי צריך לקנות 'מטרנה' לתינוק, אך כיסי היה ריק ואין בידי לפרוטה אפילו שוה פרוטה. גם אפשרויות ההלוואה כבר נוצלו עד תום, וליבי מלא דאגה מאין יבא עזרי.

כשנכנסתי לבית המדרש לתפילת שחרית,

**הלכתי לבנק
וראיתי שהוא
הפקיד לא
פחות מ- 400
שקלים, אני
מיד תרגמתי
זאת שזה
'מטרנה' כפול
שמונה.**

מספרים על בני זוג בירושלים שנוולד להם בן למזל טוב, ולאחר דיונים שמחים החליטו לקרוא את שמו ביום הברית יהונתן, על שם הסבא של האמא. אך אסון נורא פקד את הבניין שבו התגוררו אבי הבן ורעייתו: הבן של השכנים שהתגוררו מול הזוג המאושר נפטר באופן פתאומי, ושמו היה יהונתן. מעתה החלו אבי הבן ואשתו לדאוג, שמא לא ראוי לקרוא את שם הרך הנולד יהונתן, ושמא סימנא מילתא יש כאן או אולי רמז ברור מן השמיים. ולפלא שמאותו רגע הפכו ההורים לעצבניים וחסרי רוגע, עד שהחליטו לגשת לפוסק הדור מרן הגרש"ז אוירבך וצ"ל ולעשות ככל אשר יורה להם. ואכן, הרב ישב עימהם ברזע ובשלווה ושמע את לבטיהם, ולאחר מחשבה פסק חד משמעית שאין לקרוא לילד בשם יהונתן. ההורים שמחו ש"כיוונו" לדעתו הרחבה של אותו גאון ויצאו לביתם שמחים וטובי לב. לדיון חוזר בעניין השם הראוי לבנם. אך באי ביתו של מרן הגרש"ז וצ"ל נגששו ושאלו: "האומנם יש בעיה בשם הילד בשל מקרה זה?" חייך הגאון ואמר לסובבים אותו: "אין שום בעיה בשם. לא סכנה ולא רמזים מן השמיים, אך יש כאן בעיה גדולה שלא רגילים להתבונן בה. הלא הילד הזה יגדל, ובכל יום תקרא לו אימו: 'יהונתן, בוא לאכול, בוא להכין שיעורים' וכיוצא בזה. ובדלת ממול הרי ישנה אמא ששייכלה בן ששמו יהונתן, ומה היא חלקה? ואם תשאלו מה עם כיבוד אב, שהיולדת רצתה לקרוא לילד בשם אביה המנוח, דעו וזכרו שכיבוד האב הגדול ביותר הוא שלא לצער את השני". וראויים הדברים למי שאמרם.

ומעשה היה עם מופת הדור, הגאון החזון איש זיע"א, שהוזמן פעם לסנדקאות באחד מבתי הכנסת בבני ברק, כשהגיע לשם המחנינו לו מאות אנשים מתושבי העיר ומחוצה לה שבאו לחזות בנועם פניו ולקבל את ברכתו, והוא - באהבת ישראל העמוקה שהייתה בליבו - ביקר בסבלנות ובנועם את כולם. בחולשה רבה, כשחיוורון מכסה את פניו, עלה למכונית וציווה שהנהג יסע לאט, אך כשפנה הנהג ימינה ציווה עליו לנסוע מהר ככל האפשר ולקחתו לבית החולים. אחרי כן התברר שלקה במשהו בליבו. והדברים היו מפליאים, מדוע לא אמר דבר אם ידע מכך? ומדוע ציווה לנסוע לאט ורק אחרי כן אמר לנסוע מהר? ומה עם פיקוח נפש? אך החזון איש מעולם לא השאיר אנשים שואלים ללא תשובה. הוא הסביר את הנהגתו ואמר שאכן עוד בדרך לברית הרגיש חולשה אדירה וחש שמשוה בגופו אינו מתנהל כשורה, אך איך יצער מאות אנשים שהגיעו לראותו? ומה שאמר לנהג לנסוע לאט היה משום שראה שאנשים מלווים את האוטו, ואין זה פשוט כלל לצער יהודים ולזלזל בכבודם בנסיעה מהירה בשעה שעשן הרכב מול פניהם.

אשרי הדור שאלו הם מנהיגיו ומורי דרכו! ומה נענה אנו, כשביום גשום נוסעים אנו במכוניות במהירות בלי להתחשב בהולכי הדרכים, ומהם אברכים ובני תורה ההולכים לבית המדרש או עמך בית ישראל היצואים לעבודתם, והם נרטבים ומתלכלכים, ופעמים יש ההולכים לאישועים כגון חתונות ובריתות, ומי יישא בצער זה? ואם הגאון החזון איש היה מוכן לסכן את עצמו ובלבד שלא ייחשב הדבר כזלזול ביהודים, היכן נוליך את חרפתנו שאין אנו חושבים על כך כלל!?

אם ברה

סיפור לפתח

באם שרות יכם
לזכות את הרבים
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם
או מכירים
סיפור מחזק
שלחו אלינו בית
'אור השבת'
רח' חזני 4, 1133 מתיבת
ולציון עבור 'אור
השבת'
או במקט:
08-9941870

פרק חיים 3/65

קוקוס של אמונה

חכמינו זיכרונם לברכה, החזיקו במנהג גדול ואדיר שבחג השבועות נוהגים לתת 'מתנה לאישה' עד היום הזה, מה יעשה אדם וישמח את אשתו? יקנה לה תכשיטים ויקנה לה כל מיני חפצים ובכך ישמח את ליבה ויתן בה את החשק ואת המרץ בכל הכוחות להשקיע בעבודת הבית, ולהעמיד ולבסס את הבית על אבן יסוד ע"פ תורתנו הקדושה.

בעל שמשמח את אשתו, ואישה שמשמחת את בעלה אין להם מושג כמה נחת רוח זה מביא לעולם. חוץ מזה שחיי הבית יהיו על הצד הטוב ביותר הם גורמים בדבר זה גם להראות דוגמה אישית וחיה לבנים שמביטים מהצד כיצד אבא ואמא נהנים לשמח אחד את השני במתנות במגדנות ודברי אמת ושלום.

אחד הדברים המוצלחים ביותר כדי לתת לבעל את השמחה האמיתית, או לתת לאישה את השמחה האמיתית זה להפתיע בדברים חדשים. הבעל חוזר מהכולל אחרי שטייגען, שיהיה משהו שיתן לו חשק ללכת שוב ולעבוד את הקב"ה באמונה ובלבב שלם.

את הסיפור הבא סיפר ידידנו מגיד המשרים רבי חיים זאיד שליט"א למערכת 'אור השבת':

"מסרתי שיחה בישוב שנקרא פטיש ודברתי על המעלה הגדולה של האישה כמה מוטל עליה חובת השמחה לבעל, וכמה הבעל זקוק לדברים הללו, ממש דברים חוצבים להבות אש.

"אחרי כמה ימים מתקשרת אליי אישה. 'שלום הרב זאיד מדברת פלונית אלמונית ממושב פטיש', 'כן בבקשה', אמרתי. 'הרב זאיד אני זוכרת שבשבוע שעבר דברת על הנושא הזה של כמה מוטלת חיות השמחה של הבעל אצל האישה, וכמה זה טוב להפתיע את הבעל בדברים חדשים, אני רוצה לומר לך, שניסיתי את זה אצלי בבית וזה עבד!'. וכך מספרת לי, 'בעלי לא היה 'מחובר' לשיעורי תורה. הוא היה עובד כל היום, אבל אין מה לדבר על שיעורי תורה. זה פשוט שיעמם אותו. אמרתי לו שילך לשיעור תורה, והבטחתי כשיחזור תחכה לו הפתעה בבית.

"ואכן הוא הלך לשיעור תורה הפעם הוא נהנה מכל רגע. ואחרי שחזר מהשיעור והגיע לבית ציפה לקבל את ההפתעה. איך שהוא פותח את הבית מצא לנגד עיניו שולחן ערוך ועמוס כל טוב. בשלתי לו את כל סוגי האוכל ואת כל סוגי הסלטים שהוא אוכל, עשיתי לו שתי מנות וגם מנת קינוח לסוף הארוחה, ממש הפתעתי אותו בגלל האומץ שאזר והלך לשמוע שיעור תורה שאצלו היה דבר זה כעוד

נקודה צדדית שלא צריך להקפיד עליה". מספר הרב זאיד, "אמרתי לה הא עכשיו גם הוכחת לי שיש בזה גם כח ועזר לתת לבעל את הכלים ללכת לשיעורי תורה וללמוד את התורה הקדושה בחשק. וכך סיימתי את השיחה.

"אחרי כמה ימים שוב מצלצל הטלפון. 'הרב זאיד, שלום זאת אני האישה מפטיש, דברתי עם הרב כמה ימים קודם. דברתי עם הרב כמה ימים קודם. אני צריכה את העזרה של הרב. הכנתי לבעלי להיום בלילה עוגת קוקוס כל המצרכים היו מוכנים ובתנור, אבל דבר אחד שכחתי לגמרי קוקוס! אין לי קוקוס בבית". "ומה את רוצה שאעשה?". "מה הכוונה? תגזור שיהיה לי קוקוס". "בהתחלה לא הבנתי מאיפה זה בא לי עכשיו בזמן הכי לא מיותר בשבילי, אבל אמרתי לה שאין בעיה אני אקרא פרק תהילים על העניין הזה, והוספתי לה שבטוחני שעם אמונה כזאת תמה וגדולה אין לי שום צל של ספק שבקשתך תתקבל אצל בורא עולם.

"מיד אחרי שסיימתי את השיחה קראתי פרקי תהילים, ובין דין ודברים האישה מצלצלת אליי אחרי כמה דקות שוב. 'הרב זאיד לא יאומן, השכנה בדיוק דפקה אצלי בבית וספרה לי שהיא שלחה את הבן שלה עד אופקים לקנות 10 חבילות של קוקוס אבל בגלל שלא שם לב לחבילה הסגורה התבלבל בין קוקוס לקוסקוס, והביא לי 10 חבילות של קוקוס, והיא שאלה אם אני יכולה להביא לה קוסקוס ממני.

"באותו רגע אמרתי לה, לא הבן שלך שלא קנה 10 קוסקוס שלח אותך, הרב זאיד הוא זה ששלח אותך אלי כדי לספק לי את הקוקוס שחכיתי לו זמן רב ובזכות האמונה החזקה שהייתה בי לשמח את בעלי מכל הלב הקב"ה שילם לי בכפל כפליים!!!"

"דרך אגב, מוסיף לומר לנו הרב זאיד, 'התקשרה אלי אישה אחת שבשבוע שעבר ובקשה ממני שתי מרגרינות, אמרתי לה לני תקני מהמכולת, זאת לא אמונה אמיתית מלב אמיתי".

קוראים יקרים, הקב"ה מסתכל על הלב של כל אחד ואחד. "מאת כל איש אשר ידבנו ליבו", דווקא 'ליבו' ולא 'כספו', הקב"ה מסתכל על הלב ולא על כולם!!

אדם שמאמין ועושה את מה שצריך לעשות בעולם בלי שום פקפוקים או פניות שלא לצורך, מובטח לו שזוכה לכל טוב שבעולם, בין בדרך ניסית ובין בדרך הטבע. להאמין בבורא עולם זה לא מטלה או עבודה זה חובה. זה לא רק סיסמה.

אמרי קודש בראי הפרשה

"ששית ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש עשבת עשבתון לה" (שמות לה, ב)

המפרשים עמדו על לשון הפסוק שש ימים תעשה מלאכה משמעו מאליה, וכן וכי המקרא בא ללמדנו שמותר לעשות מלאכה בששת ימים.

ורבינו יוסף חיים זיע"א ב'בן איש חי' - 'דרשות', כתב לבאר בזה, שה' יתברך מידתו, מידה כנגד מידה. שאם האדם ישמור שבת בקדושתו כראוי ולא יכניס בו שום דבר ועסק של חול- אז הקב"ה יעשירהו עושר גדול, שיהיו ימי החול שלו מנוחה כמנוחת שבת.

דהיינו מי שהוא עשיר מופלג אין צריך לעסוק בידו אפילו עסק כל שהוא של טורח, אלא לרוב עושרו יש אפשרות בידו ליתן פרס לכמה אנשים שיהיו משרתים אותו בבית ובחוץ ובכל עסקו ומסחרו, ונמצא יש לו מנוחה בחול כמו מנוחת שבת של אחרים.

וזה שאמר הפסוק: "אם תרצה' ששת ימים תעשה מלאכה' על ידי אחרים ואתה תנוח, צריך שתזהר מאוד מאוד בקדושת השבת וזהו 'וביום השביעי יהיה לכם קודש'- שמר בקדושתו ולא לאכול בו בלבד. [ועיי"ש מה שכתב לבאר עוד בזה].

ושם עומד עוד רבינו זצ"ל בהמשך הפסוק שיש להבין תיבת 'לכם' וגם כפל הלשון 'שבת שבתון', ומבאר שם רבינו זצ"ל עפ"י דב"ק שכתב לעיל (בפרשת כי תשא) בפסוק "אך את שבתותי תשמרו כי אות היא (שמות לא, יא) שהקב"ה בחסדו נתן שליטה לישראל גם בקדושת השבת שיהיו יכולים לעשות שבת חדש משעת החול ויהיה בהם קדושת שבת, ורק אינו בקדושת שבת העיקרי ממש [עיי"ש בדב"ק]. וזה שאמר: "וביום השביעי יהיה לכם קודש", כלומר יהיה לכם שליטה וכח בקדושה שלו לעשות מן שעות החול שבת קודש, ועל ידי כן נמצא השבת הוא שתי חלוקות ושתי מדרגות, והוא 'שבת שבתון', רוצה לומר, 'שבת' של הקב"ה עיקרי, ו'שבתון' שלכם הוא חלק התוספת שיהיה גם כן לה". [ועיי"ש מה שפירש עוד רבינו בדרכים נוספים].

שבת שלום ומבורך

ניתן לשלוח אלינו תגובות ארוכות
הערות חומרים וסיפורים למייל:
or7148454@gmail.com

פרשת ויקהל

הפטרה "ויכרות יהודע"

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כה' אדר א התשע"ט

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:22	18:13	18:54
17:19	18:11	18:50
17:19	18:11	18:51
17:21	18:13	18:53

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעב דהאן נ" 050-4194600

כשנשאל רבי משה לוי זצ"ל ע"י בחורים, אם ללמוד בבקיות מסכת נוספת בנוסף לזו הנלמדת בישיבה נענה: "אין להתחיל מסכת נוספת, **עד שיסיים את המסכת שעוסקת בה.** ואם רוצה להספיק יותר, אז אם לומדים עשרים דפים בחודש, ילמד שלושים או ארבעים ויסיים את המסכת, יבחן כרגיל ורק אז יתחיל מסכת חדשה". למרות זכרונו העצום היה חוזר פעמים רבות על תלמודו, פעם אמר לנו: **תחזרו טוב על החומר,** גם אני חוזר.

ופעם היינו צריכים להבחין על סוגיית מסויימת עם נושאי כליה בקשנו דחייה למבחן כדי שנחזור עוד, ואמר לנו רבנו: "אני מסכים, אבל תדעו שהמבחן יהיה יותר קשה, מכיוון שבזמן שאתם חוזרים, **גם אני חוזר על החומר,** ועכשיו שאתם מבקשים תוספת זמן לחזור, ממילא אני אמשיך לחזור על החומר, וככל שאני חוזר השאלות התיינה יותר מורכבות ויותר חריפות". גם סיפר לנו **שהוא חוזר על מסכת זאת עשרות פעמים.**

והייתם נקיים היה נזהר רבות רבה של ירושלים הגאון רבינו שלום מאשאש זצ"ל שלא יחשדו שנכשל בהלכה לדוגמא מספר הרה"ג **מרדכי אליהו רפאלי** ששהה אצל רבינו עם כמה מחביריו והגיע זמן מנחה לפני התפילה הגישו לרבינו לשתות ורבינו בירך ושתה. לאחר התפילה מזוג לרבינו ששוב לשתות לפני ששתה אמר לסובבים אותו **שכנו בידך** לפני התפילה ואין התפילה נחשבת להפסק לכך אינו מברך שוב.

אם אתה מתגאה, ברעיונותיך, אז אתה מגביל את עצמך.

"כי שולה ברשת רגליו" - האדם משולח אל העולם הזה עם רשת כי כל הימים אשר הוא חי **מצודה פרוסה עליו.** וכי בעבור שאתה רואה אותו כי הולך תחשוב כי הוא בן חורין? לא כן הוא על הרשת הוא הולך ולא **יברח ממנה.**

הוצאה מיוחדת 18,000 עותקים
לע"נ מו"א עט"ר
מוקיר רבנן - בעל לב שומע
ר' **חיים** בן שמחה **דהאן** ע"ה
נלב"ע ז' אדר א' תשע"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

כל אדם שעושה דבר מה לטובה נותנים לו רוח ממרום לזה.

ברכת הרב לא עולה כסף אבל שווה זהב פעם הייתה בבית הכנסת שלנו הכנסת ספר תורה. בבוקר אותו יום הבאתי את הנדיבים אל הרב **מרדכי אליהו** זצ"ל כדי שיברך אותם.

אחד מהם **הביא לרב** חמש אלף דולר. הרב לא הסכים לקבל את הכסף בשום אופן. אבל כשראה שהעשיר קצת נבוך הוא שאל אותו: "בשביל מה באת אלי?". אמר העשיר: "לקבל ברכה". אמר לו: "בשביל לקבל את הברכה שלי, **אתה לא צריך להביא כסף!**"

פעם אירע שביקש רבי **מוטלה מרחמיסטריוקא** זצ"ל כי יעשו לו "התרת נדרים", ואמר לאחד מהמתירים, הלא יש חיוב להגיד לפחות לאחד מהמתירים את הנדר ואת הפתח לכך, על כן אומר לך במה דברים אמורים- התחייבתי לסיים מסכת פלונית תוך זמן קצר, והיות **שקשה עלי הלימוד שלא בעיון,** על כן אבקש להתיר לי נדרים.

נקודה לפהצפתה

מגרשי המשחקים של שתי חטיבות הביניים נשקו זה לזה כשבניהם הפרידה רק **גדר ברזל גבוהה** כדי למנוע את מעבר הכדורים המקפצים מצד לצד.. 'אנחנו טובים יותר!' התברברו מחטיבת הביניים של בית הספר המדעי. 'אנחנו חטיבת הביניים הטובה ביותר בעיר!' צעקו החבר'ה מהחטיבה השנייה שזכותה רק להיקרא עירוני ג', שנה חדש הגיעה, התלמידים החדשים, דווקא מעירוני ג', לא מצאו עניין בהתגרות המסורתית, הם הפיקו הנאה ממשחקי הכדורגל והכדורסל בשעות ההפסקה, הצעקות מול הגדר הזכירו להם את מחלקת הקופים בגן החיות, אולם תלמידי בית הספר המדעי לא הסכימו לוותר על החוויה, היוכוחים והמריבות, והם התעקשו לעמוד מול הגדר ולהתגרות בהם. 'יודעים מה!' 'למה שלא נברר את זה בצורה מתורבתת אחת ולתמיד. 'הולכים על זה!' הכריזו כולם, ומנהלי בתי הספר מיהרו לאשר את הויכוח הפומבי, המוני התלמידים, המורים ואנשי הצוות החינוכי התכנסו באולם, וזכות הדיבור הראשונה ניתנה על פי הגורל לנציגי בית הספר המדעי. **בחור מתולתל וממושקף** התרומם ובמשך דקות אחרות הציג את מעלותיו של בית הספר שלו, הוא גמגם קצת בהתרגשות, אחר כך דיבר בלהט, וכשזומו תם ניתנה רשות הדיבור לנציגי בית הספר השני שגם הוא גמגם ודיבר בלהט. הטיעונים היו מרתקים. הוצגו הישגים מרשימים בשלל תחומים, הוקראו רשימות בוגרים שזכו לתארים נכבדים. אולם היה הבדל משמעותי בצורת הצגת הטיעונים, תלמידי בית הספר המדעי **היו תוקפניים,** לוחמניים, מלאי עוזות ורוח סערה.

ואילו תלמידי העירוני **היו נינוחים** יותר, בטוחים בעצמם ומכבדים את זולתם. לקראת סופו של הדיון, כשכל הטיעונים כבר הוצגו, כשנדמה היה שהכול מוצה, התחילו הקולות להתרומם, הצעקות החלו מקצה היציע ופתאום, כמו לפי קריאה מכוונת קפצו תלמידי בית הספר המדעי והתחילו להכות את כל הנקרה בדרכם, הם היכו ובעטו, שילחו אגרופים ושברו משקפיים. המנחה התרומם באחת, נטל את המיקרופון וכמעט בשאגה הכריז: 'המנצח בויכוח הוא... דממה השתררה באולם, הידיים הונחו כמות שהם, והאוזניים נכרו קדימה. 'בית הספר מקיף ג' הוא המנצח. והוא מוכרז כבית הספר הטוב ביותר. ואני מיד אסביר גם למה', אמר המנחה, משתיק את הקולות המתבררים. 'מיד כשראיתי את תלמידי בית הספר המדעי **מרימים ידיים** הבנתי שהטיעונים שלהם נגמרו, שהם מבינים שאין להם יותר מה לומר לטובתם, שהם משתמשים בכוח הזרוע כדי להסביר את עצמם, כדי להוכיח את עליונותם, זה כבר אומר הכול!'

ומעשי אבות סימן לבנים. שנאתם של אמות העולם לישראל מעולם לא עצרה בתחום הרעיוני. בויכוחים וחיכוכים. בדין ודברים ופאנלים של שאלות ותשובות. משום מה השנאה עוברת מפסים רוחניים **לפסים אלימים.** ותמיד באופן חד צדדי. ללמדך מי הצד המנצח. (העורך)

הפטיש שובר את הזכוכית וגם מחשל את הפלדה, כך הנסיונות הבאים על האדם...

הפוך לתלמיד של האמת, מחלה מסוכנת להתעלם מהמציאות

סיפר תלמיד ישיבת חברון: "כנער צעיר עזבתי את ביתי שבארה"ב ובאתי לבדי לארץ ישראל תוך קשיים מרובים, כאשר לא זו בלבד שלא נסתייעתי כלל מהבית, אלא כל עלייתי לארץ נעשתה למרות התנגדות ההורים". הגעתי ארצה בתקופת "בין הזמנים" כאשר רוב התלמידים שהו מחוץ לישיבה.

באותם ימים חליתי ונפלתי למשכב. הבחין בי אז המשגיח הגה"צ רבי **הירש פאל** זצ"ל והכניסני לביתו, סידר עבורי מיטה ופינה פרטית וטיפל בי במסירות כאב המטפל בבנו אוהבו. "לאחר מכן זכיתי במשך כל שנות לימודי בישיבה להתארח רבות בביתו. כל אירוח כזה נשאר חקוק וטבוע בליבי, אבל אותו שבוע ראשון לשהותי בארץ, בו **טיפל בי המשגיח במסירות והעניק לי את מלא העידוד והתמיכה**, נסכו בי החיוך הגדול להישאר בארץ, בישיבה.

בעולמה של תורה. "ברוך ה' מסיים התלמיד את סיפורו-הקמתי משפחה, גם הקמתי מוסדות בחו"ל. והכל נזקף לזכותו של רבי הירש, אשר הכניסני לביתו באותו שבוע, **אילולא זאת** הייתי חוזר מיד לאמריקה ולא היה יוצא ממני כלום!

"צא ולמד מה כחה של "הכנסת אורחים". שבוע ימים של "פוחת פתח לחברו" הצמיח דורות של תורה!

יהודי בא אל האדמו"ר **מסאטמר** זצ"ל וסיפר לו שאשתו חלתה במחלה הקשה ובנוסף לכך ילדיו בעלי מומים מלידה. לאיש הוצאות מרובות לרופאים וכו' ואין יכולתו לממן כל זאת. האדמו"ר שמע את דבריו **כשעיניו דומעות** אסף את כל הכסף שהיה בקופתו ומסרו ליהודי. אבל הוא לא הסתפק בכך ואמר לרבנית שתלווה לו את כל הכסף שיש לה, וכמו כן ביקש הלוואות מהאנשים שהיו באותו זמן בביתו.

כאשר הגיע הגבאי ר' יוסף אשכנזי לבית האדמו"ר ושמע את הסיפור אמר לו: האיש הזה רימה אתכם, **הוא נוכל** ידוע, רעייתו בריאה ושלומה וילדיו בריאים ולא חסר להם מאומה...". כששמע האדמו"ר את הדברים ראו שהעצב שהיה שרוי בו פינה את מקומו ל**לשימחה גדולה**, וכך אמר: אוי כמה אני שמח שאשתו וילדיו בריאים אין לכם מושג כמה הצטערתי כאשר קיבלתי את דבריו, שהם כל כך חולים...

הענוה מעמיקה את מערכת היחסים שלך עם בורא העולם.

אחד ממקורביו של מרן הרב שך זצ"ל סיפר: פעם שחתי למרן זצ"ל שהתקשרת מכפישה את החרדים, **שזורים אננים** בהפגנות ופוגעים בחפים מפשע, כופים עצמם על החילונים ומנסים לשלוט בהם. בעוד שכל הפצנו שניחנונו לחיות במנוחה, ולא ירמסו את השבת בחוצותינו. נענה מרן זצ"ל ואמר: משפטי ה' מידה כנגד מידה, תראה שעוד יבוא יום **והתקשורת הבין-לאומית** תכפיש כך את השלטונות, שהם פוגעים בערבים חפים מפשע, כופים עצמם על הערבים ומנסים לשלוט בהם – כאשר כל הפצם של השלטונות יהיה, שהערבים יניחונו לחיות במנוחה ולא יפגעו בנו ובמקומותינו, **וכשם שאנו חסרי אונים** כנגד הסתתם השקרת, כך יהיו הם חסרי אונים מול ההסתה הבין-לאומית...

מעץ אחד ניתן להכין מיליון גפרורים. בגפרור אחד ניתן להשמיד מיליון עצים

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

"מסילת ישרים – סור מרע" (משלי ט"ז). כשאינן הולכים בדרך עקלקלה – הולכים ממילא בדרך הישרה

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לך שבת שבתון לה"

לקראת שבת לכו ונלכּה, כי היא מקור הברכה (מנוסח לכה דודי), מקור הברכות של האדם זו השבת, וכפי שאומר הוזהר הקדוש (יתרו פה ע"א) **אע"ג דלא משתכח ביה מזוני, כל ברכא דלעילא ותתא ביומא שביעא תליין (תרגום: אע"ג שלא נמצא בו מזונות, כל הברכות שלמעלה ושלמטה תלויות ביום השביעי)**, דהיינו אע"ג שבשבת אין פרנסה ועבודה, כל השפע והברכה תלויות בה.

מי שחושב שבשבת יש פרנסה אינו אלא טועה, הוא יכול לנהוג במוניט בשבת רח"ל, ולחשוב שמדוויח רבות, אך לאחר שיעשה חשבון יראה שלא הרוויח מאומה. תהילות לקל יתברך במשך עשרות השנים נהגי מוניות רבים חזרו בתשובה באילה, טבריה נהריה ועוד ועוד ערים וישובים ברחבי הארץ, אני מכיר חלק מהם היטב, הם הגיעו פעם פעמיים לדרשה וחזרו בתשובה שלימה,

לאחר מכן הם באו ואמרו לי מפורש: "הרב, עשינו חשבון, בשבת הפדיון פי שלוש וארבע מימות החול, אך איננו מבינים את זה, כאילו הכסף בורה, פתאום הגיר התקלקל, פתאום מכונית אחרת נגעה במונית והזיקה לה, נהרס המנוע, לפתע האשה דורשת כסף רב וכדו', ריבוי של הפסדים שאיננו מבינים מהיכן הגיעו".

אותם נהגי מוניות לא מיצאו סימן ברכה מהכסף שקיבלו בשבת, כיון שכסף שבא מחילול שבת אין בו ברכה והעלחה, זה רק דמיון פורה, עורבא פרח (ביצה כא ע"א), בסוף האדם יפסיד את הכסף הזה, אך האדם השומר את השבת הקדושה בכל פרטיה וקדוקיה כספו מתברך וכל מעשי ידיו מעליחים, וכל אֶשֶׁר הוא עֲשֶׂה ה' מַעְלִיחַ בְּיָדוֹ (מושאל מבראשית לט, ג), כי השבת הקדושה היא מקור הברכה.

יהי רצון שנוכח לשמור ולשמר את השבת הקדושה ובזכות כך נראה בקרוב בקרוב בגאולת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

ההורים מביאים אל הרופא את ילדתם הקטנה שיש לה חיוך תמידי על הפנים. אדוני הרופא נאחז לא יודעים למה יש לה על הפנים החיוך המאולץ הזה.

הרופא בודק אותה, חושב כמה רגעים ואז אומר: אתם ניסתם להחליש את

הקשירה של הצמות?

מגמגם גוי נכנס לחנות חיות, "י... י... יש לך תו... תוכי מ... מדבר?" "צא מכאן מהר!" אומר לו המוכר, "אתה מקלקל לי את הסחורה..."

יהודי, אפילו בלגימה קלה, אומר מילים המבטאות את האמונה כולה: "שהכל נהיה בדברו"

פקח של בית המשוגעים הלך לבדוק אם יש משהו בריא שיכול להשתחרר. כשהגיע ראה הפקח איש שעושה כל מיני תנועות עם הידיים אז הפקח שאל אותו מה הוא עושה? והמשוגע ענה לו שהוא תפוז. כך היה גם בתא ה-2 וה-3 וה-4,5,6 כל אחד היה פרי אחר. כשהגיע לתא ה-7 ראה איש יושב על כיסא קורא עיתון ומעשן סיגריה, חשב הפקח אולי אחד נורמאלי. הפקח ניסה ושאל אותו איזה פרי הוא מייצג? אז המשוגע ענה **"אני אבטיח אבל עכשיו זו לא העונה"**.

כשאתה מפסיד בקרב - אתה לומד איך לנצח במלחמה

התייצב אדם לפני הגאון רבי **חיים סולוביץ'יק** זצ"ל ונפשו בשאלתו: הגיעתו שמועה שאביו חולה ומרגיש חובה לקיים מצות כיבוד אב ולנסוע לבקר, אבל מכיון שכיבוד אב **"משל אב"** [ולא על חשבון כספו של הבן] אולי פטור הוא מלנסוע שהרי הנסיעה עולה כסף? השיב לו רבי חיים קצרות: "נכון, אתה פטור מלנסוע, **תלך רגלי...**"

אתה מושפע מהחברים ומהסביבה - אם הם מחפשים חוכמה - גם אתה תחפש.

עמד הצדיק ר' **שלום שבדרון** זצ"ל לפני בני ישיבה ונשא שיחת מוסר. בתום השיחה ניגש אליו בחור וקושיא בפיו. ר' שלום הרחר מעט ואמר: "עכשיו מתפללים מעריב אחרי התפילה אשיב לשאלתך". בסיום התפילה עלה שוב על הבימה וביקש לומר משהו לפני הבחורים. וכך אמר: לפני התפילה ניגש אלי אחד מן הבחורים **והקשה על דברי** קושיא חזקה והבחור צדק חשבתי לעצמי מה גרם לי לטעות, ואז הבנתי שלמעשה השיחה הייתה מבוססת על דבריו של הגאון רבי **ליב חסון** זצ"ל ואני הוספתי על דבריו "ליפותם" ונכשלתי.

כעת אעביר לכם רק את מה **שאמרו רבותי**. כל מה שהוספתי מדעתי היה טעות... בדחילו ורחימו התייחס הצדיק הירושלמי לברברים של מעתיקי השמועה חרד ופחד ליפות את דבריהם קל וחומר אנו ניגש בחיל ורעדה לדברי חכמנו נשמור מכל משמר **שלא לשנות** אפילו קוצו של יוד...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ורבי, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נגימה בת עזיה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. נחטח בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורי, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אלעזר בן רינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברקלי, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבב, אוסטינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי רחל רשל בת קלרה **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

גליון

270

פרשת ויקהל – שקלים תשע"ט

כאשר היהודי עושה את שבתו קודש, ושומר עליה מכל משמר, גם הגויים מכירים בכך שהשבת היא ערך עליון עבורו, ואף יודעים להעריך את הנחישות והעקביות ששמירת השבת מעידה עליהן.

והאמת היא, שהשבת היא 'מקור הברכה', ולא יתכן שאדם יפסיד מחמת שמירת שבת כהלכתה, אלא אדרבה, רק מתברך הוא בכל עניו, והעובדות שיובאו להלן ימחישו את הדברים.

הגאון רבי אליהו מן שליט"א סיפר, שפעם נסע במונית עם נהג ירא שמים, שסיפר לו, שלפני שלושים שנה עבד בשבת, ר"ל, וכיום הוא ובניו יר"ש ושומרים שבת. התעניין רבי אליהו מן מה אירע, מה הביאו לקבל ע"ע שמירת שבת?

פתח הנהג וסיפר: "הסעתי אדם בשם הרב יוסף הלפרין מתל השומר לבני ברק. תוך כדי נסיעה אמר לי: "חברת המוניות הזו אינה שומרת שבת, אני יודע זאת. איך אתה עובד בחברה כזו?"

"מה אעשה?" – החזרתי לו – "יש לי חובות. לקחתי משכנתא גדולה על הדירה. גם ככה אני בקושי מכסה את ההוצאות החודשיות שלי, אני מוכרח לעבוד שבעה ימים בשבוע. אין ברירה".

"הבה נעשה עסקה" – אמר לי הרב הלפרין – "תפסיק לעבוד בשבת, ותערוך חישוב מדויק של הכספים שהרווחת. כל מה שיחסר לך לתשלום המשכנתא - אני אשלם לך. כל חודש תבוא אלי ותקבל צ'ק מדויק על הסכום. רק אבקש שתעשה חשבון מדויק".

"ומנין לך שלא אשקר לך?" – שאלתי – "איך תדע שבאמת חסר לי ואני לא סתם רוצה לקחת ממך כסף?"

"אני אסתכל על העיניים שלך ואדע אם אתה משקר לי" – אמר הרב. "אל דאגה. הפסק לעבוד בשבת וקח בחשבון את ההתחייבות שלי. מילה שלי היא מילה".

"מני אז התחלתי לשמור שבת" – סיים הנהג את סיפורו – "עוד באותו יום עזבתי את החברה, ועברתי לחברה שומרת שבת. המפליא הוא, שלא הייתי זקוק לתוספת הצ'קים של הרב הלפרין אפילו פעם אחת! כבר מהחודש הראשון לא רק שלא חסר לי, אלא שהרווחתי יותר! לא נזקקתי מעולם

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' (לה, ב)

'יהיה לכם קודש' השבת שייכת ליהודי. גוי אינו יכול לקנותה גם אם ייתן את כל כספו לשם כך. והיהודי, אם זוכה לדעת כמה יקרה היא – אינו מוכן למוכרה בעד שום הון שבעולם.

קיווי בְּרִנְהָרְד הוא יהודי שומר תורה ומצוות מדרום אפריקה. לפני מספר שנים הוציא ברנהרד ספר המלמד כיצד ניתן ליישם תכונות מסוימות, ולתרגם אותן להצלחה בעולם העסקים הקשוח בעידן המודרני. הספר הפך להצלחה רבה, והפך לרב מכר בקנה מידה בינלאומי. במקביל – הביקוש להרצאותיו של ברנהרד הלך וגבר, והוא הוזמן להרצות ולהנחות בכנסים עסקיים בכל רחבי העולם.

יום אחד הוא מקבל שיחת טלפון מסמנכ"ל בכיר בחברת מיקרוסופט העולמית, שמייסדה – ביל גייטס הוא מגדולי עשירי העולם. הלה הזמין אותו להרצות בכנס שבו ישתתפו כל מנהלי החברה. הרצאתו של ברנהרד תהיה הרצאת הפתיחה. קיווי ברנהרד רצה לענות בחיוב להזמנה, כמובן, אולם כשפתח את יומנו כדי לבדוק את התאריך, גילה כי יומו הראשון של הכנס אמור להיות בשבת.

"בשבת אני לא עובד", הודיע ברנהרד לסמנכ"ל שמעבר לקו. התגובה היתה נדהמת. הוצע לו סכום כפול ומשולש. מאות אלפי דולרים, אבל ברנהרד בשלו: "בשבת אני לא עובד, וזה לא משהו שכסף יכול לפתור".

בסופו של דבר חברת מיקרוסופט הענקית נאלצה לשנות את תאריכי הכנס, ולהתחילו ביום ראשון, כי זו היתה הדרך היחידה שלהם לקבל הרצאה פותחת מקיווי ברנהרד...

חודשים ספורים לאחר הכנס, קיבל ברנהרד שיחת טלפון נוספת מאותו סמנכ"ל. לפני מספר ימים הוא שהה יחד עם ביל גייטס במטוסו הפרטי. דברו שם על הכנס ועל ההרצאה, והוא סיפר לבוס על הסכום האדיר שהוצע לברנהרד, ועל עקשנותו שלא להרצות בשבת. כעת התקשר הסמנכ"ל כדי לשתף את ברנהרד בתגובתו המתפעלת של מר גייטס: "אני יכול לקנות כל דבר שארצה - כל בנין, כל מטוס או כל יאכטה שאחפוץ בהם", אמר המיליארדר, "אבל כל כספי אינו מספיק, כדי לקנות שבת אחת של יהודי...".

לעזרתו! כך אני שומר שבת בבית ומנהיג גם את בני אחרי, וכולנו שומרי שבת!".

סיפר הגאון רבי **ראובן אלבז שליט"א**: לאחר דרשה שהיתה באילת, שבה דיברתי על שבת וסיפרתי את הסיפור הנ"ל, ניגש אלי נהג מונית, כולו נלהב... אמרתי לו: "אינני הרב יוסף הלפרין שאני יכול להבטיח לתת לך, כי אני מתעסק עם הרבה אנשים כמוך... אבל תנסה לשמור שבת ותראה שלא תפסיד!".

המוניות באילת, למי שאינו יודע, מרוויחות בשבת פי שלושה ואפילו פי ארבעה מיום רגיל. כל בתי המלון מלאים בנופשים, וכל הזמן הם צריכים להשתמש במוניות, ה' ירחם. כשהגעתי לאותו מקום אחרי שנה פגשתי בנהג הזה. הוא ניגש אלי ואמר לי: "כבוד הרב, שתדע, מרגע שקבלתי על עצמי לשמור את השבת התחלתי להרוויח יותר! ולא זו בלבד, אלא שמיד אחרי שקבלתי על עצמי לשבות, ניגש אלי גוי ששם לב שאיני עובד בשבת, ובקש לקחת את המונית לשבת ולעבוד בה, תמורת אחוז נכבד מהרווחים. לא הסכמתי. נכנסה בי אמונה חזקה בה' ועניתי לו: 'השבת תיתן לי. לא אתה!'..."

בעקבות שמירת השבת השתנה כל הבית שלו. הוא שלח את ילדיו לישיבה קדושה, ורווה נחת מכולם! זהו כוחה ואורה של השבת, המשפיעה על נשמתם של ישראל ומחברת אותם לאביהם שבשמים... [משכני אחריך']

השתתפותו של מתפלל לא מוכר במנין הוותיקין הוותיק בשכונת 'סטמפורד היל' בלונדון, אינה תופעה נפוצה. מה עוד, שהאיש נראה זר ומנוכר להווי המקום והסביבה, איש לא הכירו ולא ידע את זהותו, אם כי חזותו העידה עליו כי הוא יודע ספר וירא שמים. האיש לא סיפק כל מידע, נותר שקט ומופנם, ואיש לא עמד על טיבו. כשהתעניינו בו, הגיב האיש במשיכת כתפיים רפה וחיוך נבוך, ופיו נותר סגור וחתום.

אחד ממתפללי בית הכנסת, יהודי בשם ר' מרדכי, גמר אומר לעשות כל מאמץ כדי לפצח את התעלומה, ומשלא עלה בידו הדבר גם כעבור כמה חודשי מאמץ - החליט לקבוע חברותא ללימוד משותף עם האיש הזר מדי יום, בנסיון לגלות את פתרון חידתו. אך דווקא הלימוד המשותף העצים את התעלומה: התברר שמדובר בגאון תורני בקנה מידה נרחב. אם כן מי האיש, ומה סיפורו!?

ויהי באחד הימים, גילה האיש את שמו, ור' מרדכי ניצל את ההזדמנות ומיד נכנס עמו בשיחה. המשיך לדובב, התעניין בכנות, עד שהאיש פתח את סגור לבו בסיפור חיים מדהים חובק עולם, שר' מרדכי נדהם לגלות כי גם לו עצמו יש חלק בו...

'הגעתי הנה בשל מחלת רעייתי, הנמשכת כבר יותר מדי זמן', נאנח האיש, 'יש כאן טיפול מיוחד המתאים לה, אולי

יוכל להקל על סבלה. אך לא תמיד עסקתי במה שאני עוסק היום..." - פתח צוהר לעולמו האישי הפנימי, והחל לספר: "נולדתי בארץ ישראל להורים שומרי מסורת, אך לא זכיתי לגדול על קיום המצוות באדיקות. גדלתי בסביבה מסורתית, ולאחר השחרור מהשירות הצבאי בהצטיינות - קיבלתי הצעת עבודה ב'מוסד לביון ולתפקידים מיוחדים'. תחת מעטה חשאיות ולאחר אימונים מפרכים - נשלחתי למשימות ביטחוניות ברחבי תבל, עליהן כמוכן לא אוכל להרחיב..."

האיש נאנח קלות, והמשיך: "נבחרתי לשמש כשליח נאמן למשימות מיוחדות ורגישות, בכל זמן ובכל רחבי תבל. הממונים עליי היו מרוצים ממני, בתיקי האישי הצטברו ביקורות מחמיאות ואותות גבורה. באחת הפעמים, נשלחתי בצוותא עם חבר נוסף למשימה מורכבת ומסובכת במיוחד: להתחקות אחרי אחד מראשי הטרור השוהה בציריך - בירת שווייץ, להגיע אליו ולהורגו. אני וחברי נשלחנו למשימה בטיסות נפרדות, שכרנו לעצמנו דירות נפרדות והתחלנו במעקב... חלק עיקרי מהצלחת הפעולה, הוא שלא יהיה קשר בין שני הסוכנים העוסקים בה, כדי למנוע את חשיפתם. לכן, חילקנו מראש את שעות המעקב בינינו, ורק כשהמעקב הושלם וקיבלנו הנחיה לבצע את המשימה, יצרנו קשר מאובטח, וסיכמנו: המחבל יוצא מדי ערב בשעה 8:00 ממסעדה פלונית, ופונה בצומת ימינה. הריגתו היא ענין של פיקוח נפש ללא צל של ספק, ולפיכך קבענו שנמתין לו בליל שבת הקרובה, בשעה 8:00 בדיוק, מיד לאחר הפניה ימינה, כשרכבו יעבור את הצומת - ניצמד אליו אני וחברי מימין ומשמאל, נבצע את הפעולה וניעלם מהזירה תוך שניות..."

"ביום ששי בבוקר התעוררתי מוקדם, לאחר לילה טרוף שינה. 'היום הוא רגע המשימה' - הזכרתי לעצמי, וכדי להפיג את המתח יצאתי לחנות גדולה, לקנות מעט מזון ליומיים הקרובים, בדגש על סעודות השבת שאסעד לבדי לאחר הפעולה. בעודי משוטט בסתמיות בין המדפים, הגיע מולי יהודי חם וחייכן, ואמר לי בלבביות: 'שלום עליכם, יהודי מישראל?' הופתעתי, ידעתי כי חזותי אינה מסגירה דבר על ארץ מוצאי ואני נראה אירופאי מצוי. 'מנין הוא יודע?' - הרהרתי, אך כמוכן שום מבע בפני לא השתנה. הגבתי בהנהון רפה, שנועד להבהיר כי אינני מבין את השפה ואת המושגים עליהם הוא מדבר. אך האיש לא הרפה, ובסופו של דבר - הלבביות החמה שלו המיסה את שנות האימונים שלי במוסד, הכריעה את חומות קור הרוח והארשת הבטוחה שלי... נאלצתי 'להודות' שאני יהודי מישראל, ואז - הוא הקסים אותי בהזמנה אישית חמה להשתתף בסעודת השבת בביתו, תוך הדרכה ברורה כיצד ומתי להגיע, ואני נשביתי בקסמו והבטחתי את השתתפותי בסעודת השבת במעונו..."

"בהגיעי לביתו בליל שבת, שכחתי להציץ בשעון... אין בפי מילים לתאר את חוויית סעודת השבת המשפחתית הנפלאה שחווייתי. מיד כשנכנס הביתה הגיעו שלושת בניו ושתי בנותיו ובירכו אותו בברכת 'גוט שבת' חגיגית, ואף

הוא השיב לעומתם בברכה חמה. הבטתי במחזה כמהופנט, מעודי לא ראיתי סעודת שבת באווירה ביתית וחמימה כזאת. כל הילדים לבושים בקפידה, האב בראש השולחן מנעים באמירת 'שלום עליכם', ולאחר מכן מקדש על היין כשהוא מטעים כל מילה במתיקות... הבטתי כמחושמל במתרחש, באווירה הטובה והביתית, בחום המשפחתי המענג, בהווי הרוחני הקסום, ושכחתי את עצמי. לפתע הבטתי מבט חטוף בשעון, ואז גיליתי את דבר האיחור הנורא. השעה חמישה לשמונה!!! בעוד חמש דקות עליי להיות במקום אחר, מרוחק קמעא, לפעולת חיסול דרמטית. ידעתי כי שותפי לבטח כבר ממתין לי שם, ואין לי כל דרך לתקשר אתו, להודיעו על האיחור. אובד עצות ועשתונות קמתי ויצאתי מהבית לכיוון המקום המוסכם, והגעתי באיחור בלתי נסלח של 25 דקות תמימות..."

"המקום, למותר לציין, היה ריק מאדם. רכב המחבל כנראה עבר כבר מזמן, וגם את חברי למשימה לא ראיתי. התבוננתי בכל עברי הזירה, ודי מהר הבנתי כי לפני כמה דקות היתה כאן חוליית טרור מיומנת... מאוחר יותר הסתבר, כי תוכנית החיסול שלנו נודעה למחבלים, והם טמנו לנו מארב. חברי למשימה נרצח בידיהם המגואלות בדם, השם יקום דמו, ועד היום מפעילי אינם מבינים כיצד אני ניצלתי מאש התופת שטמנו לנו..."

האיש ניגב דמעה סוררת, התעשת מהתרגשותו והמשיך: 'הסיפור הזה הפך אותי לשבר כלי. כל נסיונות השיקום שלי עלו בתוהו, ולכן שוחררתי מ'המוסד' מצויד בפנסיה נדיבה, מהרהר כל העת בסעודת השבת הנפלאה שזכרונה לא ישכח ממני, הסעודה שהצילה את חיי... בכל רגע ראיתי לנגד עיני את הסעודה ההיא, שהובילה לאיחור. ראיתי בעיני רוחי את מארחי בראש השולחן, את בני משפחתי, וחשתי געגוע צורב לחוש את האור הזה שוב. סעודת השבת הזו חוללה בנפשי תמורה כזו, שלא מצאתי מנוחה עד שנרשמתי לסמינר שהתקיים בשבת, כל כך רוצה ושואף לחוש שוב את המתיקות ההיא..."

"זו היתה תחילת הדרך, ההמשך ברור ולא אלאה אותך. כמו ב'מוסד' כך בתפקידי הרוחני, שאפתי למצוינות והעפלה לשיאים. אני עדיין לא שם", אמר האיש הזר וחיך לראשונה חיוך קטן, "אך אני ממשיך לחתור גבוה..."

"כיצד היה נראה המארח שלך?" - שאל ר' מרדכי מיד, "האם היה לו זקן באורך בינוני, האם מול שולחן הסלון ניצב שעון קיר גדול?"

"אכן כן", השיב האיש, "מה קרה?" - לנוכח עיניו הנדהמות, החל ר' מרדכי בוכה חרישית. "כבר נפגשנו פעם", אמר בשקט, "האיש שאירח אותך הוא אבי המנוח. הוא גר בכתובת שהזכרת... היטבת לתאר את סעודת השבת עליהן גדלתי, אני אחד משלושת הבנים שהסבו איתך

לסעודה, ושתי הבנות הן שתי אחיותיי... זה בטוח הוא!" קרא נרגש ונסער...

סיפור זה, שמופיע בספר 'ניצוצות', מראה לכולנו מה כוחה של סעודת שבת אחת, אחת. סעודת שבת אחת עשויה להותיר חותם בל יימחה, להוביל אנשים לשינויים מרחיקי לכת בחייהם, לחולל מהפכים דרמטיים. אם זו השפעתה של סעודה אחת על אדם זר ומנוכר, קל וחומר לאלו הזוכים מדי שבוע לעונג הקסום של שלושת סעודות השבת, שבתוכן טמון כור גרעיני של עוצמה יהודית, קדושה, הוד קסום ובראשיתי של יהדות נפלאה... הבה נעריך את רגעי סעודות השבת שלנו, נעשה הכל כדי ליצוק בהם תוכן רוחני איכותי. אין אכסניה טובה מהם להעניק לילדינו חוויה רוחנית מרגשת, שתותיר בהם טעם טוב לשנות דור. זמירות השבת הנפלאות, דברי התורה, האווירה המשפחתית המלכותית - הם מנועים רבי עוצמה שטעמם וכוחם אינו מתפוגג גם שנים אחר כך... לקראת סעודות השבת לכו ונלכה, כי מהן מקור הברכה הרוחנית. לנו, לילדינו, לחיי נצח!

לא בכל יום מתכנסים רבני ישיבה חשובה בביתו של מרן הגאון רבי **מיכל יהודה ליפקוביץ** צ"ל, אלא שהיום - דיון חשוב עומד על הפרק, העוסק בדיני נפשות ממש. מדובר בבחור שהתדרדר מאוד ברוחניות וביראת שמים, וצוות הישיבה דן לגבי עתידו, עד כמה ניתן להמשיך להחזיקו בין כותלי הישיבה...

רבי מיכל יהודה התעניין מאוד במצבו של הבחור, ולבו נכמר. אם מתחילה היו אלה קשיים בלימודים, הרי שהמצב החמיר עד כדי שקשה לזהות בו קורטוב של יראת שמים.

רבי מיכל יהודה הרהר דקות ארוכות, ואז השיב דברים ברורים וחדים: "צאו וראו אם הבחור עדיין משורר את זמירות השבת בעת סעודות השבת. אם הוא עדיין שר זמירות שבת - זהו אות וסימן כי נותרה בו לחלוחית רוחנית, ועוד ניתן להבעיר בנשמתו את הניצוץ. אם הוא כבר פסק מלשיר זמירות שבת - אוי ואבוי..."

שבו רבני הישיבה לישיבה, והתחקו אחר התלמיד בסעודות השבת, כשהם מבחינים שהוא עדיין משורר זמירות שבת בצוותא עם חבריו. לפיכך הוסיפו להתמסר למענו ולבנות את נפשו, ובסופו של דבר עלה הדבר בידם, והבחור עלה ונתעלה במעלות התורה, וזכר התקופה הקשה כבר נשכח ואיננו...

כי כפי שאמר רבי מיכל יהודה, והובאו הדברים מפיו בספר 'דובב שפתיים': זמירות השבת הן רגע של מבחן, סוג של ניצוץ. אם זמירות השבת בוערות בלב - ניתן להבעיר את הנפש כולה, כי הכיסופין והכמיהה לבורא עולם עוד שם! הבה נעריך את המתנה הייחודית הנקראת זמירות השבת. זו לא 'שעת שירה', אלו הם רגעים מרוממים בהם המלאכים משוררים איתנו, רגעי קרבת ה' נדירים. ככל שנזכה לנצלם

כראוי, לרומם את ליבנו ונפשנו לבורא עולם, כך נובטח כי סעודות השבת ישמשו עבורנו מנוף עוצמתי ואצילי, ויזכו אותנו בחיי קדושה וקרבת אלוקים! [פניני פרשת השבוע']

לא תבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת (לה, ג)

ידועים דברי הזהר הקדוש (תיקוני זהר, תיקון מח, דף פה, א) על הפסוק: "לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת", שהכוונה בפסוק זה היא גם לאסור שלא להבעיר את אש הכעס [שהיא אש הגיהנם] - בפרט ביום השבת.

רבי **שבתי פרנקל** ז"ל היה אוד מוצל מאש התופת הנאצית, איש רם משכמו ומעלה, תם וישר שעשה מלאכת ה' באמונה. משאת חיינו היתה להוציא לאור את ספרי ה'יד החזקה' להרמב"ם במהדורה חדשה ומפוארת, נקיה מכל שגיאה וטעות ומסוננת מכל רבב. למען מטרה קדושה זו, השליך נפשו מנגד להשיג את המהדורות הראשונות של הספרים, ולהתחקות אחר כתביו המקוריים של הרמב"ם. הוא הקדיש שנים ארוכות להשלימם בצורה היותר טובה ומפוארת.

באחד הימים, לבש משרדו של רבי שבתי אווירת חג. באותו בוקר באו לסיומם חודשים ארוכים של עמל ויגיעה. כתב יד עתיק ונדיר של אחד מתלמידי הרמב"ם נמצא במצרים, ובתיווכם של שרים, שגרירים, חברי פרלמנט וראשי ממשלה במדינות שונות, הצליח רבי שבתי לרכוש את כתב היד המיוחד מהשלטונות המצריים תמורת סכום עתק.

הקלף העתיק והנדיר היה מונח על שולחנו, ועוזרו נקרא לחדר כדי לבחון עמו את כתב היד. כשכוס קפה בידו, נכנס העוזר לחדר, כשהוא נרגש לחזות בעיניו בכתב היד שכה ייחלו להשגתו. מרוב התלהבות, נתקל העוזר באחת מרגלי השולחן, וכוס הקפה התהפכה על השולחן, הישר על הקלף העתיק ויקר המציאות. היה זה עניין של שניה עד שהבינו השניים כי כתב היד העתיק, סכומי הכסף האדירים, ההשקעה והמאמצים חובקי העולם – הכל ירד לטמיון. מעיסה של קלף מתפורר וקפה - אי אפשר היה לעשות דבר. העוזר, שלא ידע את נפשו מרב צער ופחד, השפיל את עיניו וקפא במקומו. מרוב מבוכה ואשמה לא העז כלל לזוז, ונותר כך דומם כשמבטו נעוץ ברצפה. רבי שבתי יצא מן החדר, וכעבור שתי דקות חזר ובידו... ספל קפה. הוא הניח את הספל לפני העוזר ואמר לו: "כמדומני שכוס הקפה שלך נשפכה. קח, שתה!"...

דומה שכל מילה נוספת מיותרת. כמה עוצמה גלומה במעשה זה של רבי שבתי! כמה גדלות נפש! כמה כבישת הכעס ועבודת המידות דרושות בשביל כך! מי יודע, אולי מעשה זה מצטרף לשלל זכויותיו הגדולות של רבי שבתי,

שבעטיין זיכו אותו משמים להאדיר את ספרי הרמב"ם, ולגרום איתם מהפכה של ממש בעולם התורה.

בקובץ 'המאסף', שיצא לאור בשנת תש"א, בתוך שנת האבל על פטירתו של גאון הדור, מרן רבי **חיים עוזר גרודז'ינסקי** זצ"ל, בעל ה'אחיעזר'. בסוף הקובץ מופיע מאמרו המאלף של הגאון רבי **חזקיהו יוסף מישקובסקי** זצ"ל, אב"ד קריניק, שנמנה על נאמניו ומקורביו הגדולים. וכך הוא כותב: "זהו באמת פרק מיוחד ותורה שלמה! בין המון הפונים אליו יום יום בבקשות שונות, היו לא מעטים שהציקו לו הרבה, ובכל זאת לא ראה איש מעולם שמץ של קפידה וכעס על פניו. פעם אחת הייתי נוכח כאשר בא אל רבינו בנו של רב אחד, והציק לו הרבה שימליץ בעד אביו לעיר פלונית, שהיתה פנויה אז, שיקבלו שמה את אביו לרב. ובאשר לדעת רבינו לא היה אותו הרב ראוי לרבנות חשובה זו, לא נענה לו. אז עבר הבן לדבר קשות, והתחיל בדברי ביקורת וביטויים כמדקרות, עד כי אחזתני רעדה. אך רבינו לא ענה לו מאומה, ורק כשדבריו עברו כל גבול יצא לחדר אחר יחד אתי... בהמיית רוחי אמרתי לו: 'הלא גם לסבלנות יש גבול וקצה'. על זה השיבני: 'הלא הוא משתדל בעד אביו, ורק מחמת רגש האחריות שלי, אינני יכול להרשות לעצמי למלאות מבוקשו, כי יודע אני שאין רבנות עיר חשובה זו הולמת לאביו. אולם אין לי רשות להתלונן עליו ועל הדברים והביטויים שאמר...'.

פעם אחת בחודשים האחרונים לחיינו, ראיתי את רבינו מדבר קשות לרב אחד, וכאשר יצא אותו הרב אמרתי לו: 'הלא אין זה דרך רבינו, והתרגזותו הלא תזיק לבריאותו'. היה זה בעת שכבר תקפה עליו מחלתו. על זה השיבני: 'חס ושלום לא כעסתי כלל, כי לא אדע מה זאת כעס! אך עשיתי עצמי כמרוגז כדי שיבין הרב את הרצינות שבדבר, וישים הדברים בלבו, שלא יעשה כן שנית'.

באותו קובץ, מופיע גם מאמרו של הגאון רבי **ראובן כץ** זצ"ל, ראש בית הדין ורבה של העיר פתח תקוה, שזכה לקבל לקח מפיו של רבי חיים עוזר. גם הוא מעלה על נס את הסבלנות הרבה של גאון הדור: "זכורני עובדה, בהיותי צעיר לימים מלומדי הקיבוץ שלו בוילנא בשנת תרס"ב, הייתי מבאי ביתו וראיתי פעם בחורף, בא טבח אחד עם שאלה על ריאה לרבי חיים עוזר, והטריף. הטבח התמלא חמה והטיח בפניו: 'אם אינו יודע לפסוק שאלת הריאה, איך מקבל עליו להורות'...

ודבר זה היה בזמן שכבר התפרסמה בוילנא גדלותו ואדירותו בתורה, וכולם קבלו מרותו ולא נעשה דבר קטן וגדול בלעדיו. ברור שאם טבח היה אומר כזה דבר לרב אפילו בעיירה קטנה, היה מקבל נזיפה חמורה על כך, אבל הוא אמר לי באותה שעה: 'מה לעשות? נפשו מרה עליו על ההיזק, ואין אדם נתפס בשעת צער'. כך היתה מדת סבלנותו ללא גבול! דבר זה יכול לשמש לקח לרבנים ומורי הוראה בישראל".

[אוצרותיהם אמלא']

כך מקובל אני מרבותי
ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת
המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד
כל ימיו

(ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים אדם
המברך ברכת המזון מתוך הכתב
בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו
צרות רבות ואסונות ל"ע.

ואַכְלֶתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ

גליון על

המזון

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א
סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל
מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין
שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא
קצף, ולא אגף ולא אגף ומזונותיו
מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו".

(י"בא ה"טב" או"ח הלכות ברכת
המזון סימן קפ"ה אות א' -
ספר הרוקח סימן של"ז)

ברכה גוררת ברכה

'טירחא דציבורא', כי אין זה כראוי לא לפי הלכה ולא לפי הנימוס לעכב את ציבור המתפללים, והייתי ממש אובד עצה.

אבל, כששמעתי וקראתי המעשה הנ"ל, ממש אורו עיניי, במקום להתפלל על בקשותיי הפרטיות בשעת תפילת הלחש, הרי אני יכול לעשות זה בעת ברכת המזון! געוואלדיג! וכך הוה, התחלתי להקפיד על נטילת ידיים ל'פת שחרית' ולחייב עצמי בברכת המזון [דבר שהיה 'ריווח' כשלעצמו, מפני לדאבוני לא הייתי נזהר בזה כל צרכו קודם לזה], ובשעת ברכת המזון התחלתי להקפיד לברך דייקא מתוך סידור או 'בענטשער', מילה במילה.

ולא אמנע מלהגיד לכם מפורש, מבשרי אחזה, בדיוק באותה תקופה עברתי תקופה קשה, כשאחד מצאצאיי גילה סימנים של ירידה רוחנית, והתפלחתי הרבה שיצא ממצבו החלוש ויעלה שוב על דרך המלך. התחלתי לחזק עצמי בענין ברכת המזון וראיתי בענין זה שינוי לטובה גדול, ואני מרגיש בחוש שהכול הוא בזכות ההקפדה שלי לברך ברכת המזון מילה במילה.

אני קורא לאחינו בני ישראל: קיימו בהידור המצוה הנשגבה הזאת, ונצלו שעת רחמים הזאת לבקש על צרכיכם בכלל ובפרט, ובעזר ה' תראו ישועות גדולות ונפלאות. ולכבודך ר' דוד ואתך כל עסקנים היקרים הי"ו אשלח את ברכתי, חזקו ואמצו! המשיכו להפיץ ענין ברכת המזון בקרב בית ישראל, מתוך שפע רב ונחת מכל צאצאיכם והצלחה גודלה בכל הענינים, לאורך ימים ושנים טובים.

אחד הקוראים

לכבוד עסקנים החשובים של מפעל הקדוש "וועד מורא מקדש", ובראשם האיש היקר מזכה הרבים הנודע הרב דוד וועבער הי"ו

ברצוני להודות לכם על הגיליונות המפוארים שאתם מפיצים בקרב אחינו בני ישראל, ובהם מובאים מאמרים נפלאים וסיפורים יפים בגודל חשיבות מצוות 'ברכת המזון' בקול ובכוונה. תודה מיוחדת אביע בפניך על השיחה הנפלאה שמסרת בערב שבת חנוכה העל"ט על קו הטעלעפאן 'קול מבשר', [שבהמשך הדפסתם בגליון שלכם הסיפור המיוחד שבתוך השיחה] בענין ברכת המזון בתוך הסידור. בין הדברים סיפרתם על מחנך חשוב שתמיד היתה לו קצת חלישות דעת, היות שמחמת תפקידו בישיבה לא התאפשר לו להתפלל תפילות שמונה עשרה ארוכות עם בקשות פרטיות כאוות נפשו, ובתוך ה'ברכון' שלכם, הוא מצא פתרון הנפלא, כי על ידכם נודע לו מה שכמה צדיקים אומרים, שבשעת 'ברכת המזון' יכולים לבקש על כל הצרכים שיהודי צריך להם. והתחיל להתנהג ככה, ומאז הרגיש שינוי אדיר לטובה, ונושע בכמה מהדברים שהתפלל עליהם, ולא הצטער יותר על שנמנע ממנו להאריך יותר בתפילתו.

מה אומר לכם? מגלגלין זכות ע"י זכאי! סיפור זה היה עבורי ישועה נשגבה, ומשום 'אל תמנע טוב מבעליו' אפרוש בפניכם שיחתי.

לדאבוני אני עומד בתוך שנת האבל על אבי החשוב ז"ל הכ"מ, וכפי ההלכה מחויב אני להתפלל לפני העמוד כל התפילות. אבל חיש מהר מצאתי עצמי באותה מצוקה כמו המחנך הנ"ל, גם אני אוהב להתפלל שמונה עשרה במתינות מילה במילה, ודרכי להשקיע הרבה על בקשת צרכי הפרטיים, והתפילות שלי בדרך כלל היו לוקחים זמן ארוך. אך דא עקא, בעומדי לפני העמוד כשליח ציבור לא יכולתי להתפלל כהרגלי, מחמת

לזכות הילדה שרה בת יהודית רבקה לרפוא"ש במהרה בתושח"י

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא

הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעוזבוש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן ז"ע מליזענסק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מברסלב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ רבי נחמן בן שמחה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל החפץ חיים - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאשה הרבי ר' ישעי' ב"ר משה ז"ע מקערעסטיי - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפייא זצ"ל

אֵמֶן וְאֵמֶן

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן". יהא שמייה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש אדר ב' תשע"ט | גליון קל"ט

א'ני ד' ר'ופאך

"הסירו דאגה מלבכם", אמר האורח בביטחון. "תוך שעות ספורות אצליח לרפאו לחלוטין".

הסובבים נזו בראשם באי-אמון. האם יצליח הקצין הזר במקום שבו נכשלו טובי הרופאים? אך הקצין לא התרשם מתגובתם. הוא מיהר לצאת החוצה, וליקט לצוררו צמחים מסוימים. אחר כתש אותם, ומיהר למיטת החולה. את האבקה שנוצרה הניח על רטיות בד נקיות, ועטף בהן את רגלו הנפוחה של החולה.

כעבר מספר שעות, חלה הקלה של ממש בכאביו של החולה בהדרגה, החלה הנפיחות לרדת, וכעבור שלושה ימים הוא החלים לגמרי והתהלך על רגליו כאחד האדם.

התפעלות אחזה בכל - תרופה כה פשוטה היא שהביאה מזור לחולה האנושי!

באותו אופן, מבאר בעל "ספר החרדים", ניתן למצוא בגמרא ובדברי חז"ל סגולות פשוטות לריפוי הנפש. הסגולה הראשונה עליה הוא ממליץ היא אמירת "אמן יהא שמייה רבא" כראוי, שכן אמרו חז"ל (שבת, קיט ע"ב): "כל העונה 'אמן יהא שמייה רבא מברך' בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו... אפילו יש בו שמץ של עבודה זרה, מוחלין לו.."

(מילה אחת אמן עמ' 119)

לזכות הילדה שרה בת יהודית רבקה לרפו"ש במהרה בתושח"י

עתים, דווקא צמחים ועשבי תיבול, הגדלים בטבע בשפע ואינם עולים מאומה, הם המעלים ארוכה למחלות קשות, שהתרופות היקרות ביותר לא הצליחו לרפא. באותו אופן מסביר "ספר החרדים" (מצוות התשובה, ז), גם סגולות פשוטות מסוגלות להביא מזור ומרפא לנפש האדם. סיפור אמיתי זה שהובא על-ידו ממחיש את הדברים ביתר-שאת:

יום אחד יצא קצין רם-דרג, מאנשי החצר של מלך קסטיליה, למסע ציד. לפתע הבחין בשועל יפהפה החומק בינות לעצים העבותים. בקושי רב הצליח הקצין ללכדו, אך השועל הערמומי נשך ברגלו נשיכה עזה. בעווית כאב, שחרר הקצין את טרפו, והשועל מיהר להימלט לחופשי.

בבושת פנים, שב הקצין לביתו. הוא קיווה שמנוחה קצרה בת יום תיטיב עמו, אך למחרת גילה כי הרגל התנפחה והאדמה. לאחר שכאביו גברו, הוזעק למיטתו רופא החצר, אך גם התרופות היקרות ביותר לא הועילו. מצבו הלך והחמיר, וברור היה לכל מי ימיו ספורים.

באותו יום, הגיע לארמון המלך קצין ממחוז מרוחק, וביזו זרונות ותשורות רבות למלך. משהבחין בהבעת פניהם העגומה של אנשי החצר, שאל לפשר הדבר.

או-אז סיפרו לו על הקצין ביש-המזל, שנגשך על-ידי שועל, השוכב על ערש-דורי.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם... לֹא
תַבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת.

בית הפנסות העליון נקרא אש נגה ואין נשמות
הצדיקים נכנסים לתוכו אלא להתפלל לא
לשוח דברים בטלים, וכנגדו הבית הפנסות
נקראת אש נגה. (ראשית חכמה שער הקדושה פרק יד)

כשנקהלים עדת בני ישראל
יחד להתפלל בבית הכנסת
הנקראת "אש נונה", לא
תבערו בה אש זרה חלילה
ביום השבת.

בית כנסת אבוהב בצפת

לכבוד שבת קודש

מכבדים את בית ה' ושותקים כל עת
התפילה וקריאת התורה.

כמאמר הזוהר בפרשתינו שהשח בעת התפילה בשבת מחלל את השבת

ממוות לחיים תוך 30 יום

לזכותה ולרפואתה השלימה שבמשך 30 יום יזהרו שלא לשוחח בעת התפילה וקריאת התורה - גם לא בין גברא לגברא.

ההמשך פשוט לא יאמן! למחרת פקחה האשה את עיניה, כעבור עוד יום התחילה להניע מעט את איבריה, יד ימין מעט, רגל ימין מעט. אחר כך התחילה להפנות עיניים אל הדובר אליה.

כעבור שבוע קבע הרופא כי הנשימה תקינה ואפשר להסיר את מכונת ההנשמה.

ככל שעברו הימים ראו חסדי ה' נגלים ורחמים גדולים. אבל... וכאן מגיע ה'אבל' הגדול.

הרופא באמת התפעל מהשינוי וההתקדמות, אבל הצד השמאלי של הגוף עדיין משותק לגמרי, היא אינה מזיזה אפילו אצבע קטנה. הרופא אומר שאולי עם תרגילי פיזיותרפיה קשים ומפרכים תבוא ישועה, וגם זה לא בטוח.

אנו שכבר ראינו חסדי ה' עין בעין, ידענו כי לא ביד הרופא מונח רפואתה, והמשכנו לקוות לה' בידיעה שה'שיטה' הרפואית שלנו מועילה למעלה מדרך הטבע.

ביום ה' פרשת בא - 27 יום לאחר הקבלה הטובה, אנו מקבלים טלפון מהרופא שהיא התחילה להניע יד שמאל. כעבור 3 ימים - ביום ה-30 לקבלה, כבר קבלנו הודעה שהיא יכולה לעזוב את בית החולים...

מה אומר ומה אדבר! לולא ראיתי לא האמנתי!

"רבותי, אל תהיו שוטים, ישועות ורפואות נשפכים בזכות הזהירות בקדושת בית המדרש, קבלו על עצמכם שלא לדבר בעת התפילה וקריאת התורה, ומעין הישועות יתחיל לפכות גם אצלכם."

בתורה על הפסוקים שורותי ה.ג. לייקווד

(אתורגם מע"ן נקדישק')

ביד רועדת אני לוקח את העט והדף, להעלות על הכתב את המופת הגלוי של כמעט תחיית המתים, אשר עיני ראו ולא זר.

היה זה בפרשת ויגש תשע"ט כשצלצל אצלי הטלפון, ועל הקו היה קרוב משפחתי שספר כי אמו אינה מתעוררת בבוקר. אביו חזר מתפילת שחרית והתפלא לראות כי אמו עדיין במיטה בזמן שהיא כבר תמיד ערה.

כמה פעמים ניסה להעיר אותה אבל אין קול ואין עונה, כמובן מיד הזעיקו את כוחות ההצלה שחיוו את דעתם שזעזע אותנו, כי לפי השערתם לקתה באמצע הלילה באירוע מוחי קשה. הבלבול והפחד היה נורא נוראות, שהרי אם כבר עברו כמה שעות מאז עברה את האירוע, הנזק העצום למוח יכול להיות בלתי הפיך, והיה חשש רציני למוות מוחי ה".

לא היה הרבה זמן למחשבות, במהירות הבהילו אותה לבית חולים ועברה סידרת בדיקות, והרופאים אישרו את השערת אנשי ההצלה, כי אכן מדובר באירוע מוחי קשה.

לאחר שעברה את הבדיקות על המוח, בישרו הרופאים כי הצליחו להוציא קריש דם מהמוח, אבל אינם יודעים אם אי פעם תתעורר מהתרדמת... העובדה שזה קרה באמצע הלילה ואף אחד לא שם לב, אכן יכול להשאיר את המוח במצב קשה.

המצב הלך והידרדר, לאחר כמה שעות התחילו קשיי נשימה, והיה צריך לחבר מכונת הנשמה.

כמובן שמצב כזה של אשה השוכבת מונשמת בתרדמה, אינו מרנין. יום ועוד יום עובר, ילדיה אחיה ואחיותיה באים לבקר, מנסים לדבר אליה ואין שום תגובה. פחדים נוראים.

ביום ראשון פרשת ויחי התאסף מנין מבני המשפחה מדוכאים ומוטרדים במחשבה כיצד עוד ניתן לעזור לה. כשעלה הרעיון לקבל על עצמם קבלה טובה, על אתר קבלו כולם כאחד

לתגובות הערות: שלח 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימֵת הַשָּׁבֶת: 17:17

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:15

ר"ת: 18:51

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 390 1.3.2019 - כד' אדר א' תשע"ט

וְזוֹ הַשָּׁבֶת לֹא יִצְדִּיקוּם וּבִזְאוֹ בָּנוּ

פְּרִישֵׁת - וַיִּקְהַל - שַׁבַּת שְׁהַלִּים

שַׁבַּת יָמִים, תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹ, לֵה' (לה,ב)

'שַׁבַּת' זה זכר או נקבה? מצד אחד כתוב 'שבת הגדול', רצה והחליצנו ביום השבת הגדול והקדוש הזה... משמע ש'שבת' הוא זכר. ואילו כולם אומרים 'שבת המלכה', 'שבת היא מלזעוק'... משמע ש'שבת' היא נקבה. אז 'שבת' זה סוג של איזה אנדרוגינוס?

אומר ה'לחם לפי הטף' זכר ונקבה זה בכלל לא קשור למין הדבר. זכר ונקבה זה עניין של משפיע ומושפע. המשפיע נקרא זכר, ואילו המושפע נקרא נקבה. נו, אז מה השבת מושפיע או מושפע? האמת, שהיא נראית כמושפע. הרי לא עובדים בשבת, אז מאיפה יש לך מה לאכול בשבת? אה, כי טרחת בערב שבת... אז השבת מושפעת מערב שבת...

אבל האמת היא הפוכה! כל הסיבה שיש לך בכלל מה לאכול במשך השבוע זה מכח השבת. ולכן אמר ר' שלמה אלקבץ: "שבת היא מקור הברכה!". "שבת היא" כי היא נראית כנקבה, אבל באמת היא "מקור הברכה", היא זו שמושפיעה ולכן היא זכר.

בירוחם ישנו מפעל שמייצר בקבוקי זכוכית - פיניציה. אחד המנהלים הבכירים שם, יהודה שמו, מנהל את המפעל כבר 12 שנים, כשמעליו יש רק בוס אחד. שנים שהכל הולך חלק, עד שיום אחד יהודה הסתכסך עם הבוס שלו. אמנם הבוס לא יכול לפטר אותו, אבל הוא אמר לו: "יהודה בשבתות לך הביתה, אני לא רוצה לראות אותך בזווית של העיניים שלי גם ביום המנוחה..."

טוב, יהודה שהיה רגיל לעבוד בשבת הפך להיות משועמם... מה יש לעשות כבר בירוחם ביום שבת?! יהודה התחיל להיכנס לבתי כנסיות, והוא נמשך כפרפרים אחרי האור... אחרי שבוע וחצי הוא חזר בתשובה! יהודה מגיע לעבודה עם כיפה וציציות, והמנהל שלו, 'שונא ישראל' למהדרין, ראה אותו כך ואמר: "מה זה פה? נהיית לי דתי?! יהודה, משבוע הבא אתה מגיע לעבוד בשבת!". יהודה אומר לו: "תשמע, חזרת בתשובה, זה לא שייך שאני אעבוד בשבת"...
"זה לא מעניין אותי", שאג המנהל, "יש לך חוזה ובו חוזה שלך כתוב שאתה עובד 7 ימים בשבוע... אם אתה לא מגיע לעבודה, אתה תגיע לבית משפט לענייני עבודה!".

טוב, יהודה הולך עם הצד החזק, ובמקום להגיע לעבוד בשבת, הוא מגיע לבית המשפט. השופט שואל אותו: "יהודה, מה יש לך לומר, אתה חתמת לעבוד בשבת?". ענה לו יהודה: "תשמע, חתמתי בתור חילוני, לא התחייבתי שלא לחזור בתשובה... כתוב בתורה לשמור שבת, אז אני שומר!". אמר לו השופט: "קיבלתי, אני מסכים איתך. אבל אתה גם מסכים שמפעל שעובד בשבת צריך הנהלה. אם אתה לא יכול לשמש כמנהל, תתפטר מתפקידך כמנהל. הבוס שלך ימשיך להעסיק אותך בכל תפקיד, רק לא בתפקיד הנהלה". "בסדר, אני מסכים", אמר יהודה. נו, ומה עשה אותו רשע מרושע?... ביום ראשון, מול כל צוות העובדים של המפעל, הוא מכנס אסיפה ומודיע: "מהיום יהודה הוא לא המנהל כאן, אלא הוא המנקה של המפעל..."

במקום בלאנק של המפעל, אתה תקבל מטאטא וכף אשפה, ובכל פעם שיהיו שברי זכוכיות, אתה תגיע לנקות!... יהודה המסכן עמד בבזיונות שבוע וחצי וזה לא היה קל... יום רביעי, תקלה במפעל, קו הייצור המרכזי שובת. הביאו טכנאים, עוד יום ועוד יום והמפעל כבר מושבת חמישה ימים...

יום שני שלאחר מכן, מגיע מנכ"ל טמפו בכבודו ובעצמו מחיפה עד לירוחם לבדוק מה עושים... ההפסדים עצומים! אבל יהודה בכלל לא דואג, הוא מסתובב עם מטאטא וחיידך על הפנים, איזה מזל שהוא לא המנהל... אין לו דאגות! המנכ"ל פונה ליהודה ואומר לו: "תגיד לי יהודה מה אתה מבסוט? מה אתה מחוייך? אתה לא רואה שאנחנו לא מתפקדים, אין לנו בקבוקים כבר חמישה ימים... אתה לא מתבייש?".

אמר לו יהודה: "שאני אתבייש? תתביישו לכם אתם! 12 שנים אני מנהל במפעל, ואתם בגלל השנאת ישראל שלכם הפכתם אותי למנקה... להפוך מנהל למנקה, זה דבר שלא נשמע כמותו בהיסטוריה!". הדברים פעלו, והמנכ"ל ביקש לשוחח עם יהודה. המנכ"ל אומר לו: אנחנו מתנצלים, אתה חוזר להיות מנהל עם כל הזכויות של הנהלה, ואתה לא צריך לעבוד בשבת. אבל תגיש ידיים בבקשה, ותעזור לנו לפתור את הבעיה.

חמישה ימים מהנדסים מנסים להפעיל את המכונה... יהודה, שהיה בעברו מהנדס חשמל, ניגש לטפל במכונה, ותוך 22 דקות המכונה חזרה לפעול כבתחילה! הכל מוסרט!!! השבת רק נראית כמושפעת, זה נראה כאילו היא צריכה שיעזרו לה ממקום אחר, אבל האמת היא שלא רק שהיא משפיעה, אלא היא המקור לכל ההשפעות כולם... היא מקור הברכה! (מתוך העלון 'אפריון שלמה' גיליון 246)

בעיר וידו' התגורר יהודי שהתפרנס בעמל רב ובדוחק עצום עד שלפעמים לא היתה בידו פרוטה לפורטה. מאמץ להוסיף ולכבד את השבת בכל יכולתו. בכל זאת השתדל הוא תמיד לענג את השבת, ולא חסך כל פעם אחת יצא הוא לטייל עם בני ביתו בצהרי יום השבת, וכשחזרו לביתם ראוהו עולה בלהבות אש סמיכות. בני ביתו החלו להצטער על שריפת הבית ועל תכולתו, אך אותו אדם הרגיעם ואמר להם: "שבת היום ואסור להתעצב כלל ביום כשמכל קורות ביתו לא נותר אלא רק מעט גלי אפר. כשהגיע זמן סעודה שלישית שמח הוא מאד במוצאו את סיר הדגים שנותר כשלל מכל השריפה, ומיד אסף את בני ביתו והחל לסעוד עימהם סעודה שלישית על עיי חורבתו. כשהחל הוא לשיר 'שירי שבת' היה נדמה לשכנים שאולי יצא הוא מדעתו. לתמיהתם ענה הוא להם: "אין שום עצבות בשבת". אבינו שבשמים שילם לו מעט משכרו בשבוע שלאחר מכן, בו הרוויח הוא את הפרס הגדול של ההגרלה הגדולה ביותר בעיר. תוך שבועות ספורים שכן הוא בטירה היפה ביותר בעיר ושמו הלך לפניו כעשיר הגדול ביותר במחוז. זהו כוחה של השבת! משלמת היא במזומן לכל המתענגים בה ונמנעים מהכעס ובורחים מהעצבות, בשומרם על שמחה רצופה. ('אהבת ישראל')

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהִים הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם.
שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַה' כָּל הָעֲשֵׂה בּוֹ
מְלֶאכֶה יוֹמֵת (לה, א-ב)

מדוע נסמכו המלים "ויקהל משה" לסיום הפרשה הקודמת, המדברת על קרני ההוד בפניו של משה? הסביר בעל הטורים שנסמכה פרשת השבת לכתוב "כי קרן עור פניו", לרמוז למה שאמרו חז"ל (ב"ר יא): "אינו דומה מאור פניו של אדם בשבת כבחל".

מתוך דבריו כותב הש"ס שפ"ת אמת' זיע"א נתן להסביר את טעם הדין הנוהג בשבע ברכות, שמברכים בשבעת ימי המשתה של החתן והכלה. הדין הוא, שבכל סעדה בשבעת הימים שרוצים לברך בה את אותן שבע ברכות, צריך שיהיו בה "פנים חדשות" - אורח חדש, שעדין לא היה בסעדות המשתה הקודמות. אמנם דין זה חל רק בימות החל, ואלו בשבת מברכים שבע ברכות גם בסעדה שאין בה "פנים חדשות". ומפני מה שונה דין השבת משל שאר הימים? מפני ש"אינו דומה מאור פניו של אדם בשבת כבחל" - בשבת מקבל כל אדם מישראל מאור פנים אחר, וממילא כל אחד ואחד הריהו בבחינת "פנים חדשות". (נופת צופים)

מתורתו של רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - מתוך 'יחי ראובן'

קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' זהב וכסף ונחשת (לה, ה) התורה מצוה: "קחו מאתכם תרומה לה'", ואחר כך חוזרת ואומרת: "כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה'". כפילות לכאורה. כתוב בנביא: "ויכתב ספר זיכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו" (מלאכי ג, טו). מה הכוונה לחושבי שמו? - על דרך מה שאמרו חז"ל: "חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשה - מעלה עליו הכתוב כאילו עשה" (ברכות ו ע"א). ואכן ראיתי כתוב כך במדרש תהלים מזמור ל': "רבי נחמיה אמר: חשב אדם לעבור עבירה, אין הקב"ה חושבה עד שיעשנה, ואם חשב לעשות מצוה ולא הספיק לעשותה, מיד הקב"ה כותבה כאילו עשה, שנאמר: 'וישמע ויכתב בספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו'".

על פי זה ביאר ה"מלא העומר": כאשר משה רבנו אמר להביא תרומה למשכן, היה יהודי שהרהר וחשב בצער: אם הייתי יכול להביא שמן למנורה... אבני שוהם... הלוואי והייתי יכול! לו היה לי, הייתי נותן הכל! אבל אין לי, אני כל כך רוצה. ואז - "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה". ועל כגון דא מוזכרים בפסוק ב' סוגי נתינות: האחת - "קחו מאתכם", היינו מה שנותנים בפועל. והשניה - "כל נדיב לבו", מי שבלבו מעוניין לתת ואין לו - "יביאה", נחשב לו בשמים שהביא.

קחו מאתכם תרומה (לה, ה)

והנה הלשון תקחו "מאתכם" קצת קשה, מה ההסבר בתיבה הזו? ביאר ה"כלי יקר":
א. מאתכם - ולא מהגזל, כמו שכתוב בתחילת פרשת ויקרא - "אדם כי יקריב מכם קרבן" ודרשו חז"ל: מכם - ולא מהגזל.
ב. ישנם שני סוגי נתינה - יש אחד שנתן מאתים דולר. שואלים אותו: "כמה נתת?" והוא משיב: "כיון שאינני יכול לתת פחות מפלוני נתתי מאתים דולר"...
זו לא נתינה "מאתו" אלא מחמת שההוא נתן... התורה מבקשת שהנתינה צריכה להיות מאתכם, ולא בגלל חשבונות ומניעים סביבתיים כל שהם.
ג. ויש אומרים, "מאתכם" ממש. היינו, שהנותן מנדבת לבו, דומה כאילו הקריב את גופו. כאילו מחסר מבשרו. כאילו נותן חלק ממנו.

**כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדַב לְבָם אֶתֶם לְהֵבִיא לְכָל הַמְּלֹאכָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת בְּיַד מֹשֶׁה
הֵבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל נְדָבָה לֵה' (לה,כט)**

הפסוק הזה כפול ומכופל – לכאורה יש בו מילים כפולות, וכבר התעכבו רבים לבאר. הגאון חיד"א זיע"א ביאר על פי משל: פעמים רבות הגבאים עורכים בשבת מגבית בבית הכנסת לעינין צדקה. נו, מכריזים "בעבור שנדב". פלוני מכריז "חמש מאות דולר!" געוואלדיג – "פינעף הונדערט דולר", טוב, הגבאי ממשיך לקרוא בקול: "מי נותן עוד, ור' פלוני כמה אתה נותן?" כך מצביע הגבאי מאיש לאיש. השני תורם מאה דולר, השלישי חמישים, הרביעי מאה חמישים וכן הלאה, עד שהמגבית מסתיימת ומתחילים תפילת מוסף.

לאחר התפילה בסיום תפילת מוסף, אותו פלוני שהכריז חמש מאות דולר פוסע לביתו ומהרהר "א'משוגינער, למה אמרתי כזה סכום, מה עשיתי לעצמי? האחרים כולם נתנו בקושי מאה דולר, וכי דוקא אני צריך להיות 'העשיר'?! מהרהר". טוב, אבל מה אפשר לעשות – אמרתי, אמרתי, גמורנו. לא אכחש, אשלם! אך מעתה ואילך במגביות הבאות, אחשוב פעמים, אתנהג במתינות, אשמור על הכסף שלי".

אומר החיד"א, בנדיבות המשכן לא היתה כזו מציאות שהיתה למוישהו חרטה, אלא "כל אשר נדבה ליבם אותם, להביא לכל המלאכה הביאו בני ישראל נדבה לה" – מהנדבה עד ההבאה, הכל היה נדבה לה' ללא הרהורי חרטה. ('אגישמקע ווארט')

וּבַחֲרַשְׁתָּ אֶבֶן לְמִלֵּאת וּבַחֲרַשְׁתָּ עֵץ לַעֲשׂוֹת (לה,לג)

אנו אומרים בתפילה 'הַסֵּר הַשְּׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲזָרֵינוּ', כי יצר הרע בא לאדם ב-2 צורות: האחת: **וּבַחֲרַשְׁתָּ** – שאדם מנסה להחריש את היצר הרע המושול ל'אבן', היצר הרע 'למלאכת' – ממלא אותו בכל מני דימויונות ותאוות.. ולכן שבא אדם לעשות עבירה.. כולו 'מלא' לעשות את העבירה.. אבל לאחר שעשה אותו.. פתאום מרגיש ריקני ולא מבין איך נפל לפח ליצר 'שמילא' אותו בדימויונות שזה מה שהוא חייב לעשות..

והשנייה: **וּבַחֲרַשְׁתָּ עֵץ** – כאשר אדם למד תורה ועשה מצוות, ורוצה להיות עניו ולשמור על בסתר.. בא היצר לאדם ואומר לו 'לַעֲשׂוֹת' – תרגיש גאוה! תראה לכולם שאתה עושה.. רוצה לקחת לו את הלשם שמיים.. ועל זה אנו מכוונים 'הַסֵּר הַשְּׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲזָרֵינוּ'.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוול, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.

לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל.

מחמדי התורה

לע"נ זקני מורד
כ"ק מרן
האדמו"ר מגדולי
הה"ק רבינו
יוחנן בן רבי משה
בעל האמרי סופר
עלה בעהרה השמימה
י"ג לחודש
אדר א' תשע"ו
זכותו יג עלינו
ועל כל ישראל

מה בגליון?

חמדת ההלכה: אריכות נפלאה בפלוגתת הפור סקים, בענין לימוד תורה בעיון בשבת, אי נותר לת מהעונג שבת, וכן אם מותר לחדש חידושי תורה בשבת, ואם יש לחלק בזה בין גדולים לקטנים, בין ת"ח לבעלי בתים, חידוש הבן איש חי שאפילו אם נתחדש בחול אם אומרה בפה בשבת זהו העיקר.

חמדת הדרוש: יישוב קושיית החלקת יואב דהיאך היו יכולים לעשות מעשה טויה ע"ג העזים, הא הוי כלאחר יד, הפוסלת במשכן דב' עינן מלאכת מחשבת, ה' דרכים נפלאים מגדולי האחרונים שתירצו בזה.

רמיזא דאורייתא- דינים הלכתיים בש"ס ופוס' קים הנלמדים בדרך רמז בפרשת השבוע.

נחמד ונעים- ה' מהלכים ביישוב קושיית המ' פרשים, על דברי המכילתא עה"פ לא תבערו אש בכל מושבותיכם, והפסוק בא ללמד שמור תר להדליק נר בערב שבת כדי שידלק בשבת, דלמאי בעינן קרא ומאי הה"א לאסור.

חמדת הפרשה: ביאורים נפלאים ממפרשי התורה בהא שחילקה התורה בין אשר נדבה לבן, לנשא אותו רוחו, נדבת המשכן, ביאור החת"ס בזה, ומעשה נורא בזה מהרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל, לרגל יום ההילולא.

לחיידודא: חקירות הלכתיות בש"ס ובפוסקים ע"ד החיידוד, ופתרון לחיידודא על שאלות אלו.

חמודי שי: רעיונות על הפרשה מתובל בדברי רבותינו הראשונים והאחרונים.

אבות ובנים: למוד בפרשת השבוע בתורתו של המהר"א ל צינץ זצוק"ל.

בתורה. (והרחיב עוד בזה באות (סב), וכ"כ האליה רבה (סי' ר"צ סק"ב).

וכ"כ החיד"א במחזיק ברכה (ר"צ סק"ב), והביא בשם הרב החסיד בעל דעת חכמה, שהמחדש איזה חידוש בשבת מעטרין לאביו בה באותו עולם, ולכן נסמכו שני ציוויים הללו להדדי: כד את אביך, זכור את יום, וכן איש אמו ואביו תראו ואת שבתותי תשמורו, והוסיף (במחז"ב ר"צ, סק"ה), שמי שאין לו לחדש מעצמו איזה חידוש בתורה ילמד איזה דברים שלא למדם עד הנה, וכ"כ כף החיים (רצ, ה).

אפילו אם נתחדש בחול ואומרה בשבת נחשב כחידוש בשבת

ובשו"ת תורה לשמה (סימן צח), חידש דבר נפלא, דאפילו אם נתחדש לו המוחו החידוש בימי החול, אולם אם מוציאו בפיו בשבת הרי הוא העיקר, דהעיקר פעולה באמירת החידוש, הוא בזמן שהחידוש יוצא מפיו, ולכן גם אם חידש את החידוש ביום חול, אם הוציאו מפיו בשבת, נחשב כאילו חידשו בשבת.

קשה מסוגיא דנדרים

ולכאורה דברים אלו, קשים מהא דאמרו (נדרים ל"ז), אין קורין לתינוקות בתחילה בשבת, וביאורו שאין מלמדין אותם דבר חדש בשבת, ומבואר (שם ע"ב) הטעם, בכדי דיפנו אבהתהון דינוקא למצותא דשבתא (שיהא זמן להאבות להתפנות למצוות השבת), ואבע"א משום דבשבת אכלין ושתין ויקור עליהן עלמא, (אוכלים ושותים וקשה עליהם הלימוד), כדאמר שמואל שינוי וסת תחילת חולי מעיים.

הוכחת המנחת אלעזר לחלק בין גדולים לקטנים

ובשו"ת מנחת אלעזר (ח"ד סי' מ"ה), הוכיח ממה שפסק השו"ע (יו"ד סי' רמ"ה סעיף י"א), כהטעם דבשבת קשה עליהם האוכל ולא יכולים לקבל דבר חדש בשבת, הרי מוכח מזה שלא כתב זה בהלכות שבת, שאין בזה מטעם עונג שבת, רק מטעם דחלש הגוף, הרי דאיפכא יש לומר דדוקא תינוקות אינם יכולים להתגבר על האכילה שלהם וגופם קשה, לכך לא ילמדו דבר חדש, אולם הגדולים, אשר אפילו אם יאכלו, יכולים הם להתגבר וגופם אינו כ"כ קשה, לכך יכולים ללמוד דבר חדש בשבת.

הרי לפי דבריו, הוא דדוקא בקטנים יש לאסור לימוד דבר חדש, אולם לגדולים, מותר ללמוד הן דבר חדש, והן לימוד בעיון.

בתוה"ק בפרשתינו (לה-ב) ששתי ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת

חמדת ההלכה

ללמוד תורה בעיון ולחדש חידושי תורה בשבת

שבתן לה' כל העשה בו מלאכה יומת.

כתב האור זרוע (ח"ב פט), אין שונין בשבתות וימים טובים אלא בדברים הרגיל בהם ובאגדות, אבל דברים שאינו רגיל בהם צער הוא לו, כהיא (תענית ל), דתנו רבנן כל מצוות הנוהגות באבל נוהגות בתשעה באב, אבל קורא במקום שאינו רגיל לקרות ושונה במקום שאינו רגיל לשנות. וכ"כ בספר **נוהג כצאן יוסף** (עמ' קסג אות לו. ספר על מנהגי פרקנפורט).

וראיתי **להאבן עזרא** עה"פ **וקראת לשבת עונג** (ישעיה נח, יג), שביאר הכוונה שלא תעשה בו מלאכה, **ושתתענג הנפש** שמוע דברי תורה, **והאליה רבה** (סי' ר"צ סק"ה), הביא מהרוקח דר"ת **בירוב שרעפי בקרבי** נתחומין ישעשעו נפשי, ר"ת בשבת ישעשעו נפשי דהיינו שישעשע עצמו באגדה וטעמים

מקור הפוסקים שלא ללמוד בעיון בשבת

וכ"כ היעב"ץ בסידורו (מוסך השבת, בית היין אות ח), שלא יטריד עצמו בלימוד הגמרא בעומק, שגם זה נחשב חילול שבת, וגמ' ערוכה היא ורבי זירא מהדר אזוגי דרבנן ואמר ליה במטותא מינייכו לא תחלוניה (שבת ק"ט), **ופירש היעב"ץ** שמן הסתם ת"ח העוסקין בתורה רגילין להעמיק ולפלפל בחריפות, נמצא כבוד שבת נשכח מאחר שנוהגים בו מנהג חול, ולכן גער בהם רבי זירא, שצריך להבדיל יום השבת בכל דבר, שאפילו הלימוד הקדוש צריך להיות תענוג ולא יהא כמשא כבד ועבודה קשה, וכ"כ **בשו"ת צפחית בדבש** (סימן כג), דאסור ללמוד בשבת בעיון.

גדולי הפוסקים הוכיחו שאין איסור רק מצוה היא

והחיד"א במחזיק ברכה (סי' ר"צ אות ו'), **הביא דברי היעב"ץ** ותמה עליו, וכתב והעיר גדולה לאלקים קושטנדינא, באיזה מקומות קובעים ישיבה בש"ס ומפלפלים, וכן בעיה"ק ירושלים ת"ו, לימים ראשונים בישיבת הרב פרי' חדש, אבותינו ספרו לנו שהיו מפלפלים בעומקא דדינא, וכן מצא **שהר"ן** (כתובות סב:) כתב להדיא שת"ח עסקו בלימוד בעיון בשבת.

ומצינו כן בירושלמי (ריש פרק אין עומדין) איתא, דריש לקיש מנהגו היה נשמך בלימוד התורה עד שהיה טועה ויצא מחוץ לתחום, לקיים מה שנאמר באהבתה תשגה תמיד, ומשמע, שהיה כ"כ דבוק בתורה, ולא היה מרגיש צער אף בלימוד בעיון, ולמרות שהתורה מתשת כוחו של אדם, לא הירפה ממנה, מרוב אהבתו וחשקו בתורה, **ובמאירי** (שבת ק"ח), כתב, בירושלמי אמרו, במה מענגו, מר אמר בשינה ומר אמר בתלמוד תורה, ולא פליגי כאן בתלמיד כאן בבעל הבית. ופירושו בה רבותי, שהתלמיד מענגו בתלמוד תורה, ובעה"ב בשינה. ואני אומר היפך הדברים, שהתלמיד ששונה כל השבוע מקיים עונג בשבת בשינה וכו', וכן נפסק בשו"ע כדברי המאירי.

וכ"כ בשו"ת תורה לשמה (סי' ק"י), והביא ראייה מדברי הגמ' בזבחים (ב:), ואמנם לא כתב כלום להשיב על הראיה מדברי הגמ' בנדרים, וכן מוכח **מהשל"ה** (מס' שבת נר מצוה, אות לו), שכתב, ויקום מתוך שמחת אכילתו לקבוע לימודו או ישן מעט לנוח ראשו ואיבריו ואחר כך ישב ללמוד נושא ונותן בעומקה של הלכה מה השגתו והבנת שכלו..

לחדש חידושי תורה בשבת

כתב המשנ"ב (סי' ר"צ ס"ק ג'), כתבו הספרים **בשם הזוהר**, שמצוה על האדם לחדש חידושי תורה בשבת, ומי שאינו בר הכי לחדש לימוד דברים שלא למד עד הנה ומקור הדברים **הוא בשל"ה** (מסכת שבת נר מצוה אות נג), חייב אדם לראות בכל שבת ושבת לחדש חידושי תורה, כמו שאמרו בזוהר (ח"ג קעג, א) שבמצאי שבת בחזרת נשמה יתירה למקומה, שואל אותה הקב"ה מה חידוש היה מחדש

הודעה משמחת

בשורה טובה לאלפי קוראינו

אשר מידי שבוע יהיה ניתן להאזין לשיעור מיוחד על פרשת השבוע בהלכה ובאגדה בקול התורה שעי" מוסדות חסידי תולדות אהרן

02-3722700

בכניסה למערכת להקיש 9 ואח"כ 1

מערכת מחמדי התורה

בתורה"ק בפרשתינו (לה- כו) וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טוו מן העזים.

וברש"י, היא הייתה אומנות יתירה שמעל גבי העזים טוו אותם, וכתב רש"י שבת צט. דבכה"ג הוי כלאחר יד ואין דרך ההדיוט בכך, ופטור.

ויש לחקור, דהיאך היה כשר למשכן, למאי שכתבו ה**ב"ש**, והחלקת מחוקק (אבה"ע"ז סי' קכז), שכתבו הפטור של כלאחר יד נפק מקרא דמלאכת מחשבת, וא"כ במשכן דכתיב ב"י מלאכת מחשבת, למה ה"י כשר מה שהנשים טוו מן העזים, הא הוי כלאחר יד.

א

החלקת יואב נשאר בצריך עיון

הגאון בעל חלקת יואב בקו"קבא דקשייטא (קוש"י סג) הקשה בכזאת, והוסיף עוד דכבר מבואר בירושלמי (יומא) הובא ברמב"ן (במלחמות פ"ק דסוכה) דכל מלאכת המשכן, ה"י עשיית צריכה כוונה לשמן, אפי' חציבת אבן ואריגה הכל צריך עשייה לשמה ואיך יוכשר מלאכה כלאחר יד ונשאר בצ"ע.

ב

לדעת רש"י פשיטא דלא הוי כלאח"י ולהתוס' יובן דנצטוו חכמי לב

באמרי כהן (מילואים - ח"ב ק"ח ויקהל) תירץ- דלא מבטי **לפרש"י** (שבת שם) שפירש, דמה דמשני חכמה יתירה שאני, ואך להדיוט אין דרכו בכך והוי כלאח"י, הרי דדוקא להדיוט הוי כלאחר יד, אבל לחכמות לב דרכן בכך, ברי דלא קשה מידי, אלא אפילו **לפי התוס' (שם)**, שפירשו העושים כן בטלה דעתם אצל כל אדם, וידו דבמלאכת המשכן, דבאה הצווי וכל **חכמי לב** בכס יבואו ויעשו, ודאי א"א לומר דבטלה דעתן, ושוב ודאי לא הוי ביהודה מלאכה כלאחר יד ושפיר הוי לשמה.

ג

מלאכת מחשבת דוקא במלאכות לאחר שהוקדשו

הקהלות יעקב (בהגהותיו בגליון הספר חלקת יואב) תירץ- די"ל דמלאכת מחשבת אין צריך אלא במלאכות שלאחר שהוקדשו, אבל הטווי מהעזים עדיין לא הוקדש, ונהי דצריך עשי' לשמה, להקדיש תיכף ומיד אין צריך.

ד

אם התורה מעידה שהיה חכמה יתירה א"א לומר דהוי כלאחר יד

בספר אהל יששכר (סי' קמ"ח) תירץ- די"ל דהא בגמ' אמרו שם דבמשכן גופה ה"י טווי בעזים, אלא דאין ללמוד משם למקום אחר דחכמה יתירה שאני, ופירש"י הדיוט אין דרכו בכך והוי כלאחר יד, וכיון דשם היתה חכמה יתירה אין זה כלאחר יד והוי בכלל מלאכת מחשבת.

ואפילו למש"כ התוס' שם בשבת דהעושים כן בטלה דעתם אצל כל אדם, נראה שכוונתם אפילו אם עלה בידו לטוות ע"ג בהמה באותו האופן שטוו במשכן, ג"כ בטלה דעתו אצל כל אדם, מאחר שרוב בני אדם אינם מסוגלים לעשות טווייה כזו, דאל"כ אלא שהטווייה לא עלתה לו כמו הטווי במשכן, א"כ לא הוי צריכים לתת טעם דבטלה דעתו, אלא דהוא כלאחר יד, ואולם זה מועיל רק לענין איסור שבת, אבל לא לענין מלאכת המשכן עצמו. ע"כ.

ה

כיון שיש שינוי גם בהנעשה לא הוי כלאחר יד

עוד י"ל- עפ"ימש"כ באגלי טל (מלאכת אופה סי' מ"ד), דמה שכתבו הפוסקים הנ"ל דכלאחר יד החיסרון הוא מצד מלאכת מחשבת, הוא רק כשהשינוי הוא בהנעשה, אבל כשהשינוי הוא בהנעשה, נחשב שלא עשה המעשה כלל, וכאן בטווייה על גבי העזים שהשינוי הוא גם בהנעשה, שאין דרך שיהיה טווייה על גבי העזים, א"כ נחשב שלא עשה המעשה כלל, וזה אין פוסל עצם המשכן. (מחמדי התורה)

ירמוזו הא דשמים וארץ נוגעים בעדותם

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם- אפשר לרמוז למאי דאמרו (ע"ג ג), דשמים וארץ יעידו על ישראל ששמרו התורה, והאומות אומרים דנוגעים בעדות הם, ובתוס' כתבו דממה ששמים וארץ קיימים אינו מוכרח דאפשר דעל הקבלה הם קיימים, ולא תימא דבבב"א ה"א סי' מ"ד) הקשה דאי אמרת דעל הקבלה לבד הם קיימים, תו לא מיקרא נוגעים בעדותם ע"ש.

ויש ליישב, דהגם דעל הקבלה לבד קיימים, מ"מ כשישראל מקיימים, מטי להו הנאה טובא דנמשך להם שפע וחיות עז ותעצומות לשמים וארץ, וזה רמז הכתוב, דהנה רז"ל דרשו אלה על שמים וארץ בכמה מקומות וז"ש אלה שם שמים וארץ תלויים בתורה וז"ש הדברים אשר צוה ה' שהם אברי תורה, ולא תימא דבבב"א התורה סגי כמ"ש התוס' דזה מספיק על מציאות שמים וארץ, אבל להשפיע כח וחיות לשמים צריך קיום המצות וז"ש לעשות אותם. (חומת אנך להחיד"א)

פולגת ר"י ור"ש במלאכה שאינה צריכה תליא אי דרשינן סמוכין

ויקהל משה את כל עדת וכו' ששת ימים תעשה מלאכה- והאריכו חז"ל בזה למה נסמך פרשת המשכן למצוות שבת, ויש להוסיף דבזה יובן הא דפליגי ר"י ור"ש במלאכה שאינה צריכה לגופה דר"י מחייב ור"ש פטור, דרש"י (חגיגה י"ד"ה מלאכת מחשבת) ביאר, בהא דמלאכת מחשבת, שהמחשב חשבה בדעתו ונתכוין לה ומלאכת מחשבת בשבת לא כתיבא אלא במשכן הוא דכתיב, ולפי שסמך בפרשת ויקהל פרשת שבת לפרשת משכן אנו למידין מלאכת מחשבת לשבת, ולפי"ז ר' יהודה דלא דריש בכל התורה כולה סמוכין רק במשנה תורה כדאימא ביבמות ד... א"כ לכך ס"ל גם מלאכה שא"צ לגופה נמי חייב, דלא ס"ל דבעינן מלאכת מחשבת כלל, אבל ר"ש דדריש סמוכין בכל התורה לכך ס"ל דפטור (מעשי רוקח).

רמז לדין אמירה לנכרי בשבת

ששת ימים תעשה מלאכה- הא דנקוד בצירי' לרמז לדינא דאמירה לנכרי דאמרו במכילתא (פר' בא) לחד מ"א דהוא אסורה מה"ת, ולכן רמזה לנו התורה דבשבת אסורה המלאכה בין ע"י עצמו בין ע"י אחרים, וזהו ששת ימים תעשה בצירי' והיינו ע"י אחרים, וביום השביעי יהיה לכם קודש והיינו כה"ל אפי' ע"י אחרים שהותר בחול בשבת אסור. (אור החיים)

ע"י השבת לא יהיה אש בבית

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת- יש לפרש עפ"י אמרם (שבת קי"ט), אין הדליקה מצויה אלא בבית שמחללין בה את השבת, וזהו לא תבערו אש בכל מושבותיכם דהיינו ההבטחה שלא יהיה אש בכל מושבותיכם תליא ביום השבת אם ישמרו את השבת. (רבינו אפרים- הובא בחומת אנך להחיד"א)

בשבת גם האכילה והשינה הוא כבוד השבת

וביום השביעי יהיה לכם קודש- הנה כל היכי דכתיב לשון לך לכם פירושו להנאתכם, וזה שיאמר דבשבת אפי' באכילה ובמלבוש יהיה לכם לכוונה לכבוד השבת ואזי יהיה לכם היינו הנאתכם ג"כ קודש. (אור פני משה)

ירמוזו מצוות לויית האורחים

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת- אפשר דרמזה תורה בן מצוות לויית האורחים, כהמפורסם, **מדברי הגאון**, על מכניס אורח גדול שנשרפה ביתו, כי היה מאכיל ומשקה, אולם לא היה מלווה להאורח, ואש"ל ר"ת אכילה שיתיה לוייה, וכיון שלא לווה, רק נתן אכילה שיתיה אזי נשאר א"ש, ודין לווייה אפשר דמקורה מיום השבת שעושים סעודה רביעית ללוות את שבת המלכה.

וזהו שאמרה תורה, לא תבערו א"ש, מי שירצה שחלילה לא יהא אש מצויה בכל מושבותיכם, אזי ילמדו מביום השבת, שמלווים את השבת, כך ללווה את האורחים ואזי יהיה אש"ל. (מחמדי התורה)

כיון דאש נברא במו"ש הו"א לא תהוי איסור שביתה

לא תבערו אש בכל מושבותיכם- ובחז"ל הביאו דפליגי בזה אי הבערה ללא יוצאת או לחלק, והקשה הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ, דבשלמא לרבי יוסי שסובר שהבערה ללא יוצאה נחשב מדוע יצאה דוקא הבערה, אך לרבי נתן הסובר שהבערה לחלק יצאה לומר שחייבים על כל אב מלאכה בפני עצמו, קשה למה נקטה התורה דוקא הבערה ולא כל אב אחר.

רמיזא דאורייתא

פנינים יקרים בהלכה ובאגדה
המרומזים בקראי דפרשתנו

ותירץ, שהרי הסיבה ששבותים בשבת הוא זכר למעשה בראשית שביום השביעי שבת הקדוש ברוך הוא מכל מלאכתו. והנה, כל זה שייך בכל שאר המלאכות, אבל האש הלא נוצרה רק במוצאי שבת, ואם כן היינו יכולים לומר שאין צריך לשבות מן האש בשבת, שלא שייך לומר על דבר שלא נוצר ששבתו ממנו, לכך ציינה התורה דוקא את ההבערה לומר לך שאין ממנה צריך לשבות ביום השביעי. והטעם לכך, משום שיש סיבה נוספת לשביתה בשבת - זכר ליציאת מצרים, ויציאת מצרים היתה כבר לאחר שנוצר האש. (בית אהרן)

באו האנשים והנשים בכדי שיתקבל תרומתם עפ"י הלכה

ויבאו הנשים על הנשים- הא דשניהם באו, י"ל למאי דקיי"ל (אה"ע סי' צ' סיי"ז), בעל שמכר בנכסי מלוג בלא רשות האשה, אפי' אם הסכימה האשה אח"כ המקח בטל, שיכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי, ועוד קיי"ל (יו"ד סי' רמ"ח ס"ד) שאין לוקחין מתנה חשובה מהאשה, בלי דעת ורצון בעלה אפי' מנכסי מלוג שלה, ולכן כיון שהביאו תכשיטי הנשים ג"כ, היו שניהם צריכים לבוא, דהבעל לא יכול לתת מנכסיה, והאשה אינה יכולה לתת מתנה חשובה לכך באו שניהם. (תורת משה להחת"ס)

ירמוזו שאומנות יתירה שלא יגזוו היצר המצוות ומעש"ט

והנשים אשר נשא לבן אותנה בחכמה טוו מן העזים- ואמרו חז"ל (שבת צט.) אומנות יתירה היא, שהיו טווין על העזים, ואפשר לבאר המרמז בכאן דבר נפלא, לפי מה שביאר ה**יערות דבש** (ח"א דרוש א') מה שמזמין במצושת"ק **צאנך מיד גוזזים**, כי פעמים הרועה משקה הצאן במים בכדי להרבות הצמר, והצאן מלא שמחה על מסירות הרועה, ואינו יודע כי עיקר מטרתו להרבות הצמר ולבסוף לגוזזו.

כן היצה"ר, פעמים נתן להאדם לקיים מצוות ומעש"ט, בכדי שבבוא היום יתפאר במצוות ויגזוז הימנו כל מצוותיו, וזהו בקשתינו **צאנך** היינו ישראל המשוליים לצאן, יהיו ניצולים **מיד גוזזים** היינו היצה"ר שרוצה לגזוז את כל הצמר שהם המצוות ומעש"ט, וזהו מה שאמרו טוון מן העזים, היינו כשעדיין הצמר על העז ועדיין לא גזזו, כבר עשו חוטין היינו התקשרו בחוטין לאביהם שבשמים, והיא אומנות יתירה, כשהאדם מלא מצוות ומעש"ט יוכל להתגבר על מדת הגאווה, והעצה לכך הוא ע"י תורה שהיא תבלין להיצה"ר, לכך **נשא לבן אותנה בחכמה** היא התורה, היא הגורמת אשר **טוו מן העזים**, היינו על העזים, ולא יכלו לקחת ולגוזז מהם את הצמר, שהם המצוות ומעש"ט. (מחמדי התורה)

ירמוזו שעשו כן כדי שיכולו לזכות במלאכה זו לעצמם עוד יבואר, דקשה היאך עשו המלאכה, הא קיימא לן דמעשה ידי האשה לבעלה והמוותר הוא לעצמה, רק י"ל דסתם נשים גוזזות הצמר ומתעסקין בטווייה ובשיזיה, ואזי אין להם פנאי להעדיף יותר מכדי המלאכה, מה שאין כן הנשים האלו שטוו מן העזים ולא היו צריכין לגוזז הצמר, אזי היה להם מלאכת גיזה להעדפה, והמוותר שלהם הוא.

וזהו כוונת הכתוב, וכל **אשה חכמת לב** וכו', וקשה לרש"י והלא מעשה ידי אשה לבעלה אם כן היאך היתה יכולה להקדישם, ולכך כתב היא היתה אומנות יתירה ששאר הנשים צריכין לבעל שעה או שתיים שהם ארבע לגוזז הצמר, מה שאין כן הנשים האלו לא היו צריכין לגוזז אם כן אותה מלאכה היא יתירה להם ואזי היו יכולין לעשות מותר על מעשה ידיהן, ומותר האשה לעצמה, ושפיר היו יכולין להקדישם. (חונת התורה)

הביאו בבוקר שאין זה זמן מלאכה

הם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר- צריך להבין מ"ט שהביאו בבוקר, ויש לפרש כי האנשים עושי המלאכה בצדקתם לא רצו לעיילי נפשם בספק אי אומן קונה בשבח כלי או לא, ואם אינו קונה תו לא הביאו כלום, לכן רצו להביא גם כן נדבה מלבד מלאכתם, אמנם כדי שלא לבלט ממלאכתם שהם מועבדים, לכך עשו עבודתם והביאו בבוקר בשעה שאין הפועלים עושים מלאכה, ועבדו בשעות של בוקר וזה מה שהביאו. (אמרי שפר)

נחמד ונעים

ביאור המכילתא שמותר להדליק נר בערב שבת

בתורה"ק בפרשתנו (לה-ג) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. ובמכילתא (על האי קרא) כתבו, לא תבערו אש ביום השבת, ביום השבת אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר מערב שבת לשבת, וצריך ביאור, למאי בעינן קרא להחיר להדליק ערב שבת.

א'

בעינן קרא דלא כמו שנוהגים הקראים שאין משתמשים באור בשבת

בספר מגיד משרים (להבית יוסף) תירץ- דבא לומר שלא כדרך הקראים, שאינם מדליקים נרות בערב שבת כלל, באומרם לא תבערו אש ביום השבת, היינו שכוונת התורה שלא יהא כלל אור בשבת, לכך קא משמע לן קרא דהאיסור הוא רק להדליק בשבת עצמו, וזהו "ביום השבת" דהאיסור הוא להדליק ביום שבת עצמו, ולא מערב שבת לשבת.

ב'

בעינן קרא לומר כסברת הנימוקי יוסף באשו משום חציו

ברביד הזהב (בפרשתנו) ובבית האוצר (מערכת א' כלל רי"ד) תירצו- דהוה אמינא למאי דכתב הנמוקי יוסף (ב"ק כ"ב), בקושייתו דלמאן דאמר אשו משום חציו הרי כל מה שדולק בשבת, הרי הוא גירי דיליה ואם כן היאך התיירו לו להדליק בערב שבת, לכך קא משמע לן קרא, דליכא איסורא דאשו משום חציו הרי הוא כפי הבנת הנימוקי יוסף בתירצו, דכל מה שדולק בשבת, מתייחסת לפעולה שעשה בערב שבת, ותו ליכא שום איסורא.

ג'

בעינן קרא דלא פסקינן דבית שמאי דאין שורין דיו וסמנין מערב שבת

עוד תירץ ברביד הזהב- דהנה נחלקו בית שמאי ובית הלל במשנה (שבת יז) אי מותר לשרות דיו וסמנים בערב שבת, דבית שמאי סברו דאין שורין, ובית הלל סברו דשורין, לכן הוה אמינא דכל דבר שנעשה מערב שבת והיא נמשכת לתוך השבת תהא אסורה, קא משמע לן, דהלכה כבית הלל שהתירו, דבית שמאי במקום בית הלל אינה משנה.

ד'

בעינן קרא דלא מקרי גרמא רק בשבת עצמו ולא בערב שבת

בכלי חמדה (בפרשתנו אות ג) תירץ- דהנה יש להסתפק למאי דאמרו (שבת ק"כ), דגרמא שרי מה"ת, דכתיב לא תעשה כל מלאכה דווקא עשייה אסור מה"ת, אולם גרמא שרי, אולם בהבערה דלא כתיב בה עשייה אלא כתיב לא תבערו, יש להסתפק דגרמא יהיה אסור, ולמד"א לחלק יצאת הרי הוא בכלל כל איסורי שבת, אלא למד"א ללאו יצאת, ולכך בעינן קרא דהוה אמינא דכיון דעל ידי שהוא מדליק גורם הוא שיהא דלוק בשבת ואסור, לכך קא משמע לן קרא, דכיון דמה שהוא גורם עשה בערב שבת, ולא בשבת, ליכא איסורא.

ה'

ירמו לדינא דהדלקת הנר הוי קבלת שבת

עוד אפשר לתרץ- דרך דרוש, דהנה נחלקו הפוסקים, הבה"ג, והתוס' והרא"ש, אם הדלקת הנרות הוי קבלת שבת לכל דבר, והוכיחו בזה ממה שאמרו שג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו בע"ש עשרתם ערבת הדליק את הנר, דמדנקט הדליקו את הנר בסוף, הרי דאחרי הדלקת הנר תו אינה יכול לערב ולהטמין, כיון דבזה קיבלה השבת, יעוין היטב בכל הסוגיא בפרק אין מדליקין, ובזה יתבאר המכילתא בדרך דרוש, אבל אתה מבעיר בערב שבת בזה שהוא מדליק הנר בערב שבת, לשבת דבזה הוי קבלת שבת. (מחמדי התורה)

מעשה נורא בזה עם הרה"ק הנועם אלימלך

ומפורסם העובדא שהיה עם רביה"ק בעל הנועם אלימלך (בעל ההילולא כ"א אדר), בהגיעו לסוגיא זו דרבי פנחס בן יאיר עם רבי, נתקשה מאוד בדברי התוס' (שם ד"ה) ויש שיש לו ואינו רוצה ליתן, שכתבו התוס' שאע"פ כן, שיש לו ואינו רוצה ליתן, אפילו הכי נקראו קדושים כיון שהם נותנים מחמת הבושה, וייגע לילות כימים להבין דברי התוס', בתפלות ותחנונים ובצום, עד שיבין דברי התוס'.

ויהי ברבות הזמן, נעצמו עיניו, ובא אליו ר"י בעל התוספות, ואמר לו, מן השמים שמענו קול בכיותיך וראו את דבר הצום, ושלחנו אליך לבאר דבריך.

דהנה אמרו חז"ל (ע"ז ג), דכל מי שעושה מצווה אחת וכו' בורא מזה מלאך, והנה במלאך יש גוף ונפש, ועל ידי עשיית המצווה, נברא הגוף, ועל ידי הכוונה נברא נפש המלאך, ומחסידי השי"ת על ישראל בניו, אשר לפעמים, עושה האדם המצווה ללא כוונה, ולפעמים רוצה האדם לעשות המצווה ולא עלתה בידיו, מצרף הקב"ה עשיית האדם בלא כוונה, וכוונת האחר בלא המעשה, לדבר אחד ונברא מזה המלאך בשלימות.

ובזה יובנו דברי התוס' לאשורם, דנקטו התוס' על מי שיש לו ואינו רוצה, דאפ"ה נקראו קדושים בלשון רבים, והיה להם לנקוט ואפ"ה נקרא קדוש בלשון יחיד, אולם להנ"ל יובן היטב שמצטרפים גם יחד, זה שרוצה ואין לו, זה הכוונה טובה שלו, וזה שיש לו ואינו רוצה ומ"מ קורא להם מחמת הבושה, הרי שעשה מעשה, ומצטרפים שניהם ונקראים קדושים.

הוסיף דזה הכוונה והוא באחד ומי ישיבנו

אמר הרה"ק רבי אלימלך, מעתה יובנו היטב דברי הפייט, והוא באחד ומי ישיבנו, ונפשו אותה ויעש נורא וקדוש, דהנה אמרו חז"ל גדול העונה יותר מו המברך, ואיתא בזה"ק דמי שמברך, הוא מעשה המצווה ובורא בזה גוף המלאך, ומי שעונה אמן, הוא בורא את נפש המלאך.

ומעתה מי שהוא לבד בביתו, ורוצה לברך, ואין מי שישב לו אמן על ברכתו, יפול רוחו בקרבו, אשר אין ביכולתו לברוא מלאך שלם בגוף ונפש, אולם להנ"ל בביאור ר"י דבריו בתוס', הרי מי שיש לו כוונה הרי גם הוא בורא את נפש המלאך, לכך העצה בזה כשאין לו מי שישב לו, לכוון כאילו היה מי שישב, ועלתה לו כוונתו, כמי שענו לו אמן, ויברא בזה נפש המלאך.

וזהו כוונת הפייט, "והוא באחד" היינו אם האדם הוא לבדו, ומי ישיבנו ואין לו מי שישב לו אמן על ברכתו, העצה לזה "ונפשו אותה ויעש" שיכוון שרצונו לברוא הנפש של המלאך בכוונתו, והקב"ה יקבלו, נורא וקדוש.

שאלה ש"ח) מתי מצינו שהיא האדם מחוייב לדרוך עם רגליו על אוכל?

שאלה ש"ט) היכן מצינו שמותר להרוג אדם רק אם אין עדים, ואם יש עדים אסור להרוג?

פתרון לחידודא גליון קנ"ג- פרשת כי תשא

שאלה שט"ז) היכן מצינו להלכה ולמעשה שהרואה מים צריך לברך שהחיינו?

שאלה ש"יז) היכן מצינו בהלכות שבת אשר ב' בני אדם, עושים אותו פעולה ממש אחת לאחת בדיוק רב, (שניהם בריאים ושלמים, וברי חיוב), והאחד יאה חייב והשני פטור?

תשובה ש"יד) נפסק בשו"ע (או"ח סימן רכא ס"ב), שמי שיש לו שדה בלי שותפות, מברך על הגשם שהחיינו. במשנ"ב (שם סק"ה) בשם הרדב"ז (ח"א סימן שיט) שהרואה נילוס כשהוא קטן, וחוזר ורואה בזמן שהוא גדול ושם בראייתו, מברך שהחיינו, אך דאין לו קרקע כיון דהוא בא מזמן לזמן והוא נהנה ושם בראייתו, לא גרע מאדם הרואה את חבירו ושם בראייתו, דמברך שהחיינו.

תשובה שט"ו) שבת קמז. אמרו דהמנער טליתו בשבת, לשיטת רש"י הוא ניעור מאבק, ולשיטת ר"ח, הוא מן הטל שעליו, ולהלכה מחמירין כשתי הדעות, כדי שיתחייב, בעינן שיתקיים בו ג' תנאים, וסימנך "שמח", א. שיחור ב' חידש ג' מקפיד, ואם לא מקפיד מותר לכתחילה, א"כ האחד מקפיד והשני מקפיד.

לחידודא

חמודי שי

לעילוי נשמת אמור"ר עטי"ר
רבי יהודא ארי' לייב בן הרב משה מרדכי ז"ל
פלוצק-פולין
דיין וחבר ועד הרבנים במרנקפורט ציילסהיים
ואב"ד אופיבאך
נלב"ע ג' חשוון תשל"ד תנצב"ה

לא תבערו אש בכל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת.

למה לעשות "ויקהל"?

וברש"י (ד"ה ויקהל משה) כתב, "למחרת יום הכיפורים, כשירד מן ההר", הקהיל את בני ישראל ודבר איתם על שמירת שבת.

ויש להבין, שלא מצינו להקב"ה שיצווה למשה על כך, ומנין לקח משה זה שהוא צריך להקהיל קהלות, וללמדם ולצוותם על השבת, ומה טעם עשה כן?

שבת - התיקון

ויש להקדים, בהא שנתקשו המפרשים, מפני מה הקדים הכתוב "וזמרו בני ישראל את השבת" לפני חטא העגל?

ויש לומר, עכ"פ מה שאמרו חכמינו ז"ל (שבת קיח:), אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחליו לו שנאמר (ישעיהו נו, ב) אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה כל שומר שבת מחללו, אל תקרי מחללו אלא מחול לו. הרי דהשבת היא התיקון לעבודה זרה, והטעם דשבת היא תיקון לע"ז, כי השבת "ביני ובין בני ישראל את היא לעולם", אות לקשר אהבה בלתי מוגבל, ולכן אנחנו לא צריכים תפילין בשבת. בשבת אנחנו יותר קשורים לה' מאשר עם התפילין ביום חול.

אהבת עולם לאהבה רבה

לעניות דעתי יובן בזה, מה שמשנים הנוסח בנוסח ספרד, שבמשך השבוע אומרים בברכות קריאת שמע "אהבת עולם", ובשבת לפי חלק מהנוסחאות אומרים "אהבה רבה", דבשבת הקב"ה וישראל מחדשים את האהבה הרבה שהייתה כששמענו "אנוכי ה' אלוהיך" ו"לא יהיה לך אלוהים אחרים" ישירות מפי ה' (שזה עצמו גם היה בשבת), וזה מתגבר על אף שחטאנו וקלקלנו האהבה על ידי עבודה זרה.

כי הקב"ה המגיד מראשית אחרית, ראה וידע שישראל יעשו העגל, והקדים רפואה למכה השבת קודש. שבוה אהבת ה' לישראל נמשכת לעולם ובכל מצב.

הרב וקהילתו

כמו כן משה רבינו ע"ה, מקהיל קהלות של ישראל, וזהו ויקהל, כמו הרב בקהלתו כן משה רבינו מעביר דרשת שבת שובה הראשונה עלי אדמות, רק שהיה אחרי יום כיפור, ועדיין היה קודם הושענא רבא, והיא למעשה עוסקת בשבת, ומלמדם את ישראל היאך לתקן חטא העגל, מקהיל את כל ישראל ואומר, חטאנו חטא גדול לה' בעגל, והדרך לתקן זה, היא כהבטחת השי"ת בתורתו ושמרו בני ישראל, שהקדים רפואה עוד קודם למכה, עוד בפרשת כי תשא. הוא היה שליח הציבור הראשון, לא היה כמוהו לפניו ולא יהיה כמוהו אחריו. משה רבנו ראשון הוא למלמדי ישראל, ללמדם הלכות שבת שכולם יוכלו לשמור שבת כהלכתה.

בונים איך שבא להם?

"ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו את תרומת ה' למלאכת אהל מועד ולכל עבודתו ולבגדי הקדש".

הכוונה בפשטות, שכל מי שביצע חלק ממלאכת הטוויה או מלאכות אחרות עבור אוהל מועד, ותרם מכשורונותיו איך שבא לו, ותמוה מפני לא היה ציווי על כל אחד מה יעשה הוא, רק כל אחד ככל העולה על רוחו יעשה למלאכת הקודש, תמוה הוא.

ענין "יש ברירה"

ונראה לי שזה היה יישום של "יש ברירה" בהשראה אלוהית. יש מקרים בהם אנחנו מיישמים את ההלכה של "יש ברירה". לדוגמא, אם אתה נמצא על ספינה ואתה רוצה לאכול פירות שעדיין לא עשור, יכול להפריש תרומה ומעשר על פירותיו שבביתו, ויעשר כשיבוא לביתו, ומעתה יכול כבר לאכול מהפירות, על המעשר שיעשה לאחר כן, ויחול מלמפרע.

הוברר למפרע התאמה פלאית

היכולות הטבעיות של האנשים, החומרים שהיו להם והרצון שלהם לתרום באופן פלאי תאמו בדיוק את הצרכים של המשכן, לאחר מכן, היה אפילו יותר מדי, התרומות ענו על כל הצרכים ועלו על הצורך, לא נשאר פער. היה זה נס נפלא שקרה כאן, ה' סובב את הדברים כך שלכל אחד הייתה הזדמנות להשתתף באיזו דרך שבחר, ועדיין כל צרכי המשכן נענו, ובשפע, היה שימוש בעקרונות של יש ברירה. ה' סובב את הדברים כך שהכשרונות של כל אדם שרקו לתרום לבניית המשכן תאמו את צרכי המשכן, יש ברירה - הייתה התאמה.

הספורנו - דים למלאכה והותר

בקרא אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקודש, ובספורנו ביאר, שלא הכריז שלא יביאו נדבים כרצונם, אלא הכריז שלא יעשו עוד מלאכה. משה הכריז שלא לעשות עוד מלאכה. הוא לא אמר אל תתרמו עוד, אלא אל תעשו עוד מלאכה.

ובפסוק הסמוך כתוב, "לעשות אותה והותר". וביאר הספורנו, "לעשות אותה המלאכה לה והותר". "והותר" לא שהיה יותר מדי, באופן שלא היו צריכים לצמצם עושים עשייתם מדאגה פן יחסר דבר מה למשכן, הם לא היו צריכים להצטמצם. הם יכלו למלא את כל חובתם, טוויה או מה שלא היה צריך, בנדיבות, בהרחבה.

וכדרך משל, כשאדם קונה לעצמו מעיל, וצריך תיקון באחד מחלקי המעיל, מקצר או מקטין, אזי משאיר קצת מבד המעיל ללוקח בכדי שבבוא היום וירצה הלוקח להאריך, יוכל זה היה "הותר". דהיינו שאין צריך להיות בדיוק ממש, כי היכי שאם יקרע יהיה לך היאך לתקן וכמשל דהמעיל, וזהו כוונתו לא שהיה יותר מדי, אלא שהיה מספיק לכל מי שעשה את מלאכת המשכן, היה ממש די, היה מספיק. דבריו תואמים למה שפירשנו שהיה מצב של "יש ברירה" שה' סיבב את הדברים כך שכולם הביאו את הכמות הנכונה. וזה היה מלא, ברווח.

השפת אמת - דים בנדיבות והותר בנתינה

ובשפת אמת (תל"ו), עה"פ "המלאכה הייתה דים והותר" הביא מהאור החיים הק' שהקשה כי והותר סתירה למאמר דים, או שזה הותר, או שזה דים, דדים משמע שהוא מספיק, והותר משמע שיש עודף, וממה שכתבה התורה, "מרבה העם להביא וכו', יראה כי הבינו החכמים עושי המלאכה כי הבאת התרומה הייתה יותר מכפי נדבת הלב. התרומה הייתה יותר מפי נדבת הלב. לכן העביר להם משה רבנו שלא יוסיפו להביא עוד, כי הכול אחר נדבת הלב הוא בא, וטוב מעט בכוונה וכו'.

היינו שבאמת, המלאכה הייתה דים, אבל אפשר גם להגיד שמילת דים על המביאים כי הביאו בכל לבם ודי זכותם בזאת והותר מה שהיו מרבים להביא כנ"ל זה היה המותר כנ"ל, במילים אחרות, ה' מסתכל לא רק על מה שהבאת כפועל אלא גם על מה שרצית להביא.

המהרא"ל צינץ - השכר כפי הכוונה

והמהרא"ל צינץ ביאר, שהיו אנשים שרצו לתת יותר או פחות, ה' מביט ללב כל אחד. וזהו עבודת הלב. וביאר דוד נדבת לב, וזה קחו מאתכם תרומה לה' והוא כפול ואפשר למאי שכתבו חז"ל (מנחות קי.), אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים, כי מחשבה טובה מצרף הקב"ה למעשה, לכן מי שהיה בלבו לנדב הרבה, רק שאין בידו משגת ולא היה לו מנין - אף הוא בכלל המביאים וזה כפול קחו מאתכם תרומה לה'.

אי"ה נבנה את המקדש עם התובנות והמחשבות שבלב. השאיפה שלנו לבנות את בית המקדש, להביא את המשיח במהרה בימינו. ה' ישמע אותנו ויצרף מחשבה למעשה. אמן כן יהיה רצון.

מדור זה נערך וכתב

ע"י ר' שלמה יוסף בן הרב יהודא ארי' לייב געליבטער שליט"א - לורענץ

חידון

לפי המהרא"ל צינץ איך התקדש שמן המשחה?

איך זה מרומז בפסוק?

פרט בתשובתך, כפי הפירוט והבהירות תהיה זכאי לפרס יותר גדול חזור על דברי המהרא"ל צינץ אך תכתוב במילים שלך, לכתוב את שמך מקום לימודך וכתובת מגוריך.

בהגרלה של שבוע שעבר זכה

- אברהם יהודה ויסברג רח' דובר מישרים 3 ירושלים

הפרס: הגדה ברכת השיד למהרא"ל צינץ + 100 ש"ח

תשובות יש לשלוח למייל המערכת או לכתובת למטה | כל התשובות הנכונות יכנסו לגורל לפרסים גדולים שמות הזוכים בגורל יפורסם בגליון שיצא לאחר ההגרלה

"המרכז לערבות הדדית"

גליון מס': 33. פרשת: ויקהל. כ"ד אדר-א' ה'תשע"ט

העלון מוקדש לרפוא"ש בדרכי נעם:
בת ציון אביגיל בת סימה יוכבד תח"י

זמני שבת קודש: ויקהל.
המולד: יום ד' 12:41, 16 חלקים.
כניסה יציאה ר"ת
ירושלים: 18:54 18:13 17:22
תל אביב: 18:50 17:11 17:19
חיפה: 18:51 18:11 17:19
בית שמש: 18:53 18:13 17:21
הזמנים עפ"י לוח אור החיים.

סיפור לשבת:

בשביל מה רצה הילד פתק לאבא עמ' - 2.

פניני אוה"ח:

איפה נמצא השפע בשמים? ואיך מורידים אותו אלינו. עמ' - 3.

עלי עין:

סיפור לכם על חמסה - הנה, הבאנו מקורות. עמ' - 3.

חודה של פרשה:

חידה נשאת פרסים. עמ' - 4. גם המבוגרים מוזמנים.

ב"ה ג'מ"ח
דרכי חיים
בנשיאות הרב אייל עמרמי שליט"א

להשאלת:

גמרות שוטנשטיין,
וספרי טוש"ע.
רח' נחום פינת מלכי-
ישראל, שכונת גאולה.
לפרטים:
פלי: 054-844-86-83
או בקו המידע:
079-53-23-549

מבט מהפרשה:

הסתכלות לחיים מפרשת השבוע.

בא לזכות בחלק שלך.

האדם צריך להתבונן הרבה על מעשיו ולדעת איזה שמחה ונחת רוח יש להקב"ה כשהוא עושה מצוה, ולהפך כשעושה עבירה כביכול גורם צער להקב"ה, וכמה הוא מזיק לנפשו עם העבירה שבאותה שעה מתלבשת בו רוח טומאה והיא מטמאת את הנשמה וזה דוחף אותו לעשות עוד עבירה (יומא ל"ט) וזהו הענין שעבירה וררת עבירה, וכשעושה מצוה אז להפך מתלבש בו רוח של קדושה והנשמה שלו מתקדשת יותר והקדושה הזאת מושכת אותו לעשות עוד מצוה, וזהו הענין של מצוה גוררת מצוה.

ובגמ' אמרו (חגיגה ט"ו) שהקב"ה ברא צדיקים ורשעים גן עדן וגיהנום, וכל אחד כשנברא הכינו לו שני חלקים אחד בגן עדן ואחד בגיהנום, זכה הצדיק נוטל חלקו וחלק חברו בגן עדן, נתחייב רשע נוטל חלקו וחלק חברו בגיהנום, וא"כ כל אדם כבר הכינו לו מראש את הגן עדן והוא רק צריך לעשות מצוות ולקדש את נשמתו שתגרר עוד ועוד לתורה ולמצוות וכך יזכה לקבל את חלקו ויכול לזכות ג"כ לשני חלקים, ותמיד אדם צריך לחשוב ולהשתוקק איך יעשה עוד מצוות ולשאוף שיהיה לו את האפשרות לעבוד את ה' ללמוד תורה ולעשות מצוות וכך יזכה את נפשו.

וזה אנחנו מוצאים בפס' שאומר על ישראל איך שהם השתדלו בשביל מלאכת המשכן שנאמר (שמות לה' כ"ט) "כל איש ואשה אשר נדב ליבם

אותם להביא לכל המלאכה אשר ציוה ה' לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה לה'."

" כל אדם כבר הכינו לו מראש את הגן עדן והוא רק צריך ..."

הפס' כאן בא ללמד שישראל כ"כ השתוקקו לבנין המשכן וכל אחד אמר הלואי שיהיה לי הרבה כסף וזהו להביא לכל מלאכת המשכן, ועוד גם מה שכל אחד היה לו להביא הביא אותו מתוך נדבת לב ברצון ובשמחה, ואז הקב"ה החשיב להם כאילו כל אחד הביא את הכל, ולכן הפס' הראשון מסיים לשון רים "הביאו בני ישראל" - שכאילו כולם הביאו.

ומזה צריך ללמוד לעבודת ה' כמה צריך שיהיה השתוקקות - הלוואי שאוכל ללמוד מבוקר ועד ערב, והלוואי שאזכה לדעת את כל המסכת, ואז כשיש השתוקקות ורצון אמיתי זוכים לסיעתא דשמיא, וכשילמד כל היום אז גם הזמן שיצטרך לנוח ולאכול בשביל שיהיה לו כח להמשיך הלאה וזה ג"כ יחשב לו כאילו עסק בעבודת ה' באותו זמן.

(מנחת יהודה ע"פ שיחותיו של הרב יהודה מועלם זצ"ל)

מת פאוס ואבוק, אכל בית ישראל

באפשרותכם להקדיש פינה זו להצלחתכם, לרפואתכם, או להבדיל לע"נ יקירכם. להקדשה חייגו: 052-7100-955.

בא "ליטול שְכר כולם"

כדברי הגמ': "אם ראית את הבריות שנתיאשו ידיהם מן התורה מאוד, עמוד והתחזק בה ואתה מקבל

שכר כולם" (ירושלמי ברכות סח.)

באפשרותך להקדיש את הלימוד להצלחתך, או להבדיל לע"נ יקירך, חייג עכשיו: 052-7100-955.

פתק לאבא

הסיפור המצמרר הבא, התרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר, ולא היו לה אמצעים לשלוחו לתלמוד תורה, ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוכריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים. רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר...

בהגיעו לגיל 12, שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארה בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחזונו בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרוטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו...

ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?!

אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה'חידוד' בו עוסקים בתורה. שלא זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה!

הקור מכה, הרוחות נושבות בעז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך. 'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' - שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו...

קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים. הוא מגיע לבניין הת"ת, וחיש מהר נוגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחת - הוא ממחר להיכנס.

'שלום, אני רוצה ללמוד תורה!' - צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, 'עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!' - קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה...

המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: 'לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אווז בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע?' - שאל מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר 'אינני יודע... אינני יודע דבר, אינני יכול להיחבן על כלום. אולי קצת על סידור.'

'סידור?!?!?!' - תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... 'ראה נא, ידידי הצעיר. סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצוה. לא נראה

לי שהדבר מתאים עבורך!' - פסק המנהל, ובכך חשב ששם העיסוק בילד המזרז משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום...

אך כח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיהה של המנהל. 'אין דבר!' - פסק הילד בן ה-12, 'אינני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתת הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בי, ואם הצעד הראשון ייעשה בכיתה נמוכה - אשריי טובו לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!'

מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר, ואמר לילד: 'ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום. הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום!' - אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום...

עכשיו כבר הרהר המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה... הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשחק עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון, ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה, פנה למנהל ואמר: 'הבנתי שאין מקום, ואני כבר שב לביתי. רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף - אין לי מקום...'

המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. 'ואישור כזה למה לך?' - שאל את הילד האמיץ. ללא מורא, נענה הילד ואמר: 'ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרציתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפיא, שהסכמתי להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל - הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי יד, שלא הושיט לי כתף.'

לכן צריך אני אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רציתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי, התמסרתי, עשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחויב למשפחת לומדי התורה!' - אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישות, עדינות, אציליות...

כשמוע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כח הרצון של הילד הניצב לפניו. על אחר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתת הזאטוטים, שם החל הילד מאל"ף ב"ת, פשוטו כמשמעו...

במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצוה. כשרונותיו היו חלשים מהממוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה...

ולימים, כך העיד הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות גדולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר...

כל זאת רק בזכות כח אחד שבער בו - כח הרצון. הכח שהניע אותו ללכת שעתיים וחצי בקור מקפיא, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכח הרצון כה חזק - הוא מנצח.

שבת כהלכתה:

הלכות שבת.

המשך תנאים בדין בסיס לדבר האסור

ג. דעת בעלים - בסיס לדבר האסור הוא דוקא כשהונח המוקצה על הכלי על ידי בעל הכלי או בידיעתו, אבל אם הניחו אדם אחר שלא בידיעתו או שנפל מאליו, אין הכלי נעשה בסיס לדבר האסור, ורשאי לנערו שיפול המוקצה וישתמש בכלי. והטעם לזה, כיון שאין אדם יכול לאסור דבר שאינו שלו. (שט"ס"ד. שבת ג קלז)

מוקדש לע"נ שמעון סעדיה בן שבע בת שבע ז"ל (להקדשה חיגו: 052-7100-955).

לדוגמא: גבאי בית כנסת שהדליק נר על אחד הכסאות, אין הכסא

נעשה בסיס לדבר האסור, מאחר ואין כלי בית הכנסת קניינו ורכושו הפרטי, ואינו אלא ממונה להשגיח על סדר בית הכנסת כתיקונו, אך אינו בעל הבית על המקום ועל חפציו. על כן אחר שיכבה הנר, רשאים לטלטל את הכסא ולשבת עליו. (שבת ג קלט)

אשה נשואה שהניחה מוקצה על כלי היתר של בעלה שלא מדעתו, נעשה הכלי בסיס לדבר האסור. (שבת ג קלז)

שבת שלום ומבורך

לבריאות והצלחה:

- דוד ראובן בן נלי נעכא
- רבקה אפרת בת שרה.
- אברהם בן דליה,
- יוסף אברהם בן טובה.
- יעל בת בתיה.
- נועה בת מזל פורטונה, - לזיווג הגון
- דניאל בן מרים. אסתר בת יעל, - לרפוא"ש, זש"ק.
- אסתר הדסה בת אילנה.
- נועה בת אסתר הדסה.
- אליה שאול בן מיטל.
- שירלי בת דינה.
- ליאון בן אסתר.

לע"נ:

- מורנו ורבנו הגאון הגדול הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה.
- יהודה בן אסתר.
- ברוך פרג' בן יצחק ומרים.
- אסתר עזת בת מרים.
- בוריה בוריס בן ספירה.
- יהודה אריה בן ר' צבי דוד ומינה.
- אברהם בכר חי בן שמחה אבלין.
- יוסף בן משה וליאה.

בן פורת עלי עין:
עין הרע בזוית יהודית.

ה"חמסה" במקורות

שבת שלום אחים יקרים בפיתנו זו דיברנו בעבר על המספר "חמש" שיש לו השפעה נגד עין הרע וע"פ בקשת הקוראים נביא בעז"ה מספר מקורות לענין זה.

מסופר בזהר (ויקרא דף רז) מעשה בתינוק שהתפלל על אביו (שהיה חולה מאוד) וחי, אמרו לו (לאביו) חכמים, כמה שנים יש לנכדך? אמר להם עדין לא הגיע ל"חמש" אמרו לו רבי אלעזר חס ושלוש בעין טובה הסתכלנו עליו ואין בנו היזק ראייה. מתגובת האב אנו רואים שחשש מעין הרע ומתגובת רבי אלעזר אנו רואים שהבין את החשש של האב וגם אם האב לא התכוון אנו יכולים ללמוד זאת מתגובת רבי אלעזר שחשב שהאב אמר את המספר "חמש" כדי שלא תשלוט עין הרע על תפילת בנו עליו וגם לא על בנו שיש לו כוח תפילה חזק.

רבינו בן איש חי אומר לגבי יעקב אבינו שענה לעשו "הילדים אשר חנן אלוקים את עבדך", אמר לו בתוספת "ה" נגד עין הרע של עשו.

כמו שאמרנו שהמילה חמש זה אותיות "שמח" וכאשר אדם שמח ובפרט בקיום המצות אזיי מלביש עליו הגנה מהשם יתברך ומבטל כל מיני מרעין בישין, העיקר שזו תהיה שמחה של מצווה (ולא חלילה באווירת פורקן או הוללות שזו אינה שמחה אלא תחושה דמיונית מהס"א)

ועוד בענין הגנת השמחה אומר הזוהר הק' (תיקוני הזהר) שהמילה "בשמחה" זה אותיות "מחשבה" וכאשר האדם שומר על מחשבות טובות ותמיד חושב על השם יתברך זוכה לבשמחה בפועל וגם כמו שדברנו בשבועות שעברו על מנין תיבות שמע ישראל וכו' אם ניקח את שמע (שזאת המילה שמתחילה את קריאת שמע) וניקח את המילה אחד (שמסיימת את ק"ש) ונחברם יצא לנו "א" עד שמח " האות א' מרמזת על השם שהוא יחיד ואלופו של עולם שהוא עד שאותו אדם שקורה ק"ש בכוונה ובזמנה (סמוך להנץ החמה) יהיה שמח כל אותו היום.

שבת שלום ומבורך.

נ.ב ניתן להעביר שאלות בקו המידע של הארגון שלוחה 3 ולאחמ"כ 2 ונשתדל להתיחס לכך במדורים הבאים.

להוצאת עיה"ר בעופרת, ויעוץ בעיני החיים, ע"י רבני הארגון,
חיגו: 052-7100-955.

משאג אומר לחברו בא לך לשחק כדורגל?

עונה לו המשאג השני: אבל אין לנו מגרש וצופים.

- אל תדאג אני יהיה ה22 שחקנים והשופט,

ואתה תהיה 20,000 צופים.

השתים מתחילים לשחק ופתאום זורק המשאג בקבוק על השופט.

אז המשאג אומר לו: למה זרקת עלי את הבקבוק?

עונה לו: למה נראה לך שזה אני??? יש פה עוד 20,000 צופים!

פניני אור החיים:

מתורתו של רבנו הק'
ר' חיים בן עטר זיע"א

'בזכות שמירת שבת'

מתרבה השפע והפרנסה בימות החול'

שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְהִי לְכֶם קָדֹשׁ:

מבאר רבינו האור החיים הקדוש שהניקוד של האות ת' תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה זה ניקוד צירי, שזה לשון המורה שהמלאכה נעשית מאליה, ולא נאמר תַּעֲשֶׂה בניקוד פת"ח.

ללמדנו שאם יהיה יום השביעי קודש לה', בזכות השבת 'תַּעֲשֶׂה' המלאכה הצריכה לך בששת ימים, ויהיה הצלחה וסייעתא דשמיא כאילו המלאכה נעשתה מאליה.

ובפרשת יתרו מפרש רבינו הקדוש את הפסוק 'שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֵשִׂיתָ כָּל מְלֹאכְתְּךָ, וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַה' אֱלֹקֶיךָ, שְׁבֻזֹּת שְׁמִירַת שַׁבָּת יְהִי בְרַכָּה וְרִבִּיבֵי בְּמִלְאֶת וּפְרֻנְסַת יְמֵי הַחֹל, גם עבור יום השבת שאין עובדים בו.

וזה כוונת הפסוק, שְׁבֻזֹּת זְכִירַת וּשְׁמִירַת יוֹם הַשַּׁבָּת, יִתְקִיִּים גַּם הַמִּשְׁךָ הַפְּסוּק 'שֶׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֵשִׂיתָ כָּל מְלֹאכְתְּךָ'.

אולם צריך ליזהר שיהיה 'שבת לה' אלקיך' המנוחה והאכילה בשבת יהיו לשם ה', ולא לשם מרגוע ומנוחה מעבודת השבוע.

ובפרשת בשלח מביא רבינו הקדוש את דברי הזוהר הקדוש כי ביום שבת יורד כל המזון והשפע של כל ששת ימים למעלה, והוא מתחלק כל יום ביומו.

ובזה מפרש מה שנאמר לגבי המן, 'היום לא תִּמְצָאֵהוּ בַשָּׂדֶה', ולכאורה תיבת 'בשדה' מיותרת???

אלא נתכוין לומר להם שדווקא 'בשדה' לא ימצאו את המן, אבל למעלה אדרבה דוקא בשבת נמצא המזון לכל ששת הימים.

[אור החיים ויקהל פרק לה פסוק ב,

יתרו פרק כ פסוק י,

בשלח פרק טז פסוק כה]

מוקדש להצלחת ידידנו היקר אברהם בן דליה הי"ו.
לבריאות איתנה והצלחה ברוחניות ובגשמיות.

בקיצע'ר'

רעיון קצר לשולחן השבת.

"וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְהִי

לְכֶם קָדֹשׁ"

(פרק ל"ה פס' ב')

בגמ' במסכת שבת (ק"ג ע"א) מובא מה שדרשו חז"ל על הפס' "ודבר דבר" (ישעיה נ"ח י"ג) שלא יהיה דיבורך בשבת כדיבורך בחול, עד כדי כך שבטורח התירו לומר 'שלום' בשבת.

רבי יעקב, בנו של ה"בן איש חי" מביא בספרו "ציצים ופרחים", רמז נאה למעלת שמירת תענית דיבור ביום שבת, מהפס' "יהיה לכם קודש" שהמילה 'לכם' עולה בגימטריה 90 כמנין 'הפה' וכאלו נכתב 'יהיה הפה קדוש' ובוה נרמז בחשיבות הענין שביום השביעי יהיה הפה קדוש מדיבורי חולין.

מובא בשם הרב שלום שבדון זצ"ל שהרי שבת קודש היא כעין שביתתו של הקב"ה מבריאת העולם, והרי הקב"ה ברא את העולם ע"י דיבור (כמו לדוג' ויאמר אלוקים יהי אור ויהי אור וכו') וא"כ גם שביתה זו התאפיינה בשביתה מדיבור וראוי שנעשה גם אנו תענית דיבור בשבת כעין השבת המקורית

(ע"פ ומתוק האור)

חודה של פרשה

חידה לפרשה עפ"י רש"י והפסוקים

בין הפותרים נכונה תערך הגרלה על הספר החשוב: **"זר זהב"**.

להגאון הצדיק ר' זלמן בהרן זצוק"ל חידושים וביאורים ע"פ סדר השו"ע וביאורים על התורה.

ניתן להשיג בפלא': 052-714-7134.

פתרונות ניתן לשלוח עד ליום רביעי.

במייל: ALONHLH@gmail.com **או בטלפון:** 077-971-1233.

בעמדות "נדרים פלוס": באמצעות "שלח הודעה".

או ב"נדרים פון": 03-763-0585, **שלוחה: 6,500.**

פתרון החידה לפרשת תצוה: (שמות כ"ח-ל')

שם המפורש שמסר ה' למשה הוא דבר אחד אך נקרא "אורים ותומים", ומיועד לכהן גדול. והמלכים שואלים ע"פ שאלות. והיו בזמן משה במדבר עד לבית ראשון כולל זכבית שני נגנז.

הזוכה: משפ' הוצלר ב"ב.

בפרשת משפטים מובא: "מכה אביו ואמו מוות יומת".
שלא תטעה לחשוב כאשר יפגע בשניהם העונש
עליו יושת.

לכן רש"י במקום מעיר, או זה או זה ועיננו מאיר.
בסגנון דומה לעיל, גם בפרשת ויקהל באופן זהה
רש"י מסביר.

גם כאן שלא יעלה על דעתנו שבאלו התשורות.
כל הנכתב בזבילה אזות כולם כלולות.

כעת לפתרון הזוידה בה מוזכר אופן הבאת
התרומות.

זה צלחה!!!

החידות נערכו ע"י הרב ישראל בר אורין שליט"א, ומוגשות באדיבות.

ב"ה

יהודי יקר נא הקדש דקה מזמנך

ואמור פרק תהילים לרפואת הילד:

יוסף מרדכי בן תהילה שמחה הי"ו

שלקה במחלה הקשה כבר מספר פעמים

וכל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים

תזכו למצוות.

אשרי האדם שיכול

לתת מבלי לזכור זאת כל הזמן,

ולקבל מבלי לשכוח זאת אף פעם.

נהנים מהעלון?

רוצים לקבל אותו ישירות למייל שלכם?

ALONHLH@GMAIL.COM

העלון בעז"ה אצלכם במייל מידי שבוע.

תגובות/הארות/הערות/הצעות ליעול,

יתקבלו בברכה במייל זה או בקו המערכת:

077-971-1233 שלוחה 3.

**ליכוי
הרהים**

de סכום

**כוס
קפה**

קורא יקר!

אם גם אתה נהנה
מקריאת העלון בשבת
קודש, בוא לקחת חלק
בהרחבת התפוצה

שיים לב!

בתרומה סמלית של

5 שקלים

בלבד

נוכל להניח את העלון
על שולחן השבת של
עוד כ- 20 משפחות!

חייג עכשיו:

052-7100-955

ושמך יזכר לברכה בעלון
ויועבר לתפילה בכולל מוצ"ש

כ"כ ניתן לתרום

בעמדות נדרים פלוס בבתי הכנסת
או בנדרים פון טל: 03-763-0585
שלוחה 6500 - המרכז לערבות הדדית

ניתן לתרום בכל
עמדות נדרים פלוס.

הדפסה והפצה:

mediabar99@gmail.com

העלון יוצא לאור בסיעתא דשמיא ע"י: "המרכז לערבות הדדית" 580646396 (ע"ר). רח' חנה 1. ירושלים.

טלפון: 077-971-1233/052-7100-955. **מייל:** HLA580646396@gmail.com

לתרומות: בנק דיסקונט-11 סניף: 64, מ"ח: 155024.

{ אז נדברו }

פרשת ויקהל תשע"ט | גליון מספר: 411 | לסדר: "מרבנים העם להביא"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את העלון בשרות

נקס, השאירו פרטים בטל:

033060198

(המספר השתנה)

ניתן להשיג עלונים יחידים מידי

שבוע בבני ברק ברחוב חזון איש

34 (מינת דסלר מנ' דריימוס)

0527117271

וברח' הרב גנחובסקי 26 קומה א'

קרית הרצוג.

גיליונות יחידים **בירושלים:**

בר אילן 39 קומה א'

ובביתר עילית רחוב החוזה

19/3 מלובלין

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"גדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

אני מחפש וורט דחוף מהפרשה לשבת אופרוף... ואני לא מוצא...

אני לא צריך לספר לך את הקושי הגדול שיש לדרשנים בפרשת ויקהל או לכל מי שצריך להגיד דבר תורה בשבת הזו... וכמובן גם... גם לאלו שכותבים עלונים... אין!! אין מה לכתוב על הפרשה הזו... הכל חוזר על עצמו מילה במילה... כל מה שהיה כתוב בפרשת תרומה... הכל חוזר על עצמו... אין כמעט מפרשים... אפילו רש"י כמעט ואין... מה זה?? למה זה?? התורה שבכתב- שעל כל קוץ וקוץ אפשר לדרוש תילי תילים של הלכות... אז איך פה פתאום בפרשת ויקהל פקודי... פתאום יש כמויות של פסוקים שחוזרים על עצמם מילה במילה... תבין: בפרשת ויקרא צו... יש פסוקים... שכל פסוק הוא עשרים דפי גמ' בזבחים מנחות ושבועות... בפרשת משפטים ושופטים יש פסוקים בודדים שנכתבו עליהם מסכתות שלימות בש"ס... האם אתה מסוגל להאמין שגם הפסוק הזה בפרשת ויקהל... שאתה לא מבין בשביל מה הוא חוזר על עצמו... אתה מאמין שגם בו יש סודות ודיוקים וחיידושים על כל קוץ וקוץ כמו הפסוק "כי ישבו אחים יחדיו"???

אז זהו!!! שרק לשבר את האוזן... ברצוני לעדכן אותך... שנכון אמנם שרש"י ומפרשים כמעט אין על הפרשה הזו... ורייעד בגמ' בודאי שאין בכלל על הפרשה הזו... וגם המדרשים מאוד קצרים... אבל משום מה הזוהר הקדוש?? הזוהר הכי ארוך בתורה זה בפרשת ויקהל פקודי!!!

על זה!!! בדיוק על זה נאמר: דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר... **ולא כמו שאני הבנתי תמיד!!!** אני תמיד הבנתי שמה הכוונה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר?? שיש דברי תורה שעניים במסכת כתובות ועשירים במסכת עירובין... לא!!!! זה הרבה יותר מזה...

יש דברי תורה שעניים בכככל הש"ס ועשירים במדרש או בזה"ק... ויש דברי תורה שעניים בזה"ק ועשירים בש"ס... כן... אם תחפש את סוגיית מודה במקצת בזה"ק ספק גדול אם תמצא... ואילו בש"ס זו הסוגיה הכי דומיננטית בבבא מציעא שבעולם הישיבות לומדים אותה בעיון כל זמן חורף... ואילו פרשיות ויקהל פקודי עניים מאוד בכל הנגלה כולם... ועשירים בלי סוף בתורת הנסתר...

אז זהו שיש!!! יש מה לעשות!!! יש הרבה הרבה מה ללמוד... וצריך להזדרז... אני עד היום לא סולח לאותו אחד שהכניס לי לראש שהיעד בחיים הוא לגמור את כל כל הש"ס... כששמעתי את זה בניתי לעצמי תכנית עבודה מסודרת ורגועה שעד גיל מאה אני צריך לגמור את כל הש"ס... ופתאום!!!! יום אחד התברר לי שהש"ס זה רק ההתחלה... והגאון מוילנא סיים את כל הש"ס עוד לפני גיל בר מצווה... ועדיין!!! עדיין נשאר לו עוד הרבה הרבה מה ללמוד... כן... צריך לדעת שגם מי שידע את כל הש"ס... עדיין יש הרבה הרבה דברי תורה שעניים בכל הש"ס ועשירים במקצעות אחרים בתורה האניסופית שלנו... אז נכון!!! כעת... לעת עתה פרשת ויקהל פקודי עניה אצלנו... המפרשים המוכרים לנו לא מדברים על זה... ומציזנו אנחנו עומדים מול פרשיות אלו בדומיה... כן... אבל הדומיה הזו היא בשביל להזכיר לנו שדרך ארוכה עוד לפנינו...

וכמו שעל כל פסוק בפרשת משפטים יש תילי תילים של דרשות וסוגיות בנשים נזקין... כך צריך לדעת שעל כל פסוק בפרשת וירא חיי שרה ותולדות יש תילי תילים של עבודת המיזות... ועל כל פסוק בפרשיות שמות וארא בא בשלח יש תילי תילים של אמונה ואמונה ואמונה... ועל כל פסוק "מיותר" בפרשת ויקהל פקודי יש תילים תילים של השגות בפרקי המרכבה... ואת כל זה אנחנו צריכים לדעת!!! בכל זה אנחנו צריכים לעשות שטייגן!!!

וגם אם עכשיו אנחנו עדיין לא זכינו לנגוע בזה... וכעת... בשלב זה... הרי כל התורה שבכתב אצלנו היא אמצעי להכנת וורטים לפרשת שבוע או להסביר לילדים את הבנת המקרא...

אז זהו!!! שצריך לדעת שבסופו של דבר זו התורה!!! וכשאנחנו נעלה לשמים לא כ"כ בטוח שיתחילו לשאול אותנו... נו... מה כתוב במסכת ברכות... מה כתוב בפסחים... כי קח בחשבון שהרבה לפני כן!! ישאלו אותנו קודם כל מה כתוב בפרשת בראשית ומה כתוב באלופי עשיו ומה כתוב ב-ויקהל פקודי... האם יש לך מה לומר על זה או שזה נשאר אצלך בשנים מקרא ואחד תרגום ובמפרשים שלא כ"כ היו על המקום...?? כן... קח בחשבון שישראלו אותנו גם את זה...

אז כעת!!! נכון לעכשיו הפרשיות האלו הם נצבות כמו תזכורת בשבילנו!!! כן... אני כעת עובר עליהם באפס הבנה... אין לי מושג מה רוצה הפרשה הזו... כעת אין לי מה לדבר עליה... אבל היא עומדת מולי כתזכורת... ואני עובר עליה מילה במילה... ואני מפנים ומבין שיש!!! **יש פה הרבה מה ללמוד**... רק מה??? הפרשה הזו פשוט מחכה... מחכה לי בסבלנות...

אז הנה!!! אתה מחפש וורט מהפרשה שלנו לשבת שבע ברכות או לבר מצווה?? עזוב... במקום לנסות להוציא בכח איזה וורט מעניין מהקלעים או מהמסגרת של השלח... **עזוב!!! תגיד את האמת**... תפתח את החומש לפני הציבור הקדוש ותקריא את הפסוקים כמות שהם... ואז תפנה לחתן היקר ותשאל אותו: אתה מבין למה התורה מזכירה את זה? ולמה כ"כ הרבה חוזרת על זה?? לא!!! אז זהו... כשתגדל תבין... יום יבא ואתה תבין כל מיני דברים שכעת אתה לא מבין... יום יבא ואתה פתאום תקלוט למה יש כל מיני דברים שהמבוגרים והתורה אמרו לך כמה פעמים ולא הבנת למה כ"כ מדגישים את זה... אבל רק כשתגדל תבין את זה... ובנתיים... עד אז!!! עשה אונן כאפרכסת ותקשיב טוב טוב למה שגדולים ממך מייעצים לך... ותסתער על משימת החיים מתוך הפנמה שיש לך עדיין הרבה מה ללמוד מהחיים... ותאמין לי שזה הוורט הכי נכון והכי אמיתי שאפשר להוציא מהפרשה הזו!!! פשוט לעמוד מול הפסוקים שאתה לא יודע מה הם רוצים... ולהפנים שיש מסרים משמעותיים שמחכים לנו בהמשך... ולא נותר לנו אלא להפסיק לחפש וורטים... אלא להתחיל לקחת את העניינים ברצינות... אגב: זה וורט טוב ונכון לכל הפרשיות הבעל"ט... מעכשיו ועד פרשת בהעלותך... מאוד קשה למצא וורטים... כן... זו תקופת ציון!!! זו הזדמנות לתת לעצמנו תזכורת שעם כל הכבוד לוורטים ולמנה אחרונה... בסופו של דבר יש מוצרי יסוד ביהדות שעדיין לא פגשנו אותם...

ניתן לקנות את הספר "אהבתי" העוסק בענייני תפילה ותקשורת יומיומיים עם אבינו שבשמים המבין ומאזין מביט ומקשיב לכל מחסוריו ומשתוקק לשמוע את קולנו...

ניתן לקנות גם ספר זה במוקדי המכירה הנזכרים כדלהלן.

ניתן לקנות את הקונטרס בשנת שלוש למלכו עשה משה...
בפלא: 0548446691

שמונים

ומאת יום

ובו מאמרים בענייני ימי הפורים והמסכתין.

בפלא: 0548446691

ניתן להשיג במוקדי המכירה כדלהלן:

ירושלים:

מרכז העיר: רחוב נחמיה 10.

בית וגן רח' הרב פרנק 29 קומה ב'

נווה יעקב - 0527171721

רמות רובין 47 קומה ב'

רוממה: המ"ג 31. 0527682281

ביתר עילית גבעה ב' אזור רמי לוי 0548450998

בני ברק: קבוץ גלויות 9

משפחת בויס רחוב השלושה 11.

חזו"א 34א (פנינת דסלר מש' דרייפוס) - 0527117271 (ניתן לקבל

גיליונות יחידים מידי שבוע בכתובת זו)

בית שמש: נהר הירדן 9 רמה ב', מש' צוויבל.

אשדוד - 0504120311

אלעד - 0548418684

קרית ספר: מרומי שדה 3 052-7174781

ברכפלד - 0533109169 (כולל עטרת שלמה)

גרון פארק - 0527644795

אופקים: שפירא 0534112035

נתיבות - 0548473542

צפון: חיפה: הדר, שכפולית רחוב ביתר.

נווה שאנן: חניטה 81 מש' זלושינסקי

רכסים: הורדים 4 א' מש' קריצלר לתאם 0548415410

כרמיאל - 0527136165 משפחת שטיימן.

צפת - 046970339

נצרת עילית הר יונה - ויזר 054-8431731

מה בחוברת??

א. איזה מאה שמונים מעלות עשה אחשוורוש באתם שמונים ומאת יום??

ב. למה לא קוראים את מגילת אסתר בתשעה באב?? הרי גם בה כתוב מציאות עגומה של גלות??

ג. הערה למזכרי התחפושות... קולקציה חדשה לתחפושות של מרדכי הצדיק ואסתר המלכה, פרטים בחוברת...

ד. מה פשרה של מסכת מגילה?? מה הקשר בין אוסף הסוגיות הלא קשורות שנקבצו למסכת זו??

ה. מה ההבדל בין עני לאביון? ומעניין מאוד: מי אני? האם אני אחד מהם? וא"כ מה?

פרטים בחוברת... [תשלח אי"ה למנויים בסילן]

אחת ולתמיד... מה זה כעס?? ומה עושים כדי להפסיק לכעוס??

לא תבערו אש בכל משבותכם... בזה"ק מובא שע"פ הנסתר הכוונה היא לכעוס!!! אסור לכעוס ובפרט לא בשבת... מי שכועס בשבת הוא פשוט מבעיר אש... הוא מדליק אש של כעס ואש של גהינם... אז אולי בהזדמנות זו נפתח אחת ולתמיד את הנושא ששמו כעס!!!

מה זה כעס?? למה כעס זו מידה כ"כ חמורה?? למה מי שכועס כאילו עובד עבודה זרה??

תשמע סיפור בנימה אישית: פעם אחת בחיי יצא לי לנהל שידוך... עבדתי על השידוך הזה מאוד קשה... את הנששמה הוצאתי על השידוך הזה... וב"ה זה הלך והתקדם... וכבר הגיע כמעט לידי גמר... ומדובר היה בשני מבוגרים... כך ששני הצדדים כאחד מאוד רצו את טובת העניין... וכולם רצו יחד איתי לקדם את זה... ואז!!! הגיע איזה שלב שאני הגעתי למסקנה שלטובת העניין צריך לעשות פה איזה משהו... התקשרתי למשפחה והזהרתי אותם שחייבים לעשות כך וכך... אחרת זה מסכן את כל השידוך... ומשום מה הם לא התייחסו... אני שוב טוען בתוקף שכך צריך לעשות... ושוב הם מזלזלים... לא... לא מתרגשים ממה שאני אומר... ואני שוב מזהיר... והם סתם מזלזלים... אתה סתם פסימי...

ואז פתאום כעסתי!!! ומממזה כעסתי... כעסתי מאוד!!!

ואז... לא יאומן כי יסופר... עמוק עמוק במסתרי הלב... פתאום מצאתי את עצמי שאני כעת רוצה שבאמת הכל יתפרק... שהכל יפול... שהשידוך לא יצא לפועל... והכל בשביל שאני אוכל להגיד להם... הנה... אאמרתם לכם... אמרתם לכם שזה מה שיקרה... והנה זה קרה... הייתי בהלם מעצמי!!! רבש"ע: שאני ארצה שהשידוך הזה יפול?? אני הרי יורה לעצמי ברגלים... יש כאן שידוך שאני בניתי אותו בעשר אצבעותי (מכונן ששידוך משמים... אבל עשיתי המון השתדלות בזה) ואת הנשמה הוצאתי עליו... וב"ה סוף סוף זה כבר הולך להסתיים במזל טוב... ובשניה האחרונה מישהו מכעיס אותי... ובום!!! פתאום מתחשק לי לשבור את כל הכלים... שהכל יתפרק... שכל מעשי ידי ילכו לטמיון... העיקר שאני אראה לכם... תראו מה קרה...

אז!!! אז לראשונה הבנתי פשט ב"הקורע בחמתו!!! תמיד הייתי בטוח שהקורע בחמתו זה בן אדם שמשתולל מרוב כעס... עושה שטויות... קורע ומשחית ועושה נזקים מרוב כעס... אבל לא!!! אתה יודע מה זה "הקורע בחמתו"? זה חייט שבמשך שבוע ימים אורג בגד... ותופר עוד חוט ועוד... ואת נשמתו הוא מוציא על הבגד הזה... וברגע האחרון מישהו הרגז אותו... ומרוב כעס הוא דופק את עצמו ומשחית וקורע בגד שהוא במו ידיו תפר אותו ברוב עמל!!! (כן... זה לא צחוק... אם לא הייתי לומד מוסר ומזהה את הטרופ הזה בעוד מועד... הרי אני במו ידי הייתי הורס את השידוך הזה... מי יודע כמה כאלו שכחה שדופקים לעצמם את כל החיים מרוב כעס)

מה הפשט בזה?? איך יכול להיות שכן אדם ברגע של כעס יכול כ"כ להתעלל בעצמו??

אלא היא היא! זה גופא מה שחז"ל אומרים: כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה!! הרי בן אדם שעובד עבודה זרה... זה בן אדם שמוכן להקריב את עצמו ואת כל מה שיש לו למען האליל... אותו דבר בדיוק בכעס... כשבן אדם נכנס לטראנס של כעס... הוא פשוט יוצא מעצמו... הוא מוכן לקחת את כל מה שיש לו ולהקריב אותו על מזבח הכעס... זה בדיוק מה שהרגשתי באותו רגע!!! הרגשתי שאני כעת עושה פולחן לכעס שלי! אני לוקח דבר שהשקעתי בו ימים ולילות וכעת אני מוכן לקבל שכר על הפרישה ורק בשביל לשרת את מידת הכעס...

נראה לך שזה סיפור יוצא דופן?? אז זהו!!! שאין לך מושג כמה פעמים אני ואתה פוגשים את זה במשך החיים!!! אין לך מושג כמה פעמים אתה בעצמך שילמת מחיר יקר והקרת קרבנות לאלוהים ששמו כעס... הרי כל פעם שאתה מתעצבן ואז יש לך כל מיני פליטות פה... מי כמוך יודע מי הוא היחיד שנדפק מזה?? מי כמוך יודע כמה זמן יארוך לך לכבות את השריפה וכמה אנרגיות אתה תצטרך בשביל לקחת את המילים האלו בחזרה. ואתה הרי יודע את זה!!! וגם בשעת מעשה!!! גם אז אתה יודע את זה!!! ובכל זאת אתה עכשיו מוכן לעשות הכל... כי אתה כועס... למה?? כי עכשיו אני עובד עבודה זרה!!! כעת יש לי אלוהים ששמו כעס... שאני מתבטל אליו ואני כעת מוכן להקריב את הכל למענו... לדפוק את כל החיים שלי בשבילו... ולכן!!! כעס זו עבירה כ"כ חמורה!!!

כי זה כפירה שמגיעה ממקום של מידות!!! יש לך בן אדם שכופר ממקום של מחשבה... הוא חושב שיש אלוהים אחרים... אבל יש אדם שהכפירה שלו מגיעה ממקום של מידות... עצבנת אותי... ולכן אני עכשיו עושה עגל ששמו כעס... ואני משתחוה אליו ומקריב לו את כל כולי...

עכשיו: מאוד קל להבין כמה הכעס הוא מידה חמורה... כי מי שיש לו נטיה לכעוס... מי כמוהו יודע עד כמה זה דופק לו את החיים... נו... מה עושים?? איך מפסיקים לכעוס??

אז יש את הדרך הפשוטה והיא: להרגיל את עצמך להתאפק... להתגבר... לבלום בכל הכח... לפתח כים אויר שלא יתן לך להתפוצץ... אבל זה לא שווה הרבה!!! כי בסופו של דבר אתה לא פרה... לפרה אפשר לשים חסום בתוך הפה וזה יחזיק שם מעמד... אבל כשאתה סותם את הפה עם מוצץ... זה לא מחזיק שם מעמד יותר מידי... בן אדם הוא דומיננטי מידי בשביל לקשור את עצמו בכח לא לעשות את מה שהוא רוצה לעשות... אין ברירה!!! הטיפול השורשי חייב להתחיל מלמעלה!!! מלוח הבקרה הראשי!!! מהשכל!!! צריך להשקיע בשתי נקודות עיקריות!!! שהם הטיפול האבחנתי לבעיה הזו:

דבר ראשון: להשקיע באני מאמין הראשון: הוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים!!! אליבא דאמת הכל בגזירת עליון... אף אחד לא יכול להועיל לי וגם לא להזיק לי... אף אחד לא מוציא את צעדי... הכל הכל בגזירת עליון!!! כך שאין באמת על מי להתעצבן... מי שיפסיק לכעוס בגלל שהוא החדיר לעצמו את האמונה הזו... הוא זכה בפיס... הוא זכה לרכוש קנין ביסוד היסודות... באמונה שהיא המצוה הגדולה ביותר ביהדות ("והעמידן על אחת")

הנקודה השני היא: שיהיה ברור: **כעס הוא בנו חביבו של אדון גאוה!!!** אין כעס שלא עובר דרך מידת הגאוה... כי כעס נובע מזה שאני החלטתי... אני רציתי... הוד מלכותי החליט משהו... והנה... נעשה נגד רצוני... הנה כעס!!! או לחילופין אני פה החכם... אני המבין... אני השולט... אני אני אני... ואם מישהו החליט אחרת אז הנה אני כועס... זאת אומרת: כלל ברזל: כעס הוא תמיד יהיה תחנה שניה אחרי גאוה!!! וכאן צריך להילחם בגאוה... כאן תשב בינך לבין עצמך ותסתכל בראי... מי כמוך יודע כמה חולשות יש לך... וקניינים שכבר כן יש לך... מי כמוך יודע שבבאנא אחת מלמעלה הכל יכול להיעלם... ובקיצור: הקב"ה לא אוהב אנשים שחשים מעצמם... ומהר להירגע... מהר להוריד את האף... תפסיק לחשוב שאתה הכי צודק... כי זה לא חכם!!! ממש לא חכם!!!

הקופסא שלכם...

אם את התרומה שלי רציתם...?? **קעת תרצו גם**

אותי בעצמי!!

את השייכות הכספית שלי הייתם צריכים!!! קעת תבינו שאתם צריכים גם אותי בעצמי!! תבינו שהתיקון השלם תלוי גם בנוכחות שלי... (הבהרה: אתה מבין לבד שאם בתור דוגמא נטפליי דווקא לחסידות בעלזא... זה רק בגלל שהם הכי טובים בנקודה הזו... אז נא לא להוציא דברים מהקשרם ולא לפרש את זה שליילי...)

אותו דבר עטרת שלמה... אתם חושבים שאספתם כסף מכל כלל ישראל... ועכשיו אתם תגידו לכולם תודה ושלוש... זהו!!! הכניסה לבני אברכים לבד... לא!!! כלל ישראל ממשיך איתכם הלאה... ואתם צריכים לדעת שכלל ישראל פה איתכם... ולהיות מוכנים לזה נפשית... לדעת שקרבן התמיד מחכה בסבלנות עד שגם אותם יהודים שלא זכו לגדול בקרית ספר ולא גדלו בחינוך שלכם... קרבן התמיד מחכה למחצית השקל שלהם... כן... אחרי הכל... כסף זה עוד הדבר הכי זול!!! כסף זה עוד הדרך הכי קלה להתאחד... אבל תכל'ס... העבודה העיקרית עדיין לפנינו!!! להבין שיש נקודה אחת בסיסית ביהדות... שבנקודה הבסיסית הזו ככולנו צריכים להיפגש... ובנקודה הזו גם כולנו שוים!!!

כן... מה יפה ירושתנו!!! מתי ירושתנו כ"כ יפה??? כשיכולים לחיות כ"כ הרבה ניגודים... וכ"כ הרבה תפקידים שונים ומגוונים בכלל ישראל... ובסופו של דבר כולם נכנסים בשער אחד!! וכולם מתפללים לכיוון אחד... וכולם כאחד מגישים מידי בוקר וערב לקב"ה כבש אחד שכולנו!!! כולנו שוים בו כאחד!! אכן... מה יפה ירושתנו...

זו לא סתירה שלפעמים צריך להתבצר ולשמור מרחק ממישהו שהוא פחות חזק בעבודת ה'... מותר גם להתבצר במדרגה הרוחנית שלי ולדעת שאני פה העשירי בדעת ואילו השכן שלי הוא עני...

אבל עדיין!!! ביהדות יש נקודת בסיס שבה העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט...! שנינו בנים של הקב"ה... ובחלק הזה שנינו שוים אותו דבר!!! אצל מי רואים את זה בצורה מאד בולטת??? אצל אברהם אבינו... כשהקב"ה אומר לאברהם קח נא את בנך את יחידך... אשר אהבת... אברהם אבינו לא מבין למי הכוונה... והוא אומר: את שניהם אני אוהב... גם את יצחק וגם את ישמעאל!!! אה... ברור שיש הבדל שמים וארץ בין יצחק לישמעאל... יצחק הוא צדיק גמור ועושה המון נחת... וישמעאל עושה רק מורת רוח... אבל עדיין בנקודה הבסיסית של רחמי אב על בנים כאן יצחק העשיר לא ירבה וישמעאל הדל לא ימעיט... שניהם שוים אצל אבא שלהם אברהם... ואותו דבר ביחס לאבינו שבשמים!!!

צריך לדעת שבנקודת הבסיס של בנים!! כאן כולנו שוים אצל אבא שבשמים!! וממילא איזה טענות שיהיה לך על יהודי... סוף סוף הוא בן של הקב"ה... ואת זה אסור לשכוח... קרבן התמיד מחכה למחצית השקל שלו... תשמור על כבודו ותכיר בו... לא... זו לא סתירה שאתה יכול להיות יצחק והשכן שלך נעבאך פרא אדם... אבל עדיין הוא יהודי והוא בן של הקב"ה!!! תזהר בכבודו של אביו ותלמד זכות על בנו...

שותפות בזה... אוהו... כאן זה כבר מתחיל להיות קרבן ציבור... כאן מתחיל להתרקם בחינה של קרבני לחמי לאשי...

אותו סיפור בויזניץ ובעלזא ובכל המקומות... כן... עבודת התפילה של ויזניץ זה שם דבר... כזו חיות והתלהבות... ברור שהתפילה של בית ויזניץ עולה עד כסא הכבוד כעולה וכקרבן... **אבל דא עקא!!! זה לא קרבן תמיד!!!** סו"ס זה קרבן יחיד של ויזניץ... גם אם יקריבו אלף עולות מידי יום זה עדיין לא יהיה שווה כמו **עולת תמיד אחת!!!** כי בשביל שזה יהיה קרבן תמיד... צריך שגם אני הליטאי יהיה שם בפנים... וגם המודרני... וגם המיזריחיסט... וגם החבדניק... ואז הגיע היארצייט של מרן בעל הישועות משה זיע"א וכל יהודי תרם כמה שקלים למוסדות ויזניץ... ומכאן ואילך... משהו חדש קורה בתפילה של ויזניץ!!! עד היום זה היה קרבן יחיד... תפילה פרטית של עירית ויזניץ... ואילו היום גם אני נמצא שם... וגם אתה... וגם הוא... כל כלל ישראל משתתף בעבודה הזו... וכן הלאה... כל מאצינג נוסף שנפתח. הוא פשוט לוקח עוד קופסה סגורה של קרבן יחיד... ופותח אותו ומאפשר לו להיפך להיות לקרבן ציבור... **כן!! זה כל המסר העיקרי והעמוק כ"כ שטמון בפרשת שקלים!!!**

ללמדך: שסוף זה לא רק עניין פיננסי... כסף זה לא רק עניין כלכלי ומסחרי... כסף הוא גם אמצעי להשתתפות ושייכות!!! ברגע שהשתתפתי בכמה שקלים הרי הנחתי כאן רגל... אז נכון... זה מעצבן... עוד מאצינג ועוד מצי'אנג... אבל בסופו של דבר הקופסאות הסגורות אט אט נפתחות וכלל ישראל לאט לאט נהיה עיסה אחת של לעשות רצונך אלוקי חפצתי...

אנחנו צועדים בדרך הנכונה... בקצב הזה אנחנו כבר מתחילים לראות את השעפסאלע הקטן הזה קרוב מתמיד...

אבל כידוע!!! סוף סוף לא הכל מתחיל ונגמר בכסף!!!

זה אולי מתחיל שם... אבל העבודה העיקרית מחכה לנו בעבודת המידות שלנו!!! **מה אני מתכוון?** יום אחד חסידות בעלזא עשו מאצינג... נגשו אלי ובקשו ממני תרומה... תרמתי להם כמה שקלים... הם אמרו תודה רבה... וזהו... נגמר המצי'אנג... ושלוש שלום ולא להתראות...

אבל הההלוא... חסידי בעלזא: אין לכם מושג איזה טעות עשיתם!!! אתם חושבים שגמרתם איתם?? לא!!! **מעכשיו אתם תקועים איתי!!!** נפלתם איתי רציני!! חשבתם שתעשו מצי'אנג... תוציאו ממני כסף... וזהו... תמשיכו הלאה... מעכשיו אתם תוכלו לסגור את הדלת... ולהסתכל מהקוקר ולהגיד: הכניסה לזרים אסורה?? הכניסה רק לחסידי בעלזא? **לא!!! מהיום אני פה... איתכם...** התרומה שנתתי לכם... הופכת אותי לשותף וחלק בלתי נפרד מהאשה ריח ניחוח של העבודת ה' שלכם... **ואני לא אוותר על הזכות הזו!!!** בעזה"ש בפעם הבאה שאתם תעשו מצי'אנג אני שוב אתמווד על הפריימריז... ואני שוב אתרום לכם בל"נ כדי לקבל שוב מקום בעבודת ה' שלכם. **אתם לא תתפטרו ממני כ"כ מהרה!!!**

אבל!!! קעת מה שמוטל עליכם זה... זה לקבל אותי יפה!!!

אל תתנו לי להרגיש עלוקה!! שנדחפתי בכח לתוך

כל כלל ישראל נטל בו חלק...

זה כל הקונוץ!! זה כל החשיבות שלו... וזה כל העניין של מחצית השקל!!

ואתה יודע מה?? מפחיד לומר: אבל כולנו מחכים שיבנה בית המקדש... כולנו מחכים לאיזה בית מקדש קדוש ונורא שעשוי מאש שירד פתאום מהשמים... ועד שהוא ירד... כולנו מסתכלים לשמים ומחכים... נו... שירד... אבל רגע רגע... עזוב... אל תסתכל על השמים... אל תרוץ לשמים... אל תלך רחוק. הרבה לפני זה... יש לי משהו הרבה יותר פשוט ופרמיטיבי... **יש כבש!!!**

כבש אחד בלבד שעושה מ... מ... מממממה...

ואני שואל אותך: האם אנחנו מסוגלים להתאחד כל כלל ישראל סביב כבש אחד בלבד??? עזוב בית מקדש שירד משמים... לא בקשתי להרים בנינים באויר... אני בסה"כ מדבר על איזה כבש שעושה ממממע!!!!

האם אנחנו מסוגלים להתאחד כולנו סביב **כבש אחד יחיד** שכככולנו ביחד נשתתף בו כאחד ונגיש אותו בשותפות לפני הקב"ה??? מפחיד לומר: אבל ביום שאנו נהיה מסוגלים להביא כזה כבש שכולנו נעמוד מאחוריו כאחד **באותו רגע בית המקדש ירד באש מהשמים!!!!!!!**

זה מה שחסר לנו!!! יש לנו המון המון כבשים... אבל--- **חסר לנו כבש אחד שכולנו עומדים מאחוריו כאחד והוא מייצג את כולנו!**

אז זהו!!! שאם נתבונן בפנימיות... הרי המאצינג הזה שהתחיל לרוץ היום... באיזשהו מקום הוא לאט לאט מגייס את הכבש המיוחל הזה... **מה אני מתכוון???**

תבין: עד היום רשת הכוללים של עטרת שלמה היה שייך למעוז הליטאי!! אז אמנם בכל סדר א' היה בוקע לשמים קול תורה אדיר מאלפי בני עליה שעוסקים בחדוואת דילי... והקול תורה הזה ללא ספק היה מתקבל בשמים כאישים וניחוחים... **אבל אחרי הכל!!! קרבן תמיד זה לא היה...** אישים וניחוחים כן... קרבן יחיד כן... אבל קרבן תמיד??? לא!!!

ולמה לא?? כי קרבן התמיד צריך להגיע מככל כלל ישראל... צריך שכל כלל ישראל ישתתפו בו... גם בעלזא וגם ויזניץ וגם נדבורנא וגם גור... ומה נעשה שהקרבן הזה הגיע קעת רק מהמעוז הליטאי של ישיבת עטרת שלמה...?? אז אישים וניחוחים יש כאן... קרבן יחיד גם יש כאן...

אבל מה יהיה עם קרבני לחמי לאישי?? מה יהיה עם קרבן התמיד???

אז הנה!!! קעת היה מאצינג של עטרת שלמה... וכל כלל ישראל הושיטו יד... כל אחד נתן כמה שקלים... כל אחד השתתף באיזה מחצית השקל כדי להיות שותף ולהיות חלק מהאישים וניחוחים שיוצאים מידי יום מהכוללים של עטרת שלמה... **ומעכשיו!!! זה כבר משהו אחר לגמרי!!!**

מכאן ואילך קול התורה שבוקע מכולל עטרת שלמה זה כבר תורה שלככל כלל ישראל יש

להידודי- ויקהל:

א. "אין בנין המקדש דוחה יו"ט" (רמב"ם ביה"ב פ"א הי"ב) קשה: לדעת התוס' (המצניע דף צ"ה. ד"ה והרודה) דס"ל דבנין אינו אסור ביו"ט אלא מדרבנן, למה בנין המקדש לא דחה ביו"ט הרי שבות הותרה במקדש?

ב. "אמר בצלאל: כלים שאני עושה להיכן אני יושב?" אמר לו משה: שמוא בצל קל היית יודעת... (פרשת ויהי) יש לברר: סוף סוף ככל אותם הדינים שאכן המושבן עמד כך מפורק היכן המינינו את הכלים? עוד יש להסתפק: מה היה דינם של כלי המזבח שעמדו כך מפורקים מנ"ה בכסליו על א' בניסן? האם דינם היה כקדשי בדק הבית שהייבים עליהם מושם מעילה או בהגמנה בעלמא דלאו מילא היא??

ג. כשהעמידו את המושבן בתום כל אחד מהמסעות איך הכניסו את הארון למקומו בלא להיכנס לקה"ק אלא "פעם בשנה"? (בו נמנן שקדושת קדה"ק הייתה גם כשאין ארון, תדע: כל תקופת בית שני)

משוכנס אדר... וורט בניחוח פורימי...

מרדכי מבקש מאסתר שתלך למלך... ואסתר מסבירה לו שזה לא כ"כ פשוט... "כל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים..." כולם יודעים שכל אשה ואשה שיבא למלך... אשר לא יקרא אחת דתו להמית... וכו' וכו'... מרדכי רק שומע את ההסבר המנומק והגיוני של אסתר והוא מחזיר לה כזה שפאכטעל... אל תדמי בנפשך להימלט כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רווח ויחצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר. מי יודע... מי יודע...

רבש"ע: מה קרה?? מה פשר ההתקפה?? מה היא כבר אמרה? היא בסך הכל עידכנה את מרדכי בנתונים הישנים שקיימים במלוכה ושה באמת לא פשוט... והיא בסה"כ מעמידה לפניו את הדברים ורוצה לשמוע מה יש לו לומר על זה... אז למה הוא מחזיר לה כבזו תקיפות??

וההסבר על דרך המליצה הפורימית הוא:

ב: הרי מה אסתר אומרת למרדכי: ככככל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים!!! ככככלם יודעים... חוץ ממישהו אחד: חוץ ממרדכי!!! מיד מרדכי משיב לאסתר: רגע... אם כככל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים... אז למה את חושבת שדווקא אני לא יודע?? אם באמת כולם יודעים והרי גם אני יושב בשער המלך כמו כולם... אז איך קרה שבדיוק אני הוא הפרמטיבי היחיד שלא יודע מה שכולם יודעים???

אז זהו... פונה מרדכי לאסתר ואומר לה: אני יודע את כל מה שאת יודעת **ובכל זאת!!!** אני אומר מה שאני אומר...

כן... מי כמונו מכירים את זה... כל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים שיש עסקנים שמסובבים את הרבנים ומשפיעים עליהם ומרמים אותם... כולם יודעים את זה... חוץ ממני???

חוץ מהרבנים עצמם!!! כולנו גאוני... כולנו ערמוניים... כולנו קולטים עניין ואוחזים את הלוקש... חוץ מהרבנים בעצמם... אה... איך זה נראה לך???

איך בדיוק הרב הגדול שכולנו מבינים שהוא יותר חכם מאיתנו... דווקא הוא לא מבין את מה שכל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים...

לכן מגיע מרדכי ועושה נו נו נו... תפסיקו להתחמק... אני יודע ומבין את כל מה שאתם מבינים ובכל זאת אני אומר לכם לעשות אחד שתיים שלוש... הוורט הכי חזק!!! אבל חס ושלום... שלא יהיה מגלה פנים בתורה... ברור שאסתר המלכה לא העלתה על דעתה שמרדכי לא יודע וכו'... ברור שלא זה הפשט... עדיין צריך למצא הסבר מספק לשאלה...

הפעם: פניה דחופה מטעם הלשכה: יש מחסור בגזברי הקדש!!!

השבוע נתבקשתי מטעם לשכת המקדש לצאת בקריאה דחופה... לקראת תחילת שנת הכספים היהודית... ולקראת פרשת שקלים... התעורר מחסור חמור בגזברים מתאימים לנהל את קופת הלשכה!!! מחפשים בנרות ועדיין לא נמצאו גזברים מתאימים... **אי לך, אני פונה אליכם פה מע"ג גיליון זה, אנא**

מי שמרגיש שיש לו את הכישורים המתאימים לגזברות במקדש שיזדרז לשלוח קורות חיים ללשכה... האמת היא שבהתחלה חשבתי שאני מתאים... תמיד חלמתי להיות גזבר במקדש... אם לא זכיתי להיות כהן משרת ולא לוי משורר... לפחות אהיה גזבר (אגב: לכאורה הגזבר גם צריך להיות לוי... ע"פ לכתחילה) אבל בזמן האחרון גיליתי לאכזבתי ש... שאני?? אני כנראה לא אוכל להיות גזבר במקדש!!! כי ברגע שהסבירו לי מה הם התנאים הדרושים להיות גזבר... **מהר מאוד הרסתי ידיים!!!** התייאשתי מראש... אני גזבר לא אוכל להיות!!! **אתה יודע למה???** כי אני טיפוס פרוץ... לארג'... אני לא יודע להיות מחושבן בכספים... אני לא מהסוג הזה שיודעים לעשות השוואות מחירים... אין לי כוחות נפש לחשבן שבנתיב החסד הסוכר עולה 2.90... ובבר כל זה עולה 3.20 ובמשנת יוסף זה 5 בתשע שקל... אין לי את זה...

והנה!!! כשאתה מגיע להיות אחראי על הקופה של הלשכה... פתאום כל שלושים אגורות של בזבז... כל שלושים אגו' שהגזבר חלילה בזבז אותם שלא בהצדקה הוא עובר על אחד מהאיסורים החמורים בתורה... איסור מעילה!!! הוא חייב קרן וחומש ואשם מעילות - איל אשם ששווה לכל הפחות שתי סלעים לאשם...

ממילא הגזבר חייב להיות האדם הכי מחושבן בעולם!!! להיות מחושבן על כל שקית שעולה עשר אגו'... הוא צריך להיות אחד כזה שיודע לעשות השוואת מחירים על דקויות של אגו'... וכל עיסקה שהוא עושה... הוא צריך להוריד מחירים עד מתחת לריצפה... כי... כי כל חצי שקל מיותר שהוא יאלץ לבזבז ברשלנות... זה מעילה!!! ובמעילה יש כלל של "דין פרוטה כדין מאה!!! אז כאמור: אני גזבר כבר לא יהיה!!!!

אז אנא ממכם קוראים יקרים... מי שכן מזדהה עם התכונה הזו... וחושב שהוא מסוגל להיות מחושבן כ"כ... אנא... שירים את היד... שירים את הכפפה... שיתכונן... כי אנחנו צריכים אותם... **צריך גזברים וחסרי!!!**

אבל אני רוצה שתבין שיש פה עוד נקודה: קורה שאדם נקלע למצוקה כספית חריגה ואז הוא באמת מחושבן על כל שקית 10 אגו'... כי... כי האשראי נחסם... ויש לו רק מזומנים ביד והוא צריך את העשר אגו' האלו... ולכן הוא מחושבן... כאן זה לא חכמה להיות מחושבן... בכזה מקרה כל אחד יודע להיות מחושבן... אבל!!! אל תשכח שקופת הלשכה של המקדש זה סיפור אחר לגמרי... בקופה של המקדש יש המון המון כסף... הלשכה היא מאוד מאוד עשירה... רק תחשוב שכל כלל ישראל נותנים מחצית השקל פעם בשנה... וחוף מזה יש כל הזמן תרומות לבדק הבית... אנשים תורמים שדות אחוזה ושדה מקנה וזהב בכמויות... יש!!! יש המון כסף בלי הגבלה ובלי חשבון... כמה כסף שתוציא זה לא יורגש בכלל... אף אחד לא ירגיש שיש פה גרעון... **ובכל זאת ולמרות זאת!!!** כל שלושים אגורות של בזבז... עברת על איסור חמור של מעילה וצריך להקריב קרבן מעילה!!! עכשיו אתה מבין כמה זה מסובך???

בדרך כלל כשיש לך עסק עם קופה עשירה... הרי הבזבזים שם חוגגים על ימין ועל שמאל... הכסף שם נשפך לכל הכיוונים ואף אחד לא מתרגש... אף אחד לא עושה דקדוקי עניות... ואילו במקדש!!! אם אתה רוצה להיות גזבר... אתה צריך מצד אחד לגלגל כספים בכמויות... ומצד שני: ללכת על גחלים ולהיות החסכן הגדול ביותר במזרח התיכון עם דקדוקי עניות עד השווה פרוטה הכי זעום... אתה מסוגל?? אני לא... אז אנא... מי שמסוגל שירים את היד...

אני רק אתן לך דוגמא קטנה לצורת חשיבה וניהול כלכלי של גזבר במקדש... הרי כך: ב"ד הגדול החליטו להוציא מלשכת המקדש מימון מיוחד לשכור פועלים מטעם שליחי ב"ד... שהתפקיד שלהם ללכת בתקופה הקרובה - באביב ולעשות ביקורת שדות מכלאים... הם עוברים בכל השדות שבא"י ובודקים אם יש כלאים... ואם הם רואים שהוסיף אחד ממאתים הם מפקירים את השדה כולה... (גא להיערך בהתאם) נו... ההוראה עברה מהדרג העליון לגזבר... ואכן הגזבר קיבל משימה לצאת ולחפש פועלי גיזום וכיסוח!!! והוא כמובן חשב על כל שקל!!! והוא יצא לחפש את המכסחי דשא הכי הכי זולים בשוק... ואחרי בדיקה מקיפה והשוואת מחירים מול כל החברות... הגזבר יצא עם מידע שיש כמה ימים מתים בשנה בענף הגיזום... שאז יש ביקוש עבודה מאוד נמוך וההיצע גבוה וממילא בימים האלו מחירי השכירות יורדים לריצפה ואתה יכול לשכור פועלים בחצי מחיר וגם פחות... תנחש מתי?? בחול המועד פסח!!! כן... בחוה"מ פסח מי צריך גננים?? מי קורא למכסחי דשא?? בפרט שע"פ רוב זה מלאכות האסורות במועד... אז!! התקבלה החלטה מטעם הגזברים שדווקא בחול המועד פסח... בדיוק אז שלוחי ב"ד יוצאים לשדות לבקורת כלאים... למה?? בשביל שזה יעלה הכי פחות כסף להקדש... נו... אתה מסוגל לחשוב בכזה ראש? אתה מסוגל לעשות כאלו שמיניות באויר בשביל לחסוך עוד כמה שקלים לקופת הלשכה שהיא כ"כ עשירה???

אני לא... אם אתה כן... תגידי... צריך אותך... **אבל!!! סאידיך!! שלא תבין לא נכון!!! זה לא שההקדש הוא קמצן...** והוא קונה כל דבר סוג ב'... חס ושלום!!! אדרבה... איפה שצריך ואיפה שזה המחיר... אז הגזברים יודעים גם לרשום וצ'קים מאוד מאוד שמנים... **וגם את זה הגזברים צריכים לדעת!!!** כן... אותו גזבר שעשה את כל הדקדוקי עניות האלו ושכר פועלי גיזום ברבע מחיר בחוה"מ פסח... אותו גזבר יוצא מיד אחרי פסח להר חברון... בשביל לסגור עיסקה יקרה מאוד על כבשים מיוחדים מזן מאוד משובח שבגן כרחבן... ויהיה שם משא ומתן מתיש... ובסופו של דבר הגזבר יתקפל ויתן איזה מחיר שיושת עליו... אפילו שהמחיר של הכבשים האלו יהיה פי מאה מכבש רגיל... ולמה?? כי במקדש צריך להביא מהכי הכי מוכתר... אז זהו!!! זה לא קמצנות... זה לא שבמקדש מתקמצנים על כל דבר... כי על מה שצריך מוציאים... מה תגידי על בית אבטינס שכל שנה מגיעים כאן למקדש בתקופה הזו בחודש אדר ומפסמים את הקטורת לקראת ר"ח ניסן (שאי מקריבים קטורת חדשה) וכל שנה הם מקבלים משכורת מאוד גדולה... ושנה אחת הגזברים רצו ליצור תחרות כדי להוריד בגובה המשכורת... והם החליטו לשכור הפעם אומנים אחרים שיפסמו את הקטורת במקום בית אבטינס... ואתם אומנים הגיעו ופיטמו... והגזברים ראו ש... שזה לא זה... זה לא יצא משובח כמו של בית אבטינס!!! לא הייתה להם ברירה... והם נכנעו ובאו על ארבע לבקש סבית אבטינס שיחזרו לתפקידם... ואז בית אבטינס ראו שאין להם תחרות!!! אז הם עשו שרירים!!! ואמרו... אם ככה... אנחנו דורשים שיכפילו לנו את המשכורת... **ומה אתה חושב???** הגזברים נכנעו... ואם עד היום בית אבטינס קבלו כל שנה כ"ד מנה (שזה כבר היה הרבה)... הרי מעשיו הם קבלו מ"ח מנה... שזה הון עתק!!! והגזברים לא התווכחו... הם הבינו שבמקדש הולכים על הטוב שבטוב והם נכנעו גם למחיר כזה גבוה... בקיצור: בשביל להיות גזבר צריך מצד אחד לדעת לעשות עסקאות ענקיות בשווי של מליונים... וללכת על הכי הכי משובח והכי יקר... ומאידיך!! סתם - לא לבזבז אפילו עשר אגו' לחינם... אתה מסוגל?? אני לא... אנחנו מחפשים כאלו אנשים בנרות... **ואגב: אנחנו צריכים כאלו אנשים לא רק לבית המקדש!!! אלא גם לכל בית יהודי!!! זו ההשקפה היהודית בכל מה שנוגע לכספים ודו"ק...**

משעמם לך...?? תדאג שזה לא יהיה משעמם.

כידוע: כל העניין של מסכת מגילה עוסקת בעבודת התפילה... וכאן עניינו של פורים הוא להתחזק בתפילה כמו שהרמב"ם הידוע אומר בסוף ההקדמה לספר המצוות... עכ"פ לפני כמה שבועות עוררתי כאן בגיליון מה לעשות שהתפילה משעממת אותי... והיו יהודים שזה צרם להם... איך אפשר להוציא כאלו מילים מהפה?? שהתפילה משעממת...?? הרי התפילה זה כל החיים שלנו... כן... ברוך ה'... זכינו ויש לנו כאלו יהודים שהתפילה היא החיים שלהם... ולכן זה מפריע להם... אבל תבינו אותי- אותנו... מה נעשה שאנחנו עדיין לא זכינו לעשות שטייגן בתפילה... ולעת עתה... בעקבות ההזנחה וחוסר ההשקעה שלנו בתפילה... נוצר מצב שהשעה הזו של התפילה מידי יום... היא שעה קצת משעממת...

ואדרבה... אל תכעסו עלינו... אנחנו לא משלימים עם זה!!! אנחנו בסה"כ רוצים לעבוד על זה... ומטכסים עצות **מה לעשות?? באמת מה לעשות???**

ובכן: בא נהיה ריאליים... סוף סוף יש כאן באמת טקסט קבוע שכל יום כל יום צריך לחזור עליו שוב ושוב... ממילא יש את כל הסיבות שבעולם שזה יהיה משעמם... **אז מה עושים?** **איך יוצקים טעם וחיות בתפילה?**

אז תרשה לי לשתף אותך ברעיון מאד מאד פשוט שעלה במוחי:

פתאום תפסתי את עצמי... שבעצם לא רק התפילה הוא טקסט קבוע יומיומי שלא משתנה אף פעם... אל תשכח שבמשך היום יש עוד כמה וכמה דברים שהם גם קבועים ולא משתנים... **לדוגמא:** כל יום אנחנו אוכלים ארוחת בוקר צהרים וערב... כל יום אנחנו אוכלים לחם... וכל צהרים אנחנו אוכלים פחות או יותר תפוח"א ואורז או עוף... ו... וזה גם קבוע!!!!!! זה גם חסדגוני... נו... אז איך זה לא משעמם??

מה התשובה?? עקרונית אתה צודק!!! זה באמת משעמם!!! רק מה??? מישוה פה דואג שזה לא יהיה משעמם!!!

כן... תשאל את אמא שלך... אוהו... זה אחד מהכאבי ראש הגדולים של האמהות... היות ולאכול כל יום זה באמת משעמם... אז כל אמא שוברת את הראש ומטכסת עצות מה לעשות כדי לגוון... לרענן... לחדש... ולשנות תיבול... ולעשות כל מיני קומבינות... והכל בשביל שהארוחת בוקר צהרים שלנו לא תהיה משעממת... **אתה מבין מה השתנה לי בראש???**

עד היום ידעתי שההבדל בין ארוחת בוקר לתפילה זה שארוחת בוקר היא **לא** משעממת והתפילה היא **כן** משעממת... אז זהו שלא!!!! כעת גיליתי שההבדל הוא שבארוחת בוקר **מישהו דואג שזה לא יהיה משעמם** ובתפילה אף אחד לא דואג לזה... אף אחד לא מנסה להשקיע בזה

וממילא זה באמת נשאר משעמם!!!!!!

זה בדיוק!!! אבל בדיוק מה שחז"ל אומרים (ברכות לג): שתפילה זה אחד מארבעה דברים שצריכים חיזוק... מה פירוש צריכה חיזוק?? התפילה צריכה ריענון... צריכה השקעה... צריך לדאוג שהיא לא תתייבש... ואם לא תדאג לזה... אז זה יראה בהתאם... וזה באמת נראה בהתאם... בינינו לא נעים להזדווג... אבל פתאום שמתי לב שהתפילה שלי נראית בדיוק כמו הארוחת בוקר שלי... יאמר לשבת... זה אחד החלטתי לתפוס חיזוק ולאכול פת שחרית כל בוקר... אבל רק לשם שמים... יש גבול... אין לי סבלנות להתחיל להשקיע... לעשות סלט... אין לי כח עכשיו להתחיל למרוח משהו על הלחם... אני רק לוקח שתי פרוסות ודוחף לתוך הפה וקיימתי את המצווה... נו... מה קרה בסוף?? אני לא צריך לספר לך מה קרה... כשלא משקיעים בארוחת בוקר זה נראה כמו... כמו תפילה שלא משקיעים בה!!!! זה הכל! הכל נהיה מיובש!!!!

עד כאן ברור?? עד כאן אתה מסכים איתי???

קצת למעשה... מה עושים?? איך דואגים שזה לא יהיה משעמם?

קצת צריך ללמוד מאותה אמא יודעת לגוון בארוחת צהרים... יודעת לגוון בצבע של המצעים... יודעת לגוון בביגוד של הילדים... כן... לנשים יש אומנות מיוחדת ליצוק תוכן וריענון בתוך השגרה והקביעות... וכעת צריך ללמוד מהם איך מגוונים ויוצקים חיות בתוך התפילה הקבועה... הגברים, כשהם רוצים לגוון... הם מחפשים משהו חדש... הם מחפשים כותרות חדשות בעיתון... מחפשים נייעס... מחפשים משהו חדש שלא היה אצלנו... אבל אצל נשים זה עוד אחרת... לנושם יש את הכשרון לקחת את אותה חביתה ואותו לחם ואותו תפוח"א ואותם בגדים ואותם ארבע קירות... ו... ולגוון אותם בנצפסם!!! לשנות תיבול... לשנות עיבוד... לרענן את הצבע... וליצור פנים חדשות בתוך הקיים!!!!!! זו אומנות שלישה!!!!!! וכאן אנחנו צריכים ללמוד מהן!!! כי בשלמא בדרך גמ'... כאן אנחנו יכולים להיות גברים... משמעם לך הדרך גמ' של אתמול... תעבור לכותרות הבאות... תעבור לדרך גמ' הבא... לסוגיה הבאה... אבל כשדבורים על תפילה שכאן הקב"ה רוצה למקד אותנו באותו דבר? (או לחילופין... כשדבורים על חזרה של הלימוד... שגם זה מאוד קשה לנו... להחזיק כי אנחנו גברים... ואנחנו לא כ"כ יודעים איך להתחדש בתוך הקיים... רק בחדש לגמרי... דו"ק) אין לנו ברירה! אנחנו חייבים ללמוד גם אנחנו את האומנות איך ליצור חיים תוספים ומגוונים ומתחדשים בתוך הקיים!!!!!!

אני אתן לך דוגמא של גיוון... ואני מכין אותך מראש: אל תתפס לדוגמא... אני מביא את זה רק בתור מדגם... **הרי כך:** הרי בשטחי החיים יש לנו המון משאלות לב... בהמון נושאים... אז מה עשיתי עד היום?? בכל תפילה הייתי מגיע כמו מכונת יריה... ויורה את ככלל משאלות הלב שלי ביחד... פרנסה... נחת... שידוך... בריאות... סיפוק בחיים... **פתאום תפסתי את עצמי... רגע רגע... מי אמר שבכל תפילה אני צריך להתפלל על הכל???** וכי אמא שמכינה ארוחת צהרים היא מביאה כל יום גם אורז וגם פתייתים וגם מוסקה וגם בליניצ'ס וגם עוף וגם שניצל'ים...?? אז!!!!!! אמא מגוונת ודואגת שכל יום יהיה משהו אחר... יום ככה ויום ככה

אז אותו דבר כאן!!! אני הרי צריך להתפלל על מגוון של נושאים... אז אני פשוט אחלק את הבקשות שלי לתפילות... בכל תפילה אני אתמקד בנושא אחר... ואני כבר אסדר את זה איך שמתחשק לי...

אני אתן לך דוגמא: אדם שצריך ישועה כללית בנושא של פרנסה... מוכר לך מאיזשהו מקום?? עכשיו: לו יצויר שיש איזה קבר של צדיק ששם מתפללים רק על פרנסה... (ויש כאלו מקומות... כולנו יודעים...) אתה מסוגל להגיע לאותו קבר ולהגיד ספר תהילים שלם רק על הנושא של פרנסה ויש לך מספיק מה להתפלל ולבכות ולהתרכז רק בנושא הזה... נכון? אבל חכה... חוץ מפרנסה... יש גם נחת מהילדים... על כל המשתמע מכך... שזה נושא חשוב מאוד לכשעצמו!!!!!! וגם בזה אתה מסוגל לנסוע במיוחד לנסוע לציין השל"ה הקדוש בשביל להתפלל רק על הנושא של ילדים... זאת אומרת: הנושא של פרנסה חולק מקום חשוב לעצמנו!!!!!! וזה לא סתירה שגם הנושא של נחת מהילדים... גם זה נושא שתופס מקום מספיק מרכזי לעצמו... והלאה... חוץ מפרנסה... וגם מחינוך ילדים... יש עוד נושא מאוד

טעון... הבריאות הרופפת של אחד מקרובי המשפחה הקרובים... של"ע צריך הרבה רחמי שמים... וזה נושא שמאוד נוגע ללב... וגם זה!!!!!! אם יום אחד יקראו לך לכותל המערבי לומר את כל ספר התהילים רק בשבילו ולא לבקש שום בקשה חוץ מזה... אתה תבא... אתה תבין את חשיבות העניין ותבין שיש צורך להקצות תפילה מיוחדת רק בשבילו... **אז מה אתה אומר על רעיון אחר...** במקום לחכות לקבר של הצדיק על פרנסה... או תפילת השל"ה בער"ח סיוון... או לתפילת רבים בכותל לרפואה... **עזוב!!! יש לנו פה כמה מבנים נטושים בלאו הכי...**

יש לנו כמה שחרית מנחה מעריב שבלאו הכי מוזנחים... שאני ואתה בקושי סוחבים אותם... אז בא נחליט שאת השחרית של יום חמישי אתה מרכז ומקדיש לתפילה נקודתית על הנושא של פרנסה!!!! כן... בתפילה הזו אני קובע פגישה מיוחדת עם הקב"ה אודות הנושא הפיננסי... תזכור! תכניס את זה ללוי"ז שלך... גם אם ביום ראשון אתה פתאום מקבל איזה תזכורת על האובדנרסט או שנכנסת פתאום לחץ מה יהיה... אז אמנם תמיד אפשר להתפלל... אבל בכל זאת אל תשבש פגישות!!! תזכור שקבעת פגישה רשמית שבועית עם הקב"ה בנושא הזה בשחרית של יום חמישי... את כל הדאגות והזעקות בנושא הנקודתי הזה... הכל תנקז ותשמור לאותו שחרית... ואם יש מישוה לא בריא במשפחה ל"ע... שצריך עליו הרבה תפילות... אז קדימה... במקום להיאנח ולהגיד שצריך להתחזק ולחכות לתפילת רבים בכותל או למישוה שיארגן אלף ספרי תהילים... עזוב... תפתח את ימנ התפילות שלך... ותתפוס מעריב כזה שקט... נניח מעריב של יום שני!!!!!! מהיום תכניס לראש... שמעריב של יום שני!!!!!! לשם אני מרכז את כל התפילות שלי על ענייני הבריאות בכלל ועל אותו יהודי בפרט... (ושבו: כמובן שתמיד אפשר להתפלל... ואנחנו לא מרובעים... אבל עדיין יש את התפילה הרשמית... זה בדיוק כמו בבית חולים... יש תמיד חדר מיון שהוא פתוח 24 שעות... אבל יש את הביקורת שנקבעה ליום מסוים) ---

עד כאן הרעיון שלי... אתה לא צריך לאמץ את הרעיון הזה... זה נטו המצאה שלי... והאמת היא שאני בעצמי עדיין לא הצלחתי באמת לאמץ את הרעיון הזה למעשה... **אבל זה רק בתור דוגמא בעלמא!!!!!!**

עכשיו תאר לעצמך לו יצויר שהלכת על הרעיון הזה וזה הולך טוב... ופתאום כל תפילה נהיית אצלך פגישה עם הקב"ה... וכל פעם בנושא אחר לגמרי!!! זה כבר נכנס אצלך ללוח זמנים ולסדר יום מסודר... שמנחה של יום רביעי עוסקת בשידוכים של הבן דוד המעובב (וכל השמות שנוספו אליו במשך הזמן...) ואילו תפילת ערבית של יום שני עוסקה בהודאה לה' על כל השבוע האחרון... ואילו תפילת שחרית של יום שני זה בנושא פרנסה... ותאר לעצמך שזה כבר נכנס לתקן ואתה התרגלת לזה... זה כבר נהיה חלק מהתכניה שלך... ואז!!!!!! אז מישוה יבא ויגיד לך: תקשיבו!!! התפילה משעממת לי... כל יום אותו דבר... **אתה תסתכל עליו כאילו הוא נפל מהירח... מה הקשר אותו דבר???** כל תפילה זה עולם אחר לגמרי!!! יש לי כ"כ הרבה נושאים שונים להתפלל לקב"ה... בכל תפילה אני קובע פגישה עם הקב"ה בנושאים אחרים לגמרי... יש לי לוח פגישות צפוף... התפילה שלי כבר תפוסה שבועיים קדימה... אני מנסה לדחוף תורים... להכניס נושאים חדשים ו... ו... ואינן!!!!

הנה לך!!! תפילה שהיא אמנם ממשיכה לחזור על עצמה... זה נשאר אותו טקסט... נשאר כל יום אותו דבר... אבל עם קצת אכפתיות ועם קצת נכונות להשקיע וליצור איזה דינמיקה בתפילה... אתה יכול להפוך את התפילה לעסק ח'... שוקק חיים... פורח... חוויית... מגוון... עמוס וגשות... ומלא בתקשורת... מה עשית פה בסה"כ?? **קצת השקעה!!!**

אז שוב!!!!!! אל תתפס לדוגמא שלי!!! אני רק מעמיד אותך מול מדגם של אדם שבסה"כ החליט להשקיע בתפילה... ליצוק בה איזה תוכן מגוון... ולא להשאיר אותה רדומה וזקוקה כל הזמן לשירות יקיצה...

התחדש לי חידוש עצום... שיש כאלו שמאד כועסים עלי... על החידוש הזה הגמ' בברכות אומרת: העושה תפילתו קבע אין תפילתו תחנונים... והגמ' שואלת מה זה קבע?? **כל שאינו יכול לחדש דבר בתפילתו!!!!**

אם אין לך שום בקשה מיוחדת לחדש בתפילה... אז באמת זה טקסט שחוזר על עצמו... זו באמת תפילה חסרת תחנונים... עד כאן ברור...?? **אז זהו שהתחדש לי בזה חידוש מאד מאד גדול:**

אני תמיד הבנתי שכל האלו האלו שתוך ארבע חמש דקות גומרים את השמו"ע זו הדוגמא הקלאסית לאדם שתפילתו קבע... מה... אין לך שום בקשות פרטיות?? אין לך שום דבר מה להוסיף?? אתה מריץ טקסט וגומר וזהו?? **אבל פתאום קלטתי!!!** שרגע רגע... יתכן שגם אין שתוך רבע שעה עשרים דקות גומרים את השמו"ע... גם עליהם הגמ' אומרת: העושה תפילתו קבע אין תפילתו תחנונים!!!! איך קרה שתמיד השמו"ע אורך לך כ"כ הרבה זמן...?? כן... אני יודע... אתה עוייבד... ויש לך סטנדרט גבוה בתפילה... אתה זורש מעצמך להאריך בכוונה וגם להאריך בבקשות פרטיות ולהזכיר בכל תפילה את כל מה שצריך... וזה באמת נובע אצלך ממקום של כבוד והערכה לתפילה!!!! אבל עדיין צריך לדעת שלא תמיד זה נכון!!!! כי תפילה זה לא רק דבר מכובד וחשוב... זה גם אמור להיות עסק חי... משהו פעיל... שיש ודיבור שאמור להשתנות לפי המצב ולפי הנושא... לא יתכן שהתפילה תהיה קבועה **לשום כיוון!!!!** כמו שתפילה יותר מידי קצרה זו תפילת קבע... **גם תפילה יותר מידי ארוכה... היא גם תפילת קבע!!!!** יש כזה מושג "אני מתפלל על הנושא הזה של כל פעמים ביום..." צריך לדעת שלא תמיד זה נכון!!! מי אמר שצריך להתפלל על כל דבר שלוש פעמים ביום?? מה... אתה אוכל חביתה שלוש פעמים ביום?? מותר שהתפילה תהיה נושא משעמם... מותר שהעסק יהיה חי ומגוון... וכמובן שזה עניין פרטי של כל אחד... ואל תחכה שמישהו יעשה את זה במקומך!! כי זה תלוי רק בך!!!!

ואם אנחנו לא נתחיל לעבוד על זה... גם בעוד שמונים שנה אנחנו נשאר באותו מקום בתפילה... קדימה... פורים מתקרב... זו העבודה של ימים אלו... דברי הצומות וזעקתם... משימתנו ללמוד את מסכת מגילה בעיון... ללמוד איך להתפלל מעומק לב... להודיע שכל קוץ לא יבושו...

הושלמה הסדרה שכבשה את בתי ישראל

בפעם האחרונה להתחיל מבראשית

חדש
כרך ה'

כרך ג'

כרך ד'

כרך א'

כרך ב'

ספר מלא וגדוש בסיפורים, עובדות, פרפראות ופנינים
מחולק לפי פרשות השבוע והמועדים לעונג רוחני, חוייתי ומלכוד.
ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

דפוס דרוקער

צביר זאנו
באל קיבנו

לך זה לא יקרה

ג- לרסומט

מזמינים ומקבלים **בו ביום**

ופכא באחריים נוחים וליחות אדים

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 (פינת רח' בר אילן) ירושלים טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018

דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א'-ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00